

0042 .

Anonyme.

Artis Auriferae, qvam chemiam vocant.

Volume 2.

Conradi Vvaldkirchii. Basileae.

1593 .

Avertissement au lecteur.

Le format de ce document est une photocopie texte, c'est-à-dire est exactement conforme à l'original, au caractère près. Ainsi la pagination, le nombre de lignes par page et le nombre de caractères par ligne est respecté, permettant ainsi une recherche facile des références citées par d'autres auteurs. Seules les pages blanches sont supprimées pour faciliter la lecture.

Les éventuelles erreurs d'orthographe, de numéro de page, etc... du document sont en principe identiques à l'original. Cependant malgré le soin apporté à la mise en texte de cet ouvrage, il peut subsister des différences par rapport au texte original. En effet la procédure de création de ce fichier texte, à partir du livre original, nécessite un grand nombre d'opérations délicates, laissant place à d'éventuelles erreurs.

En cas de doute, prenez le soin de vérifier sur le texte original du livre papier.

Monasterij Weingartensis, An^o 1601

ARTIS
AVRIFERAE,
QVAM CHEMIAM
VOCANT, VOLV MEN
Secundum.

QVOD CONTINET

*Morieni Romani scripta de Re Metallica, atque
de Occulta summaq³, antiquorum Medicina,
cum alijs Authoribus, quos versa pa-
gina indicat.*

BASILEÆ,
Typis CONRADI VVALDKIRCHII.
MDCXIII.

Note au lecteur :

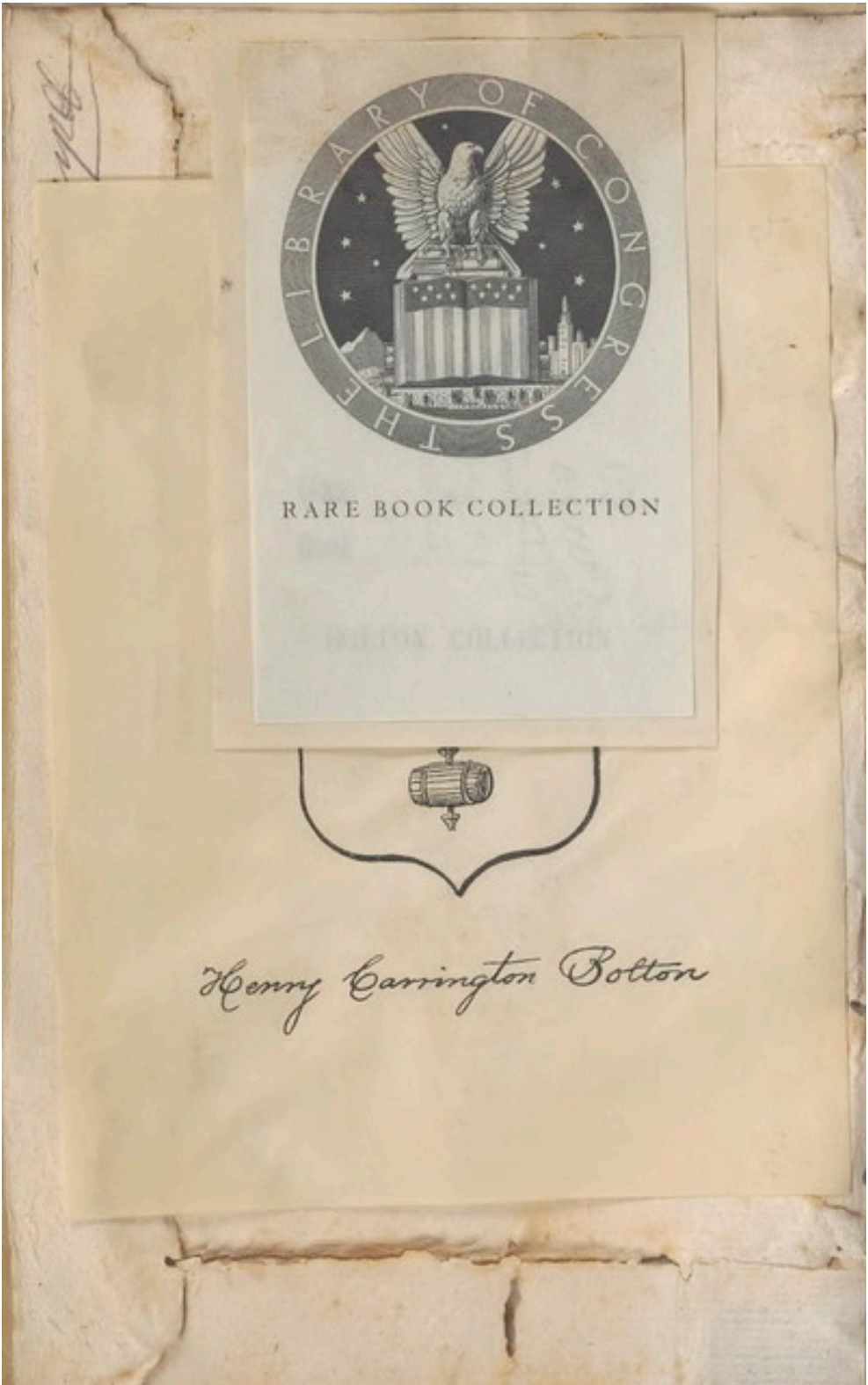
Dans ce document la page N°488 est absente. Elle est remplacée par la page N°486, qui est donc en double, dans le document d'où j'ai extrait ces pages, ce qui n'implique pas que le livre imprimé original comporte ce défaut.

La page N°505 est numérotée à tort 405, mais le texte est bien celui de la page N°505.

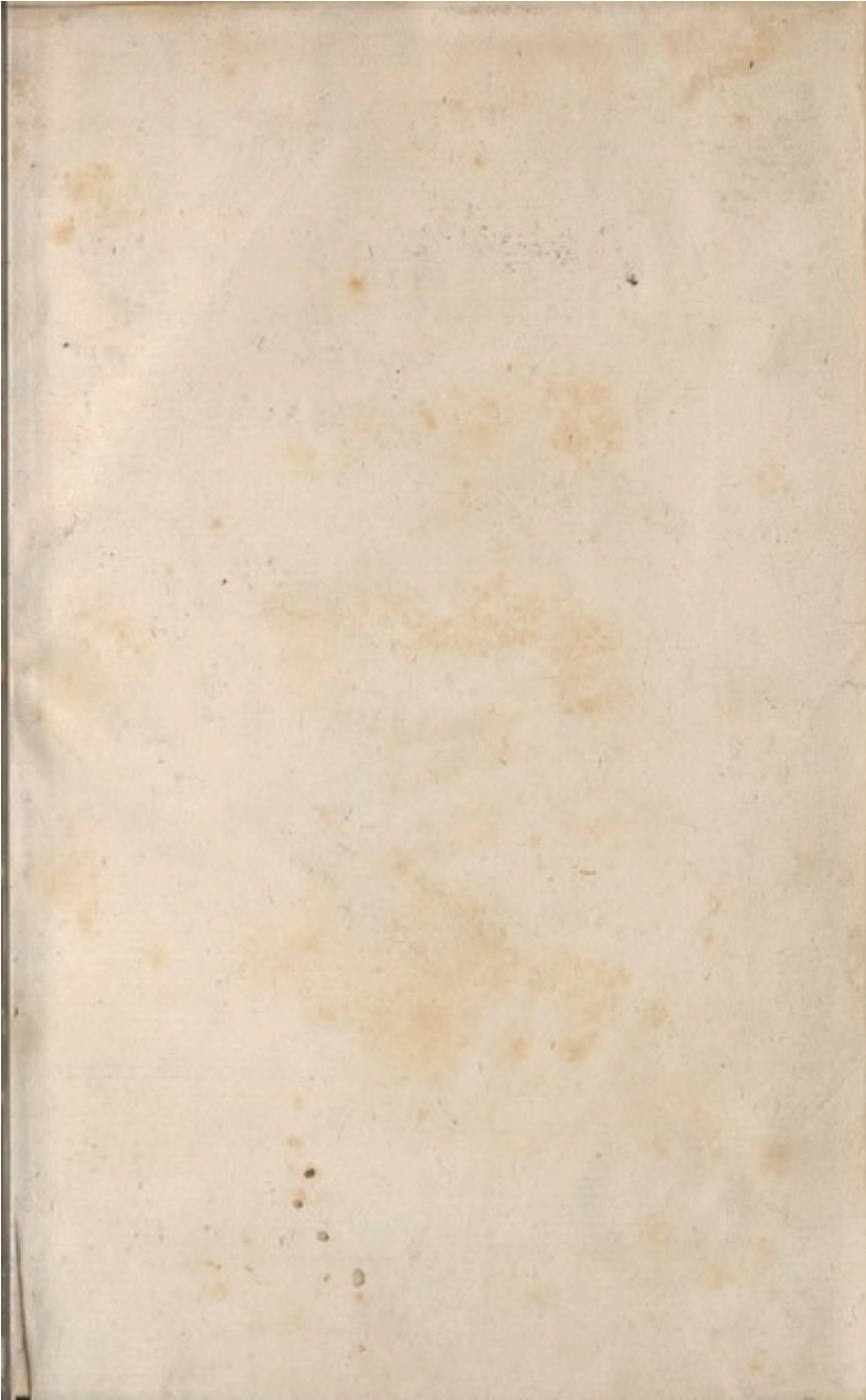
@

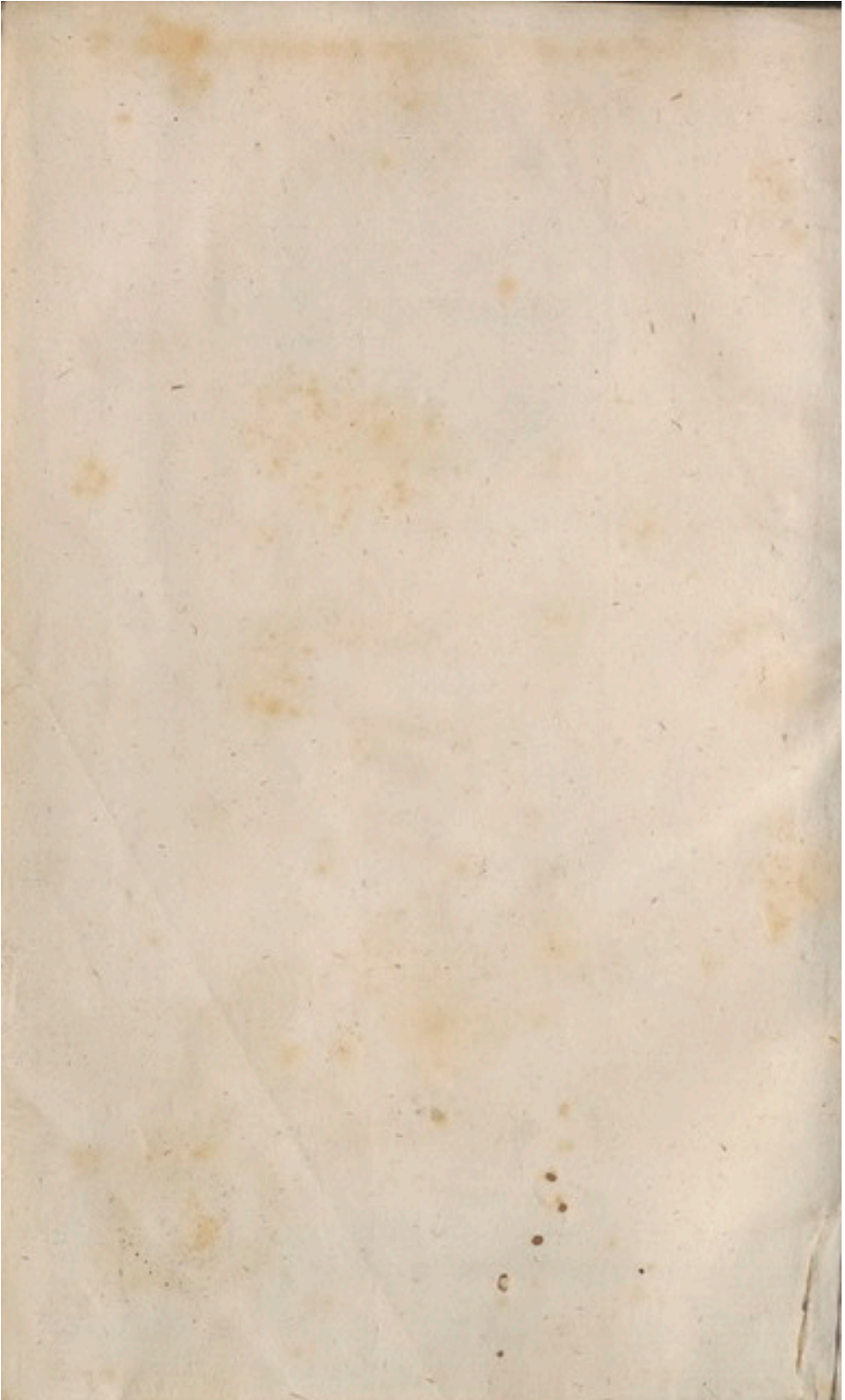
@

@

@

@

Monasterij Weingartenensis, An. 1601

ARTIS
AVRIFERAE,
QVAM CHEMIAM
VOCANT, VOLV MEN
Secundum.

QVOD CONTINET

*Morieni Romani scripta de Re Metallica, atque
de Occulta summaq, antiquorum Medicina,
cum alijs Authoribus, quos versa pa-
gina indicat.*

BASILEÆ,
Typis CONRADI VVALDKIRCHII.
MDCIII.

@

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or reference, mostly illegible due to fading.

QII25

A2A8

1593

Office

AUTHORES.

- 25 *Mercurii Romani Sermo* p7
- 26 Bernardi Treuirensis respōsio ad Thomam de Bononia de Mineralibus, & Elixiris compositione, Roberti Vallésis Tabulis illustrata. 5
Liber de Arte Chimia incerti Authoris nūquam haectenus in Lucem editus.
- 27 Scala Philosophorum. p 107
- 28 Ludus puerorum. p 171
- 29 Rosarium. p 204
- 30 Rosarium cū figuris. p 385
- 31 Nouum lumen. p 456
- 32 Arnaldi } Flos Florum ad Regem Aragonum. 427
- 33 } Epistola super Alchimia ad Regem
- 34 } Neopolitanum. 488
- 35 Rogerius Bacho Anglus de mirabili Potestate artis & naturæ. 494

Gift
Mrs. H. O. Bolton
1912

W. J. W. Ag 39

3

LIBER DE COM-
POSITIONE ALCHEMIÆ,
QUEM EDIDIT MORIENVS RO-
manus, Calid Regi Aegyptiorum:
quem Robertus Castrensis de
Arabico in Latinum
transtulit.

PRAEFATIO CASTRENSIS.

HEGIMVS in historijs veterum diuinorum, tres fuisse Philosophos, quoru unusquisque Hermes vocabatur. Primus autem illorum fuit Enoch, qui alio nomine Hermes, & alio nomine Mercurius. Secundus verò fuit Noe, qui similiter alio nomine Hermes, & alio nomine Mercurius est nuncupatus. Eorum autem tertius, fuit Hermes, qui post diluuium in Aegypto regnavit, & eius regnum diu obtinuit. Iste autem à nostris antecessoribus dictus est Triplex, propter trinam virtutum collectionem, sibi videlicet à domino Deo attributam. Erat autem iste Rex, & Philo-

4 P R A E F A T I O.

sophus, & Propheta. Iste verò fuit Hermes, qui post diluuium omnium artium, & disciplinarum, tam liberalium, quam etiam mechanicarum, primus fuit inuentor & editor. Omnes namque qui post ipsum fuere, suo itinere incedere, & suis vestigijs inherere nitebantur. Quid plura: longum esset nobis, & etiam difficile, tanti ac magni viri virtutum ornamenta & acta, ad memoriam in praesens reducere. Cum & hoc genus docendi in huius libri diuini translatione non suscepimus: nec etiam nostri ingenij tenuitas, aut studium vel scribendi negotium, vobis ad hoc explicandum possint sufficere. Sed idcirco eius nomen in huius libri Prologo introduximus: quoniam iam ille hunc librum primus inuenit & edidit. Hic est namque liber diuinus, & diuinitate plenissimus. In eo enim duorum testamentorum (veteris scilicet & noui) continetur vera & perfecta probatio. Si quis namque in hoc libro multum studuerit, & eum plenarie intellexerit, veritas virtusque testamenti, nec non & vtriusque vitae modus, & sufficienter illum latere non poterunt.

P R A E F A T I O. 5

runt. Hic est autem liber, qui nominatus est liber de Compositione Alchymia. Et quoniam quid sit Alchymia, & quæ sit sua compositio, nondum verè vestra cognouit latinitas, in presenti sermone elucidabo. Posui istud verbum, licet ignotum & admirabile, ut sub diffinitione claresceret. Hermes verò Philosophus, & alij qui post ipsum fuere, hoc vocabulum ita diffiniunt, ut in libro de Substantiarum mutatione: Alchymia, est substantia corporea ex vno, & per vnũ composita, preciosiora ad inuicem per cognitionem & effectum coniungens, & eadem naturali commixtione, ingenijs melioribus naturaliter conuertens. In sequentibus verò hoc quod diximus explanabitur: ubi & de eius compositione ad plenum tractabitur. Sed nos, licet in nobis iuvene sit ingenium, & latinitas permodica: hoc tamen tantum ac tam magnum opus ad transferendum de Arabico in Latinum suscepimus. Vnde & de singulari gratia nobis à Deo inter modernos collata, summo illi Deo viuo, qui trinus extat & vnus, grates referimus. Nomen autem meum in principio

Prologi taceri non placuit, ne aliquis hunc nostrum laborem sibi assumeret, & etiam eius laudem & meritum sibi quasi propriū vendicaret. Quid amplius? humiliter omnes rogo & obsecro, ne quis nostrorum erga meum nomen mentis liuore (quod saepe à multis fieri consuevit) tabescat. Scit namq; Deus omnium, cui suam conferat gratiam: & spiritus ex gratia procedit, qui quos vult inspirat. Meritò igitur gaudere debemus, quum omnium creator & conditor omnibus quasi particularem suam monstret diuinitatem.

M O R I.

7

MORIENI ROMANI
EREMITAE HIEROSOLYMITANI Sermo.

MNES Philosophiæ partes, mēs Hermetis diuina plenariē attigit. Quum autem ille per annos multos in magisterij superioris inuentione & editione studuisset, tandem magisterium inuenit primus, & edidit: ac de eo librum composuit, quem sibi met proprium deputauit, & post suum obitū suis discipulis in hæreditatem dereliquit. Post obitum verò illius, discipuli eius in hoc libro & eius præceptis, per multa tempora studuere, vt scil. eius effectum adipisci possent. Postquam ergo suum consecuti sunt effectum, de eo varia, & etiam innumerabilia dedere præcepta. Quod idcirco fecerunt, ne ipsi qui post ipsos hanc adepti fuissent scientiam, eam quasi vulgarem insipientib. detegissent. Post multum verò temporis à passione Domini nostri Iesu Christi, surrexit quidam homo diuinus, donis spiritualibus præditus, qui quum in diuinitate permultum temporis studuisset, inter libros diuinos hunc librum inuenit. Fuit autem vir iste ab Alexandria oriundus: vnde suo nomine Adfar Alexandrinus vocabatur. Hic verò postquā librum præfatum inuenit, mente

peruigili atque industria in eo studere non desinebat. Postquam verò in eo studuisset diu, eius effectum atq; scientiam ad plenum est adeptus. Ex hac igitur scientia vir iste diuinus multa varia & innumerabilia dedit præcepta: quæ quum sub suo nomine per vniuersas nostræ regionis partes diuulgata fuissent, mihi tunc temporis in vrbe Roma moranti, huius viri nominis, & illius scientiæ fama quasi volando peruenit. Nam in eo tēpore fui ego Romæ (vnde & ortus fueram) constitutus. Eram autem tunc iuuenis, cuius videlicet mentum prima lanugo nondum obduxerat, studens scilicet, & doctrina Christianus à primæ ætatis gradu ab vtroque parente effectus: cui etiam se tota iam latinitas detexerat. Audito ergo huius viri nomine & fama, parètes & patriam simul festinus deserui, nec quieti nimis meos artus exhibui, quousque Alexandriam deuenissem. Ingressus verò sum ciuitatem, ac tandem per vicos & calles nouus hospes incessi, donec huius viri domum inuenissem. Tandem verò illius domum inueni, & eam ingressus sum: quam cum ingressus fuisset, hunc virum in suo oratorio sedentem, & in suis libris studentē inueni. At ille postquam oculos suos in me defixit, intuens me ait: Amice, huc accede. Accessi autem ad illum, & iuxta eum super stramentum, quod ibi fuerat appositum, con sedi. Erat vir iam multum ætate decrepitus, sed

sed adhuc vultu strenuus, & facie & statura corporis decorus. Nam & eius vultus omnia quæ in illius mente latebant, se diligenter inuentibus indicabat. Postquam autem confabulati sumus, quæsiuit ille, quo nomine nuncuparer, & vnde essem oriundus, & quæ meæ viæ causa extitisset. At ego respondi & illi dixi: Ego Morienus vocor, natione Romanus, quem videlicet tui nominis & scientiæ fama, de parentibus & patria discedere coëgit. At ille sul iunxit: Quæ nam est fides tua, aut cuius deorum cultor existis? At ego respondi: Fidem meam Christianam profiteor. nam Christi sum cultor, & illum Deum trinum & vnum adoro. Postea dixit Adfar: Bonum est autem te me quæsiuisse, & adhuc me homine mundano septum inuenisse. Propalabo namque tibi totius diuinitatis secreta, quæ ferè omnibus hæctenus detegere recusaui. Tu verò mihi totis mentis tuæ viribus intentus adesto: nam & ego te faciam totius meæ disciplinæ filium. His igitur altrinsecus dictis, nimio gaudio sum gauisus. Quid plura? Longum esset nobis in huius operis institutis singula de quibus ad inuicem tractauimus, enumerare & dicere. Remansi tandem cum illo, & me illi in tantum amabilem exhibui, quòd ille mihi totius diuinitatis secreta dixerit. Postea mortuus est Adfar: & ego post eius obitum, post dies paucos ab Alexandria recessi, & Hieroso.

lymam deueni, in cuius etiã finib. mihi eremũ
elegi, in quo vitam meæ fidei & professioni ha-
bile ducere potuissem. Inde verò nõ post mul-
tos annos surrexit quidam Rex in Ægypto no-
mine Macoya. Hic autem genuit filiũ, nomine
Gezid, qui post mortẽ sui patris in Ægypto re-
gnauit, & illius regnũ obtinuit. Gezid autem
genuit filium nomine Calid, qui post mortem
sui patris diu in Ægypto regnauit. Fuit autem
Rex iste sapiens & prudẽs vir, & in omni scien-
tia perspicuus: diligebat enim multũ sapien-
tes & Philosophos, propter huius libri scien-
tiam. Iste verò nõ sinebat incessanter per pro-
uincias notos & ignotos inquirere, si aliquem
inuenisset, qui sibi huius libri documenta reue-
lare potuisset. Hoc igitur amore cõpulsus, mul-
tos sapientum & Philosophorũ secum retine-
bat, qui huius libri magisteriũ se scire professi
essent, cũ penitus ignorarent. Hos multis &
maximis ditabat donis, in eorũ verbis diu con-
fusus. Me itaq; die quadam in eremo existente,
fama huius regis mihi à quodã peregrino dela-
ta est: quam quum audissem, eremum dimisi,
& quàm citius potui, ad suę regionis fines trãs-
meaui: non scil. vt ab eo diuitias, seu dona in-
quirerem, sed vt diligenter donis spiritualibus
instruerem. Postquam verò suos fines sum in-
gressus, loca quàm plurima eundo lustraui, &
tãdem regem inueni. Quem cũ inuenissem,
& de quibusdam secum contulissem, inueni il-
lum

lum magnæ sapientiæ virum, & omni virtute ornatum ac prudentissimum. Dixi ergo ad illum: O bone Rex, Deus te ad melius conuertat. Volo autem vt iubeas mihi domû, & meo magisterio commodam præparari. Iussit ergo Rex mihi domum præparari, & ad meum votum ornari. Introiui autem hanc domum, neque ab illa exiui, donec totum compleuerim magisterium, & completum domi reliqui: sed circa vas in quo fuerat positum, hæc verba depinxi: OMNES QUI SECUM OMNIA HABENT, ALIENO AUXILIO NULLATENUS INDIGENT. Postquam hæc scripsi verba, ab vrbe, & omni ipsa regione clam discessi, & ad meum eremû sum regressus. Postea verò Rex domum, quam dimiseram, est ingressus, & magisteriû perfectum quod dimiseram inuenit. Quod cum magis ac magis diligentius intueretur, vidit verba, quæ circû vas scripta dimiseram: quib. perfectis ac bene intellectis, ilicò me absentem defleuit, & omnibus quos huius magisterij causa per multos annos secum retinuerat, iussit capita amputari. Dixit postea Rex: Aduocate Galip meum seruum fidelem. Erat autem Galip suus captiuus, quem sibi eius pater Gezid ante eius obitum, ob sui fidelitatem dederat. Confidebat enim in eo Rex multum, qui dixit ei: O Galip serue mi, nescio quid mihi posthac sit agendum. Dixit autem Galip ad regē: Dux mi, Deus prouidebit quid

deinceps simus acturi. Tristatus est autem rex multum, & vltra quàm credatur die ac nocte condoluit. Factum est autem deinde post annos aliquot, dum rex quadam die ad locum, qui dicitur Dirmaroni, venandi studio exiret, quòd Galip captiuus, hominem quendam in solitudinibus orantem inuenisset: Interrogauit eum & dixit ei: Amice, quis nam es tu, aut vnde venis, vel quò vadis? At ille homo respondit: Ego Hierosolymitanus sum: nam ego in Hierusalem natus sum, & per multos annos in montibus Hierosolymitanis cum quodam eremita conuersatus sum: me autem ibi morante, audiui quomodo Rex Calid incessanter perquireret, qui sibi magisteriũ Hermetis demonstraret. Postquam autem hoc de rege audiui, mox à mea patria discessi, vt & hoc Regi Galid nũciassem. Scio enim hominem in hoc magisterio doctissimum quem Regi demonstrare valde desydero. Tunc ait Galip: Tace frater, tace, hucusque tibi dixisse sufficiat. Malo autem te viuere quàm mori: nam multi ad Regem venerunt, qui hoc magisterium se scire profitebantur, qui cùm ad suæ professionis exitum peruenire non potuissent, à Rege interfecti sunt: Timeo ergo, & tu si cum huiusmodi sermone in conspectu Regis astiteris, ne interficiaris. Tunc homo ille ait: Noli timere hoc, sed in conspectu Regis me venire ne differas. Galip igitur dicit: Hoc mihi iam placet, sed

fed caue ne moriaris. Adduxit ergo Galip hūc hominem, & statuit eum coram Rege & ait: O bone Rex, ecce homo qui mori non metuit. Vt ergo rex suos oculos in eum defixit, intueſ illum ait: Quisnam es tu? At ille respondens ait: Hierosolymitanus sum, qui quum in montibus cum quodam Eremita conuersatus fuifsem, audiui à multis tui nominis & bonitatis famam: & quomodo tu indefinenter quæras sapientes & doctores, qui videlicet magisteriū Hermetis seriò tibi ostendissent. Veni ergo ad te, ô bone rex, & tu meis acquiescas consilijs, & tui desyderij compos efficiaris. Scio namq; virum in montibus Hierosolymitanis habitantem, cui omnis sapientia à domino Deo reuelata est. Nam in sua fide firmissimus à Deo & hominibus iudicatur. Die namque quadam, quum in suo eremo de rebus quàmplurimis tractarem, contigit casu quòd mihi diceret, se hoc magisterium posse perficere. Quo audito, cùm in sua veritate sæpiùs mihi cognita confisus, tum ex hoc, quòd in omni anno multa auri & argenti pondera, vti ego sæpiùs videram, ad Hierusalem ciuitatem transmittebat, suo sermone certissimus mecum conferebam: quòd si ego in conspectu tuo assisterem, multis me ac magnis ditares donis, & nunquam à tua gratia me separares. Tunc rex ait: Quis est huiusmodi sermo, quem tu dicis? aut quæ mēs ignara huc vsque te venire persuasit? Nescis

stultissime, nescis quot & quales propter huiusmodi sermonem à me interfecti sunt? Sed & si ea quæ tu dicis (quod non opinor) vera essent, & multis tu ditareris donis, & nūquam à mea gratia à modo separareris. Nam si vera non fuerint, maximum scias te subire tormentum. Tunc homo ille ait: O bone Rex, utroque tui promisso sum placatus: tu tamen meis acquiescas consilijs. Item Rex ait: O homo, de qualitate huiusmodi viri & eius habitu tecum pauca conferas: venit namque ad me annis præteritis vir quidam, qui, ut verum tibi confitear, mihi hoc magisterium perfecit: qui cum perfecisset, rem effectā, sed non eius scientiam mihi dimisit, & clam secessit & abiit. Tūc homo ille ait: Vir iste nimis est ætate decrepitus, statura magnus, vultu & facie præclarus, moribus ornatus: cuius etiam vita & habitus Deo non displicent: est enim in montibus Hierosolymitanis eremita. Sed etsi nomen eius multum scire desideras, Morienus Romanus, senex, eremita nominatur. Tunc conuersus Rex ad suum seruum Galip, dicit: Hic verè est homo ille, de quo hæcenus tecum condolui. Dixit autem Galip: O bone Rex, ita est, ut ego existimo. Gaius est Rex multum, & ultra quàm credi potest, hunc hominem benignius accepit. Iussit ergo Rex huic homini dona dari quæ plurima, & insuper maiora ei promisit. Hæc est igitur historia Morieni Romani, quo-

@

DE TRANSM. METAL. 15

ni, quomodo scilicet ipse magisterium Hermetis est adeptus.

Incipit sermo Galip, serui & captiui, regis Calid, filij Gezid, filij Macoya.

Dixit Galip captiuus: Post paucos quidem dies, postquam hæc ab eo homine regi nunciata fuissent, venit hic homo & stetit coram rege & ait: O Rex bone, Deus ad bonum te conuertat. Nolo autem vt ea quæ tibi promissimus, diutiùs differamus. Aduoca ergo omnes tuos subditos seruos natu meliores, & ex eis mihi aliquos accomoda, qui mecum veniant, & mecum simul reuertantur: grandis enim nobis restat via. At Rex vultu placido illum intuens ait: Bene dicis, fiat. Tunc iussit me Rex festinâter coram se aduocari: qui quû coram se stetissem, dixit: O Galip serue bone, congrega omnes meos natu meliores tecum, & ex illis quot & quales huic homini placuerint elige, qui videlicet vobiscû simul vadât & reuertantur: nam ille dixit, grâdis nobis restat via. Feci igitur iuxta quod Rex mihi præceperat: & post paucos dies iter nostrû incepimus. Hierusalé quidem iter incepimus, & per multa loca inuia & deserta eûdo, multos dies cõsumpsimus, & tâdem Hierosolymam deuenimus. Qui quum in solitudinibus montium errando fatigaremur, inuenimus eremû, in quo Morienus Romanus, senex eremita vitam suâ ducebat. Quem quû ingrederemur, inuenimus ibi

quendam virum senem, statura lōgum, in corpore macrum, vultu & facie præclarum, de cuius etiam situ & habitu multum sumus admirati. Eius namque tota cutis ab asperitate cili-
cij, quo erat indutus, rugosa existerat. Tunc dixit nobis homo ille, qui nos secum huc adduxerat: O socij, hic est Morienus Romanus senex Eremita. At ego dum magis ac magis illum diligētius intuerer, eum ilicò agnoui: quo agnito, illum ex parte regis Calid salutavi. Cuius audito nomine, vir bonus subrisit, & nos propiùs iussit accedere. Gauisi sumus ergo, & læti cum eo confedimus. Interrogauit autem nos vir Dei, & de statu nostri Regis, & de statu Regni. quæ quum illi nuntiarem, viæ nostræ causam sibi propalavi. At ille ad se conuersus ait: Multum gaudeo filij, quoniam me inuenistis. Ibo enim vobiscum: vt & Rex Calid me diu exoptatum videat, & quæ sit mira Creatoris potentia à me recognoscat. Postquam igitur per dies aliquot artus nostros labore itineris fatigatos recreauimus, redeuntes iter incēpimus, & in nostram patriam regressi sumus. Qui quum coram rege venissemus, vidit rex virum Dei: quem cum vidisset, ilicò eum cognouit, & me recipiens ait: O Galip serue bone, hic est verè vir propter quem tecū diu condolui. Volo autem vt ea quæ vobis in itinere obuiauerunt, mihi protinus edisseras. At ego totam rem à suo principio sibi ordine digessi.

Aduo-

Aduocauit ergo rex virum Dei, quem adduximus, & eum iuxta se federe fecit, & dixit ei: O fenex, ego volo vt tu nomen tuum mihi dicas, & tuæ professionis modum pandas: non enim in altera vice licuit hæc omnia à te inquirere. De tuis namq; verbis adhuc diffidebam. Tunc vir Dei respondit: Ego Morienus Romanus vocor. Mea autem professio, fidei Christianæ est. Mea quoq; religio & habitus, sunt eremitæ. Tunc Rex ait: O Moriene quot transferunt anni, postquam vitam & habitum Eremitæ elegisti? At ille respondit: Post quatuor quidem annos à morte Herculis Regis, eremita incedo. Placatus est igitur multum Rex super huius viri prudentiam, & eius humilitatem, & eius patientiam & verecundiam ac venustatem. Non enim erat ille lingua verbosus, aut mente elatus: erat autem humilis, prudens & beneuolus, vti talem esse decebat. Postea dixit rex: O Moriene nonne esset tibi melius cum conuentibus qui Deum orant, in ecclesijs consistere, quàm solus in montibus & eorum solitudinibus habitare? At Morienus dixit: Bene habeas, mi Rex: Bonum quod nunc habeo, & in futuro expecto, ex Deo est, & in eius manu collocatum. Ipse autem quod velit faciat: Nec ego dubito, quin mihi inter conuentus & cætus maior inueniatur requies, & in solitudinibus & môtibus labor, sed nemo metit nisi qui seminat: & quod seminauerit, hoc etiam me-

tet. Spero itaq; quòd diuinitatis bonitas, in vi-
 ta huius Mundi me non derelinquat: nam re-
 quiei aditus nimis est coarctatus, neque ad il-
 lam quisquam potest ingredi, nisi per animæ
 afflictionem. Dixit ergo Rex: Omnia quidem
 quæ dicis, indubitanter vera sunt: sed quia ex
 fideli procedunt animo, falsa videntur. Hoc au-
 tem dicebat Rex, quoniam adhuc cultor ido-
 lorum erat. Respondit autem Morienus: Si ea
 quæ profero, tu vera esse concedis, animum, à
 quo illa procedūt, te verum esse & veridicum
 concedere necesse est. Nam ex veris & vera
 procedunt: & ex falsis, falsa: ex æternis, æterna:
 ex transitorijs, transitoria: ex bonis, bona: & ex
 malis, mala. Dixit itaq; Rex: O Moriene, multa
 quidem mihi de te, & tua constātia, & tua fide
 sunt relata: vnde vehementer admiror, cūm &
 illa videam & audiam iam esse vera. Hæc itaq;
 fait causā, quare multum & te videre, simulq;
 audire diu exoptaram. Volo namque vt inter
 quædam (de quib. erimus tractaturi) me qui-
 busdā alijs quasi documentis instruas, simulq;
 edoceas. Tunc dixit illi Morienus: O Rex, o-
 mnipotens Deus te ad melius conuertat: nam
 ego non sum de quo multum debeas admira-
 ri. Ex filijs Adæ vnus existo. Omnes quidem
 ex vno processimus, & iterum ad vnum, licet
 diuerso tramite, reuertemur. Temporum qui-
 dem longa mutatio, hominem sub tēpore con-
 stitutum cōfundit, & mutat. Nec ego adhuc in
 tantum

tantum sum mutatus, quod alij multi, qui ante me fuerunt, magis non mutantur. Vltimam autem mutationem mors dira subsequitur, qua videlicet nulla pœna deterior iudicatur. Nam ante corporis & animæ coniunctionem & post eorum dissolutionem, pœna omni morte crudelior animam expectat. Sed & omnipotens Creator, qui omnia ex seipso creat & format, semper sit in nostro auxilio. Tūc dixit illi Rex: O Moriene, ex his quæ modò dicebas, video quid tu existimes me te velle deridere. Iuxta ergo hanc opinionem, licet senex & prudens videaris, potiùs es deridendus quàm laudandus. Posthæc aduocauit me Rex & dixit mihi: O Calip serue bone, vade & quære huic homini domum, intus scilicet & extra pulchram, & multo ornamento ornatam, sitq; vicina palatio: simul quæras & hominem suæ fidei professorem, doctum scilicet & senem ac moribus ornatum, cuius dictis & monitis consoletur, & eius animus in pace resideat. Video enim illum quasi deterritum, & in me minimè confidentem. Feci igitur iuxta quod Rex mihi præcepit. Rex verò ad eum quotidie veniebat, & cum illo per horas aliquot residebat. Alloquebatur enim illum, & confortabat, nihil tamen de suo magisterio eum interrogabat. Postquã autè inter illos magna notitia creuit, & amor, Morienus se regi multū credidit, & in eo confidit. Interrogabat autem Rex de Romanorum

legibus, & vtrum secundum temporis circuitum eorum leges mutarentur: de Regum, & Consulum consuetudine, nec non & de Græcorum historijs simul interrogabat. Et Morienus in his omnibus illi decenter respondebat. Dilexit igitur Rex Morienum intantum, in quantum antea neminem dilexerat. Factum est igitur, dum quadam die in vnum fabularentur, quòd Rex Morieno diceret: O senex sapiētissime omnium, scito quòd diu ego à multis quæsiui magisterium Hermetis, sed neminem hæctenus inuenire potui, qui rem eius veram mihi panderet. Ob hoc igitur in altera vice, quando tu à nostris finibus clam discessisti, postquam literas, quas circa vas, in quo positum fuerat magisterium, scripseras, legissem, & earum intellectū accepissem, omnibus, quos propter hanc sciētiam mecum per annos multos retinueram, ilicò iussi capita amputari. Rogo igitur te, o senex bone, & omnium sapiētissime, quatenus eius rationem veram, atque eius speciem & substantiam mihi edisseras, vt mea diuturna expectatio gaudēter per te compleatur. Quod quidem si feceris, & me ipsum, & omnia quæ mecum possideo, acquires: & si libuerit, in tuam patriam vnà reuertemur. Nolo enim amodo te in me quoquomodo dubitare, neque tuo animo vllum timorem ex vlla opinione conferas. Tunc Morienus respondit: O bone Rex & sapiens, Deus te conuertat
ad me,

ad melius : Nunc autem bene intelligo, quapropter ad me misisti: indigebas enim in multum & idcirco misisti. Ego autem ad te gaudenter adueni, ut & te hoc magisterium edoceam, & quæ sit mira Dei virtus, manifestè demonstrem. Timorem autem, de quo paulò antè dicebas, non timeo, nec de te hæcenus despero. Omnis enim qui timuerit, in veritate non est perfectus. Et maximè sapientem timere aliquid non decet. Nam si timuerit, citò desperabit. Quòd si desperauerit, eius animus vacillabit: nec vllatenus suæ intentionis consequetur effectum. Et quoniam iam nunc intelligo te me minimo amore amplecti, video quæ te multum in tua inquisitione seuerum moribus esse, & actu pium, & patientem, non decet me diutius hoc magisterium tibi recondere, vel celare. Iam nunc ad tuum propositum, & tuam longam inquisitionem facilius omnium peruenisti. Sit nomen Domini per secula seculorum benedictum. Ad hæc ergo subrisit Rex, & ait: Nunc verò scio quòd omni homini præstat Deus patientiam. crudeliter confunditur: Festinatio enim ex parte diaboli est. Ego autem sum nepos Machoya, & filius Regis Gezid. Et nõ est aliqua fortitudo, nisi cum summo Deo qui vnus est altissimus. Dixit autem Morienus: O bone Rex, Deus ad melius te conuertat. Esto modò ad iudicium huius magisterij, & scies illud bene, & intelliges. In

illius verò introitu, & exitu, multum studere memento: quoniam omnia quæ illi pertinent, annuente Domino, faciliùs consequeris.

Hæc enim res, quam iamdiu quæsiisti, per vim aut iram non accipitur, nec perpetratur. Accipitur enim per paciëntiam, & humilitatem, & amorem certum, ac perfectissimum. Cõfert enim Deus hanc diuinam, & puram scientiam suis fidelibus & seruis: illis scilicet quibus eam à primæua rerum natura cõferre disposuit, sua mirabili fortitudine. Quæ quum alicui ex suis fidelibus collata fuerit, decet ipsum priùs præuidere, cui postea eam committat & detegat. Nam hæc res nihil nisi donum Dei altissimi potest: qui prout vult, & etiã cui vult, ex suis seruis & fidelibus illud committit, & monstrat. Decet igitur, omnipotenti Deo esse in omnibus humiles, & omnino subiectos. Tunc Rex ait: nos quidè verè scimus & cognoscimus, quoniam nulla est rerum perfectio, absque diuinitatis auxilio, & eius demõstratione. Ipse enim est altissimus & impermutabilis. Postea adiuravit me Rex, & mihi dixit: O Galip serue bone, sede citò, & tuo stylo omnia, de quibus nũc inter nos conferemus, memoriæ commenda. Tunc dixit Morienus: Omnipotens Dominus, & omnium creator, ex omnipotentia sanos omnipotentes creauit: quoniam ipsi nequeunt eis ordinem transmutare: id est, nequeunt postponere ea, quæ ipse præponit, aut præpo-

præponere ea quæ ipse postponit. Nec est aliquid scire possibile illis, nisi per illius demonstrationem: nec etiam aliquid consequi poterunt, nisi ille eos consequi illud præiudicauerit: Nec quicquam retinere valebunt, nisi per fortitudinem à summo Deo sibi diuinitus collatum. Sed & (vnde magis est admirandum) animos suos etiam ipsi regere nõ possunt diutius, nisi vsque ad terminum, qui à Deo super eos constitutus est. Præponit enim dominus ex suis seruis quos vult, & eligit, vt hanc scientiam diuinam homini celatâ quærant, & quæsitam secum retineant.

Hæc enim scientia est, quæ dominum suum abstrahit ab huius Mundi miseria, & ad scientiam bonorum futurorum reducit. Temporibus verò præteritis semper vicissim hanc sapientiam sibi hæreditabant: postea verò ista scientia ferè fuit contempta. Sed libri multi veterum dominorum remanserunt, in quibus illa continetur tota vera, & sine mendacio: nec tamen quisque inueniebatur, qui videlicet ipsam tunc ad effectum perduceret: propter nomina multa & diuersa, quæ rebus ei attinentibus à sapientibus antiquioribus iam dudum fuerant imposita. Sed ego huius rei veritatē, vt olim tu cognouisti, perfectè retinui. Nostri quidē antecessores, huius magisterij nomina multiplicata & variata tradebāt, grauissimis sophisticis circumtectâ: sed omnia tamen veridica,

& sæpius comprobata. Quod totum egisse arbitrabantur, propter stultorum insipientiam: vt dicta sua non intelligerēt, nisi qui tali & tanto magisterio digni iudicarentur. Si quis ergo eorum dicta inuenerit, in illis diligenter studeat, donec ea recto modo intelligat. Non enim decet quenquam se ab hoc magisterio retrahere: sed debet suam fidem, & suam spem in Deo altissimo firmiter configere, & illum assidue hoc efflagitare, quatenus istud diuinum & admirabile opus possit perficere. Similiter Deum omnipotentem, & eius auxilium implorare, vt eū Deus ad res meliores pulchriori modo conuertat: & faciat illum huius magisterij scientiam super lineam rectam absque omni deuiatione fœliciter adipisci. Tunc Rex ait: Iam si libet, ô Moriene, hæc dicta atq; mandata dici sufficiant. Ego enim intellecta consequor, & intellecta pro virili obseruabo: & maxime quum tu senex & sapiens, hoc magisterium mihi edocere non negligas. Explana igitur mihi hoc quod diu exopto, explanatione facillima: ne eius studij grauitas in hac re me diu confundat. In primis igitur ab eius exordio mihi iam edifferas, & dicas, vt omnis ordo præposterus procul à nostra disputatione abijciatur. Ad hæc Morienus respondit: Rem quidem ex ordine digestam tibi declarabo. Tu verò ea quæ velis nunc inquirere non differas.

INCIPIUNT INTERROGATIONES Regis Calid, & responsiones Morieni, de omnibus, de quibus artificium magisterij Hermetis constare comprobatur.

CALID Rex, O Moriene, primùm quærere libet, quæ & qualis sit huiusmodi rei principalis substãtia & materia: & vtrum multæ aut plures sint: aut ex vna tantummodo conficiatur. **MORIENS**: Omnis autem res, vsque dum per suum effectum dignoscatur, multorum testimonio verior comprobatur. Sed antequam antiquiora testimonia tibi ad præsens adducam, hoc quidem quod nos de eius principali substãtia & materia sæpe comprobauimus, explicabo. Si autem ea quæ tibi dixerò, & testimonia antiquorum rectè inspexeris, apertè cognosces nos omnes in vno cõuenire, & omnia quæ dicimus vera proferre. Quod igitur interrogasti, sic accipe. Huius rei prima & principalis substãtia & materia est vna, & de ea est vnum, & cum ea fit, neque aliquid sibi additur vel minuitur. Ecce iam habes quod interrogasti. Nunc verò testimonia antiquorum tibi adducam, vt omnes in vnum concordare iudicemur. Hercules verò quidam Rex sapiens & Philosophus, cùm à quibusdam suorum interrogaretur, dixit: Hoc autem magisteriũ ex vna primùm radice pro-

cedit, quæ postmodum in plures res expanditur, & iterum ad vnum reuertitur: & scito fore necesse recipere aërem. Arsicanus quoq; Philosophus ait: quatuor autem elementa: id est, calor, frigus, humiditas & siccitas, ex vno fonte procedunt, & eorum quædam alia ex alijs iisdem cōficiuntur. Ex his verò quatuor quædam sunt quasi radices: & quædam quasi ex his radicibus composita. Quæ verò sunt radices, sunt aqua & ignis: quæ verò ex his composita, terra & aër. Item Arsicanus ad Mariam: Nostra inquit, aqua nostram terram habet superantiã, quæ est magna, lucida & pura. Nam & de grossitie aquæ terra concreatur. Hermes quoque ait: Terra est mater elemētorum: de terra procedunt, & ad terram reuertuntur. Hermes iterum ait: Quomodo omnia ex vno procedunt, sic meum magisterium ex vna fit substantia, & materia. Et vt elementa quatuor in corpore humano continentur, sic Deus creauit illa sita & distincta, & coniuncta, collecta quoque ac per totum corpus diffusa: quoniã vnum corpus illa commergit, & in vnum retinet, & tamen vnumquodque illorum efficit opus ab opere alterius dissimile. Et licet in vno sint corpore: tamen diuersum habent colorem & diuersum dominiũ. Eodem igitur modo de hoc magisterio intelligendum est. Multa quoque huiusmodi testimonia, Philosophi de hoc magisterio dixere: quorum quædam in sequentibus

bus dicemus. Rex Calid: Quo modo, & qua ratione fieri potest, quod huius magisterij vna sit radix & vna substãtia & vna materia, quum apud Philosophos eius radices nomina multa, & multiplicia inueniantur? Morienus: Multiplicia quidem sunt eius radices nomina, sed si ea quæ supradicta sunt, recto ordine inspexeris, vnã eius radicem & substantiam & materiam inuenies. Quod vt facilius accipias, adhuc quædam antiquorum testimonia tibi referabo. Rex Calid: Perfice, mihi narrando huius operis magisterium. Morienus: Hercules quidam ad quosdam discipulorum dixit: Lappillus autem dactili, ex palma nutritur, & palma ex suo lapillo, & cuius etiam radice pluri mi Ramuli concresecunt, qui suum numerum multiplicent & augeant propter eam. Hermes autem ait: Respice Rubeum completum, & Rubeum à sua rubedine diminutum, omnemque rubedinem: Considera quoque citrinum completum, & citrinum à sua citrinitate diminutum, omnemque citrinitatem: & nigrum quoque completum, & nigrum à sua nigredine diminutum, omnemque nigredinem. Similiter spica ex grano procedit, & multi Ramuli ex vna arbore exeunt, licet arbor à suo germine ortum assumat. Quidam quoque homo sapiens, qui propter Deum, totum Mundum dimiserat, exemplum consimile nobis adducit. Ait enim: Prima hominis creatio est

sperma, & de vno grano centū grana procrean-
 tur, & de germine, magna concrefcit arbor, &
 de vno homine ſibi ſimilis mulier extrahitur,
 ex quibus ſæpe multi filij & filiæ in colore &
 aſpectu, vel apparentia naſcuntur diſſimiles. I-
 terum idem ſapiens dicit: Cōſidera ſartorem,
 qui ſcilicet veſtes ſuere conſuevit, quoniam
 de panno interulam, ſiue veſtem quamlibet
 aliam componit, cuius ſcilicet partes, diuerſa
 nomina fortiuntur: quæ etiamſi naturaliter
 conſiderentur, ex ipſo panno formatæ inue-
 nientur: eſt tamen vnus pānus & materia prin-
 cipalis ex qua veſtis conficitur. Nam torale, &
 manicæ, & girones, licet, quantum ad veſtis
 partes, diuerſa habeant nomina, tamen prin-
 cipalis eorum materia eſt pannus. Nam & de i-
 pſo panno fila, quibus partes ipſius veſtis in v-
 num iungantur, extrahuntur, non quòd ipſe
 pannus alio à ſe diuerſo ad hoc indigeat. Si-
 mili igitur modo hoc magiſterium eſt vnum
 per ſe exiſtens, nec alio indiget. Quoniam a-
 pud Philoſophos hoc magiſterium eſt tectum
 & abſconſum, & vbicunq; fuerit, mille nomi-
 nibus nominatur. Eſt etiam ſigillatum, neque
 niſi ſapientibus apertum: quoniam ſapientes
 hoc magiſterium multum quærun, & quæſi-
 tum inueniunt, & inuētum ſimul amant & or-
 nant: ſtulti verò illud derident, & apud illos
 pro minimo, aut quod verius, pro nihilo repu-
 tatur. Ignorant enim quid hoc ſit: & hæc no-
 mina

mina sunt illa, quæ sapientes nominauerunt in lib. suis, quorum vnum est sperma, quod quando vertitur, in sanguinem mutatur: ac demum coagulatur, & fit quasi frustum carnis commixtum: & tali modo fit, donec vna creatura alteram habeat formam, scil. hominis succedentem, & tunc hominem fieri necesse est. Ex his quoq; nominibus, est aliud nomen vt palma, quemadmodum ex colore pomorum eius, atque ex colore naturarum eius, antequam ad suam perfectionem perueniant. Aliud quoq; nomen est vt arbor malorum granatorum: & veluti triticum & lac, atq; alia nomina quamplurima, quorum omnium est vna radix: sed secundum diuersos effectus, diuersos colores, diuersas naturas, & nomina multa atq; diuersa ipsi rei imponunt, vt Herizartem ait Philosophus: Ego veritatem dico, quod nihil aliud huius magisterij artifices in errores detrusit, nisi varietas & eius nominum multitudo. Sed si quis rectè cognouerit, quod hæc nomina non sunt nisi colores in coniunctione apparentes, in huius magisterij via non deuiabit. Rex Calid: Multum autem intelligere desidero, vtrum isti colores, de quibus paulò antè dicebas, eos scil. de vno in aliud mutari, vna dispositione vel confectione, vel duabus seu pluribus sic mutantur. Morienus: Vna sola confectione vel specie sic materia mutatur: sed quantò magis ei ignis colorem innouat, tantò

magis ea plurima nomina imponuntur: vnde Datin Philosophus ait ad Euticem: Ego tibi ostendam, quod sapiētes huius magisterij dispositiones vel confectiones alia de causa non multiplicauerunt, nisi vt sapientes in hoc magisterio instruerent, & insipientes penitūs excarent. Quoniam hoc magisterium vnum nomē habet, & hoc proprium sibi deputatur: sic etiam vnam habet dispositionem atque etiam vnam viam linearem. & hoc modo, licet Sapientes eius nomina & sua dicta mutarunt, tamen noluerunt nisi rem vnam intelligere, & vnam dispositionem. Sufficiat igitur tibi, ô bone Rex, de huiusmodi hætenus inquirere ac perscrutari. Nam sapientes qui ante nos fuerunt, multas, nominauerunt confectiones, & multa pondera & multos colores: & sic super vulgus dicta sua allegorizauerunt: neq; tamen sunt mentiti: sed locuti sunt vt eis bonum videbatur, & vt ipsi ad inuicem intelligebant, vt etiam hoc alios lateret. Rex Calid: De eius natura atq; substantia tibi iam dixisse sufficiat. Nunc verò de eius colore mihi manifestare digneris: quia nolo vt sub allegoria aut similitudine aliquid mecum inde cõferas. Morienus: Mos autem erat sapientum, quod suum assos de eo & cum eo semper faciebant. Assos Arabicè, alumen interpretatur Latinè. Sed & hoc faciebant, antequam aliquid cum eo tingerent. O bone Rex, sufficiunt tibi hæc quæ ego profero:

profero: an ad antiquiora reuertemur testimonia? Quòd si exemplum desideras, dicta Datin Philosophi sic accipe. Ait enim: Noster quidem Lato, quamuis primùm sit rubeus, tamen est inutilis: sed si post rubedinem in album vertatur, multum valebit. Ob hoc itaque idem Datin dicit ad Euthicem: O Euthice, ista restent sic firma & omnino bene credita: nam sapientes de hoc sic dixerunt: Iam abstulimus nigredinem, & cum sale anatron: id est, sale nitri, & almizadir, cuius complexio est frigida & sicca, fiximus albedinem: quare ei hoc nomen imponimus Borreza, quod Arabicè Tincar dicitur. Dictum autem Datin Philosophi, per dictum Hermetis comprobatur. Dicit autem Hermes: In primis est nigredo: postea cum sale anatron sequitur albedo: & in primis fuit Rubeum, & in vltimis album, & sic eius nigredo omnino aufertur, ac demùm vertitur in ruborè lucidum & nimis clarum. Maria quoque dicit: Quando autem Laton cum allzebric: id est, sulphure comburitur, & mollicies super eum funditur, ita vt feruor illius tollatur, tunc omnis eius obscuritas atque nigredo, ab illo aufertur, & sic in aurum purissimum conuertitur. Item Datin Philosophus ait: Si autem Laton cum sulphure comburatur, & mollicies super eum frequenter fundatur, eius natura de bono in melius auxilio Dei conuertetur. Alius quoque dicit: Quando

autem purus laton tamdiu decoquitur, donec veluti oculi piscium elucescat, eius vtilitas expectanda erit. Et tunc scito, quòd ille ad suam naturam atque colorem reuertetur. Et alius similiter dicit: quòd quantò magis aliquid abluitur, tantò magis limpidius hoc melius apparebit: quòd si ablutus non fuerit, limpidus non apparebit, neque ad suum colorem reuertetur. Et item Maria dicit: Nihil est, quod à latone suam obscuritatem, vel suum possit auferre colorem. Sed Azoc est quasi eius tegumentum. Primùm videlicet quando decoquitur: nam & eum colorat & album reddit: ac iterum dominatur laton Azoc: id est, vinum, vel Rubeum reddit.

Alius quoque Philosophus ait: Quòd Azoc nequit substantialiter Latoni suum auferre colorem, vel eum mutare, nisi quatum ad visum, sed latonem ab Azoc, suam auferre substantialem albedinem: quoniam inest mirabilis fortitudo, quæ super omnes colores apparet. Nam quum colores abluuntur, & nigredo atq; immunditia aufertur, ita quòd album appareat, laton quidem Azoc postea nominatur, & eum reddit rubicundum. Datin quoque Philosophus ait: quòd omnis res, non est nisi de eo & cum eo: & quòd omnis tinctura, à suo consimili procedit. Adarnath similiter sapiens & Philosophus ait: Quòd omnia harum rerum nomina, & earum similitudines, nulla alia de causa

DE TRANSM. METAL. 33

causa antiquis vocantur, neque variantur, nisi vt vos intelligatis, quòd huius rei principium super suum finem testificatur, & suus finis, super suum principium. Et vt sciatis, quòd hoc totum non est nisi vna res, quæ scilicet habet patrem & matrem: & eius pater & mater eam nutriunt, atque pascunt, non quòd ipsa à suo patre aut matre aliquo modo differre possit. Euthicèn quoque dicit: Quì fieri potest, quòd species à suo genere tingatur? Datin quoque Philosophus similiter dicit: Vnde est quidem quod ex eo processit, & in illum reuertetur? Rex Calid: Hactenus & de huiusmodi lapidis natura & eius colore satis disputauimus: nunc verò de illius naturali compositione, eius tactu, nec non & illius pondere & gustu differamus. Morienus: Tactus autem huius lapidis, mollis est: & maior mollicies est in eo, quàm in suo corpore. Ponderus verò illius multum est graue: & eius gustus dulcissimus: & eius natura aërea. Rex Calid: Qualis est ergo eius odor ante & post suam confectionem? Morienus: Ante confectionem nimis est grauis & foetidus: & post confectionem est eius odor bonus iuxta hoc quod sapiens dicit: Ista quidem aqua à corpore mortuo, & iam inanimato tollit odorem. Nam & eius odor est malus, & odori sepulchròrum assimilatur. Vnde etiam ait sapiens: Quicumque animam dealbauerit, & eam rursum ascendere fecerit, & corpus bene

custodierit, & ab eo omnem obscuritatem abstulerit, & odorem malum ab illo extraxerit, ipsam in corpus infundere poterit. Et in hora coniunctionis maxima miracula apparebunt. Vnde quidam Philosophorū, dum coram Maria simul conuenissent, ad illam dixerunt: Beata es Maria, quoniam diuinum secretum occultum & semper ornatum tibi reuelatū est. Rex Calid: Expone mihi naturas mutantes: id est, quomodo id quod est inferius, superius ascendit, & qua ratione, quod est superius inferius descendit: & qualiter vnum eorum alteri coniungitur, ita quod ad inuicem misceantur.

Quid etiam sit hoc, quod ea faciat misceri: quomodo etiam veniat aqua benedicta, illa ad aquare & rigare, & à suo odore foetido mundare. Hic enim est odor, qui assimilatur odori sepulchrorum, in quibus videlicet mortui sepeliuntur. Morienus: Ista quidem res est, de qua meritò scribit Philosophus Azinabam. Ait enim Oziambe, quibus nominibus potest hæc res naturaliter appellari? At ille dicit: naturaliter hæc res vulphi: id est, animal appellatur. Et postea fit eius odor suavis & bonus, nec remanet in ea quicquam obscuritatis neque foetoris. Rex Calid: Hæc à modo de huius rei communi inquisitione nobis sufficiant. Nunc autem quærere libet, vtrū hæc res multum vilis, an cara inueniatur? Tu ergo inde mihi verum respondeas.

Morie-

Morienus: Vide quid dixerit sapiens: quod videlicet hoc magisterium ex vna sola re fieri consuevit. Hoc igitur tuo animo adhibeas, & tecum inde conferas: neque sit aliquid quod tibi in hoc contradicat. Scito igitur quòd sulphur zarnet: id est, auripigmentum citò comburitur, & à combustionem citò consumitur: sed Azoc diutiùs sustinet combustionem: Omnes enim species igni appositæ citò consumuntur. Quomodo ergo expectabis bonum ab eo, quod citò ab ignis combustionem consumitur, & ab igne comburitur, & in carbonem redigitur? Hoc etiam te scire conuenit, quòd nullus lapis neque germen huic magisterio conuenit. Sed considera si poteris rem puram atque mundissimam rectè dirigere: sin autem tua operatio inefficax esset. Sapientes autem disposuerunt, & dixerunt, quòd si hoc quod quæris in sterquilinio inueneris, illud accipe: si verò in sterquilinio non inueneris, tolle manum à marsupio. Omnis enim res quæ magno emittitur precio, in huiusmodi artificio mendax, & inutilis reperitur. Hæc igitur expositio, in hoc loco tibi sufficiat. Sed caue ne in hoc magisterio quicquam expendas: quoniam postquam completum fuerit, expensis non indigebis. Vnde Datin Philosophus ait: Ego autè tibi commendo, ne in specierum pōderibus quicquam expendas, & maximè in auri magisterio. Item ait: Quicumq; ad hoc magisteriū aliud ab hoc

lapide quæsiuerit, assimilabitur viro per scalam absque gradibus nitenti ascendere, quòd quum nequiuerit, super suam faciem pronus in terram decidit. Rex Calid: Hoc quod tu dicis est ne rarum, an multum de eo inuenitur? Morien. Non est hoc nisi, sicut sapiens dicit, ad diuitem scilicet & pauperem, & ad largum & ad auarum, euntem quoque & sedentem. Nam hoc in vijs proijcitur, & in sterquilinijs suis calcatur, & multi iam in sterquilinijs foderunt, vt hoc ab eis extraherent, & in hoc decepti sunt: Sed sapientes ipsam rem cognouerunt, & eam rem vnam sæpius probauerunt: quæ scilicet in se continet quatuor elementa, & illis dominatur. Rex Calid: Quo in loco, vel in qua minera quæritur hæc res, donec inueniatur? Ad hoc Morienus obtulit, & fronte demissa, diu cogitauit quid Regi posset respondere: tandem erexit se, & dixit: O Rex, verum tibi confiteor, quòd hæc res diuino nutu in sua creatione magis configitur. Omnis enim qui à Deo creatur, sine ea persistere non potest. Rex Calid: Explicandum est hoc quod dixisti. Morienus ait: Discipuli autem Hercules ipsum interrogauerunt & dixerunt: O bone magister, sapientes qui ante nos fuerunt, libros de hoc magisterio expositos, suis filijs & discipulis dimiserunt: Precamur te magister, quatenus huius magisterij expositionem nobis non taceas, sed hoc quod ab antiquis quasi
obscu

obscurum relinquitur, nobis declarare non differas. At ille dixit: O filij sapientiæ, scitote quòd Deus creator altissimus benedictus, Mũdum ex quatuor elementis dissimilibus creauit, posuitque hominem inter ipsa elementa maius ornamentum. Rex Calid: Adiunge mihi adhuc super hoc (quomodo dixisti) explanationem. Morienus: Quid tibi multa referam? Hęc enim res à te extrahitur: cuius etiam minera tu existis, apud te namque illam inueniunt, & vt verius cõfitear, à te accipiunt: quod quum probaueris, amor eius & dilectio in te augebitur. Et scias hoc verum & indubitabile permanere. Rex Calid: Nouisti ne vnquam alium lapidẽ, qui huic lapidi assimiletur, & cuius effectu & potentia, hoc idem possit perpetrari? Morienus: Non noui ego alium lapidem, qui huic lapidi assimiletur, neque qui illius habeat effectum. In hoc enim lapide quatuor continentur elemẽta, assimilaturq; Mundo, & Mundi compositioni neque in Mundo alius lapis inuenitur, qui huic assimiletur, in creatione scilicet vel natura. Quicumque igitur alium lapidem in hoc magisterio quæserit, eius operatio omnino frustrabitur. Adhuc etiam est tibi aliquid addiscendum, scilicet huius magisterij principium. Nam & ego ab omni errore te auferam. Vide ergo ne hanc radicem prætereas, neque aliquando quæras eius mutationes: quoniam fructum neque bo-

num tibi quæsitum poteris inuenire. Item te moneo, vt ea quæ dicta sunt superius, penitus obserues. Rex Calid: O Moriene, mihi modo ediffere qualitatem huius dispositionis. Deus enim in nostro iam erit auxilio. Morienus:

Ego eam tibi dicam, vt ab antiquis est mihi tradita: Bene enim interrogas. In directione igitur huius cōfectionis, has dispositionis partes suo ordine rationabiliter constitutas obserues, & nullatenus prætermittas. Prima earum est coitus: secunda est conceptio: tertia, prægnatio: quarta, ortus: quinta, nutrimentum. Si non fuerit igitur coitus, non erit conceptio: & si non fuerit conceptio, non erit prægnatio: & si non fuerit prægnatio, ortus vlllo modo non sequetur. Hæc est enim huius dispositionis directio, quæ scil. homini creationi assimilatur. Omnipotēs enim creator altissimus, magnus, cuius nomen semper sit benedictum, creauit hominem, non ex partibus constitutiuis, vt est domus, quæ ex suis partibus constat constitutiuis: Non est enim res quæ homini esse constituat. Domus autem constat ex suis partib. constitutiuis: vt est paries, tectum, & fundamentū. Hæc enim sunt partes domus, & res inuentæ dicuntur. Homo verò non sic cōstat: quoniam creatura est. Nam homo quum mutatur eius essentia, de re ad rem meliorē transire videtur: & sic semper persistit homo in creatione, qui à rebus inuentis multum distare videtur: & sic
proce.

procedit de die in diem, & de mense in mensem, vsq; dum creator altissimus magnus suam compleat creaturam, in tēpore scilicet certo, diebus diffinitis. Quia licet quatuor elementa prius in spermate fuissent, creator tamē Deus posuit illius tempus diffinitum, in quo scilicet compleatur: quod quum finitum fuerit, firmatur & ipsa creatura. Talis enim est fortitudo & sapientia Dei altissimi. Scire etiam tibi conuenit, ô bone Rex, quòd hoc magisterium nihil aliud est nisi arcanum & secretum secretorum Dei altissimi & magni. Ipse enim hoc secretum suis Prophetis commendauit: quorum scilicet animas in suo Paradiso collocauit. Si autem sapientes qui post illos fuerunt, suas expositiones de qualitate vasis in quo cōficitur, non inuenissent, nūquam ad huius magisterij perfectionem peruenissent. Ergo hæc tuæ commenda memoriæ. Ostendi namque superius, quòd hoc magisterium non multum distat ab hominis creatione: nunc quoq; tibi dico quòd nunquam fuit animatum aliquid, aut natiuitate creatum, neque crescens, nisi post putredinem, & eius mutationem. Vnde ait sapiens, quòd tota fortitudo huius magisterij non est nisi post putredinem. Ait enim, si putridum non fuerit, fundi aut solui non poterit: & si solutum hoc non fuerit, ad nihilum reuertetur. Rex Calid: Quidnam erit hoc post putredinem? Morienus: Post putredinē verò ad hoc

deueniet, cum quo omnipotens Deus & omnium creator altissimus perficiet quæsitam compositionem. Scito itaque quòd istud magisterium duabus indiget creationibus, atque duabus confectionibus: quæ ita ad inuicem sunt connexæ, quòd quando vna earum perficitur, altera earum tunc incipit: & quando altera perficitur, totum magisterium terminatur. Rex Calid: Quoniam modo indiget hoc magisterium duabus creationibus atque duabus confectionibus, quum antea dixisses eius rem, ac eius viam vnã & linearem persistere? Morienus: Verum est hoc quod dixi: nam totum hoc magisterium ex re vna, & via vna constat. Eius namque vna dispositio talis est, qualis & altera. Rex Calid: Quæ nam est igitur illa dispositio, qua paulò antè dixisti totum posse perfici magisterium? Morienus: O Rex bone, Deus ad melius te conuertat. Hæc est illa dispositio, quæ scilicet manibus perfici nõ potest. De illius namque difficultate, quamplures sapientes conquesti sunt. Dixerunt namque: Si quis sua eruditione & labore dispositionem hanc inuenerit, facilè totum magisterium eius scientia perficiet. Qui verò illam eius labore & eruditione non inuenerit, totum magisterium latebit. Rex Calid: Quænam est igitur hæc admirabilis dispositio? Morienus: Si sapientum dicta diligenter inspexeris, facilè illam scire poteris: de ipsa namque dixerunt;

dixerunt: Hæc namque dispositio est naturarum mutatio: & earum naturarum calidi & humidi, cum frigido & sicco subtili dispositione admirabilis commixtio. Rex Calid: Quum hæc dispositio hominum non fiat manibus, igitur quæ nam est res ipsa, qua perfici possit? Morienus: Hæc autem dispositio fit, ut ait sapiens, qui dicit, quod Azoc & ignis Latonem abluunt atque mundificant, & eius obscuritatem ab eo penitus eripiunt. Nam & sapiens ait: Si rectè ignis modum disposueris, Azoch & ignis in hac dispositione, dante Deo, tibi sufficient. Vnde Elbo interfector ait: Dealbate latonem, & libros rumpite, ne corda vestra corrumpantur. Rex Calid: Hæc autem dispositio est ne ante vel post putredinem? Morienus: Dispositio putredinem præcedit: sed ante talem dispositionem nulla penitus est. Rex Calid: Quidnam est ergo? Morienus: Tota operatio nostra non est aliud nisi extractio aquæ à terra, & huius aquæ super terram remissio, donec ipsa terra putrescat. Hæc enim terra cum aqua putrescit, & mündificatur: quæ cum mündata fuerit, auxilio diuinitatis totum magisterium dirigitur. Hæc est enim sapientum dispositio: quæ est tertia pars totius magisterij. Hoc etiam te scire conuenit, quod si corpus immundum perfectè non mundaueris, & illud non desiccaueris, neque ipsum bene dealbatum reddideris, & in illud animam non mis

feris, & eius omnem fœtorem non abstuleris, donec post suam mundificationem tinctura in illud decidat, nihil penitus huius magisterij direxisti. Hoc quoque te scire decet, quòd anima citò corpus suum ingreditur, quæ eum corpore alieno nullatenus coniungitur. Rex Calid: Creator in nostro semper sit auxilio. Tu verò secundam dispositionem mihi ediffere: vtrum scilicet illa sit finis prioris dispositionis. Morienus: Ita est vt dicis. Nam quando corpus immundum vt iam dictum est, direxeris, mitte cum eo postea de fermento quartam sui partē. Fermentum enim auri, aurum est: sicut panis fermentum panis est: quod quum in eum miseris, pone illud in Sole ad decoquendum, donec hæc duo in vnum corpus redigantur. Inde verò sub Dei benedictione illud abluere incipias. Ad illius ergo ablutionem partem vnā de re mortifera accipias, quam videlicet per tres dies decoquas: & caue ne de suis diebus aliquē aut obliuiscaris, aut minuas. Eius quoque ignis indefinenter æqualiter ardeat: ita scilicet, quòd neque inualescat, neque debilior existat. Sit ergo eius ignis blandus & mitis, qui per suos dies ardendo æqualis perduret: aliter maximum sequetur damnum.

Post 17. noctes, vas in quo hæc omnia coquuntur visites, & aquam quam in eo inuenies extrahas, & alteram ei imponas: quod scilicet tribus vicibus agendum est. Vas autem prædictum

ctum fornaci suæ semper immobiliter adhæreat, donec totum tempus fermentationis auri compleatur, & donec ad octauam partem suæ tincturæ dirigatur. quod quum post 20. noctes extractum sit, deinde bene desiccatum fuerit. Arabicè hoc Vexir nūcupatur. Inde verò corpus ablutum & præparatum accipias, & super fornacem artificiosè adaptes: vt ibi in suo vase quotidie cum quarta parte rei mortiferæ, quæ scilicet tunc tecum habeas, irrigetur: cauendo etiam ne flamma ignis præfatum vas attingat: nam in damnum omnia vertuntur. His igitur omnibus perfectis, prædictum vas in fornace magna artificiosè locetur, & ignis super os eius accendatur: qui scilicet duobus diebus ac totidem noctibus, ibidem æqualis sine augmento aut sui diminutione ardeat, quibus omnibus expletis, à fornace, cum omnibus quoque in eo sunt, tollitur: quoniam auxilio Dei expleta est artis iteratio. Rex Calid: Hoc modo quod tu dicis, & nos similiter agemus, sitque nomen Domini benedictum. Morienus: O Rex bone, scire etiam te oportet, quòd omnis huius magisterij perfectio in captura corporum coniunctorum, & concordantium cōstat. Nam & hæc corpora naturali artificio substantialiter ad inuicem coniunguntur, & concordant, & funduntur, & etiã ad inuicem recipiuntur. Nam semetipsa ad inuicem emendant & dirigunt, vt super fortitudine ignis pulchriora

appareant. Quum enim inquisitor sapientiæ
 horum corporum capturam, & eorum decan-
 tationem, eorumque solutionem atque disposi-
 tionem necessariam, & eorum mixtionem at-
 que decoctionem perfectè cognouerit, sciat
 postea eorum ignis quantitatem, & suæ fornacis
 constitutionem, & sui ignis accèssionem, in
 quo scilicet loco fornacis accèdi debeat ignis:
 numerum quoque dierum suorum, & eorum
 ponderum mensuram. Nam si hæc omnia pro-
 uidentia & ratione tractauerit, auxilio diuini-
 tatis impleta erit eius intentio. Omnis igitur
 festinatio procul ab ipso artifice pellatur, &
 prouidentia, & ratio, & firma expectatio adhi-
 beatur. Quod autem hæc corpora maximè co-
 aptat, sanguis est: nam illa uiuificat atque con-
 iungit, & ex istis omnibus vnum corpus effi-
 cit. Quapropter ignis blandus diutiùs apponi
 debet, qui in suis diebus semper duret æqua-
 lis. Nam calore ignis in corpore citò serpente,
 festina combustione ipsum corpus consumit.
 Nam si eudica eis apponitur, ipsa corpora in
 terram mutata, ab omni combustione curabit.
 Nam corpora postquam suas iam non retinèt
 animas, citò comburuntur. Eudica (sæx vitri)
 quidem bene omnibus corporibus conuenit:
 nam ea uiuificat & aptat, & ab omni combu-
 stione defendit: immittit namque quædam eo-
 rum in alijs, & ista simul post immissa à nimio
 calore postea defendit. Et quando eudicam
 quærere

DE TRANSM. METAL. 45

quærere volueris, in vitreis vasis eam quære: quam quum inueneris, eam reconde, neque quicquam cum ea facias, donec acidum fiat: azima non existat: quoniam tua intentio penitus destrueretur. Terra quoque fœtida citò recipit albas scintillas, & vetat sanguinem, ne ille in decoctione damnetur: vis namque sanguinis & eius fortitudo nimis est magna: quã obrem sanguis est frangendus ne impediatur, aut proficiat: quæ quidem fractio fiat postquam fuerit dealbatum. hoc quod de coloribus remansit, nigredinem occupat: coloribus, inquam, venarum prius effusarum, ex nouo esse, quod quidem huic magisterio pertinet: in cuius initio veritatem non videris, est omnino fallax & inutile. Illud quoque huius magisterij secretum est, quod hîc in vnum breuiter collegi, & collectum tibi exposui: quòd videlicet huius rei pars vna, mille partes argenti in aurum purissimum conuertit. Hæc ergo quæ iam dicta sunt, ad hoc magisterium tibi sufficiunt. Sed adhuc restant quædam, sine quibus magisterium compleri non potest. Sed & te scire conuenit, quòd intentio hominis hanc scientiam diuinam & puram quærentis, aliud arbitrari non decet, nisi donum Dei altissimi & magni, qui eam suis commendat, cuius nomen semper sit benedictum. Sed & tu bone Rex, nunc totus sis mihi mente, vt audias & intelligas ea, quæ tibi nunc dicam. Rex

Calid: Dic vt libet: nam & erectis auribus tibi assisto præfens.

Morienus dicit de nominibus specierum.

O bone Rex etiam perfectiss. in primis te scire decet, quod fumus rubeus & fumus citrinus & fumus albus, & leo viridis, & Almagra, & mortis immunditia, & limpidum, & sanguis & eudica, & terra fœtida, sunt ea, in quibus tota huius magisterij constat efficacia: quæ sine his nullatenus rectè tractari potest. Rex Calid: Explana mihi hæc nomina. Morienus: In fine libri exponam ea: quoniam ad præfens de illis, quorum hæc nomina, coram te magisterium conficiam, vt ea quæ iam diximus, per ipsius rei effectum comprobentur. Est enim hæc huius sciētiae radix, vt scilicet ille, qui eam discere voluerit, eius doctrinam prius à magistro suscipiat, & postea magister coram discipulo suo eam frequenter pertractet. Sunt autem quidam: qui hanc scientiam in venis diu quærunt, neque tamen illam inueniunt. Tu autem semper in his, vt me operari videbis, operare: nec aliud in hoc magisterio quæras, quod si feceris, proculdubiò errabis. Sunt autem multa huius scientiæ obstacula. Nam vt ait Sapiens: Multa distantia est inter sapientem & insipientem, & inter cæcum & videntem: neque enim ille, qui dispositionem huius magisterij, etiam comprobatione perfectè eognouit, est vt ille qui adhuc in eius inquisitione per libros persistit.

persistit. Sunt namque libri sub figura de hac arte compositi, quorum pars inaior multam obscura videtur, ac scientia connexa, nec nisi à suis compositoribus potest intelligi. Sed hæc est scientia quæ inter alias maximè inquiri debet, quum per illam, ad aliam magis admirabilem peruenire possimus. Rex Calid: Omnia autem quæ profers vera loqueris, & eorum veritas in sua expositione florescit, & admirabiliter illucescit.

INCIPIT DISPOSITIO SAPIENTUM, ad aptationem corporis immundi, antequam Elixir super illud mundum durum effectum ponatur, & antequam album efficiatur, & antequam anima in eo mittatur.

Dicit Morienus: Quoniam Elixir nisi à corpore bene mundificato, neque factido, vt eius tinctura quando super eum introiuit, formosior appareat, non recipitur: & hæc prima dispositio est. Incipe ergo sub Dei auxilio, & primum fac vt fumus rubeus fumum album capiat, ac deorsum ambos effunde ac coniunge, ita scilicet, vt in eorum commixtione ex vtroque par pondus apponatur. Quibus commixtis in vase spisso, iuxta mensuram ferè vnus libræ perfectè ponantur: cuius scilicet os cum bitumine cōuenienter obturetur. Sunt enim in eis vèti, qui si in vase de-

tenti non fuerint, euadent, & sic magisterium annihilabitur. Bitumen verò sit illud, quod in libris Philosophorum Lutum appellatur. In quo videlicet ante conclusionem modicum salis apponas, vnde magis confirmetur, & ignis combustioni diutius possit resistere. Inde verò fornacem calefacias, & ea iam calefacta, vas prædictum cum omnib. quæ in se continet in eo sublimetur: quæ scilicet sublimatio post Solis occasum fiat, & ibi donec dies frigeat, dimittatur. Postea vas ipsum extrahas, & eum confringas. Quòd si ea quæ intus posueras in vnum corpus ad modum lapidis commixta inueneris: accipe illud, & tere bene atque tantarifa: quod quum feceris, aliud vas, cuius fundus sit rotundus, accipe, & hoc iam bene tritum atque bene tantarifatum intus pone, & os vasis cum bitumine Philosophorum vndique claudas: inde verò fornacem Philosophorum construas, in qua ignem Philosophicum, more Philosophorum accedas, qui etiam spatio 21. dierum æqualis perduret ardendo. Ignis verò Philosophicus talis est, quòd eius materia bina partitione partitur. Aut enim eius materia ex stercore ouino erit composita, aut ex folijs oliuarum: nihil enim est quod ignem in combustione æqualem faciat perdurare melius his. Igitur diebus prædictis transactis, præfatum vas à fornace extrahas, & quod intus inueneris exsicca: postea verò ex ea vnâ partem

partem accipias, & eam cum decem partibus mundati commisceas, & iterum vnam partem mundati assumes, & eam cum decima parte mundi similiter misceas. & sic deinceps iuxta hunc ordinem & numerum eorum alteri apponatur, vt in vnum misceantur. quibus in vnum commixtis, fac ex eo Elixir: hoc est, illud dissipa, & si in eo album remanserit, & bene firmatum, neque propter ignis adustionem recessum inueneris, iam duas partes huius magisterij expleuisti. Hic est igitur modus, quo album cum immundo recentissime coniungitur, neque præter istum modum alius inuenitur. Anima enim citò corpus suum ingreditur, quam si alieno corpori coniungere studueris, in cassum laborabis. Nam ipsa veritas magis est lucida. Rex Calid: Omnia quæ dicis vera sunt, vt iam nos vidimus: & Deus animas suorum Prophetarum in manu sua recipit.

INCIPIT DISPOSITIO SE-
*cunda ex dictis Morieni Romani, quam cum
 Calid Rege, filio Egezi, filij Ma-
 doya habuit.*

Dixit Morienus: Sume fumum album & leonem viridem, & Almagra rubeum, & immunditiam mortui: hæc omnia dissolue: quibus dissolutis, fac ea ascēdere, & post ascensionem in vnum coniungere: ita scilicet quòd in vnaquaque parte viridis leonis tres

partes de immunditia mortui apponantur. Similiter de fumo albo vnā facias partem, & de Almagra duas, quę in vase viridi omnia ponantur, & in eo coquantur. Os autem eius vasis firmiter, secundū quod prædictum est, claudatur. Postea verò hoc in Sole ponatur, & desiccetur ibi: & quando desiccatum fuerit, Elixir sibi appone, ac demum pone super eum aquam sanguinis, quāta super eum natet. Post tres dies similiter & noctes riga cum aqua fœtida, cauendo ne de suis diebus aliquem minuas, neque eius ignis extinguatur, aut arden- do inualeſcat, aut minuendo eius aduſtio mi- nuatur. Transactis igitur septendecim nocti- bus, prædictum vas aperies, & aquam quā in- tus inueneris extrahas, & iterum alteram fœ- tidam aquam in eo reponas: quod scilicet tri- bus noctibus agendum est, cauendo etiam ne vas vllatenus à ſua fornace remoueatur: appo- ſito verò aquę fœtidę, ſemel in vnaquaq; no- ctium trium, fiat. Inde verò transactis 21. nocti- bus, vas à fornace extrahas, & Elixir quod in eo fuerit, desicces, postea corpus albū ſumas, in quo videlicet albū iam fixisti, & ponas eum in vase paruiſſimo, quod est iuxta quantitatem fornacis magiſterij, quam postquam conſtru- xeris fiat. Inde verò vas illud firmiter fornaci coniunge, ne eum flamma ignis comburat, vel contingat. Elixir quoque quod ſuperius in eo diximus, debet projici raſiter, vt ſi de albo cor-
pore

DE TRANSM. METAL. 51

parte partem ei proieceris, de elixir partes II. projicias: quibus comixtis super vnamquaque huius corporis comixti vnciam, quartam partem vnius dragmatis de Eudica solum projicias. Hoc ita facto, in magna fornace hoc vas ponas, & per duos dies, & totidem noctes eum ibi dimittas: super cuius caput ignis per tot dies & noctes non extinguatur. His igitur diebus & noctibus completis, hoc quod in vase inueneris extrahas, & lauda Creatorem altissimum magnum, super ea quæ tibi tribuit.

INCIPIIT EXPOSITIO

specierum.

Dixit Morienus: O Rex bone & sapientissime, hæc est expositio specierum, quæ huic magisterio pertinent, quas scilicet antecessores nostri multis atque diuersis nominibus nominabant, vt hi qui hoc magisterium indignè quærent, contra ipsius veritatem penitus errarēt. Scito igitur, quod immundum corpus est plumbum, quod alio nomine Affrop interpretatur. Corpus verò mundum est stannum, quod alio etiam nomine Arena nuncupatur. Leo viridis est vitrum, Almagra quoq; est laton, licet superius eam esse terram rubeam diceremus. Sanguis quoq; est auripigmetum, & terra foetida est sulphur foetidum: Sed & Eudica omnium horum est secretum, quod scil. alio nomine Moszhacumia dicitur,

quod quidem Latinè fex vitri, vel vitri immū-
 ditia dici potest. Fumus verò rubeus est auri-
 pigmentum rubeum. Fumus quoq; albus est
 argētum viuum; & fumus citrinus, est sulphur
 citrinum. Ecce iam nomina specierum tibi ex-
 primo, quarum tamen tres ad totum magiste-
 rium tibi sufficient: id est, fumus albus, & leo
 viridis, & aqua fœtida. Habes igitur tres spe-
 cies, nec suam confectionem nemini dicas vel
 detegas: sed sine stultos circa hoc magisteriū
 quælibet alia quærere, & quærendo errare:
 quoniam ad eius effectum non peruenient:
 vsque dum Sol & Luna in vnum corpus redi-
 gatur, quod ante Dei præceptum euenire non
 potest. Existimant enim quidam, quòd secre-
 tum huius magisterij sit terra, aut lapis, aut vi-
 num, aut sanguis, aut etiam acetum: & per se
 hæc omnia terunt, & coquunt, & à sua deco-
 ctione extrahunt, & extractum sepeliunt: quia
 iuxta opinionem suam facere credunt, vt suus
 error magis confortetur, & ne desperent de
 hoc, quod quærunt inuenire. Sed scito quòd
 terra & lapis, & hæc omnia ad magisteriū sunt
 inutilia, & malum exitum habētia. Hoc etiam
 te scire conuenit, quòd maxima huius operis
 efficacia in suo igne perpenditur: nam cum eo
 mineræ aptantur, & malæ animæ in suis cor-
 poribus retinentur: eius quoque ignis est tota
 eius natura, huius rei natura atq; perfecta pro-
 batio. Quicquid etiam ad hoc magisterium ef-
 feceris,

feceris, in cuius principio vnum non inuen-
ris, inutile est. Quod namque bonum sperari
potest, quum ipsa res non faciat, neque secum
in Mundo cōficiat: Ita scilicet vt in vnum cor-
pus redigatur. Si autem secundum quod dixi-
mus, ista tractaueris, auxilio Dei tua comple-
bitur intentio. Quid ergo diximus, tu bene in-
tellige, & intellecta tuæ commenda memoriæ,
& iuxta suum ordinem illam dispositionem, &
in eorum dispositione frequenter stude. Nam
eius frequens studium, viam eius rectiorem
tibi ostendet. Similiter scias, maior radix hu-
ius operis est in inquisitione specierum, quæ
sunt meliores ad hoc magisterium. Nam vna-
quæque minera, multorum est generum. De
hoc quoque, quod de fumo albo interrogasti,
scire te conuenit, quod fumus albus est tinctu-
ra, & etiam anima horum corporum solutorū,
& etiam mortuorum, quorum videlicet ani-
mas iam extraximus, & iterum eas, suis corpo-
ribus coniunximus. Nam omne corpus, quan-
do anima caruerit, tenebrosum & obscurum
erit: & fumus albus est qui in corpus, veluti a-
nima defluit, vt eius nigredinem, atq; eius im-
mundiciam ab eo penitus auferat, & corpora
in vnum consolidet, & eorum aquam multi-
plicet. Nam immundum, nigrum est, & mul-
tum leue: & ideo quando sua aufertur nigre-
do, sua albedo confortatur, & sua aqua multi-
plicatur, ac sua pulchritudo magis erit appa-

§4 MOR. ROM. DE TRANSM. MET.

rens, & tinctura tunc magis in eo operabitur. Quid plura? Si hæc omnia benè tractata fuerint, tinctura in eo bene operabitur, & exhibit eius aurum purissimum & rubicundum, quo scilicet nullum melius, atq; magis purum inuenire poteris. Ob hanc igitur causam, hoc aurum à quibusdam aurū, vel Ethees Romanum solet appellari. Hoc etiam te scire volo, quoniam si fumus albus non esset, nullatenus aurum Ethees Alchymia purū, siue utile perpetrari posset. Hoc est etiam huius magisterij capitulum, & quasi tota sua directio. Quod si quando Alchymia cōfecta fuerit, eius vna pars inter nouem partes argenti ponatur, quoniam totum in aurum purissimum conuertetur. Sic ergo Deus benedictus Amen, per cuncta seculorum secula.

Explicit liber Alchymia de Arabico in Latinum translatus, anno millesimo centesimo octuagesimo secundo, in mense Februarij, & in eius die vndecimo.

ROBERTVS VAL
lensis Rugl.

*Spiritus intus inest, quem sumito, (corporis hæc est
Sectio) seiunctis facibus: arte leui.
Facibus ac terra demissis, fonte benigno
Sapientis aspersis: sic tibi Elixir erit.*

BERN

*BERNARDI TREVIREN-
sis ad Thomam de Bononia medicum
Regis Caroli octavi Re-
sponsio.*

BSEQUIIS mihi possibilibus tibi exhibitis, venerande Doctor, & domine honorãde. Noueris me per dominum Aldericum recepisse immensam & copiosam epistolam tuam, vnã simul lapidem secretissimi operis tui: quod certè insigne argumentum fuit amicitia: ex quo manifesta & grauissima quidem est confidentia tibi mihi exhibita, & quam magno & acri præfulgeas ingenio. Nunc autem tuæ epistolæ lubens respondebo. Quædam enim à te doctè & ingeniosè scripta approbo, quædam verò non arroganter redarguam, sed strictius & Philosophicè perstringendo, aliter honoris tui causa & obseruantia pertractabo. In hac enim arte sacra & occulta, vt in alijs, experientia practicæ veritatem theoreticæ debet corroborare. Quare venerande Doctor, nunc talibus rescriptis & libellis nos mutuò visitemus, quando præsentia corporali vniri non valeamus. Cæterùm tuæ sapientiæ est (vt optimè nosti) res per causas cognoscere & intueri, quoniam experimentum fallax est, cuius notitia non præcesserit. Philosophantibus enim inest firma discretionis meditatio, vt operis

quod fieri debeat perfectio ad extremum com-
modè perducatur. Erroris nempe contingen-
tia euenit ad opus accedere volentibus, omif-
fo & neglecto mentalis practicę iudicio, quam
theorica in anima operatur priusquã ad opus
conficiendum operationes accedant. Nam o-
pus sequitur naturam, & non contrã. Qui er-
go vult quicquam efficere, animam disponat,
vt rerum naturas & euentus intelligat: postea
verò tutò manus ad operandum emittat. In
his siquidem animũ tuum apertè nosco subli-
mem, experimento tuo in epistola tua præscri-
pto. Nam vt aqua quę natura sua frigida & hu-
mida est, si vegetabilibus permixta fuerit, aliã
suscipit qualitatem, & in decoctione rei per-
mixtæ suscipit & induit qualitatem: sic & ar-
gentum viuum in reb. sibi familiaribus & per-
mixtis, alteras suscipit naturas & qualitates: vt
si Soli iugatur, Solis qualitates: si Lunæ, Lunæ
qualitates: si Veneri, Veneris: & ita in alijs spe-
ciebus metallicis: vnde hæ species decoquen-
dæ sunt in eo, & ipse Mercurius est aqua earũ,
in quo alterando conuertibiliter suscipit mu-
tationes harum. Et aqua hæc naturam ab ipsis
contrahit in similitudine vegetabilium in sim-
plici aqua decoctorum: quamuis hæc species
extrinsecè sub forma fluxus non alteretur in
colore, ratione densitatis materiæ & terræ im-
mersæ vnitę proportionabiliter aquæ Mercurij:
in cęteris verò humoribus diaphanis aliter
repe-

reperitur. Alterata enim hæc natura alteratur, & color extrinsecè ei latet sub specie Mercurij, qui visui non apparet. Hoc autem est à te diffusius disputatum & ostensum, quomodo aqua simplex fluminum est prima materia & nutrimentum vegetabilium, & ideo omnium animantium & sensibilibus: Quare si quid omnium istorum in ea decoquatur, virtutem & proprietatem naturæ illorum recipit & induit: vnde cum summè frigida, ratione tamen in ea decoctorum, operatur in nobis effectum calidi in primo gradu, vt tuo vtar sermone. Insuper nihil est quòd magis nutriat quàm iusculum siue decoctum bonarum carniùm, & si aqua in qua carnes & olera sunt decocta, siue res ipsæ in qua decoctæ, si madidæ sumantur, aut si ipsa aqua simplex post decoctionem sumatur aut bibatur: nihil quidem nocet, imò multum prodest & iuuat, quamuis priùs in eius simplicitate & natura fuisset nociua. Hoc autem fit, quia illa aqua nō est talis qualis fuit antè. Similiter argentum viuum est omnium metallorum materia, & est veluti aqua propter homogeneitatem quam habet cum vegetabilibus & animalibus, & recipit virtutem eorum quæ sibi in decoctione adhærent & cōmiscentur: quòd cum sit frigidissimum, potest reddi calidissimum breui tempore: & eodem modo temperatum potest fieri cum temperatis subtilissimo artis ingenio. Nullum autem metal-

lorum melius sibi adhæret quàm aurum (vt dicis) ideo vt quidam opinantur: Aurum non est aliud quàm argentum viuum coagulatum vi sulphuris, &c. Ideo vis concludere, vt puto, & bene, quòd si aurum in argento viuo decoquatur seu dissoluatur debitè & via naturali artis, ipsum argentum viuum naturales proprietates illius auri acquireret. Veruntamen huius decoctionis & solutionis metallorum via, paucissimis nota est ac patet: quoniam eius dissolutionis causa est argenti viui humiditas restricta densitate homogeneæ terræ, & contrà: terræ frigiditas aqua sibi homogenea, homogeneitate qualitatum permanente: vt est simplex siccum in ea, & duplex frigidum, & simplex humidum sub disproportionem immaturitatis ad anaticam proportionem maturi Solis digesti. Differt ergo soluens à soluendo, proportione & digestionem, & non materia: quia præter vllam admixtionem natura hoc formaret ex illo, quemadmodum mirabiliter natura ex argento viuo aurum mirabiliter ac simpliciter procreat, vt doctè tua Epistola differuisti. Nam in vegetabilibus humor aquæ simplicis pro dissolutione intrinseca sumitur, vt res arte congelatæ diffundant in illam suos effectus: & rerum dissolutio contingit cum aquarum congelatione, & congelatio aquæ cum rerum dissolutione, & contrà: sic & eodem modo in aqua minerali cum suis speciebus.

DE TRANSM. METAL. 59

ciebus. Qui ergo nouit artem & secretum dissolutionis, peruenit quidem ad artis secretum, quod est species permiscere, & naturas ex naturis extrahere, quæ in ipsis latent effectuosè. Quomodo ergo veritatem reperit, qui argenti viui naturam humidam destruit? vt fatui, qui ipsius speciem à metallica dispositione, siue dissolutione difformant, & humidum naturale dissoluendo corrumpunt, & disproportionant argentum viuum à qualitate prima minerali, quæ nihil aliud requirit quàm puritatem & simplicem decoctionem. Exempli causa: Qui in salibus, vitriolis, & aluminosis rebus ipsum deturpant, destruunt, & in aliud mutant quàm sit natura argenti viui. Semen enim quod natura sagacitate & clementia construxit, ipsi violando & destruendo conantur perficere, quod indubitanter destruunt ad operis effectum. Semen enim in humanis & sensitiuis à natura formatur, & non ab arte, sed arte coniungitur & permiscetur: nihil tamen ei abstrahendo, nihilq; addendo, si eadem species nouitate generis debeat procreari: sic manente & stante eadem materia, subsequitur eadem forma, & non aliter. Quare egregie Doctor, falsa & vana est omnis doctrina, quæ alterat Mercurium, qui sperma est, ante coniunctionem metallicarum specierum cum ipso. Si enim exiccatus fuerit, non dissoluit. Quid igitur faciet in dissoluendis speciebus? Nam si calefactus

fuerit præter digestionem naturalem, non efficiet nec generabit calorem veluti febrilem in mineralibus speciebus, & impertinenter de frigido calidum, & de passiuo faciet actiuum: vnde error incorrigibilis erit & vanum opus. Exempli causa: fatui ex minoribus mineralibus faciunt & extrahunt aquas corrosiuas, in quas proijciunt species metallorum, & eas corrodunt. Putant enim propterea illas solutas esse solutione naturali, quæ quidem solutio requirit permanentiam simul, scilicet soluentis & soluti, vt ex vtroque, nempe masculino & foeminino semine noua species resultet. Amen dico tibi, quod nulla aqua naturali reductione speciem metallicam dissoluit, nisi illa quæ permanet eis in materia & forma, & quam metalla ipsa soluta possunt recongelare. Quod in aquis fortibus non contingit, sed potius est deturpatio compositi, vtpote, corporis dissoluenti. Nec corporibus pertinet aqua in solutionibus, quæ eis in congelationibus non permanet: & tandem Mercurius est huiuscemodi, & non aquæ fortes, seu quam fatui existimant, aquam Mercurialem limpidam & diaphanam. Si enim diuiserint seu obstruxerint homogeneitatem Mercurij, quomodo stabit & conseruabitur proportio prima seminis foeminei? Quia Mercurius non suscipit congelationem cum corpore dissoluto, nec resurget species in administratione artis in posterum, imò quid aliud

aliud fordidum & inutile. Sic tamen soluere se putant, in natura errantes, sed non solvunt. Quia aquis fortibus abstractis, corpus vt priùs liquefit, nec aqua illa erit ei permanens, nec substat illi corpori pro humido radicali. Corpora quidem corroduntur, sed non solvuntur, & quantò magis corroduntur, tantò magis à metallica specie alienantur. Quare huiusmodi solutiones non sunt fundamentum artis transmutoriaë, sed potius imposturæ Alchymistarum sophisticorù, qui putant in his hanc artem sacram latere. Dicunt quidem se solutiones facere, sed perfectas species metallicas non efficiēt: quia naturaliter non manent sub proportione vel specie prima, quam Mercurius aqua in speciebus metallicis permittit. Corruptitur enim Mercurius cum eis alteratiuè & non dissipatiuè. Quia dissoluta corpora in eo, nunquam ab eo separabuntur, sicut ab aquis fortibus vel cæteris corrosiuis, & species speciem iuduit atq; occultat habens illam latenter & perfectè: veluti Sol & Luna in eo dissoluta occultè retinētur. Nam natura illorum abscondita est in Mercurio vsque ad sui reimpiffationē, cuius ipsa latentia erunt causa cùm lateant in ipso: & sicut Mercurius dissoluit ea, & abscondit in ventre suo, sic & ipsa congelāt eum: & quod fuit durū, fit molle: & quod molle, durum, specie tamen permanente: quæ species sunt metalla & argentum viuum. Qui ergo

sic dissoluit, potius congelat, & species corruptæ
 coniunctæ pristinam formam recipiunt
 artis decoctione. Quamuis hæc dissolutio di-
 versos faciat apparere colores, ppter ea quòd
 species remanent velut mortuæ: proportione
 tamen intrinseca manente & integra: Vnde
 Dominus in Evangelio similitudinariè loquitur
 de Vegetabilibus: Nisi (inquit) granum
 frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ip-
 sum solum manet: si autem mortuum fuerit,
 multum fructum adfert. Ista igitur alteratiua
 corruptio formas abscondit, naturas absoluit,
 proportiones custodit, & colores alterat ab
 initio ad finem. Quia incipiente aqua coope-
 rire terram, incipit abscondi color niger sub
 albo, & aère cooperiente aquam & terram, ap-
 paret color citrinus, qui tãdem vertitur in ru-
 bedinè, igne videlicet tegente aërem siue reli-
 qua tria elemèta. Et isti colores vltimi abscon-
 se & intrinsecè permanent & apparèt sub spe-
 cie spiritus albi in Mercurio liquido, vsque ad
 sui reinspissationem in puluere qui est in cor-
 poribus: quia anima latet in spiritu, sicut in in-
 spissatione spiritus & anima latent in puluere
 seu in corpore. Est enim corruptio in alteran-
 dis rebus, sed non dissipatio partium, nisi fue-
 rint partes superfluæ abijeciendæ, & inutiles ge-
 nerationi: vnde artifex opus depurat, vt me-
 liùs digestio contingat. Exemplù patet in gra-
 nis. Nam duorum granorum tritici, si vnum in
 terram

terram bonam proijciatur, ibi putrefit & moritur, & exteriorem amittit formá, & nihil inde dissipatur, imò tempore suo crescit ad multitudinem fructus: & ita dicitur, & fit tantum corruptio formæ & non dissipatio materiæ. Si vero aliud granum in ignem proijciatur, tunc corrumpitur & in materia & in forma, totumque dissipatur: & illa corruptio inutilis est generationi. Quare corpora non dissoluit aqua, nisi illa quæ fuerit suæ speciei, & quæ à corporibus poterit inspissari: nec vnquam nutriuntur corpora ad generationem, nisi cõsimili ad conseruandũ species perditas à corpore illo transmutatorio per operis artificium: quanuis vegetabilia ex diuersis speciebus nutriantur, quæ tamen antequam primùm illa nutriant, dissolutione prius facta ad proportionem attrahentium assimilantur. Notandum est igitur quòd diuersis modis dissolutiones metallorum contingunt: Vna est quam sciunt fatui: vt suprã dictum est, cum rebus extraneis non permanentibus cum ipsis metallis solutis: quæ vocatur potius destructio corrosiua & deturpatio compositi. Secunda solutio est quæ fit ignis potentia & vi, quæ etiam non est vera solutio, sed potius liquefactio partium elementalium adinuicem ligatarum. Ignis enim ardor extrinsecè compositum eius intrinsecè naturalem ignem siue natium interius reperit soluendo, qui etiam ignis interior &

proportionalis in aëre habitat, ideo ipsum aërem soluit. Aër autem ille solutus, in aqua residet & habitat, & aqua in terra, ipsaq; aqua terram soluit, ita quod actiuum & passiuū liquefacit, sed illa liquefactio non est vera dissolutio, imò dissipatiua est: quia sunt sibi ibidem elementa homogenea de proportione fixa ex digestionem mixta, & vnum de potentia alterius à reliquo generaliter est eductum. Et ideo hoc contingit in corporibus mundis, in quibus fixæ sunt naturæ elementales. Quare in eis ignis flamma liquefacit, & totum idem soluit compositum ad fluxum, & non ad separationem: quia ignis fluere non potest nisi fluxerit aër substantialis sibi: nec aër fluit nisi soluatur aqua: nec aqua fluit nisi & terra fluat, & contra: vt terra ab aqua dissoluitur, sic vice versa, aqua aërem retinet & congelat, & eodem modo sursum ascendendo, aër retinet ignem in congelatione: quia magis fixa & figentia elementa sibi coagentia fixationem efficiunt, vtpote terra & aqua, & viceversa, ignis & aër ad dissolutionem sibi coagunt. Sed ista solutio dicitur liquefactio compositi, & non propriè eius solutio, quia partes non soluuntur abinuicem separabiles in generatione compositi, sicut in tertia & vera solutione Philosophica fit, quando compositum prædicto modo dissoluitur, partes tamen permanent inseparatæ, quamuis separabiles, ita quòd virtus digestissimorum
 elemen.

elementorum à dissoluēdis per dissoluens extrahi potest, scilicet per argentum viuum: & partes grossæ in dissolutione tali capiunt latitudinem subtilitatis: propterea quòd corpus in spiritum vertitur: & contrà, spiritus in corpus, & fixa in volatilia, & volatilia in fixa conuertuntur. Ista enim solutio est possibilis & naturalis, scil. per artem naturæ administrantis, & sola est & necessaria in opere Philosophorum: quæ per nullam aliam rem fieri potest, nisi per solum argentum viuum cum proportione sagaci: vt bonus artifex noscens intrinsecus naturas & proportiones, in operis initio debet proportionare. Istud enim opus, Domine mi, possunt hæc duo, & nihil aliud ingreditur seu generat & multiplicat, vt prius dictum est. Præterea dicis, quòd aurum secūdum opinionem multorum nihil est aliud, quàm argētum viuum coagulatum naturaliter vi sulphuris: ita tamen quòd in substantia auri nihil remaneat de sulphure, quod ipsum aurum coagulauit: sicut in fœtu humano quādo in vtero concipitur, nihil remanet de femine patris, secundum opinionem Aristotelis, sed tātum semen viri coagulauit sanguinem menstrui mulieris: eodem modo postquam argentum viuum sic est coagulatum, dicis, quòd forma auri perficitur in eo virtute cœlestium, & maxime Solis: Verum pace tua ac reuerentia dixerim, non ita sentiendum esse. Nam cùm Philosophicè

credendum sit, aurum nihil aliud esse, quàm Mercurium anatizatum: id est, equaliter digestum in visceribus terræ mineralis, & huiusmodi Philosophi significarunt fieri ex contactu sulphuris coagulantis ipsum Mercurium, & ex causa operis eius, hoc est, ex Mercurio, calore proportionali ipsum digerente & inspissante. Quare scire oportet, quod aurum simul est sulphur & Mercurius: hoc est, coagulans & coagulatum: & nihil aliunde accedit ei, nisi pura digestio vel maturatio quæ multiplicat qualitates, & excitat elementum ab elemento de potentia pura eorum in actum, nulla re alia quavis adiecta. Hæc autem digestio seu maturatio prodit actiue: ab altiorib. elementis, utpote igne & aëre, quæ non actu, sed potentia sunt in Mercurio: calore tamen extrinseco excitata & coadiuta, & proprio ac naturali calore digerente: subtiliant elemēta passiva in Mercurio actu, & non tantum potentia existentia versus aquam ipsam: & aqua subtiliatur ad aërem, & aër subsequitur ad ignem: & in hac proportionali actione naturæ & Mercurij digestionē, masculinum & fœmininum simul manent naturis clausis: fœmininum quidem, ut terra & aqua: masculinum verò, ut aër & ignis: quam terram & aquam Mercurij in auro temperant Philosophi, sed aërem & ignem ipsi velut sulphur in eo dixerunt: nec est alia extranea additio in visceribus terræ. Et ideo nec
in arte

DE TRANSM. METAL. 67

in arte super terram extranea additio ad Mercurij digestionem & in spiffationem ad aureitatem seu speciem metallorum reperitur.

Quamobrem Philosophi dixerunt quod sulphur & Mercurius efficiūt Solem, hoc est, corporeitatem & permanentiam. Et ideo non ex hoc concluditur, calorem extrinsecum artificialem excitantem & coadiuuantem proportionalem intrinsecum ad digerendum & maturandum reliqua duo elementa minus digesta & immatura in Mercurio, vtpote aquam & terram, esse de compositi substantia. Calor enim extrinsecus non est permanēs intūs cum quantitate seu pondere rei, nec est addens ad ipsa. Calor verò intrinsecus proportionalis & naturalis simplex est permanens cum quantitate & pondere digesti ab eo Mercurij: quia calor ille pars est intrinseca & essentialis ipsius Mercurij, scilicet duo elementa actiuiora in eo, vtpote aër & ignis. Quare stulti malè & absurdè dictum illud Philosophicum intelligunt, quòd sulphur & Mercurius Solem generant: quia (vt notum satis est) quemadmodum nec aër in prima compositione Mercuriali, vel posthac digestionem naturali metallica, recedunt & secernuntur ab aqua & terra: ita nec sulphur (quod idem est quod aër & ignis) recedit nec secernitur à Mercurio, qui idem est quod aqua & terra. Qui autem aliter sentit, aut contrarium asserit, non est Philosophus.

phus naturalis: quia auri digestio tantum contingit ac fit ex proportione prima Mercuriali, nulla additione facta subtus terram à natura, nec super terram ab arte, vt dictum est. Nec repugnat prædictis, quòd in hac arte purus Sol, & Mercurius mundus simul coniungantur: quia hoc ideò non fit, vt asseratur, aliud sulphur esse in Sole, & aliud in Mercurio: aut alium esse Mercurium in Sole, & alium in Mercurio: sed quia in Sole est maturior & perfectior digestio quàm in Mercurio, & in Sole sulphur est maturius, digestius, & ideò actiuus quàm in Mercurio. Vnde Philosophi dixerunt: Solem nihil aliud esse nisi maturum argentum viuum. Nam in Mercurio sunt tantum duo elementa actu, scilicet, terra & aqua, quæ sunt passiuæ: elementa autem actiua, vt aër & ignis sunt in eo potestate tantum. Sed (vt notum est) quando illa, aër & ignis, in Mercurio mundo deducuntur de potentia ad actum, scilicet ad debitam digestionem & proportionalem decoctionem, tunc fit aurum. Quare in auro sunt quatuor elementa in æquali & anatica proportione coadunata, in quo propterea actu est sulphur maturius & actiuus, scilicet aër & ignis, quàm in Mercurio. Ea propter aurum dissoluitur arte cum Mercurio, vt ex maturo subueniatur immaturo, & sic arte decoquente & natura perficiente, maturatur compositio, Christi gratia. Vnde causa elici potest, quare opere
 artis

artis Philosophicæ citiùs & breuiori tempore generatur aurum perfectius, nobilius, & in gradibus sublimius, quàm opere naturæ. Quia natura hoc tantùm agit & operatur, solùm Mercurium in visceribus terræ absque quouis adminiculo coquendo & digerendo: quod non potest ad debitam proportionem auri aut alterius metalli paruo tempore contingere. Ars autem nostra iuuat opus naturæ admiscendo Mercurio aurum maturum, in quo est sulphur optimè digestum, & ideò maturans & citò digerens ipsum Mercuriũ ad anaticam auri proportionem, elementa illius subtiliando. Vnde arte sequitur mira huius operis naturalis abbreviatio. Quare, mi doctor, vt ad priora reuertar, non est existimandum secundùm errorem illorum qui dicunt, quòd ipsum agens masculinum fœminino in coagulâdo accidit, postea verò recedit: quia vt notum est in omni generatione, fœtus est actiuum & passiuum. Oportet autem & passiuum: id est, omnia quatuor elementa simul semper manere, aliter non fieret permixtio, & spes generationis fœtus excideret. Nam in quouis homine semen masculinum ad finem vsque vitæ dicitur in eo agens cùm permiscetur spermati fœminino ab initio: si autem effunditur aut consumitur, ob id tunc natura vegetat & augetur mirabiliter & nutritur, & conficit sibi in eodem homine in eius lumbis simile semen specificè. Similiter

sentiendum est de semine fœminino in mulie-
 re: quare ambo semina semper stant & habenda
 sunt pro originalibus agentibus & patien-
 tibus primis. Est tamen varia & differens nati-
 uitas seu generatio mixtorum & vegetabiliū.
 Nam simpliciter mixta dicuntur quæ præter
 nostrum intuitum sub terra nascuntur, aut cir-
 ca eius superficiem ex sola commixtione ele-
 mentorum ad inuicem compositorum: seu ex
 resolutione eorum prima: quia non vegetant,
 sed quantum materiæ in eis compacta & mix-
 ta fuerit, tantundem pristini ponderis eisdem
 compositis reseruatur. Exempli causa: Quan-
 tum primò ponderat substantiæ Mercurialis
 massa in visceribus terræ sub dispositione mi-
 nerali, tantundē auri inde digesti pondus per-
 manebit: & potius diminuitur scoria & fæx à
 se abiecta, quàm multiplicetur, ppter ea quòd
 non suscipit alimentum. Huius autem primæ
 & simplicis mixtionis naturalis multiplex est
 gradus. Primus enim est elementorum qua-
 tuor nuda compaëtio seu compositio & im-
 mediata, in qua nondum est facta mutatio, seu
 exaltatio vnus elementi ad aliud: sed simplex
 symbolizâtis compositionis eorum vnio per-
 seuerans & permanens. Cuius generis sunt
 lapides. Secūdus autem gradus primum sub-
 sequitur, quia ex lapidibus prædictis minera-
 lia (de quibus noster est sermo) generantur, &
 nobiliores subterraneæ species hinc emergūt
 & oriun-

@

DE TRANSM. METAL. 71

& oriuntur: Quia in his incipit elementorum actio & transmutatio ad inuicem, quanuis actio eorum non sit in tanta viuacitate & virtute, vt in vegetabilibus & sensibilibus, quia non vegetant nec sentiunt, vt prius dictum est.

Tertius verò gradus lapides nobiles & gemmas comprehendit. Quia in ipsis actio perfecta & completa reperitur virtute elementorum compactorum, agentium ad inuicem: vt fusiùs declarauit in Philosophia mea: vbi perspicuè ostendi, hunc tertium gradum simul cum secundo medium esse inter primam compositionem rerum naturalium, & secundam. Ergo altera rerum natiuitas seu generatio est, quæ nõ simpliciter mixtorum, sed vegetabilium compositorum censetur: quæ quidem in quatuor genera seu impositiones distinguuntur & diuiduntur: vt in altero meo libro ad te misso diffusius differui. Sunt enim vegetabilia, maximè verò sensitua, quæ vt plurimum ex masculi & foeminae seminibus coitu commixtis & concurrentibus, sibi similia generant quod nature opus ars Philosophica imitatur ad generationem auri. Spermata quidè humana artificialiter nemo perficere potest, sed hominem disponere ad sui productiuam generationem, utiq; per artem possumus. Nam semina vitalia tantum à natura vegetabiliter in lumbis vtriusq; parentis digeruntur: possumus tamen ipsa parentum semina per coitum in vasis naturalib.

commiscere, qui coitus est veluti ars disponēs
 & commiscens illa naturalia semina ad homi-
 nis generationem. Exempli causa: Semen viri
 tanquam maturius, perfectius & actiuus con-
 iungitur artificio cum semine fœminæ imma-
 turiori veluti passiuo. Quod viri semen quia
 magis actu in se continet elementa agentia, vt
 sunt aër & ignis: quare est maturius & actiuus
 ad digerendum. Fœminæ verò semen actu ma-
 gis continet elementa indigesta & passiuia, id-
 eo digerenda, vt sunt terra & aqua, quibus in
 vasa naturalia fœminę effusis & permixtis, nul-
 la re extranea sibi addita (calore tamen extrin-
 seco mulieris excitante & coadiuuante intrin-
 secum calorem proportionalem seminis viri,
 actiua elementa seminis viri digerunt, & ma-
 turant semen fœminæ, vnde homo generatur
 perfectus in natura. Ita consimilis est huic ho-
 minis generationi, ars nostra Philosophica:
 quia vt in Mercurio (ex quo aurum à natura in
 vasis mineralib. procreatur) fit naturalis con-
 iunctio amborum seminum masculi & fœmi-
 nę, ita artificio nostro fit artificialis & consi-
 milis coniunctio agētium & patientium. Nam
 elemēta actiua quę seminis masculini nomen
 fortiuntur cum elementis passiuis, quę sunt
 veluti semen fœmininum, naturaliter coniun-
 guntur, proportionē tamen nature debita sem-
 per obseruata. Dicitur autem coniunctio hæc
 prima Mercurialis digestio, in qua de potentia
 surgit

furgit actus, scilicet masculinum à fœminino: hoc est, aër & ignis à terra & aqua, mediante pura digestionem & subtiliatione ipsorum. Philosophi tamen & ingeniosi artifices naturam imitantes, præter hanc naturalem in Mercurio seminum digestionem, aliam subtilissimo ingenio coniunctionem ac digestionem fecerunt: vnde ne dum aurum simpliciter, sed longè nobilius & perfectius procrearunt. Ipsi enim aurum (in quo actiuora sunt elementa) tanquam semen masculinum cum Mercurio (in quo passiuia existunt elementa) vt debite dissoluatur, coniungi præceperunt, omni re extranea semota, præter calorem extrinsecum adhibitum, qui adiuuando excitat intrinsecum naturalem auri, ad digerendum & actiuè maturandum Mercurium. Et vt generatur per naturam homo, ita & per artem aurum. Quauis tamen arte eorum spermata seu semina generari non possint, propterea quòd illam mixtionem proportionis ad semina producenda ars nescit, ignoratq; & compositionem in homine, & mixtionem siue proportionem primam, & causas subterraneorum quæ effluunt ex terra, vbi est proprius & naturalis locus generationis eorum. Sed illa semina à natura producta artificialiter coniunguntur, vt inde ex ipsis compositiuè producat generandum, in quo ambo semina permanet simul permixta: quâvis Aristot. vt scribis, aliter sentire videatur.

Non ergo post coagulationem Mercurij recedit semen masculinum siue sulphur nostrum, vt falsò quidam asserunt, hoc ita accidere, in ipso Mercurio virtute Solis maximè, & quod calore eius præcipuè forma auri perficiatur, vt nonnulli putant, in subterraneis, imò potius vi motus globi & orbis eius, ac vniuersaliter totius cœli: quia radij solares tantùm superficiem terræ excalfaciunt & non intrinsecus loca eius profunda, in quibus specierum mineralium generatio contingit, cum nec ad ea loca infima influentia cœli per radios deducta pertingat, quanuis motus elementorum subterraneus proueniant primùm à motu cœli, & non à radijs luminis eius, nec ex eorum calore, vel alia influentia præter motum: quomodo autem hoc cōtingat, & quæ nam sit causa huiuscemodi motus subterraneorum, puto tuam reuerētiam non latere: ideò nunc supersedeo. Sol igitur non est præcipua causa auri, aut forma eius, licet sit in eis similitudo nominum: quia sicut Sol est calidior cæteris planetis, sic aurum calidius est cæteris metallis, & consimili proprietatum differentia. Cætera etiam metalla planetis consimilia sortita sunt nomina, vnde surgit error stultorum. Credūt enim quòd quilibet septem planetarum generaliter & specialiter per suam propriam influentiam vnā speciem metallicā generet, cui proprietate quadam conuenit & in natura assimilatur.

In sub.

In subterraneis autem & vegetabilibus alio modo contingit, vbi cœlum seu Sol non tantum propter motum est causa generationis ipsorum & augmentationis, imò etiam ratione caloris radiorum eius. Sol enim calefacit ipsa vegetabilia, & superficiem terræ, reflexis scilicet elementis intentius vsque ad ipsam terræ superficiem per radios eius, propterea quòd radij eius illuc vsq; peruenire possunt. Exempli gratia: A duodecimo enim cœlo quod vltimum gradum sublimitatis continet, inferius procedendo semper densiores seu minus subtiles subsequuntur orbis vsque ad concavum orbis Lunæ, vbi alterabilia localiter consistunt, seu incipiunt & terminantur elementa sub hemispherio generabilium & corruptibilium rerum permixta. Ideo ibidem ignis subtilior reperitur atque magis simplex, quamuis non omnino purus. Quia ignis simpliciter purus nequaquam in speciebus alteralibus reperiri potest separatim, sicut nec aliquod aliorum elementorum, quamuis in quolibet composito simplex ignis mixtus cum alijs elementis simplicibus reperiatur, aliter non essent elementa plura, sed vnum tantum. Radij igitur stellarum cœli, maximè verò Solis, pertranscunt regiones prædictas irrefracti, quousque vltra deorsum descendentes, in igne ratione densitatis eius reflectantur: deinde descendentes vltra per spherâ ignis, ipsum igne in aërem

densiorem mouendo reflectunt. Et consimiliter ipsi radij perpendiculariter progrediendo ad inferiora per spheram aëris in ipsam aquam aëre densiore à qua in aërem reflectuntur. Et sic suo modo ab aqua per eos mota in aërem reflectuntur, quod etiam multò magis in terra conspicitur cum densitate alia super elemēta. Ex hac autē decoctione & reflexione mouentur elementa inuisibiliter, licet non imperceptibiliter. Quia sentimus ex cœli motu calorem, & semper ad superius seu subtilius elementum in suum inferius & densius reflectitur, vsque ad superficiem terræ mediantibus radijs stellarum perpendiculariter à sursum in infima descendendo: sic autem reflexis motis, & per Solis radios reflexos calor accidentalis in medio producitur, licet aliquando per radios aliorum stellarum aliæ qualitates hîc inferius producātur: vt siccitas, frigiditas, vt ex Astronomia patet: non tamen propterea, quòd radij sint ex se calidi, sed tantum sunt causa caloris, ratione iam dicta. Hæc autem vera esse apertè notum est ex Astronomia & arte Perspectiua, vnde agnoscuntur quomodo generationes contingant seu influentiæ in vegetabilibus & sensitiuis. quare hæc sufficiant. Astrologi autem vani aliter sentiunt: & putant influentias cœli esse virtute actiuitatis eius, & nō virtute motus ipsius: quod falsum est: quia radij cœli in orbibus superioribus nihil producant
aut

aut efficiunt, ex quo actiuè cœlum influat in inferiora. Nam tales radij in præfatos orbes reflecti non possunt, nec eis commisceri, sicut in elementis reflectuntur & cum eis commiscerentur, non quidem compositiuè: sed eadem elementa motiuè reflectendo & commiscendo, vt iam dictum est: in super cœlestibus autem nō est receptio nouarum qualitatum, seu peregrinarum impressionum: quanuis ipsi radij in elementis motis reflexibiliter miras efficiant qualitates. Quare Domine mi, Sol singulariter non est causa generationis auri, nec etiam mediante suo calore est causa vegetabilium, aut super terram, aut circa superficiem eius miscibilium, quæ scilicet à radijs Solis calefieri noscuntur, vt iam diximus, quod & Astronomiæ consonum est. Horum autem notitia longiorem non requirit disputationem, ob id ad reliqua pertranseo: quoniam si animū ad ea quæ diximus referas, sic intelligendum est, & verum reperiēs, quod actiuitate sulphuris Mercurium digerentis & coagulantis forma eius ab auro specialiter perficiatur: non tamen ex quouis metallo alio aut stella quauis hoc sentire debes, quod in tua epistola scripseris. Quod autem dictum est, sic sentiendum est de alijs metallis suo modo, differenter tamen: quoniam in alijs metallis est duplex sulphur. Vnum, quod est superfluum, & quod potest separari manente forma metalli. Aliud sul-

phur est pars essentialis metalli, vnita tamen argento viuo inseparabiliter, & non manente forma metallica ipsa: licet ipsum metallum imperfectum & sulphureū perfici possit per medicinam corrumpentem formam ipsius metalli & aliam introducentem. Sed quid sentiendum sit in arte Philosophica de duplicitate ipsius sulphuris quam asseris, precor mi doctor præclare, vt saluo iure amicitiae nostrae, & tuae auctoritatis cōsiderare velis. Non est hæc duplicitas sulphuris sic distincta in Mercurio coagulato in diuersa metalla, ita vt vnum ad generationem metallicam pertineat intrinsicè & essentialiter, tanquam pars realis metalli censeatur, & aliud corruptioni tribuatur. Sed est in qualibet specie metallica æquè vt in auro vel argento, simplex & vnicū sulphur: quod dicitur argentum viuum de compositione prima mercuriali, sicut declaratū iam est in generatione auri. Quoniam sulphur & argentum viuum tantummodò sunt quatuor elementa in ipso Mercurio, sic aut sic proportionabiliter disposita, vt requirit hæc vel illa species metallica. Illud autem quod existimatur sulphur secundum, & abijciendum est quædam scoria & fæx metallorū in coagulatione Mercurij contracta, siue quædam superfluitas quæ immunda & impura in Mercurij digestionem ad metalli formam non sustinuit congelationem: quia non erat de natura homogenea & proportionali

nali Mercurij apta coagulari & digeri in metallum. Hanc autem scoriam quidam Philosophi appellauerunt sulphur combustibile, quia in examine metallorum nõ potest subsistere, sed euanescit, aut in fæcem secernitur. Et hoc adducam exemplum: sanguis in sensitiuis, & humor in vegetabilibus in coagulatione alias & alias sustinuerunt partes: quia quædam partes sanguinis carneæ sunt proportionis, & ideo inspissari possunt & verti in carnem, & carnis retinent vniformitatem, & carnis nomen fortuntur. Quædam verò superflui humoris sunt partes in poris residentes, quæ in soliditatem carnis minimè conuertuntur, & ideo per sudores aut per medicamenta reijciuntur extrà, & à vera carne separantur. Multò autem pauciora sunt superflua in sanguinea complexionè, quàm in cæteris. Sic suo modo similitudinariè dicendum est de auro, & de alijs speciebus metallicis: vt Mercurius purior vel impurior in sua prima coagulatione plures vel pauciores continuerit & contraxerit superfluitates vel scorias naturales. Quamobrem differentia fit in Mercurij coagulatione, quæ specificat & efficit diuersa metalla: & quicquid est Mercurij in speciebus metallicis, incombustibile & inseparabiliter permanès dicitur: quauis in corporibus fixis fiat per artem volatile, per naturã, tamè remanet inseparabile in proportionè elemétali. Quicquid verò erat scorie

contractæ in Mercurio, & in eo permixtæ à principio, vtique hoc est in congelatione per calorem in prima compositione Mercurij ad speciem metallicam digerentem: & ideo à mercuriositate seu Mercurij natura homogœna, veluti deiecta & heterogœna per examen tollitur, & à speciebus metallicis separatur. Hoc autem propriè non dicitur sulphur, sed scoria & superfluitas quædam, quia sulphur non est aliud quàm actus purus aëris & ignis calefaciens & digerens seu decoquens terram & aquam sibi proportionales & homogœnas in Mercurio. Scoria autem est id quod in prima compositione ad Mercurij naturam non pertinet, nec in primis elementis componendis & digerendis in Mercurio ad metallicam speciem tenet proportionem. Ex his ergo notum est, quod in alijs metallicis speciebus ab auro vel argêto non sunt sulphura distincta aut plura, sed vnicum sulphur & simplex, quanuis in eis sint plures superfluitates, & maiores quàm in auro. Vnde ex hoc veritas dicti vestri nota est, quod aurû inter cætera metalla magis adhæret Mercurio. Hoc autem fit ratione puritatis vtriusque, propterea quod in illis minus est scoriæ, siue fæcis aut superfluitatis, quàm in alijs. Vnumquodque enim naturaliter appetit permixtibiliter & vnitiuè coniungi magis sibi in natura simili & proportionali in homogœnitate, quàm dispari sibiq; dissimili, vt notum est,

est, quemadmodum aqua facilius absque contradictione aquæ alteri identitatiuè & vnionis mixtione citò coniungitur. In auro autem nihil est aliud quàm Mercurius, propterea cum sint in eo modicæ scorix (quæ sunt præter naturam Mercurialem, vt ostensum est) non fit magna resistentia, quin Mercurius purus facilius adhæreat auro & argento, quàm cæteris metallis, in quibus multæ superfluitates & scorix prohibent & impediunt ipsorum metallorum, aut eorum Mercurij congelati cum alio Mercurio crudo permixtionis contactum vel adhærentiam. Superfluitates enim illæ, vt iam prius dictum est, non sunt de prima compositione Mercurij, nec de homogeneitate naturali seu proportionali eiusdem: & quanuis essent de commixtione, non sunt tamen de proportione eius: quia quicquid est de proportionere, non est superfluum. Propterea non possunt inseparabiliter cum Mercurio permisceri, non solum cum Mercurio coagulato per artem, sed nec cum Mercurio coagulato, qui à natura mineralitatis in eadem specie metalli coniunctus cum eis est: cum tales scorix per examen ignis sint quid combustibile, & ideo separabiles. Quid ergo mirum si impediunt naturalem commixtionem & vnitatem permanentem eorum metallorum quib. accidentaliter superuenerunt, cum Mercurio coagulato, aut cum alio Mercurio crudo? ob hanc

enim causam ipsum aurum quantumuis purum, longè difficilium permanere, coniungi & adhærere potest cum Mercurio immundo & scorioso, siue coagulato, siue non coagulato, quàm cum puro & mundo. Quia simplex natura simplici naturæ sibi in homogeneitate prima & proportione elementalibus simili & identica adhærendo congaudebit & perficietur: atqui ut dictum est, aurum non est aliud, quàm Mercurius digestionem propria & elementalibus actione inspissatus: ideo quantumvis in terra inter aurum & Mercurium differentia sit in maturitate (quia aurum Mercurio est maturius) nulla tamen in eorum materia diuersitas est. Quare quicquid aurum per maturitatis digestionem acquisiuit, potest id etiã idem Mercurius sine quocunq; extraneo sibi acquirere. Ars autem ad opus breuiandum & contrahendum iungit aurum Mercurio, ut dictum est, & ex duobus spermatibus artificio efficit & generat illud idem, quod natura ex vno spermate actu in mineralibus creauit: identitate tamen materiae semper ubiq; seruata, sed non potentia actus. Et ideo ut in hoc opere in prima eius compositione nihil extraneum suæ naturæ ingreditur, sic nec ipsum aliud multiplicat quod non est de dispositione eius prima. Quamobrem falsò quidam putant lapidem Philosophicum ex diuersis rebus, seu ex omnibus rebus componi, & ex his nutriri loco spermatum prædictorum,
etiam

etsi eidem diuersæ nominationes sint imposi-
 tæ. Nec comedit seu in se conuertit hoc opus
 Philosophicum aliquid suæ naturæ extraneū,
 quia non vegetat. Ideò quanuis in dicto lapi-
 de Philosophico sit corpus & anima seu spiri-
 tus, non propterea est vegetabiliter animatus
 vt arbores & plātæ. Ilte enim lapis sicut omnia
 mineralia, est primæ impositionis prædictæ,
 & non secundæ, aut alicuius superioris impo-
 sitionis, vt alibi dictum est. Arbores autem &
 plantæ sunt impositionis secundæ, vt sensiti-
 ua sunt tertiæ, aut quartæ, aut quintæ, aut vlti-
 mę impositionis: in istis enim quatuor postre-
 mis impositionibus mixta vegetant. Nam in
 eis elementa per plures transmutationes &
 pluries alterata, magis sunt subtilia. quare sunt
 actiuiora & perfectiora, quanuis non sint in
 permixtione durabiliora & permanentia: quia
 elementa in eis non sunt fixæ compositionis,
 sed resolubilis: propterea vegetabiliter nutri-
 mentum suscipiunt. Lapis autem noster vt om-
 nia mineralia, est impositionis primæ: quia
 non vegetat nec vegetabiliter nutritur, sed po-
 tius contingit in eo nutrimentum per appo-
 sitionem consimilis naturæ sibi, & non per ve-
 getationem. Exempli gratia: nam, vt experi-
 mento patet, ex spermate fœminino, scilicet
 ex Mercurio vnitiuè, insensibiliter, & com-
 positiuè sibi apposito, hic lapis Philosophicus
 nutritur: mediante tamen caloris digestionē.

Simile enim sibi assumit & assimilat ad seipsum appositivè, & non vegetabiliter multiplicandum. Quare in quantitate ponderosior, & in qualitate actiuior & perfectior inde euadit: nec ignis siue calor huc nostrum lapidem multiplicat, tanquam debitum sibi nutrimentum, quia non est de prima eius compositione, sed extrinseco accidenti calefacit ipsum. Quomodo enim flamma siue ignis multiplicabit ipsum lapidem, aut magis ponderosum reddet per se, cum non possit fixè & permanenter cum ipso commisceri, neque sit primæ compositionis nec formæ: Nihil ergo dictum lapidem nutrit & multiplicat ad generationem eiusdem formæ, nisi sperma fœmininum, quod nutrit ipsum mediâte colore: non quidem vegetabiliter, sed appositivè nutrit ipsum & mixtivè. Qui ergo sic multiplicat & nutrit, nō errabit, quoniam hoc multiplicans & nutriens in eandem speciem conuertitur. Potest autem quis ipsum lapidem, & eius pōdus per res extraneas augere: sed hoc fieret extra speciem suam naturalem, nec in ipsum conuersibilem. Illud enim pondus præter naturam fieret: hoc est, non in eandem speciem, vel vnus speciei vnitatem, imò diuersarum specierum fieret aggregatio & compositio accidentalitatis, quæ examine separari posset. Quando verò Philosophi dixerunt, lapidem fieri ex omni re, non sanè intellexerunt (vt quidam peruersè interpretantur)

@

DE TRANSM. METAL. 85

pretantur) quòd ex diuersis rebus sibi & specie & natura dissimilibus componatur lapis ille: aut (quod magis absurdum est) ex flamma extrinsecus administrata multiplicetur: ea potissimùm causa, quia ignis & flamma eius ferè ex omni re posset quadam productione emergere: impugnatio autem huius opinionis patet ex antedictis. Sed cum Philosophi dicunt, quòd lapis fit ex omni re, intelligunt ipsum fieri ex quatuor elementis ad inuicem proportionabiliter anatizatis digestionem debitam & naturali: ex quibus quatuor elementis fit omnis res generabilis & corruptibilis. Quare hac similitudine dicunt Philosophi: noster lapis ex omni re procreatur: id est, ex omni elemento: quia vno eorum mortificato aut destructo, tota proportio aureitatis periret, ac species eius: & quauis in latitudine & genere alterabilium quodlibet generetur ex quatuor elementis actu vel potentia permixtis: non tamen de quolibet sic productibili, sed tantum de aureo lapide nostro, vel cæteris anatizatis propriè dicitur, quòd fiat ex omni re: ea potissimùm ratione, quia in his quæ non anaticè, sed proportionem adæquatam elementorum producantur, non omnia elementa insunt actu, sed in sua adæquatam actiuitate & passione existentia. Quædam enim elementa insunt potentia tantum siue actiua siue passiuua, reliqua verò insunt actu. Sed in lapide Philosophico, qui est aurum,

cùm sit anaticum opus naturæ, omnia elementa quatuor actiua & passiuua insunt actu & inæquali proportione permanentia. Aureitas enim non est aliud, quàm quatuor elementa anaticizata, non tamen quòd forma & materia illa anatica dicantur, sed potentia & actus, hoc est: non sunt anatica & adæquata quantitate scilicet, sed qualitate: propterea quòd actiuuum non excedit passiuuum in agendo, nec contrà passiuuum excedit idem actiuuum in plus patiendo: quoniam æqua proportio mensurarum est in auro, seu medicina nostra, duplex calidum, duplex humidum, duplex frigidum, duplex siccum, & omnia insunt actu actionis & passionis, scilicet ignis, aër, aqua, & terra: vt iã priùs dictum est. Hæc autem omnia dicuntur anatica, & adæquata qualitate & non quantitate, quia sunt æquè actiua & passiuua, & ideo durabiliter in auro permanentia. Quia in eo passiuuum permanenter consistit in actiuo: & contrà, passiuuum non insurgit in actiuum. Nec oportet vt sint anatica quantitate: id est, vt tantumdem sit de materia ignis, quantum de materia terræ. Quia tunc ignis præter sui qualitatem esset vbique non adæquata actiuitatis cum terra passiuua, sed lógè maioris. Quare in auro est multò magis de elemèto grauiori & passiuuiori, materia scilicet, & non qualitate, quàm de leuiori & actiuuiori: id est, quantitate: in eo maior est terræ quantitas, quàm aquæ: &

quæ: & maior quantitas aquæ, quàm aëris: & maior aëris, quàm ignis. Propterea omnium metallorum est grauissimum. In hac tamen inæquali proportione quantitatis, est æqualis & anatica proportio qualitatum, calidi, sicci, humidi & frigidi: quia quodlibet horum est in auro, vt iam prius dictum est. Cuius causa ponderis est permanentia soliditatis terræ & aquæ, & solutio aquæ homogeneæ cum terra: quia aqua soluit terram homogeneam. Item causa ponderis, est intrinseca eorum per minima permixtio: quia aqua non patitur terram poros habere, tam in auro quàm in argento viuo: quod aliter est in reliquis metallis, in quorum congelatione propter scoriam à mercuriositate seu Mercurij natura reiectâ & heterogeneam eisdem metallis permixtam, pori insensibiliter fiunt: vnde superuenit leuitas, quæ non est aliud quàm absentia materiæ: & eiusdem porositas vt grauitas non est aliud quàm solida appositio materiæ. Quare si æquali quantitate commensuratiua tantum esset de materia ignis soliditate, quantum de materia terræ, ignis tanti esset ponderis quanti esset terra. Causa autem grauitatis Saturni, est immatura eius congelatio, quæ adhuc non reiecit scoriam ad partes: vnde fiunt pori, sed simul in eo purum cum impuro permixtum permanet, sicut in primo argento viuo crudo in quo debilis est inspissatio & coagulatio, ob id Saturnus siue

plumbū retinet eius argenti viui pondus, non ob puritatem materiæ solidæ, vt est aurum, sed propter coagulationem siue immaturam eius coctionem. Quare si in hoc opere non vis destruere ignem & aërem, conserues in proportione distincta & anatica compositi caliditatem. Si autem non vis destruere aërem & aquam, tunc in eodem composito foueas humidum: ita eodem modo serues aquam & terram, aut terram & ignem in dicto opere: oportet conseruare debitè & artis Philosophicæ artificio, frigidum & siccum. Quia eorum quolibet destructo, perit proportionalis & forma & species aureitatis. Ob id Philosophi dicunt ex omni re: id est, ex omni elemento lapidem nostrum componi, elemento quidem intrinsicè sibi seruato, & ipsum componente actu. Quare omnia elementa sunt principia intrinsicè actu vel potentia componendarum rerum omnium alterabilium: ea propter omnes res dicuntur. Insuper honorande mi Doct̃or, honoris vestri causa oportet vos Philosophorum dicta intelligere ad naturę possibilitatē, & non ad sōnum verborum. Illi enim hanc sacram artem & abditam, eiusque secreta sub similitudinibus, fabulis, ænigmatibus, & verbis obscuris tractauerunt, & data opera occuluerunt, ne indoctis, impijs, & indignis patefieret. Demum, vt ad alia tuæ epistolæ capita progrediar, lapidis tui artificium ex auro quidem factum

ctum intellexi, sed ex scriptis tuis animo comprehendere non possum: quia non præscribis primam illius compositionis originem. Proinde diffusius de ipso pertractare nõ est opus, donec apertius compositionem & operationem edocueris. Neq; verò Elixir, aut lapidem Philosophicum consistere existimo ex signis in eo apparentibus, atq; ex proprietatibus nutritiæ vegetationis flammæ, quas sibi attribuis, vt ex iam dictis apertè ostesum est. Quando verò opus tuum ac donum tanti secreti ad me missum accepi, tuum erga me studium vno animo, tuamq; in me fiduciam, ac inmeritò, cognoui. Quapropter ipsum lapidem amicitia tuæ gratia mihi cõseruo, & vt gratissimum donum custodio, plura de illo ad te quando apertius declaraueris, scripturus. Quòd autem dicis in lapide tuo esse tria: corpus, spiritum, & animam (quod tibi tanquam experto & operanti patet) Philosophi quando in eorum lapide artis naturalis illa tria esse dixerunt, similitudinariè quidem & experimento intellexerunt. Terram enim vocauerunt corpus & ossa eius: quia ipsa est astringens compositum & prohibens fluida elementa à sua fluxibilitate cruda, habens secum ignem symbolicè in siccitate. Aquam autem & aërem, spiritum dixerunt: quia ipsa sunt humectantia elementa & terram dissoluentia. Aërem autem & ignem, Animam vocauerunt: quia ipsa sunt maturan-

tia & digerentia totum compositum. Et sic
 nominauerunt in similitudinem humanam.
 Quia in carne complexionata oportet esse of-
 fa sustentantia corpus, & in carne oportet si-
 militer adesse viuacitatem accidentium vege-
 tabilium, quæ dicuntur spiritus eius: Contra
 Paganorum Philosophorum errores, qui pu-
 tarunt spiritus vitales esse quid distinctum à
 corpore composito & componētibus ipsum:
 sic in carne humana oportet esse animam in-
 formatiuam digerentem in homine actus bru-
 tales, & facere in eo opus intellectuale. At in
 lapide nostro Philosophico aliter sentiendum
 est, in quo terra, ossium nomen habet, aqua
 & aër, spiritus nomen sortiuntur, nec in eo
 est anima, nisi quia aërem & ignem continet:
 quod te perfectè seire satis intelligo. Sed hoc
 modo Philosophi diuiserunt. Nam per spiri-
 tum crudum, spiritum digestum extraxerunt
 de corpore soluto, & remansit eis cinis fixus
 vterius dissoluendus, in quo repererunt o-
 leaginositatem & gummositatem lapideam &
 incombustibilem, quam animam dixerunt:
 quæ viuificat, coniungit, incerat, & naturas
 facit vnitas: & in spiritu, naturas disunxerunt.
 sic in oleo reconiunxerunt. Lapis enim no-
 ster non habet formam formabilem, vt vege-
 tatiuam vel sensitiuam, sed tantum habet for-
 mam formatam, quæ forma est ipsamet ele-
 menta: propterea quòd homogeneous est. Cor-
 pus

pus verò humanum & aliorum sensitiuorum, est heterogeneum. Quia os, caro, sanguis, medulla, crines & vngues in ipso differenter dignoscuntur. Quod aliter est in auro, in quo quicquid inest, vnicae speciei reperitur. Quare venerande mi Doctòr, hoc similitudinarie dicunt Philosophi propter artis administrationem, & naturæ operationem: non propterea quòd in lapide sit anima, nisi metaphoricè (vt scitè intelligis) nec spiritus, nec corpus, vt forma formabilis, sicuti in homine, & cæteris sensitiuis reperitur. Amen dico tibi, quòd oleum naturas naturaliter incerans & coniungens, ac naturaliter introducens medicinam in alia corpora tingenda, non componitur ex alio extraneo, sed tantùm ex visceribus corporis dissoluendi. Quod oleum spiritus colorem retinet semper vsque ad sui re-
inspissationem, & tunc primò arma regalia induit, scilicet citrinitatem & formam metallicam, quam omnibus facit apparere: si in auro, aureum: si in argento, argenteum. Quod oleum, si Sol est, rubicundum dissolutum esse dignoscitur intrinsecus, quanuis extrinsecè album appareat sub forma liquidi argenti viui. Quidam autem oleum componere putant æquè generosum & potens, vt oleum istud, vtpote ex Mercurio exiccato, aut ex stanni substantia, aut ex corpore Solis cum mixtionibus rerum diuersarum specierum;

sed eis ad opus nostrum fallax experimentum contingit. Possunt quidem species metallorum in speciem olei reducere: in speciem autem metallicam, minimè, salva & integra commiscendorum proportione. Illud tamen oleum sensitiuis ad medicinam prodesse posset: quia auri species in eo soluta est: impertinenter tamè & inutiliter ad opus nostrum Philosophicum. Præterea honorande mi Doctor, vt reliqua tuæ epistolæ capita perstringam, diligenter & scitè animaduertere debes, quòd ignis & azoc latonem abluunt. Azoc autem non est argentum viuum crudum à minera simpliciter extractum, sed est illud quod à corporibus dissolutis per ipsum argentum viuum extrahitur: quod vtique maturius esse comprobatur. Quapropter, si laton fuerit corpus immundū, à tali azoc depuratur: quòd scribis te quondam habuisse: & hoc latone per azoc abluto, medicina nostra conficitur ad omnem ægrum curandum. Sanè hoc azoc ex Elixire fit: quia Elixir non est aliud, quàm corpus in aquam Mercurialem resolutum: post cuius resolutionem, azoc ex eo extrahitur: id est, spiritus animatus. Dicitur autem Elixir ab e, quod est ex, & lixis, quod est aqua: quia ex aqua ista omnia fiunt: & est Elixir pars secunda in opere Philosophorum, sicut Rebis pars prima dicitur in eodem opere. Tinctura verò tertia pars constituitur, quia vt materia huius compositionis diuersos

diuersos facit effectus: sic alia & alia nomina fortitur: Vnde liquidò constat, quòd azoc non requiritur ad Elixir: quia in hoc opere Elixir præcedit azoc, & non contrà: sicut aqua, oleū, & spiritus animam. Nam ex Elixire, elicitur & extrahitur azoc, tanquam ex aqua oleum, & non contrà: vnde alibi fit mentio. Exempli causa, vt in arte medica, aqua pura fontana, simplici & prima decoctione per elixationē cum carne pulli coniungitur, & inde primo decoctionis gradu emergit ius & decoctum perfectum & bonū, dissolutis scilicet humidis partibus aqueis & aëris actu pulli in aquam prædictam: quanuis & ibi sint alia elementa actu. Verūm vt fiat medicina multò perfectior, & ad sanitatem corpori humano ægroto restaurandam generosior, carnes pulli decoctæ cum prædicta aqua iam in ius & decoctum alterata, aut parte eius contunduntur, & fortiori decoctione destillatur, vnde fit ius & decoctum multò nobilius & generosius totius pulli naturam participans. Quia non tantūm hac secunda decoctione partes pulli humidæ, sed etiam calidæ: id est, aëreæ & igneæ in ipsum ius seu decoctum liquatæ permixtiue soluantur: & ideo tota virtus pulli tali decoctione in prædictum liquorem extrahitur. Similiter contingit in opere Philosophico, quia spiritus mineralis crudus tanquā aqua, coniungitur cum corpore suo ipsum prima decoctione soluendo: vnde

Rebis nominatur: quia ex re bina & duplici componitur, nempe ex semine masculino & fœminino: hoc est, ex dissoluendo: quanuis v-nica sit res & materia. Vnde versus:

*Res Rebis est bina coniuncta, sed tamen vna,
Solvitur vt prima sint, aut Sol aut spermata Luna.*

Ex istis autem duabus rebus simul dissolutis, componitur Elixir: id est, aqua tincta. Vnde versus:

*Elixir Græcè pars dicitur arte secunda,
Lixis nam de se sunt facta corpora munda.*

Ex hoc autem Elixere, honorande mi Doctor, vt ex primo simplicis decoctionis iure seu decocto, azoc extrahitur, fortiori scilicet destillatione ac iterata: quod azoc refert & participat naturam, quæ est calida, corporis sui, ex quo extrahitur, illiusque virtutem in se retinet, vtpote oleosam naturam, quæ est calida & humida: quia ipsum est ignis & aër actus: quanuis in eo sint omnia elementa essentia & compositione. Possunt ergo ex dictis metallis alio & alio artificio medicinæ componi ad morbos sensitiuorum curandos: illæ tamen operi Philosophorum sunt impertinentes, sicut pertinet Elixir ad Azoc: hoc est, spiritus vitalis & anima fugitiua non sunt diaphana, nec transparentia, nec sicut oculi lachryma clara, nec quiuis spiritus dissoluens: quanuis sint sibi inuicem altiorum naturarum secundum gradus suos, vt anima est altior spiritu crudo, cum
sint

@

DE TRANSM. METAL. 99

sint vnius formæ. Quia vt anima latet sub specie spiritus dissoluti ante reinspissationem (anima enim vt argentum viuum ex corpore extracta semper apparet) sic post inspissationem, anima & spiritus latent sub specie corporis. Huius enim dicti reuerentiæ tua experimentum vidit in puluere quondam regi misso, cuius es physicus, in quo experimento argentum viuum sub specie argenti viui repperitum est, quod si in fundo remanens coagulatum fuisset, eadem certè pulueris speciem suscepisset. Puluis autem ille nomine tantum tinctura dicetur, & non medicina metallorū, quia nondum planè fixus, quanuis vt medicina humana optimè valeret. Sed hanc medicinam humanam, fixa medicina absq; dubio omni virtute excedit, & ad metallum, & ad hominem: quod in diaphano liquore claro & transparenti fieri non potest. Quoniam si Elixir & azoc prædicta: id est, spiritus & anima diaphanitatem referrent ac haberent, iam in proportione terra aquam dimisisset, & ab illa separata esset, quæ inspissauit & coagulauit partes eius, opacitatem fecit in Elixir & azoc, fecitq; formam stare congelabilem metallicam. Nam in fixis speciebus metallicis restringendis, oportet vt restringens agat in restringibilem, & congelans in congelabilem: quod fieri non potest in prædicta aqua diaphana & clara. Aliter autem accidit in vegetabilibus, in quib. aqua simplex &

diaphana per decoctionem in ipsa vegetabilia inspissatur, quæ tamen examine ignis tandem evanescit & euaporat : quia non est permanens & fixa in compositione : quia terram naturaliter sibi homogeneam secum compositione non habuit sicut argentum viuum : quæ quidem terra causa est permanētis fixationis in homogeneis. Quare aqua simplex congelatione nō potest fixari cum vegetabilibus, sicut Mercurius cum metallis. Si ergo Mercurius diaphanitatē acceperit in opere Philosophorum, iure irrestringibilis substantiæ permanebit, nec congelabitur super latonē ad formam, speciem & proportionem metallicam, qui secum nec in se defert suimet ipsius congelationem, scilicet aqua terram : quæ quidem terra (vt dictum est) est Mercurialis, & causa prima inspissationis, coagulationis & fixationis. Si ergo ista aqua ita maneat extra proportionē metallicam, quomodo similes species ex hac compositione procreari poterunt? Errant quoque illi qui sic putant aquam limpidam transparentem ex Mercurio extrahere, & ex illo multa mira operari. Nam sit ita, quòd talem aquam perficiant, nihil tamen prodesset opus, nec ad eius naturam & proportionem, nec posset restaurare seu ædificare speciem perfectam metallicam. Quàm citò enim Mercurius à sua prima natura permutatur, tam citò prohibetur ingredi opus nostrum Philosophicum, quoniam

nam perdidit naturam spermaticam, & naturam metallorum. Ex his ergo notum est, quid veritatis contineat, & in quo contraria & aliena sit opinio tua, cum dicis, oportet (vt existimo) ad perficiendum summum Elixir habere gummam, in qua sunt omnia ei necessaria, & continet quatuor elementa, & est aqua clarissima, sicuti oculi lachryma spiritualis facta, &c. quod facit aurum merum esse spiritum. Nam corpus non penetrat corpus, sed subtilis substantia spiritualis congelata, quæ corpus penetrat & colorat. Esto, vt dicis, honorande mi Doctore, quod naturæ non coniunguntur nisi gummy, vel re oleosa & anaticè proportionata, habente naturam spiritualem: clausis tamè in ea fixè elementis: ad quam gummositatem: ultimò inceratiua reducit totus lapis Philosophicus sub fluxu leui inceratiuè referens omnia elementa, stans vt æs & æris natura, stans insuper vt subtilis substantia spiritualis, corpora metallica penetrans & colorans. Nam hic lapis in spiritu primo crudo sublimando non amisit speciem, scilicet eiusdem spiritus, nec etiam in gummy perfecta & magna amittit naturam suam primam. Quare oleum & gummy nihil ad hunc lapidem pertinent, nisi vt elementa anaticata simul clausa, resolubilia, unita in viscositate terræ, oleosa, retenta, sepulta, inseparabiliter permixta. Hæc enim gummy seu oleum primò ex corpore extrahitur, in

inceratum spiritum ducitur quousque aquæ
 superflua humiditas in aërem vertatur, & ele-
 mentum excitetur de elemento per digestio-
 nem, & id quod fuit aqueæ formæ, fiat oleosæ
 naturæ: & sic totus lapis vltimò nomen gum-
 mæ suscipit & sulphuris. Hoc enim Geber do-
 cet, quando dicit, vt tua epistola scripsisti: si
 quis sulphur nostrum sciuerit coniungere &
 amicari corporibus, inuenit vnum de secretis
 maximum, & vnam viam perfectionis: quasi
 diceret: si quis corpus ad hoc perduxerit, qd̄
 efficiatur gumma permixtibilis ceteris corpo-
 ribus imperfectis, inuenit maximum naturæ
 secretum, &c. quia lapis iste perfectus est gum-
 ma & sulphur, vt ex iam dictis notū est. Opor-
 tet autem te intelligere, quòd Geber summa
 prudentia & miro artificio veritatem sub vela-
 mine occultat, multas obscuritates aut falsita-
 tes intermiscens, quas inscij prima fronte exi-
 stimant veritatem esse: ille tamen Philosophicè
 sub his paleis occultè loquens, veritatem a-
 pertè, Philosophicè & doctè describit: quare
 imperiti & sophistæ mentem ac ingeniū illius,
 & rei veritatem nō intelligentes, ad vulgarem
 expositionē ac sonum verborum peruersè se-
 se conuertunt. Inquit enim ille: Si illud scis, ti-
 bi diximus aliquid: si verò non scis, nihil tibi
 diximus. Quare in legendis Philosophorum
 libris naturę possibilitatem in primis conside-
 ra: quāquam aliquos huius artis Philosophicæ
 scriptores

scriptores aliquando errasse, & malè aut ambigùè tractasse contingit in naturæ veritate. Vt notatur Arnaldus de Villa noua dixisse, libro, quem Rosarium nominauit, quòd Mercurius crudus: id est, argentum viuum, quod sua natura est frigidum & humidum, per sublimationem efficitur calidum & siccum. Deinde per reuiuificationem fit calidum & humidum simile cõplexioni humanæ. Quid ergo, inquis, mirum erit, si coniungatur cum Sole, vtique effici Solis naturæ? Est enim Mercurius conuersibilis naturę, sicut cœlestis Mercurius, qui talis est, qualis est ille planeta cum quo in cœlo coniungitur. Ille enim Arnaldus, licet in alijs scientijs fuerit reuerendus Doctõr & ingeniosus: in hae tamen arte fortè experimenta sine causarum doctrina tractauit. Quòd autem in prima purgatione, spiritum crudum à minoribus mineralibus sulfuginosis: sublimari dicit, & quòd ipse Mercurius, qui sua natura frigidus est & humidus, efficitur puluis natura calidus & siccus, vt ait, nihil tamen operi nostro Philosophico prodest. Sit ita verò, quod ex Mercurio talem faciat puluerem qualem dicit, vtpote per sublimationem à sulfuginosis exiccatum & calidum. Illę tamen purgationes vanæ sunt & impertinentes, imò nociuæ ad opus nostrum perficiendum. Quando etsi minora mineralia communicant cum metallis natura, non tamè specie & proportione.

Sunt enim maiora & minora mineralia de natiuitate seu impositione subterranea, vnius & eiusdem impositionis vniuersaliter, & ideò eiusdem naturæ: differunt tamen proportione, qualitate & specie, seu forma. Quare si Mercurius cum ipsis minoribus mineralibus destillatus fuerit & exiccatus, tunc confunditur & disproportionatur eius intrinseca natura, & prohibetur, & inutilis est ad effectum spermatius fœminini, & inualidus efficitur ad opus metallorum. Quàm citò enim vertitur in speciem pulueris præterquàm à suo corpore Solis vel Lunæ, tam citò exiccationem recipit operi Philosophico inutilem. Non tamen improbo, quin possit & debeat scoriosus & immundus Mercurius per simplex sal semel aut pluries secundùm experientiam Philosophicam debitam sublimari seu purgari, ad scoriã & immunditiam exteriorẽ mineralem amouendam, manente tamen illæsa semper Mercurij fluxibilitate, seu humido radicali: id est, mercuriositate stante incorrupta, quæ est ex proportione naturali eius. Oportet enim speciem Mercurialem & formam in tali opere manere incorruptam, sicut iam priùs dictum est: nec debet in puluerem exiccatum eius forma extrinseca deduci. Quoniam species extrinseca corrupta ostêdit intrinsecam eius naturam confusam, nisi forma generationis ipsum alteraret, vt perspicuè videtur insignis in opere
appa-

apparentibus via naturæ. Sunt enim quædam Mercurij sublimationes ab eius proprijs corporibus, quæ sibi per intima amalgamâdo coniunguntur & commiscentur, ex quibus pluries releuatus & reconiunctus superfluitates reijcit & amittit, & non confunditur in natura: postea autem operi Philosophico conuenit & potens est in speciebus metallicis soluedis, non tamen intrinsecè alteratur valde ad opus Philosophicum, nisi à fixis corporibus in eo dissolutis alteretur. Possunt etenim ex puluere exiccato mira fieri in medicinis sensitiuorum, siue in oleum reducatur, siue in aquâ, seu in puluere remaneat, nihil tamen pertinebit ad experimētum Philosophorum. Et ideò vniuersaliter notandum est, quòd quàm citò Mercurius in puluerem cuiuscunque speciei vertatur, præter corporis sui dissoluendi naturam, tam citò operi Philosophico erit inutilis. Sunt quidam sophistæ deceptores, qui adiuncta sibi venere, vel cæteris speciebus additis, opus sophisticum faciunt: hoc est, æri imperfecto dant colorem, sed non naturalem, apparentiam quidem inducunt, sed non speciem: id est, transmutationem: sicut qui imaginem depingit mortuam, vel ex ligno cõponit: quæ apparet tantum, & non est, & quantum differt homo viuus ab eius imagine aut pictura, tantum differt opus eorum ab opere Philosophico: vnde ista permixtio in examine ignis non

perseuerat, quanuis sit mineralis: quia natura non trahit eam à digestionem proportionis, nec illa ars vehementer decoxit alterando permixtas naturas: quare illud æs ad superficiem tantum & non intrinsecè permanens apparet esse tinctum. Quorum sopherarum deceptorum experientijs non est adhærendum: quia veritas artis naturalis hoc opus sophisticum inutile confutat, & falsum ostendit. Et si instando dicatur, quòd sicut per scoriarum Mercurij purgationes dictus Arnaldus sublimando exiccavit in natura: sic etiam (vt dicis) per reuiuificationem ipsum rehumectauit, & reddidit ipsum Mercurium calidum & humidum, & cõformem suo corpori in natura. Hoc quidem non obstat, mi Doctore reuerende, nec veritatem artis Philosophicæ impugnat, imò magis error in arte naturali apparet. Nam, vt clarum est, Arnaldus docet, si sonum verborum spectes, Mercurium sic exiccatum per aquam feruentem, in quam projicitur, reuiuificari, & dicit effici calidum & humidum, cum primùm sublimatus esset calidus & siccus. Sed quis verè Philosophus diceret, Mercurium vel aliud metallorum per aquam simplicem, quantumuis calidam & feruentem interna qualitate in natura mutari, seu humiditatem sibi naturalè acquirere, & sic reuiuificari? Nihil ergo in hac reuiuificatione acquirit Mercurius, propterea quòd aqua communis ipsum non decoquit,
nec

DE TRANSM. METAL. 103

nec alterat: quia ipsum non intrat nec ingreditur, & quod non intrat & ingreditur, non alterat: quia omne alterandum primò est permiscendum. Potest siquidem talis aqua quasdam scorias supernatantes in Mercurio abstergere ab eodem, sed nouam qualitatem illi infundere non potest. Qualem enim naturam Mercurius retinuit in puluerem redactus, & mortificatus per sublimationes, talem omnino naturam seruabit per aquam reuiuificatus. Hoc autem in reuerentiam & honorem dicti Arnaldi dictum esse volo: sed naturæ veritatem & experimentum contemplor & defendo. Insuper mi honorande Doctõr, vt hac mea responsione tuæ epistolæ satisfaciam & finem imponã, quæ paucis differui, bono & æquo animo feras supplex oro, quod feci non redarguendo, sed tantùm disputando. Si quid verò tibi respondi quod tibi scrupulum ingerat, prudenter æquo & bono animo accipias, aut mihi literis significes, & pro virili tibi satisfaciam largiente & docente veracissimo Doctõre domino nostro Iesu Christo filio Dei benediçto in secula seculorum.

Gratia sint Christo.

INGENIOSISSIMO VIRO
 Petro Douet Medico doctiss.
 Robertus Vallengis
 Rugl.

Mineralia
 quæ fiüt ex
 sulph. &
 argen. viu.

Maiores mineralia, siue metalla.
 Minora mineralia, siue atramenta, sa-
 les & sulphura.
 Lapidés.

Raym. Lul. in praxi testamenti.

Mercurius

Communis, qui est communis materia
 omnium mineralium.
 Vulgi, notus vulgo.

Alia diuifio ex eodem Raym.

Mercurius

Philosophicus, qui est:
 vel,

Azoc, extrahitur à corp
 orib. perfectis disso-
 lutis per ipsum argens
 tum viuum.
 Communis, qui nõ est de
 materia, mineralis tas
 men, sed tantum excis
 tat calorẽ siue sulphur.
 internam materiae.
 Vulgi, notus vulgo.

Methodus

Methodus
rerum cog-
noscenda-
rum.

Definitio, quid est explicat, siue natu-
ram rei.

Diuisio, quot species habet.

Resolutio, ex quibus partibus constat.

Demonstratio, causam, passionem, &
omnium inexistentium rei docet.

Resolutione enim res agnoscitur, quare E-
lixiris seu pulueris Philosophici compositio
resolutione tibi nota erit, si eius partes, quibus
constat, probè noueris, quæ hac sequenti Ta-
bula, ex quampluribus authoribus collecta
comprehenduntur. Naturalem tamen mine-
ralium compositionem ne contempnas.

Compositio-
nis pulueris
Philosophici
partes duæ
homogeneæ
quæ ex eo-
dem sublima-
tione extrahuntur, &
earum nomi-
na.

- 1 Volatilis. 2 Argen. vii. 3 Superius.
- 4 Aqua. 5 Femina. 6 Beya. 7 Lu-
na. 8 Fons. 9 Humidum. 10 Fuy-
ant. 11 Mercurius. 12 Aqua. 13 Fras-
ter Vterinus. 14 Vultur. 15 Viuum.
- 16 Aqua vitæ. 17 Argent. viuum.
- 18 Anima siue spiritus. 19 Cauda.
- 20 Cælum. 21 Mulier candida.
- 22 Sudor eius. 23 Nebulæ nigra.
- 24 Tinctura. 25 Anima subtilis &
tingens. 26 Regina. 27 Pars figen-
da. 28 Pars seruata non fixa.
- 29 Pars subtilis. 30 Spiritus mens-
datus. 31 Eius aqua. 32 Acetum az-
cerrimum.

Singule
singulis res
spondent.

1 Fixa. 2 Sulphur. 3 Inferius. 4 Terra. 5 Mas. 6 Gabertus. 7 Sol. 8 Rex. 9 Siccum. 10 Pursuivant. 11 Mercurius. 12 Carbo. 13 Frater Uterinus. 14 Bufo. 15 Mortuum. 16 Nigrum nigrius nigro, siue corpus priuatum suo spiritu. 17 Caldum siccum. 18 Corpus. 19 Draco. 20 Terra. 21 Rubens maritus. 22 Cinis. 23 Corpus earum vnde exierunt. 24 Terra. 25 Corpus calcinatum. 26 Rex. 27 Pars ceranda. 28 Pars terre administrata. 29 Pars terrea & grossa. 30 Corporis limatura optime calcinata. 31 Terra siue puluis. 32 Aes siue sulphur.

Quibus sæpius conitinctis, sublimatio vera & Philosophica fit. Vnde Acuboces: O natura, quomodo vertis corpus in spiritum? sic enim spiritus vertitur in corpus, & corpus in spiritum. Hoc fac igne Philosophorum extrinseco excitante adhibito, & (Deo concedente) lætaberis.

INCL

INCIPIT LIBER
SCALA PHILOSOPHO-
rum dictus.

VT dicit venerabilis Raymūdus Lu-
lij: Intentio naturæ ad faciendum
nostrum magisterium est, quòd La-
pis diuidendus est in quatuor ele-
menta, vt quodlibet per se, secundum exigen-
tiam naturæ possit purificari. Et illa est præpa-
ratio rerum quæ præcedit operationem per-
fectæ præparationis, & propriè dicitur Sepa-
ratio elementorum, quoniam illa diuidit om-
nes partes impuras à partibus puris, vt cum
leuioribus & purioribus fiat successiuè cum
naturali coniunctione nostra perfecta præpa-
ratio, quæ fit per reductionem humidi cum
sicco, statim & immediatè præparatorum, per
beneficium separationis elementorum, aliter
humidum non amaret siccum, nec corpus spi-
ritum, si primò non esset bene ab eorum infe-
ctionibus lauata cum distillationibus & cal-
cinationibus, solutionibus & coagulationi-
bus. Nam per separationem elementorum cre-
matur sulfatura suæ sulphureitatis comburen-
tis, quæ veniebat ei per maculam originalem
nostri menstrualis, quod est corruptio nostri
lapidis. Idcirco terra corporū calcinatur post
extractionem æris, vt à sulphureitatibus falsis,
& combustionibus sit optimè depurata. Ergo

constat, quòd si tūc materia corruptibilis non esset posita per corruptionē lapidis, nunquam oporteret eam purgari.

Et cū sic necesse est, vt post corruptionem lapidis compositum depuretur ipsius lapidis ab omnibus suis sordibus, post separationem illius per quatuor elementa cum distillatione & calcinatione, antequam Mercurius coniungatur cum corpore ad incipiendā realem præparationem, quæ est creatio nostri lapidis.

Ideò necesse est, quòd lapis diuidatur per quatuor elementa cum distillatione & calcinatione. Et ista diuisio est solummodo, vt substantia lapidis sit fortiter munda, & quòd totum sit purus Mercurius, qui portat in se proprietatem fundendi & fixandi. Tunc quando vis corpus dissoluere post suam calcinationē, dissolue illud cum argento viuo, tracto ab ipso purificato septena distillatione: quoniam tunc corpus est multum efficax ad penetrandum, & intradum per spongiositatem illius sui corporis. Spiritus congelantis beneficio dissolutionis naturæ fixæ, & corporis, & mixtionis illius cum argento viuo: & ista, si me intelligis, est solennis materia dissolutionis, quæ fit cum congelatione spiritus, & sine illo non: sed separationem elemētorum non intelligas quòd fiat, aut fieri possit, nisi putrefactione, per quā miscetur spiritus in corpore, & cum suis elementis: & illa est quæ reddit volatilia, sicut apparet

paret in eorum separationibus. Propterea ergo digere, & putrefac elemēta in eorum fimis ad finem, & hoc quādo erit bene digestum ad satisfaciendum nostræ voluntati, vt possit bene separare: & postea inhuma, vt res separata possit meliùs depurari, & efficiatur argentum viuum in forma aquæ claræ. Sed si non diuidis lapidem, videlicet substantiam quintam per quatuor elementa, scias, quòd ipsa vniri non poterit naturaliter, nec coniūgi cum corpore sicco, si quodlibet eorum nō tenet de natura quintæ essentiæ: quoniā illa est commixtio omnium elementorum, & reductio eorum in vnam puram substātiā. Et conuenit, quòd illa elementa sint bene depurata ab eorum infectionibus. Et dicimus tibi, quòd sulphureitates combustiua & combustibiles per beneficium calcinationis separentur, & de toto annihilētur ab igne & à terra, & corpus comminatur & subtilietur multum per talem digestionem, & aquæ depurentur multum ab illorum sordibus cum distillationibus, & subtilizādo vertantur in naturam aëris, per leuigationem leuitatis. Deinde potes facere coniunctionem masculi cum fœmina, vt inter se gignant filium ignis, qui tantus est amore omnium Philosophorum. Et si me bene intelligis, hīc iacet tota nostra Philosophia. Et hīc notandū, quòd in occulto nostri lapidis est caliditas & siccitas, & in manifesto frigiditas & humiditas.

tas: quare oportet eius manifestum occultare, & eius occultum manifestare: eò quòd caliditas quæ est in occulto, est elementum, oleum quoq; est siccum. Hoc enim siccum figit, quoniam siccitas ignis tingit. Illud autem quod est in manifesto, est frigiditas & humiditas. Oportet ergo habere proportionem inter ista, vt frigiditas & humiditas sint contemperata caliditati & siccitati, ita vt non fugiant ab igne. Fac ergo vt humiditas & frigiditas recipiant caliditatem & siccitatem, quæ erant in occulto, vt fiant substantia vna. Illa quidem frigiditas & humiditas est fumus aquosus & adustius, qui corrumpit & parit nigredinem, & ille lapis est alterius virtutis & naturæ in occulto, & alterius in manifesto: sed in integra commixtione est eiusdem virtutis & naturæ: & sic mutatur species in corpus nobilissimum. Deinde fit currens vt oleum, quod est tinctura viua, multiplicatiua, consolidatiua, coloratiua, declaratiua, purgatiua, perpetuatiua & confirmatiua. In qua enim compositione sunt opera planetarum & eorum imagines suis locis & temporibus sicut in fœtu operatiua? Nam in fœtu primo mense cum semen in matricem recipitur, operatur Saturnus coagulando & stringendo materiam sua frigiditate, & sic in ipsa natura in primam massam coagulatur.

Secundo mense operatur Iupiter digerendo caliditate in quandam massam crudam, quæ vocatur Embrio.

Tertio

Tertio mense operatur Mars agendo in materia sua caliditate & siccitate, diuidens ac fequestrás illam massam, membraq; disponens.

Quarto mense operatur Sol, qui nutrit spiritus, & incipit viuere partus.

Quinto mense operatur Mercurius, qui foramina & spiracula facit.

Sexto mense operatur Venus: disponit enim & ordinat oculos, supereilia & testiculos.

Septimo mense operatur Luna sua frigiditate & humiditate, laborat ad expellendum infantem, & si tunc nascitur, viuere potest: si verò non nascitur, debilitatur.

Et octauo mense iterum Saturnus opera constringendo, fit foetus in matrice, & si tunc nasceretur, viuere non posset.

Nono autem mense iterum Iupiter caliditate & humiditate nutriendo, reducit vires foetus, & sic completè nascitur, & bene viuit.

Igitur sciendum, quòd tribus mensibus aqua foetum in matrice conseruat. Aër quoque tribus mensibus fouet: ignis verò totidem custodit. Quibus completis, sanguis eius qui fouetur in vmbilico, eo præciso egreditur ad mammas, ibique candorem niuis assumit. Igitur infanti nunquam patebit egressus quouique aëris flatus exhauriat.

Tunc autem egressus aperitur, & os eius, & lactatur. Ab istis trib. oportet nos intelligere, & acuto ingenio scire cõponere & extrahere

duo: nam à duobus non extrahuntur tria, sed bene è cōuerſo. Vnde omnes qui cupiunt hoc ſcire, acuant ingenia ſua ad acquirendum futurum theſaurum ex tribus verbis, in quibus occultatur lapis, in quo etiam occulta eſt caliditas & ſiccitas, tinctura & profunditas tincturarum, & oleum calidum, & humiditas coniunctiua.

Sciendum, quòd quatuor ſunt principalià lapidis noſtri regimina, ſcilicet, ſoluere, abluere, coniungere & figere.

Soluere eſt corpora diuidere, & materiam facere.

Abluere eſt inhumare, diſtillare, aſcendere & deſcendere. Coniungere eſt imprægnare, dealbare & rubificare. Figere verò eſt fermentare & deſponſare. Solutio conuertit lapidem in primam ſuam materiã: id eſt, ſuam aquam; ablutio in aërem, coniunctio in ignem, fixio in terram ſpiritualem & tingentem. Vnde Ariſtoteles: Cùm habueris aquam ex aëre, & aërem ex igne, & ignem ex terra: tunc habebis plenam artem. Quia quatuor elementa ſunt, tunc bene & perfectè præparata, & omnia iſta magiſter operis & ignis benefacit in vno ſolo vaſe, in quatuor gradibus, ſcil. quatuor colorũ ſpecies conuerſionis, ſicut inferiùs dicetur.

Ignis ſecundùm Auicennam ſoluitur, vt in Mercurium cōuertatur, & in quatuor elementa diuidatur, vt ſuam primam originẽ habeat:

& vt

& vt sulphur Philosophorum à corpore extrahatur, & argentum viuum mundum habeatur super terram, de illa materia, de qua aurum & argentum subtus terram efficiuntur, ac illa simul coniuncta decoquantur, quousque fiant vnum, stans, penetrans & profundans, tingens & permanens: cuius vna pars conuertit mille millia Mercurij, vel cuiuslibet corporis imperfecti in verissimum aurum vel argētum, secundum quod Elixir fuerit præparatum. Et hoc admiratus Richardus Philosophus, & filius regis Persarum, ait: Super omne mirum est, quod vno igne & vno vase fit distillatio, sublimatio, mortificatio, calcinatio, dealbatio, rubificatio, fusio cum solutionibus & congelationibus. Et vult dicere de frigido & humido, & facta est eius amicitia cum igne, & fit oleum currens, penetratiuum, coloratiuum, perpetuatiuum, oleum viuum, perseveratiuum, depuratiuum, color viuus, viuificatiuus, faciens resurgere mortuos. Et est fermentum seipsum imprægnans, se concipiens, se parturiens. Hęc omnia oportet eos scire, qui hanc quærunt artē.

Et notandum, quod nulla alia est veritas in hac scientia, nisi ista solūmodo: videlicet quod si argentum viuum mundum, purum, coagulatum fuerit, per vim sulphuris non vrentis, illud erit res optima, quam recipere possunt Alchymistæ, vt exinde faciant eorum aurum, vt dicit Aristoteles quarto Meteororum. Et ideo

concluditur, quòd sine sulphure albo non v-
rente, nec aurum nec argentum fieri possunt:
eò quòd sulphur optimum cum rubore cla-
rum, non potest ad aurum, nisi primò fuerit al-
bum, eò quòd citrinum ex multo albo & per-
mixto nigro componitur. Et ideo tradiderunt
primò Philosophi compositionem sulphuris
albi ad argentum: & postea sulphuris rubei ad
aurum: quia non potest fieri aurum, nisi prius
fuerit argentum. Sulphur autem album ex pu-
rissima argenti viui substãtia habetur, eò quòd
ipsum continet in se totum quo indigemus.
Ideo oportet artistam esse constantis volunta-
tis, nec pluribus vti, sed solùm complemento
intendere. Quia in rerum multitudine ars no-
stra non perficitur.

Artem autem hanc: quia valde ardua est sci-
re, doctrinam dare intendimus de secretis i-
psius: & primò de Mercurio & eius aqua, de
corpore, spiritu & anima, & de eorum opera-
tionibus, quæ apud quàmplures omnino non
sunt incognitæ & occultatæ.

Est enim aqua Mercurij aqua illa, qua, &
nò alia vti debemus in tota operatione nostra.
Sed in eius regimine constat totum secretum:
& ideo in principio oportet te scire naturam
Mercurij, & eius regimè, cum quo debite præ-
parato, totum opus perficitur. Quia Mercurius
calescit & infrigidat, desiccatur & humectatur, &
facit opera contraria secundum diuersitatem,
& mo-

& modum regiminis eius. Ergo in eius regimine consistit totum secretum. Ideoq; oportet operatorem eius regimen bene cognoscere, sine errore, cum per eadem operationem non operetur in eodem gradu contraria, quantum est ex se: sed contrarietas operationis debet præcedere à se sic disposito, & non ab alio, videlicet per sublimem solutionem & congelationem, & permixtionem eius aquæ cum aquâ Solis, cum Sole purificato, & ante eius congelationem non operatur, nisi vnicam operationem, vt si proijciatur supra cuprum, tantummodò tingit illud, & non adducit aliam complexionem, quam priùs habuit: & hoc totum quantum ad apparentiam, non quantum ad existentiam: quia per examinationem ignis possit fieri separatio tincturæ à corpore, non obstante tinctura fixa, sicut Luna separatur à Sole. Sed in vera transmutatione cupri, vel alterius metalli requiritur vera colorati, & vera colorantis unio cum colorato, & colorationis omnium elementorum vera transmutatio. Secundus erit coloris fixio, & nouæ formæ inductio, ad quam sequitur coloratio propria.

Ideo principia quæ tradidit Geber, per ea nō potest fieri medicina vera, nec per dicta Philosophorum in Turba, vt ego firmiter teneo.

Præterea Turba dicit: quòd medicina debet esse composita ex quatuor elementis, considerate eius complexionem. Ideo Turba non

loquitur hîc nisi de basis operibus: id est, de fundamento. Sic enim ait Geber: Vbi magis apertè & planè locuti sumus, ibi magis scientiam occultamus.

Quare sciendum secundùm authores, quòd vnus est lapis, si quis errat ab illo vno in principio, tædium fortietur in fine.

Hoc tamen vnum non est vnum in numero, sed genere: sicut masculus & fœmina sunt sufficientes ad prolem procreandum sine aliquo alio additamêto. Et sic lapis Philosophorum ex duobus compositus sufficit ad medicinam intentam, scilicet spiritus & anima, quæ sunt Sol & Luna: & dicunt quidam quòd his duobus addatur tertium, scilicet corpus. Nam sicut homo ex corpore & anima & spiritu constat: ita & lapis noster. In hoc tamen sunt diuersæ opiniones: quidam enim dicunt, quòd alterum ipsorum est spiritus & corpus, & decipiunt homines de additione tertij. Alij dicunt, quòd tertium dicitur compositum ex duobus: quoniam neutris componentium assimilatur, & vocatur nomine omnicorporum. Alij dicunt quòd debet verè corpus his duobus adiungi: quia fortius erit opus, & in breui tempore ipsorum operatio finietur. Sed quocunque modo teneatur opinio, numerus non augetur. Ad euidenciam notandum, quòd Kibric est pater Mercurij & omnium liquabiliũ: & hoc dicitur illud vnum, quod est carum & vile.

vile: argentum verò viuum, quod est filius eius, licet ab eo sit complexionatiuè diuersum & extraneum, & sic se habet, sicut pater & filius, & addatur his duobus tertium, videlicet corpus metallicum, numerus duorum propter hoc non multiplicaretur, nec etiam nomina, eò quòd corpus metallicum ex his duobus est compositum. Constat ergo manifestè, quòd eius compositio, quocunque modo reiteres ex duobus constat. Et scièdum est, postquam ista duo coniunguntur, semper vocantur vno nomine. Hoc tamen vnum quod dicitur æs Philosophorum nominatur nominibus omnium rerum istius Mundi. Et propter hoc toti errât, tùm propter multiplicitem nominum, tùm etiam propter ignorantiam debitæ proportionis. Item quando audis aliquid de fermento Philosophorum, nihil aliud intelligis quàm corpus perfectum, scil. perfectissimè mundum & sublimatum. Et tamen non credat aliquis, quòd possit spiritum & animam coniungere corpori, per solam contritionem, aut per simplicem solutionem. Exemplum de argento viuo iunctum plumbo, videtur sibi mixtum, sed in veritate non est: quia ignis violentia separatur. Quòd autem Philosophi dicunt: Solue & coagula: sic sine dubio intelligitur solutio corporis & animæ in aquâ, & congelatio facit animam & spiritum corpori commisceri. Vnde si propter solam solutionem &

simplicem congelationem animæ & spiritus perfectè coniungeretur corpori, non dixisset Philosophus: Iterum solue, & congela, & iterū solue & congela, vt accrescat lapidis tinctura, si in congelatione vnā iungi potuissent. Scito ergo pro certo, quòd quantò sæpius soluitur & congelatur, tātò plus anima & spiritus corpori coniunguntur, & retinentur ab ipso, & ad hoc qualibet vice tinctura multiplicatur.

Et hîc sciendum maximum arcanum, quòd lapides rubei & albi, facti ex aliarū rerum elementis, possunt coniūgi cum Elixiri perfectò, & tunc addunt ad eius tincturam & non aliter.

Aliud quoque secretum: vt fiant aquæ acutæ, cum quibus soluitur corpus cum animabus & spiritibus perfecta solutione: & postea congelatur, Deo donante. Veruntamē omnes partes nostri lapidis sunt concreti & coessentialis. Huius autē lapidis operatio multiplex à Philosophis ponitur. Quidam enim rectificanc singulariter, & cōponunt, & postea perficiunt: & ista operatio multipliciter variatur, & est laboriosa ac difficilis & subtilis, ideo multi in ea errant: quoniam adminiculum: id est, adiuuamen illius multa extranea exigit. Veruntamē huius lapidis operatio est vnā, linearum, & in vno solo vase perficitur: Ignis tamen non est vniformis in actione totali. Et ideo vt studentibus tractatus iste sufficiat, & proficiat: Dico quòd ignis huius operis intrās, est sicut calor

lor Solis in Mundo maiori. Sol verò tempore Veris est moderatus & leuis in calore: aliter verò herbæ quæ teneræ sunt, arefierent, & fructus nullatenus perferrent. Est autem iste calor intrans plantas, donec paulatim crescant, & quantò plus crescunt, tantò magis calor Solis gradatim quotidie crescit & augetur, quousque segetes dealbâtur, & finito Vere, incipit æstas, & quia tunc Sol fortior est: deinde fortissimus vsque ad finem Leonis, donec omnia suam debitam recipiant formam & perfectionem. Et benedictus Deus hæc sua sapiëntia mirabiliter ordinauit. Simili ergo modo iste lapis regendus est. Dicunt enim quidam, quòd calor primi regiminis debet esse sicut gallinæ cubantis oua sua ad pullos procreandos. Alij autem dicunt, quòd debet esse sicut calor naturalis digerens cibum, & nutriens corpus: alij, vt calor fimi, eò quòd calor iste est temperatus: alij, vt calor Solis in Ariete existētis, eò quòd Sol habet ibi principatum & exaltationē suam: quia ibi incipit mediocriter oriri & calefcere.

Et propter hoc dixerunt quidam, quòd debemus incipere Sole existente in Ariete, & Luna in Tauro commorâte: Quæ quidem omnia ad designandum calorem moderatum circa primam huius operis actionem dicta sunt. Et quanuis huius lapidis actio vnica sit, scilicet decoctio cum igne naturali, tamen status caloris huius tripliciter variatur: quia primò erit

ignis moderatus, & durat ad nigredinem: & etiam donec illa in albedinem conuertatur, quæ nigredo durat fortè 46. diebus, vel plus vel minus, secundùm studium operantis, & regimen fortunæ: & iste calor assimilatur calori Solis ex Ariete labentis in Taurum. Albedine quadam apparente augeatur ignis gradatim, vsque ad perfectam lapidis exiccationem seu inceratione, & iste calor assimilatur calori Solis in Tauro, discurrentis in Geminos.

Deficcato verò lapide & incinerato, iterum fortificatur ignis, donec lapis perfectissimè rubeat, & regali veste induatur ab igne.

Et iste calor assimilatur calori Solis in Leone. Hæc enim est suæ dignitatis domus. Deinde continetur donec fit venenum.

Tunc enim draco noster in fixatione solari fulgens, radio cœlestium & terrestrium virtute decoratur. Hinc autem lapis Philosophicus omnia vincens, omnia digerens, qui corpori cuncta vitia corrigit & emendat. Huius nomina multiplicantur secundùm multitudinem colorum apparentium. Nam in regimine primo, cum niger est, vocatur terra, & Saturnus, & nominibus omnium nigrorū & terrestrium corporum. Deinde cum dealbatur, vocatur aqua viua, & nominibus omnium aquarum & salium, aluminum, & rerum habentium albedinem. Postquam autem incitrinatur & sublimatur, & subtiliatur, tunc vocatur aër, oleum citri.

citrinum, & nominibus omnium spiritualium & volatiliū. Deinde verò cūm rubescit, vocatur cœlum, sulphur rubeum, aurum, carboniculus, & nominibus omnium rubeorum preciosorum pulchritudinem habentium, tam in lapidibus quàm in animalibus & plantis.

Hic notandum, quòd aqua nostra dicitur Masculus, & terra dicitur Fœmina, quæ est spissitudo lapidis, & sic terra fit spiritualis & aërea, & subtilis, & hæc spissitudo siue terra dicitur æs nostrum & plumbum nostrum.

Oportet ergo ipsum suaviter regere, vt sulphur fiat incremabile, cum aqua, in qua illud est. Aqua enim ipsum dissoluit, & dealbat. Sed dicunt quidam, quod alterum istorum, scilicet fæx remanentis in fundo, quæ dicitur fumus, est terra, & alterum quod ascendit à terra, scilicet à fæce, est cœlum. Toties ergo reiterandum est cœlum super terram, donec terra fiat cœlestis & spiritualis, & cœlum fiat terrestre, & iungatur cum terra, tunc completum est opus. Et hoc sciendum, quod cūm corpus sit grossum, & spiritus subtilis, vniuersaliter permisceri non possunt, nisi primò corpus in tantum subtilietur à spiritu, vt ipsum corpus eidem spiritui æquipolleat in subtilitate, & tunc fit mixtio talis, quam ignis non separat vel superat, si per mille annos continuè in ipsum ageret: quia sic per minima permiscentur, quòd nullo ingenio postquam sic se inuicem cœpe-

rint, poterint separari. Sic enim morietur draco, & sine illo non, hoc est, nisi cum ipso interficiatur. Et iste draco: id est, sulphur, extrahitur de corpore per magisteriũ, & est nostrum secretum sulphur. Quando ergo volueris tentare medicinam, pondus vnus grani tritici super laminam candentem cupri ponas, & si intras cum pauco calore lamina se diffuderit per totum intus & extrã, est perfectè tingens, & in igne secum perseuerans est lapis, tunc est perfectus. Et sic patet quòd sunt tria, quæ complent nostrum Elixir quod fecimus: primum coniungit, duo componunt medicinam. Itaque sunt vno corpore tria iuncta. Sed hoc notandum, quòd si iterum medicina soluatur, & per omnia regatur vt prius: postea non erit finis suæ tincturæ, & constringit poros Lunæ efficiens illam ponderosam, & in ceteris corporibus faciet exire spumam & fœtorem, & ea perfectissimè tingit, & tandem mutabit in aurum vel argentum: & sic per artem nostram fit vera alteratio vnus naturæ in aliam.

Sed hîc sciendum, quòd omnis alteratio mineralium ad perfectionem mineralium stat in gradu sublimiori spiritualium. Non loquimur de angelis, nec de intelligentijs, sed de gradu sublimiori perfectionis omnium metallorum, & hoc est in spiritu minerali: quia mineralia mineralibus, vegetabilia vegetabilibus conueniunt, vt nulla contrarietas sit, imò maxima conue.

conuenientia: quoniam spiritus iste est mine-
ræ aureus, nec ab auro differt nisi in hoc, quod
ipsum est fixum, spiritus verò non fixum.

Sic aurum nostrum non est aurum vulgè,
quoniam nostrum est spirituale: quia dissoluit
omnia corpora imperfecta, separando purum
ab impuro: quoniam natura non recipit nisi
quòd suæ naturæ est: alienum verò respuit,
quod signum perfectionis eius est. Et ideo il-
lud omnia corpora dissoluit, separat, diuidit,
depurat, & illustrat, tingit, & in aurum opti-
mum transmutat: quia sic est corpus fixum,
spirituale factum, & secundùm diuersum di-
gestionis modum. Nam primò fuit argentum
antequam fuit aurum: ideo aurum est maximè
digestum, &c.

*Primus gradus Scale Sapientum
incipit.*

DE modò nascentibus nati. Bachon in
speculo Alchymix dicit: Nullus natus
nascitur, nisi ex viro & muliere, nec e-
tiam vllum germen gignitur, nisi ex calidita-
te, humiditate, frigiditate & siccitate. Ergo ni-
hil est operis, nisi ex eo quod est verè lucidū,
vt ex Sole purissimo, qui suo lumine omnia lu-
mina est illuminans, qui illuminat aërem, &
calescit terram, calore suo generat & nutrit a-
nimalia, plantas & lapides, & eijcit tenebras
illius Mercurij & aliorum corporum imperfe-

etorum, cum proiectus fuerit super ea, ut dicit Geber, de Essentia & Procreatione Solis.

Quia sulphur est irradians & splens in sua clarissima & mundissima substantia, illuminat & irradiat non solum in die, sed etiam in nocte in tenebris, & similiter omnia in quibus est splendor & magnitudo illuminans, suo lumine.

Quæ quidem omnia sunt ex opere suo cum ex vestimentis suis sunt induta.

Ergo qui quærit illum, faciat pacem inter ipsum & uxorem suam, ita quod non separentur ab inuicem, sed misceantur inseparabiliter. Et hoc fiet quando ipsum extraxeris, partim à natura sua, & similiter uxorem suam, partim à natura sua, hoc facto interficiantur, ut cum interfecti fuerint (ut plenius patebit) resuscitentur resurrectione noua incorruptibili: ita quod postea sint immortales. Nam post eorum resurrectionem induentur gloria, & fortitudine sempiterna, & tunc gaudebunt in prosperitate magna omnes qui sciunt secretum illorum. Natura ex eis mundus maior creatur, qui sunt sulphur, magnesia, Cedux, argentum viuum, & similiter spiritus sulphuris, & simili modo est spiritus occultus huius scientiæ. Magnesia est terra, Cedux est aër, argentum quoque viuum est aqua, & corpus fluens. Spiritus quoque est aqua secunda, de qua omnia prædicta nutriuntur: omne germen vegetatur,
omne

omne lumen accenditur, ergo & omnes fructus facit.

Has ergo naturas, scilicet masculum & feminam, calidum, frigidum, humidum & siccum, verè coniunge, & nutrias ea aqua viua, spiritus lumenque eius tinctura habetur. Opus coque, compone illud ex quibus corporibus est. Nam apud Philosophos aqua Sapientiæ vocatur, à quibus sapiens artis coniungit eam, vt natura alteretur, & in aliam naturam conuertatur, & natura per naturam appareat. Ergo duas naturas coniunge, donec naturas tibi attrahas, & fiat res lucidissima & clarissima, quæ lucefcit & illuminatur, postquam fuerit in sua magna & excellētissima perfectione coaptata.

Ad talem vtique & tantam perfectionem non peruenitur, nisi scala sapientum, quæ ex duodecim gradibus constituitur, primitus ascendatur.

Primus gradus est calcinatio, quæ est lapidis nostri benedicti modulati summa purgatio, caloris restitutio, humoris innati conseruatio, & solutionis inductio. Et omne calcinatum in suo genere est fixum. Et sic Sol & Luna cum prima aqua calcinatur Philosophicè, vt corpora aperiantur: & fiant spongiosa & subtilia, vt aqua secunda meliùs possit ingredi ad operandum suum opus, quod est exaltare terram in falem mirabilem, sola sua virtute attractiua, quæ aqua secunda est ignis non natu-

ralis, cuius virtute fit huius magisterij complementum. Et hinc loquens de ignib. Raymun. dicit: Notandum est quod hîc iacent contrariæ operationes: quia sicut ignis contra naturam dissoluit spiritum corporis fixi in aquam nubis, & corpus spiritus volatilis constringit in terram congelatam: ita contrario ignis naturæ congelat spiritum dissolutum, corporis fixi in terram globosam, & corpus spiritus volatilis fixum per ignem contra naturam resoluit, non in aquam nubis, sed in aquam Philosophorum: quia fixum naturæ ignis reuertitur volatile, & corpus spirituale in spiritum, & humidum fit siccum, & ponderosum fit leue, & spiritus humidus, secundum formam aquæ nubis, & ponderositatem constrictiuam.

Ignis innaturalis est ignis balnei, vel sunt quilinij, vel vindemiæ, vel equi, vel alius occasionatus ex abundanti industria.

Ignis autem elementalis est, qui combustibilibus enutritur, & nutrit flammam. Cognitis autem eorum ignium arcanis, & veræ nostræ medicinæ principijs, de facili peruenitur ad nostrum magisterium.

Vnde si quærat ex quibus fit nostra medicina: Dico quod ex illis elicitur per artem, in quibus habitat potentialiter per naturam. Et secundum Auicennam, ex illis in quib. perfectio seu propinquitas primæ materiæ reperitur, nostra elicitur medicina. Non autem de
imper.

imperfectis extraneis, quia imperfectum non potest perficere, nec immundum mundare. Et quia à radice conuenit naturas extrahere, dicit Aristoteles: Sciant artifices Alchymix, species metallorum transmutari non posse, nisi priùs reducantur in primam materiam & formam, quæ sunt partes essentialitatis primariæ, & omnibus corporibus inest scientia. Non tamen sunt cruda operi nostro necessaria omnino: sed cêtrum lapidis Philosophorum est neutralitas extremitatũ, quia dicitur, sperma metallorum in matrice terræ contentum, cuius extremitas vnus lateris, inferius est metallũ, quod in sinu terræ tamen à natura creatur, & alterius lateris extremitatis superius est elixius completum, quo ars mediante natura super terram operatur.

Et non est transitus de extremo ad extremum, nisi per medium, quo neutralitas quæretur oportet, vt corpus ad centrum suum reducatur per artem, quæ imitatur naturam, in quantum potest, in quibusdam tamen debilius est, & in quibusdam naturam corrigit.

Vnde sciendũ, quod intentio nostræ mutationis est, incipere vbi natura finiuit, eò quod origo operis naturæ omnium homogeniorum interius aquosa, ad tres gradus extremitatis diuisionabiliter extenditur, videlicet ad altitudinem corporum perfectorum, seu profunditatem perfectorum, vel ad latitudinem neu-

trahitatis illorum videlicet viuificando mortuum, & occidendo viuum, cuius viuificatio mortifera est.

Vnde Philosophus: Omne totum componitur in tribus, quo circa potest opus naturæ esse. Primò naturas elicere, colligere, depurare, & in specie aquosa proportionabiliter coniungere, ac insuper congelare, quòd ab humana penitus ignoratur memoria.

Sed quo ad artificialem operationem superius à sensu contrario spiritualiter operari nitimur: naturam tamen imitâdo, scilicet viuum occidendo, atque spiritualiter mortuum resuscitando, & ad plusquamperfectum exterius disponendo. Vnde si fuerit quantitas aquæ æqualis quantitati ipsius sulphuris, & paulatim maior, scilicet quantum sufficit ipsum incorporare, generatur ex eis aurum vel argentum, secundum quantitatem ipsius decoctionis.

Sciendum quòd non accipiemus illud, ex quo sunt ipsa scilicet corpora, sed accipiemus illud, quod est sui ipsius, scilicet omnium illius: & postquam sciuerimus vnde illud omnium generatur, oportet ipsum ex eisdem nutrirî. Et Mercurius noster non est Mercurius vulgi, sed est Mercurius mortificans Mercurium odore suo.

Et secundum Albertum: Mercurius noster fit ex corporibus perfectis & non imperfectis: hoc est, cum aqua secunda, postquam per primam

nam aquam fuerit debite calcinata. Ex quibus tunc fit aqua alcali, quæ coagulata argento viuo, quia sunt nostri cineres clauellati, & soda nostra combusta.

*Secundus gradus Scale Sapientum est
Solutio.*

Quæ est occulti reuelatio, grossitudinis attenuatio, ac rei duræ, siccæ terræ, in quandam liquidam substantiam reductio. Vnde Philosophus: donec omnia fiant aqua nihil operamini. Et illa aqua est Mercurius Philosophorum, quo & non alio debemus vti, qui tamen non fit, donec summa volatilis superat summam fixi. Hæc aqua secundum Hermetem patrem Philosophorum ex repugnantibus dicitur vnicam, & magnesia, continens in se spiritum, animam & corpus cineris, eius nomine impar, quia nihil ei simile, cuius conuenit occulta manifestare naturam: eius secretum non est in alijs, eò quod secundum Philosophos dicitur aqua cœlestina, & sunt repugnãtia in hac aqua vna. Conuerte ergo rem in rem, & habebis magisterium. Et in hac solutione dum turbabitur terra, transferentur montes in cor maris, & tunc destruitur forma, sed destructa vna, immediatè introducitur alia. Quia omne quale adueniens quali, facit ipsum tale, quale ante non fuit, eò quod non est dare qualitatem naturalem, quin sub aliqua maneat forma, con-

tinens in se qualitates actu vel potentia.

Quare dicit Auicenna: Qualitas posterior trahit entitatem à qualitate, quæ est eius prior.

Solutio autem lapidis est reductio eius in aquam mineralem, ex qua erat compositus, operante natura: qui quidem lapis non fructificat, donec ad nihilum deueniat, tanquam aqua decurrens. Ex quo ergo soluendo ipsam reductionem fieri conuenit, leuius ac competenti-
 us est ad neutralitatem, & postea ad eius primam naturam aqueam, vel aliter ad aliquam aliam subtilitatem finaliter reduci. Et quod fieri potest per pauciora, frustra fit per plura. Quare dicit Philosophus: Quod si ex solo Mercurio perficere poteris, preciosissimi operis indagator eris. Et scias quod illud non est extraneum in quo se conuerti habet per naturale magisterium, prout per glaciem congelatum patet, qui eum resoluitur, in aquam vertitur: patet ergo ipsam prius aquam fuisse. Quare dicit: Nisi quodlibet vertatur in aquam, nullatenus deuenietur ad perfectionem. Vnde Hermes: Non emendatur natura nisi in sua natura, cuius naturæ emendatio fit artis ingenio, & ars in natura non corrigit quod natura nequit. Succurrendum est ergo nature, per artem quod omis-
 sum est per naturam. Nam quod natura in mil-
 lenis annorum terminis habet tantum perficere inferius, nos supremum artis industria mi-
 nori termino quam solo anno, habemus plus
 quam

quàm perfectum perficere, & sic natura ab ingenio iuuatur, & ingenium ab arte.

Dicit enim Aristoteles: Nisi aurum & argentum viderem, pro certo dicerem, quòd Alchymia non esset vera, nisi perfectionem operis naturæ speculatiuè viderē Alchymiam pro vera non reputarem.

Sciendum quòd plures sunt modi solutionum, quorū tamen omniū solutio vna tantum est nobis necessaria, quæ solūm habet fieri, vt dixi, ex se cum se, &c. cruda, clara, sine violētia.

Vnde Philosophus: Melior est solutio cruda quàm cocta, rorida quàm arida, voluntaria quàm violenta, temperata quàm festina, flagra quàm fœtida, clara quàm spissa, nigra quàm rubea.

Et ideò in omni solutione cauendum est intimè à vitrificatione materię cum odoribus & saporibus corporum imperfectorum, ac etiam ne vis illius formæ generatiua cum corrosiuis adurentibus in aliquo suffocetur. Adiuua ergo solutionem per Lunam, & coagulationem per Solem. Cuius solutionis digestio valde in nobis necessaria.

Et dicitur nostra digestio, humoris rarificatio, destructiua maturatio, connexorum relaxatio, dispositionis excitatio, & separationis habitatio, quæ diuersimodè fieri poterit, vt postea dicetur.

Sed vt Auicenna dicit: Soluere corpus, & congelare spiritus, est opus nostrum primum,

quia non soluitur corpus nisi congeletur spiritus. Nec spiritus congelatur, nisi cum solutione corporis. Nam si simul coniunguntur, agit vterque in alterum, sicut aqua agit in terram sibi commixtam: ergo subtilietis eum ad modum suum.

Nam non subtiliatur terra nisi inspissetur aqua, nec inspissatur aqua, nisi subtilietur terra. Sic enim inter congelationem spiritus, & solutionem corporis non est differentia temporis, nec opus diuersum, eò quòd vtrumque agit in alterum ad modum suum. Non enim resultat actio, & passio contrarijs in specie & similibus, in genere & natura, & vnum contrariorum excedēs destruit seu alterat reliquum secundum corpus humiditati mixtum, lentòque igni diu appositum soluitur: quia conuertitur humiditas super ipsum, & ipsum dissoluit: ac corpus suo frigido & sicco claudit, retinet & inspissat humidum, incinerans ipsum siccum, & tamen non potest exire humiditas à corpore, nisi imbibat se cum igne.

Nam calore debito operante putrescendo, humidum vertitur in siccū. Et ideò cum corpus dissolueris, humidum cōgelas, & hoc cum mora: quæ est maximè propter quatuor elementa repugnantia, vt pax fiat inter ea, &c.

Tertius gradus Scale sapientum.

Prædicta quatuor repugnantia inter se distincta, postea per distillationē rectificatiuam,
in hoc

in hoc tertio gradu Scalæ sapientum separantur: & ideo ille gradus dicitur nostra separatio. Quæ est vaporis aquosi seu reiliquorose à fæcibus separatio, seu depuratio, raritatis leuigatio, partium grossarum extractio, connectentium diuisio, principiorum productio, homogeneitatis segregatio.

Vnde Psalmos: Eduxit aquam de petra, & oleû de saxo durissimo: quia fieri debet in balneis debitis, postea in stuphis siccis, secûdum exigentiam rationis. A quibus tunc in balneis primò phlegma eorû separatur & euacuatur. Deinde quatuor ista principia secûdum signa requisita ab initio separantur, & maximè Luna, prior masculus quàm foemina, sicque matre illorum in fundo relicta in prima distillatione, scilicet saphiram citrinam reseruabis, postea auripigmentum tam ab humore, quàm per se totiens in stupa sicca separatiuè rectificatur, quousque rubore meridionali nihil ascenderit, & auripigmentum clarum & album remanserit, quod in tertia vel quarta vice perficitur: cuius signa perfectionis sunt viriditas, candor, puritas absque fæcibus, nisi fortè albis. Cuius viriditas ex animæ frigiditas abundantia creatur. Dicit enim Abakuc: Ignis est terra nigra in fundo vasis relicta, quæ dum nigra fuerit, corrumpit. Ergo calcinatur ipsa vt candescat, & suum oleum omnino recedat, ita quòd ab omni pinguedine priuetur, ne ab bi-

bendi opere impediatur, vt fiat sicca ignea, quæ prius frigide humida fuit, vt terra. Vnde Senior dicit: Terra nostra ex duabus naturis sumitur, similiter aqua ex duobus corporibus, sicque separatur subtile à spisso. Nam ignorant ex vno plura extrahere, ignorat quoque ex pluribus vnum componere, tuncque perficitur coniunctio concupiscentiæ. Propter hoc efficitur hæc anima illius, quæ ingreditur cum vita & spiritu per attractionem eius aëris, ex reiteratione distillationis, cuius reiterationis super eam fit ignea: secundum, fortioris caloris est quàm sit ignis. Hæc est enim præparatio, quam plures ignorât: nam Philosophi occultauerunt præparationem lapidis, quæ clavis artis est & difficilimarum rerum.

Præpara ergo præparando, purgando, separa rectificando magisterium conquirêdo. Diuide ergo lapidem in duas partes principales, videlicet in partem superiorem superius ascendentem, & spiritualem, & aëream, & inferiorem viam, & terrenam: & tamen istæ duæ partes sunt vnus naturæ, quarum diuisio est necessaria ad perpetranda miracula rei vnus naturæ: id est, generationis lapidis Philosophorum. Nam pars inferior terrea illius est nutritrix & fermentum, totum lapidem figens: & pars eius superior est anima totum lapidem viuificans. Ad hanc diuisionem faciendam in furno Philosophico inferius specificato, requiritur calor

calor debitus & nutritiuus, ac continuus, scilicet per denam & quindenam, & quantò diutius, tantò melius perficitur digestio aquæ, ex qua oritur æs nostrum.

Et omne æs est sulphur, sed non omne sulphur est æs: quia sulphur naturæ sulphuribus continetur: & omne aurum est æs, sed non omne æs est aurum: sicut omnis homo est animal, sed non omne animal est homo: quia de genere ad speciem, vt Plato dicit, non est bona consequentia. Hæc enim aqua nostra est clavis artis, & caput operis, & spiritus & anima, & corpus es nostrum componunt. Et dicuntur aliàs fratres vterini, quia procedunt de eodem vtero. Et cum habueris aquam ex aëre, & aërem ex igne, & ignem ex terra, tunc fit separatio perfecta. Nam ignem habes ex terra in rarefactione, calcinatione, & liquefactione: & terram habes ex igne, & congelatione & inspissatione. Cumq; habueris temperatum: id est, equaliter complexionatum, in vase Philosophico, ignem suppose naturalem vasi tuo, cuius calore sunt omnia calefacienda, & ad ignis centrum tendentia. Quibus in cælum elogatis, collatis, & residentibus super cacumina montium nostrorum, ad modicum tempus, aër ille factus est generatio, omnia in naturam suam conuertendo, cuius leuia grauib; succumbunt, leuia quæ prius vicerant cum eis, & in eisdem in illo rore cælesti in terram descendunt in infinitum multiplicandam.

Vnde Philosophus Cæsarius dicit:
*Vena prior fontis stillat ad verticem montis.
 Terram mouens vndam, soluit additq; secundam.
 Tertia splendescit, sed cum Luna dira quiescit.
 Quarta sub immunda pruinali nascitur vnda.
 Ignea vis quintæ generalis nascitur in te.
 Sexta marinarum Venis reperitur aquarum.
 Septima terrenis tingens reperitur arenis.
 Vis nihil octaua nescit præbere suaue,
 Citrini plenam Venis dat gleba nouenam.
 Nigra prior denam tellus componit arenam.
 Crescit in vndenam lapidis graue pondus arenam.
 Rimarum venis splendet duodena serenis.
 Is ergo Venis, vel ab his distillat arenis.
 Vena tamen fontis veniens de vertice montis.*

*Quartus gradus Scala nostræ sapientiæ est,
 & dicitur Coniunctio.*

Igitur separatis vt præmittitur, quatuor distinctis, & rectificatis, ipsa quatuor coniungimus & connectimus: & dicitur nostra coniunctio, qualitatum commixtio, complectentium copulatio, dispersorum replicatio, principiorum cœquatio, repugnationi dispositio.

Dicit enim Rosarius: Dispone substantiam aëream per discretionem, vt sic habeatur terra ex duabus naturis, & aqua vt prædicitur ex duobus corporibus: quia sic separatur subtile à grosso, rarum à spisso: videlicet quod prædiximus est faciendum suauiter, & cum magno ingenio;

ingenio: id est, calore debito & nutritiuo. Non enim est operi nostro aqua necessaria, nisi candida: nec oleum, nisi album lucidum citrinitatis: nec terra, nisi pallida & subalba: quia tunc terra est habilis ad nectendum, aqua ad soluendum, aër ad tingendum superabundans.

Et duo sunt terræ & duæ aquæ in nostro opere. Prima terra quæ in prima distillatione in fundo remanet, propriè est pallida, super quâ fit rectificatio nostra, separatoque oleo ab ista terra, sicut superius, confusè tamen innuitur, & ab aqua similiter. Iterum oleum per se distillatur, & tunc quod in fundo remanet, dicitur ignis, qui interdum dicitur, Terra secunda. De quibus duabus terris Aristoteles loquitur, vt puta de terra & igne, quæ simul sunt in album calcinatæ: acetivæ, quæ duæ sunt aquæ, scilicet aqua & oleum. Et aliquando sumit nomen vnus pro nomine alterius, vt indigni inquisitores deuiant à tramite veritatis.

Rursum dicit Aristoteles: Adiunge ei duas virtutes operatiuas, scilicet aquam & oleum, rectificando aquam & aërem, rectificabitur etiam terra & ignis. Hoc ideo addidi pro eo, quod in præcedenti capitulo de separatione minus dixi. Et propter eos qui solent libros deflorare, ne simul in vno capitulo totum ordinatè positum inueniât quod requirunt. Sed quo ad coniunctionem dico, quod tres sunt modi coniungendi, scilicet, dyptatiua, vt inter

agentem & patientem, rarum & densum, masculinum & foeminam, sulphur & Mercurium, materiam & formam.

Vnde Philosophus: Et materia & forma tantum continetur generatio naturæ. Item alibi dicit: Sufficit operatori huius artis, reducere rem ad simplicem puritatem raritatis & densitatis: quanuis non singillatim in elementis. Coniunge ergo Sabricum Beyæ, vt inter se gignant sibi simile, quorum semen multiplicabitur sicut stellæ. Et sic patet, quod dyptatiua coniunctio est sufficiens in magisterio.

Triptatiua coniunctio: id est, trinitatis vnio fit ex corpore, spiritu, & anima. Nam secundum Philosophos, sicut anima est vinculum spiritus, ita & corpus est vinculum anime, eò quod spiritus penetrat, corpus figit, anima copulat. Sic ista trinitas in essentia est vnitas: quia coæternæ simul sunt & coæquales.

Tetraptatiua coniunctio dicitur principiorum correctio, vt illorum vnum quod perpetretur in altero: quare pro laudabilissima coniunctione necesse est, vt sicut in opere nostro quatuor elementa, in compositione liquida, recenti, tepida, & debite proportionata.

Quoniam non consurgit æqualitas ex tribus, sed ex quatuor repugnantibus, in natura communicatibus. Et sicut mulier habet quindecim venas, & vir quinque: ita Sol in coniunctione, primo habebit tres partes aquæ suæ, &

VXOR

vxor eius nouem , cuius caudá masculus cùm ascenderit super eam tenebit rostro, & in vase Philosophico requisito , ac in furno Philosophico collocato, & subtiliter obturato antedicto humore supposito stare debet. Et sciendū, quòd nunquam nisi simul imponitur semen in matricem, & in continenti clauditur matrix, quousque producat in lucem.

Et cùm steterit in eclipsi, videlicet per quinque menses, tenebrositate recedente, & lumine claro superueniente, calor augeatur temperatè, & sic maximè diebus abstinentiæ, quousque Sol refulgens oriatur: & ex tunc in calore triplo nutriatur continuè, eò quòd tunc non timet pœnas certantis ignis.

Et sic est corpus causa retinendi aquam, & aqua saluandi oleum à combustionem, & oleum causa retinendi tincturam igneitat, causa apparentiæ coloris: sicque conabitur spissum retinere subtile, & conabitur anima pugnare cū igne, & ipsum pati, & conabitur spiritus submergi, & fundi in corporibus.

Et tunc simile applaudit suo simili, propter concupiscentiam adhærentiæ materialis maximè & formæ sulphuræ. Vnde Vomētras Philosophus:

Duo sulphura habitant in corpore, tanquam ignis in lignis & lapidibus, quæ arte subtilissima oportet extrahi absque combustionem. Nam qui non differt sulphura duo, & sulphu-

ra, nihil nouit, vno tamen odore opus incipitur & finitur.

Duplex tamen est modus compositionis: vna videlicet humida, altera verò sicca, & decoctione fiunt vnum. Itaque neutrum dimittat reliquum: quia humidum faciliter impressionem facit atque dimittit. Cumq; humidum & siccum se simul contemperauerunt, adipiscetur ab humido facilem impressionem, & humidum à sicco, vt firmiter retineat impressionem omnem, sustinens ignem. Vnde propter humidum à sua fluxibilitate ad perfectionem. Igitur non per tingens donec Sol & Luna, & spiritus, & anima in vnum corpus: id est, in terram coniunctiuè conuertantur. Exemplum huius est opus figuli, cuius fidentia in duobus consistit, videlicet sicco & humido: sicco vt conuertat humidum, humido vt soluat siccum, sicq; spiritu cum corpore mixto fit temperamentum, non ita rarum, vt spiritus, nec ita densum, vt corpus. Nam soluere & coniungere sunt principalia huius artis, & operis exordia, & pollis vnus. Nam qui non soluit & coagulat, multipliciter errat.

Quintus gradus nostrae Scala est, & dicitur Putrefactio.

Quae quadraginta sex noctibus in vmbra purgatorij celebratur. Et est necessaria putrefactio: quia est corruptio, & regenerationis abili-

abilitatio. Vnde Arist. Exroratu cœlorum felicia & infelicia germinant in terris. Idcirco in initio nascendi oportet, vt diximus, elementa præparare, recta atque suprema, & æquata supra leuem ignem commisceri, & ignis intentionem cauere, quousq; elementa coniungantur, & se inuicem assequantur, & tali coniunctione complexentur, quæ paulatim sic assentur, & tandem leui igne sic desiccantur, & eorum conceptio fiat, cuius calor vsque ad 16. diem duraturus erit, antequâ cooperiatur nigredine. Quod cum humationis decoctione totum est prosequendum: igne autem accenso Mercurius ascendet superius propter naturam spiritualem ad aërem scandentem. Quare suauiter oportet regere virtutes donec sua humiditas igne siccetur. Nam calore solari firmiter congela, deinde paulatim vigora ignem, vt siccatus possit tolerare.

Vnde Morienes: Scias nihil natum vel crescens, nec animatum nisi post putredinem, eò quòd si putridum non fuerit, lapis fundi non possit, neque resolui. Et illud ideò: quia cum per corruptionem moritur, compositum corporale per regenerationem consurgit simplex spirituale.

Vnde Saluator: Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet. Si autem mortuum fuerit, multum fructum affert, & nisi humiditas vteri esset con-

iuncta, & calor continuus, sperma non maneret, nec fœtum procrearet.

Vnde Quatuor calorum gradus notandi sunt.

Primus lentus & tepidus, velut carnalis seu embrionis. Secundus mediocris & temperatus vt Sol in Iunio. Tertius magnus & fortis, velut ignis calcinationis. Quartus feruens & vehemens, quasi fusionis, quorum quilibet duplicabit alterum.

Hermes dicit: accipiantur lapides permutationis in principio operis recentis, & permisceantur æqualiter in terram, & donec desponsentur & alij in alijs cumulentur quadraginta sex noctibus vt fiat conceptio in fundo vasis. Hæc autem conceptio fit in putrefactione per vim caloris, donec corrumpantur, moriantur, denigrentur, vt pix liquida calore insuper debite operante putrescens, humidum vertitur in siccum. Ignis autem continuus æqualiter temperatus totum adhibitum explet negociũ. Sed si calor inualuerit, nimium cõsumitur humidum, & terra cadet in puluerem corruptum & rubeum: liquet ergo quod in calore humido fit humidi putrefactio. Dicit enim Iohanninus: Terra est mater elementorum, & omnia ex ea exeunt, & ad eam reuertuntur, & in ea quiescunt, & terminantur omnia mixta: quare oportet corpus esse fixum, calcinatum, cum debeat

debeat figere fugitium. Corruptio nanque est rerum putrefactio, ex retentione vaporis & actione caloris temperati. Vnde calor connectens humidum generat primò nigredinem: ideoque obscuratus est Sol in ortu suo: & hæc denigratio est operis initium, putrefactionis inditium certumque commixtionis principium, & corporis solutionis signum, & susceptio vtriusque in alterum: in qua quidem nigredine & variabili purgatorij umbrositate, circa quinque menses restat permansurus, & calore temperato distinctè regatur tempore vernali in Aquilonem, velut infans matris suæ ante inanimationem, & est medium operis primi.

Et vt habetur in Historia Noe: Obtinuerunt aquæ terram, & dominationem eorum 156. diebus, in cuius nigredine occultatio ante veram albedinem omnes Mundi colores successiuè manifestabuntur secundùm exigentiam naturæ, eò quòd literæ barbaræ descriptæ in thalamo sapientis, ac colores medij dicuntur.

Vnde dicit Sapiens: Inter sapientiæ successus in 156. diebus egressiuè florigeratur vinum, in fine 36. peragitur.

Et sic certum est de his qui de hoc Mundo ad purgatorium vadūt, priusquam examinentur in elementis ad plenum transire ad paradysum terrestre, vbi est vita cum gloria, qui est

dealbatio prima: cuius nigredo est, quæ non aperit fugitiui ianuam, quia est aër formalis, sulphurei caloris actione solutus, & alio corpore extractus: ibidem accipiens vitam à suo humore, sicut homo ab aëre & terra consequitur, sicut magnes ferrum. De iure ergo aqua fuscipit aquam, sicut naturam propriam, cuius vis est spiritualis sanguis sine quo nihil fit. Conuertitur autem in corpus, & corpus in ipsam vertitur: id est, in spiritum. Nam vnde fit corruptio, inde fit vita & regeneratio: quia vnde mors oriebatur, inde vita resurgeret, & mors ei vltra non dominabitur. Egressio autem animæ à corpore cum spiritu ipsam extrahentem, est quando alteratum fuerit corpus, & dissolutum paulatim, & paulatim aliquid post aliquid, vice post vicem. Non enim egreditur, & postea ingreditur vna vice: quæ quidē partes sunt de spiritu vno, præter quem non est alius, anima est ex eo, sed diuersificatur ab isto spiritu qui est radix eius ex eo quod acquisiuit sibi à calore igneo: & à rectificatione facta est calida & humida, in natura sanguinis, & aër qui prius erat calidum, siccum, igneum. Et sic similiter quando extitit calidum & humidum, intellige, hunc modum cum conuertentibus in frigido humido, ad calidum humidum. Similiter quando dicunt: aqua & aquas, intelligunt per hoc vnam aquam, quæ est spiritus ex quo parturient aque, intellige hoc esse verum.

Modus

Modus est in ijs animabus, & spiritibus: quoniam masculus & fœmina, & quælibet pars ingrediens super eos, scilicet corpus & spiritus, & anima, propter quod dixerunt, corpora, animas & spiritus, quod verum est & planum, & non obscurum, & propter multiplicitatē conuersionum, & statuum ex alterationibus, & morte, & vita, & generatione, & balneis, & lectuarijs, & nutritura, nominata est sapientia, & semen Mūdi. Quia lapis est diuersus ab omnibus lapidibus huius Mundi, in naturis suis & perfectione sua, & susceptione nutrimenti & augmenti, & separationibus suis, quibus nihil naturarum præparationum assimilatur, quia est de semine Mundi, multam habens benedictionem: & si essent, vt opinantur idiotæ ex lapidibus suis & rogenijs, non nominaretur sapientia: cum neq; morificatio, nec viuificatio sit in eis, nec desponsatio, nec conceptio, nec prolis generatio, nec nutritura, cū sint præparationes nostræ, quas nouimus ab animalibus & lapidibus nostris, quas vidimus & stetimus super eis ex vanitatibus, & præparationib. eorum inanibus. Dicitur enim in expositione statuæ Ioseph capit. 10. Duæ sunt aues inferius colligatæ, quorum caudâ fœminæ masculinus cum ascēderit, tenebit eâ rostro, quod est principium lucis, & constellationis albificatiuæ in ortu Lunæ clarissimæ: sic quoq; completur dictum Psalmistæ, dicens: Abierunt in sicco flumina, &c.

*Sextus gradus dicitur Congelatio albificatiua
& naturaliter fixatiua.*

Et est congelatio mollis induratio, humoris occultatio, spiritus fixatio, diuersorū colligatio, homogeniorum seu homogeneitatis renouatio, fugientiumq; ab igne ad ignem conueniens adaptatio, vt ostendit tinctura vnus, & natura extrauersua perpetuatur in altero.

Et sciendum, quòd mortificatio grossi terrestri in humido, generatur nigredo, & constricto frigido humido in siccum, generatur albedo.

Nam siccitas procedit dealbando, sicut humiditas denigrando calore mediãte: quoniam absque calore nutritiuo mundo est dare motum. Rubeum verò magis nigrū quàm album cum igne sine caliditate: Croceum de paruo nigro, & multo albo cum aëre humiditatis.

Citrinum est magis album quàm nigrum cum multitudine aëritatis aquæ desiccatae, quàm igne, quod de nigro non deuenies ad citrinum, nec ad rubeum, nisi primò fuerit album: quia non est transitus de primo ad tertium, nisi per secundum.

Et sciendum, quòd elementa non vniuntur, nisi in albo colore. Cumq; album sit semicoctum, non exigit magnum calorem, sed rubeū per ignem fortem, vt cōpletè digestum totum vertitur in ignem, vt nullum timeat ignem.

Vnde

Vnde cauendum est intimè nonnunquam à coniunctione vsque ad albedinem, materia ne frigescat, nec aliquo modo moueatur propter periculum imminens: quia si præcepta nostra obseruaueris, de perfecta elementorum commixtione prosperaberis: & scias quòd aqua nostra est oleum, & terra nostra est ignis siccus: eò quòd nec aër absque aqua, nec ignis absque terra tractari bene queant: & scias, quòd nigredo est color mortis, & eradicatio humiditatis: albedo verò regenerationis, & semicoëtionis siccae. Rubedo etiam incorruptibilitatis, & digestionis completæ, cumque videris materiam per 156. dies eclipsatam cum cæteris coloribus infinitis successiuè transitorijs, scias tunc corporis solutionem, eiusque inanitionem atque naturarum vnionis appropinquationem prænosticare, & quòd in illius nigredinis ventre occultatur. Vnde Philosophus: Ita lapis noster est ille Sol stellatus, vt flores Veris pullulantes, à quo procedit alteratio omnis color. Quæ quidem mirabilis alteratio non est tantum manualis operatio, sed & naturarum permutatio, scilicet calidi cum humido, frigidi cum sicco: prout patet in infantis procreatione, & generationis regeneratione, post quorum putrefactionem mortiferam multum fructum afferunt, eò quòd indiuiduum multiplicat formam suæ speciei. Et sperma non generatur in matrice, nec sanguis in homine,

nisi prius diligenter coquatur in epate, donec intensum habeat ruborem. Solus enim calor epatis chylum rubificat, sic & calor ignis rubificat sulphur album nostrum. Nam prima digestio stomachi, in quo viget siccitas, omnia dealbat. Secunda verò epatis in quo viget caliditas, omnia rubificat, quòd à complexione digestionis creantur. Et sciendum, quòd natus sapientis in aëre nascitur, propter quod fit aqua nostra viuificans terram eorum, & est anima quæ est in corpore eius, scil. quando reducitur circa finè operis primi. Et scito quod aër extensus inter cælum & terram, per quem consistit vita vnius cuiusque rei currit super omnes quatuor naturas in manifesto eorum, & in occulto, quæ sunt quatuor elementa in statu rectitudinis & meliorationis, & ignis lapidis, & in illo aëre eorum est aër, & non aër. Item ignis quem tibi ostendimus, est aqua, & ignis noster est ignis, & non ignis, & per attractionem aëris viget spiritus, & per ipsum est vita eius: aër verò est ex aqua, nec separatur ab ea: quia ex ambobus consistit vita vnius cuiusque rei.

Item lapis noster medius, qui est anima, & oleum lapidis, de quo processit sermo virtutum & tincturarum, nec ingreditur, nec egreditur per ignem, sed aqua extrahit eum operatione naturæ, eò quòd velocioris egressionis est cum aqua: quoniam est de genere aquæ, &
de ge.

de genere spiritus, qui est aqua. Quoniam dicit Hermes: Secretum & vita cuiusque rei, est aqua, eò quòd genitum habet principium ex emanatione aquæ, quæ egreditur ante partum à muliere, & vocatur albincum. Et hæc est potissima causa: quare Philosophi mandarunt, patientiam habere in dominatione subtilis aqueitatis terræ nigræ, crudæ propter aduersantium qualitatum repugnantiam. Scias etiam, quòd hæc præparatio conuersionis, de re in rem, de statu in statum, efficitur, sicut conuertitur semen hominis solum in matrice præparatione naturali de re in rem, donec formetur inde homo perfectus, ex quo fuit radix eius, & principium: quare non ab hoc mutatur, nec exit de radice sua diuisiue de re in rem, ingressionis alterius rei super ipsum sanguis menstruorum, ex quo fuit semen: id est, ex sanguine ei simile, ex quo fuit nutrimentum eius, & similiter omnium sine ingressione alterius rei super eo exteriori calore conseruatiuo & nutritiuo, qui ingreditur super eo, & conuertitur de statu in statum, & diuiditur de re in rem, & fit pul- lus à nido volans: & sicut illud à quo habuit radicem, & principium, & similiter semina omnium terræ nascentium putrescunt, & mutantur per ingressionem corruptionis super eis. Deinde germinant & augmentantur, sicut illa ex quibus habuerunt radicem. Et propter hoc mineralia non nutriuntur vt exeant à sua radi-

ce, sed corpus reddit ad id ex quo fuit, nec conuertitur ad aliud quo ad conceptionem & extractionem spiritus, quæ egressio sanguinis mulieris, quod menstruum appellatur, cum quo fœtus, quàm diu in vtero est, tantùm pasci debet: quia tempore putrefactionis huius fœtus nihil de eo apparebit. Vadit enim Solum ad Aquilonarem partem, & aqua quæ egreditur de muliere, bene tunc dicitur menstruum: quia cum illa & in illa sanguis menstrualis nondum bene digestus à corpore egreditur, & est pura illa essentia, quæ illam primò illuminauit, quam accepit à Sole, quæ est vita eius post mortem eius, quæ etiam egredi incipit ab ipso in prima solutione, cuius color est viridis, propter suam abundantiam frigiditatis animæ: & sic menstruum appellatur aqua cum qua tribus mensibus primis administrabitur compositum. Cùm verò fœtus incipit viuificari, attrahit in corpus suum hoc menstruum paulatiuè, donec abstrahitur à ventre, & hoc per cursum ad vmbilicum, & sic producit ad lucem. Est enim menstruum sanguis non bene digestus, propter defectum caloris quod bene digeritur conuertitur in lac, quod corona vocatur. Vnde patet, quod est sanguis biscoctus.

Et scias quòd aqua nostra ignea acuta est aqua menstruosa, tunc quatuor partes calcis primæ intus solutæ, cuius quatuor naturæ
conge.

congelatæ appositæ subito putrefactione denigrat omnia, quæ est secunda aqua, de qua loquitur Rosarius, dicens: Aqua nostra diuidenda est in duas partes, quarum vna parte corpus congelatur, scilicet cum 7. suis imbibitionibus & congelationibus: altera verò parte putrefacit, & liquatur vt aqua ignea suprâ dicta, acuata euomatur. Vnde pro prima, secunda & tertia imbibitione apponendum est vicissim ad 4. 2. terræ 12. aquæ recentis, & semper & qualibet vice scilicet 45. b. 2. sed septem vice apponuntur 52. quæ cum alijs b. 2. aquæ acuatæ post congelationem apponendæ faciunt 3. actum cum quibus, vt prius omnino denigratur, & vltorius per decoctionem tantum ad perfectionem dirigatur sine additione, secundum Rosarium: cuius processus completio per sublimes, & dicendum est, completur.

Vnde Aurois: Soluere corpus & congelare spiritus est opus naturæ primum, vt prædictum est.

Nota: Scripsi vt reperi depingendo magis quam scribendo.

Septimus gradus est & dicitur Cibatio.

Quæ est ingrossati subtiliatio, subtilis ingrossatio, albedinis & rubedinis, bonitatis ac quantitatis augmentatio, & colorum varietatis plenaria denudatio. Vnde Philosophus:

Hoc est in corpus, sed quòd terra eorum est alba, in qua seminatur aurum eorum, & anima eorum est aurum. Et illud corpus est locus scientiæ, congregans illam, & mansio tincturarū. Vnde illud Barbæ assimilauerunt: id est, domui scientiæ eorum: id est, cōgregationis Philosophorum, hoc est, corpori in quo congelauit aquam benedictam: quanuis ponitur albi barba pro cucurbita, quo constat totum opus nostram: duę faciunt res rem, scilicet secunda, tertia, quarta: id est, quo ad hanc cibationem, dicitur, Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto, non intrabit in regnum vitæ. Quare dicit Hercules: Refundite, id est, soluite corpus magnesiæ, quod dealbatum est, & factum simile folijs Rubi: nam ipsum est quod fugit in optimam: & aurum extractum ab eo dicitur Aurum Philosophorum, & est tinctura quę est anima: cum aqua enim ascendit spiritus ad aërem altiore: & hoc corpus album, quando dealbatum fuerit aurum, post denigrationem eius nominauerunt Aurum nostrum. Vnde Senior: Commisce aurum cum auro: id est, aquam cum cinere. Et Hermes: Seminate aurum in terram foliatam: quare dicunt Philosophi, quòd aurum nostrum non est aurum vulgi. Quare quidam ob albationum duo ordines, scilicet albificandi & rubificandi. Vnde in expositione statuę Ioseph: Cibatur terra margaritarum ac foliorum cum duobus aquis medijs

dijſ concludiue, atq; reſeruatè: viciffim reſponſoriè, tranſitoriè denigrando, & primariè multiplicando, cum quibus completur roſa alba tempore æſtiali in Oriente: & Sol oriens in Luna crefcente ſecundùm Senioreſ.

Nam iſtarum duarum terrarum: id eſt, humores, qui reducuntur ſuper fæces materiales, Lunæ & Solis: id eſt, ſuper terram albam vehuntur ad altum eius radium, ſed ſimpliciter perficiendum. Nam cùm ingreſſa fuerit ſecunda, rapietur de purgatorio in paradiffum, quæ vocatur albedo prima, dicti operis ſequētis: & ſecunda terra foliorum. Eſt tamen hæc albedo ſecunda de primo opere naturali. Iam ſufficit dixiſſe de prima & de ſecunda dimenſione Tyriaci noſtri: & de tribus qualitatibus & naturis eius. Nunc reſtat dicere de tertia dimenſione, & quarta qualitate noſtra & colore, qui mediat tertio radio, efficietur rubea in manifeſto tempore autumnali in meridie: & hæc rubedo dicitur prima operis ſecūdi Solis, quæ tamen eſt nouiſſima de primo opere naturali, & cum rebus trinarijs dictæ aquæ coniunge integrè in b. phiala ſeruatis, & tertiæ terræ Solis viciffim appoſitæ, completur opus ſecundum rubicundiffimum, videlicet Tyriacus benedictus dimenſione ſpirituali velut cinapriū. Nam ſecunda, tertia, quarta, vnum fiunt conuertendo quadrangulum in rotundum. Vnde Alphidiuſ: Igne ſicco & calcinatione ſicca

cum suo humore decoque siccum, donec fiat cinaprium. Et vtrunque opus concordat, excepto quòd opus album est opus hyemis, & rubeum æstatis: quia opus rubeum maiori ignitione indiget in triplo, & cibatione acetosa in septuplo.

Et sciendum quòd anima est vinculum spiritus, sicut corpus est vinculum animæ. Nam spiritus penetrat corpus, & figit: anima copulat, in quibus est summa nigredo & mors, quæ nisi ablata fuerint, perpetuæ non erunt: ab aqua ergo extrahe suam ab anima nigredinem, à corpore mortem expelle, frequenti irrigatione, sed quantum in humido solueris, tantum assando desicces. Quare dicitur coque & iterum coque, & ne tædeat hoc pluries reiterare, videlicet denigrando, dealbando, & completiue rubificando. Cùm in opere fueris, adfit assiduitas, & patiëntia cum expectatione congrua: cuius finis commodum & lætitia: absit etiam pigrities, & negligētia & festinatio diabolica, cuius finis damnum & tristitia.

Octauus gradus dicitur, & est Sublimatio.

Quæ non est in Alembicum accensio, sed nebulosæ materiæ notatio, seu in aqua deportatio.

Nam modi sublimationis, & exaltationis nostræ non differunt in esse, nisi quòd per solam

lam hanc sublimationem intelligitur lapis habilitatio & perfectæ coniunctionis fermenti cum ipso.

Tunc quoq; est medicina simplex, sed non perfectæ, nec perfectissima, quousque per exaltationem nobilitetur medicina, & erigatur, vt inferius paret.

Et sciendum, quòd quatuor de causis facimus sublimationem.

Primò, vt corpus fiat spiritus de subtili materia.

Secundò, vt Mercurius incorporet se cum corpore, & fiat vnum cum eo.

Tertiò, vt fiat totum album: & deinde rubrum & mūdum, & falsedo sulphuris minuat, & præcipuè vt restituatur innata lapidis humiditas, quam primus in calce perdidit, & ad citissimam liquefactionem per motiuè abilitetur: quia medicina debet esse puluis simplex substantiæ subtilissimæ, purissimæ, adhærentis argento viuo, ex natura sua, & facilissimæ liquefactionis, occultæ subtiliationis, & tenuissimæ ingressionis ad modum aquæ, & super ignis pugnam fixè ante fugam Mercurij: tunc quidquid apponitur illi, erit eiusdem complexionis, cum eo cui apponitur, vt si aquam illi apposueris, totum soluetur in aquâ: si verò in ignem, totum ignis erit. Cumque Elixir fixaueris, reduces super ipsum apparatus spiritum, quòd commiscetur & liquefiant

per secretū naturæ in vase Philosophiæ. Nam cum steterint per moram temporis, vincet fortius eorum, conuertens totum in spiritum sibi simile: & ipsum cum impotens sit, vinculo suo non stat: coniunge ergo ipsum, vt generet sibi similem, nec coniungas ad ipsum cum quouis alio, vt se conuertatur, nisi cum eo, de quo fuit in principio: & ratio est, quia sulphura cum sulphuribus continentur, & humiditas similiter cum humiditate. Nam spiritus conuertens sulphur in spiritum sibi similem, factus est vterq; fugiens, & spiritus aërei simul in aërem scandentes se diligunt, vt Hermes inquit: Portauit illum ventus in ventre suo. Quia generatio geniti nostri fit in aëre, & nascens in aëre sapienter nascitur. Ascendit enim à terra in cœlum, iterumque descendit in terram, conquiendo vim superiorem & inferiorem. Vnde Arnoldus: Oportet à terra exaltari filium nostrum ad aërem in cruce: nam sic oportet ipsum pati, & ita intrare in gloriam suam.

Nonus gradus dicitur Refermentatio.

Quæ est duplex, scilicet alba & rubea. Quorum fermentū Solis est Sol, & Lunæ lumina.

Est autem fermentatio animantis in corporatio, saporis restauratio, odoris inspiratio, entium suppletio. Et sicut corpora substantialia & super ignem fixa non possunt suas qualitates manifestare, nec de se viuunt, nec eriguntur nisi beneficio spiritualitatis, primū purificentur

ficentur & viuificentur: sic nec accidentia spiritalia possunt ostendere suas virtutes permanentes, nisi cum fixis corporibus prius ueniantur & perpetuantur: tuncque corpus complectitur spiritum, docens vigorando ipsum contra ignem præliari. Et spiritus corpus docens ipsum actiue penetrare grossa, subtiliare densa, remeliorare imperfecta & perficere, omnibus quoque generaliter corporum infirmitatibus finaliter mederi. Dicit insuper Auicenna, quod corpus & fermentum quod ibi miscet, debet esse puluis simplex & subtilis: non tamen facies omnino eorum mixtionem, donec utrumque eorum soluatur in aquam, eo quod in illa specie fit tantum commixtio per minima: quia leuius est separare uinum à terra quam ab aqua. Sed aqua quando miscetur cum aqua, recipit aquam tanquam naturam propriam, quod nunquam separantur ab inuicem, eo quod Natura naturam lætatur, & Natura naturam appetit, desiderat, concipit, amplectitur, nutrit, renouat, dirigit, confortat, dealbat & rubificat.

Fermentum autem præparare secundum Auicennam, & ipsum abluere, calcinare & soluere, ut possit coniungi cum subtili opere, vel corpore, uidelicet album cum albo, rubeum cum rubeo: fermentum tamen non mutat puluerem lapidis ad formam aliquam, nisi suam, verum dat sibi saporem & odorem, cum vigore transmutandi alia corpora ad suam naturam.

Nam cùm conuersa natura sit, fit vnum quodque cum singulis, cuius complectitur essentiam primitus, eò quòd quouisque formentur ad omnem formam suscipiendam, semper aptatur ad solutionem: igitur ponunt solutionem, & huic solutioni dant diffinitionem: sic autem fermentum quarta pars æris nostri. Et sciendum, in qualibet tinctura plus esse millesimã partem tingens in liquida substantia, quàm in sicca, vt patet in croco cùm ponitur in liquorem. Vnde fermentum reducit sibi appositum ad sui naturam, colorẽ & saporem ad omnem modum, videlicet de potentia ad actum. Nam confectionem dealbat, seu multiplicat, spiritualitatem corroborat, combustionem annihilat, tincturam continet ne fugiat, corpora leuiat, & se inuicem facit ingredi & coniungi, quod finis est operis, sine quo Elixir non peragitur, quemadmodũ pasta sine fermento non fermentatur, quod dicitur fermentum fermenti, & coagulum coaguli.

Et sciendum, quòd omnis dissolutio fit secundum conuenientiam: omne enim quod dissoluit Lunam, dissoluit etiam Solem: eò quòd corpus calidissimum est, nec illud penetrare potest, nisi spiritus subtilissimus, qui & aër dicitur. Et hæc omnia dicuntur spiritus secundus, vnde est homogeneous inter duo corpora, quasi inter Deum & hominem: quia superiori spiritu terminato recipit secundum. Et hic
est

est spiritus de duobus humoribus eomplificans, & spiritus est illorum fermentum. Quare liquet, quod per argentum viuum non coagulat album ignem patiens, & argento mero non coniungit, nullum exigit ad albedinem: & sic de auro mero ad rubeum: quia nec sibi, nec alteri, nec inūdo proderit. Vna tamen & eadem est operatio amborum, nisi quod opus album est opus hyemis, vt dixi, & rubeum æstatis: vnde de tempore æstatis, & fluctuum, inundatio aquarum corrumpit magisterium tertium.

Non tingit Sol, vt prædixi, nisi tingatur, nec etiam tingit ad complementum, nisi pleniùs dissoluatur. Ad plenum autem dissoluitur, si in quartum gradum per sublimationem confixerentur. Et sic patet quod sine fermento non exhibit neque Sol neque Luna.

Nam secundum Platoné: Nisi sit in eo, quod eum emendet, non fiet quod quæris. Quare iubemus coniungere lapidem cum suo corpore, vt generet sibi similem: id est, cum argento vel auro mero, quæ sunt fermenta Elixiris finalis nostri.

Et sciendum quod cinis fermentum est auri, & aurum est aqua eorum, & aqua eorum est fermentum corporis, & corpora eorum sunt terra eorum. Et fermentum huius aquæ diuinæ cinis est, qui est fermētum fermenti. Commisce ergo aurum cum auro: id est, aquā cum cinere.

Item, coniunge spiritum cum terra sua dealbata & calce, quod est suum fermentum, tere & confice totum aqua sua, quousque fermentetur, & fiet vt pasta fermētata. Nam pastæ fermentum nihil aliud est, quàm leuamen de sua natura. Et sic pulueris fermentum nihil aliud est quàm aurum & argentum, sine quib. completiue Elixir non peragitur: quia complicās tincturarum & spirituum est. Vnde quod Philosophus: Regem nunc vestrum generosum dyadema tretaronatum ab igne honorate.

Decimus gradus dicitur Exaltatio.

Quæ est nostræ magnesiæ dealbatæ ingeniosa nobilitatio, quæ est potissimè per spiritus augmentationem, terræ sublimationem, liquefactionis pronotationem, elementa rectificata exaltâdo, & ex eis viuificatiue quintam essentiam constituendo.

Vnde Aristoteles: Quando habueris aquam ex aëre, aërem ex igne, & ignem ex terra, &c. Hic autem lapis in elementis dicitur finali operatione, non manuali. Primò amittit aquam quam habet ex aëre post eius resolutionem in ipsam: aër namque & aqua sunt elementa contigua & media, vnde leuiores sunt mixtione, atque meliores operatione ignis. Cùm frigidum vicerit calidum, aër vertitur in aquam: cùm verò calidum vicerit frigidum, aqua vertitur in aërem: aërem verò habens ex igne, per eius solutionem, putrefactionem & multam conuectionem

uentionem super ipsum, donec bene ablutum
 sublimatione fiat album. Nam vt dicit Mar-
 chos: Cùm suam biberit aquam adurentem,
 denigratur, manetque, vt prædixi, in vmbra
 purgatorij cum noctibus. Concipit autem in
 balneis, & parit in aëre: deinde rubescens, gra-
 ditur super aquam, & super cacumina dealba-
 tur, & fit albus, leuis, & aëreus, qui prius fuit
 grauis, ficcus & obscurus ignis, exaltato Sole
 incalescit aër & arefcit. Vnde Psalmus: Exhibit
 spiritus eius, & reuertetur in terram suam, in
 illa die peribūt omnes cogitationes: id est, do-
 minationes humorum. Ex quo tūc versa sunt
 in terram, & abierūt in sicca flumina, eò quòd
 volans cecidit in nidulum, vnde prius exiuit.

Ignem verò habes à terra exaltatum per la-
 pidis diuisionem, aquæ distillationem, & terræ
 calcinationem: quia sicut ab aëre aquam habes
 distillatione, sic ignē à terra habes calcinando.
 Et sic scias quòd terra suam frigiditatem aquæ
 præstat, aqua suam humiditatem aëre donat,
 aër suam caliditatem igni cōmunicat. Et sicut
 ignis viuit de aëre, & aër de nutrimento aquæ,
 & aqua de nutrimento terræ: ita viuit lapis no-
 ter de omnibus elementis.

Et sciédum, quòd aër subterraneus, qui ter-
 ram sustinet, non demergetur in aqua, quæ sub
 se est prohibens in terram humectari ab aqua.
 Factus est ergo aër complexionis, & diuidens
 inter diuersa, videlicet, inter terram & aquam,

& factus est aër substantia solaris inter aduersantia concordans, ne se inuicem destruant, videlicet inter aquam & ignem. Exêplum huius est ouum, quod vnum est, continens in se plura, scil. albumen & vitellum, pro materia & forma, nec non testam: albumen & vitellū, pro corpore, spiritu & anima: pro quatuor autem elementis, videlicet testam, præterea pelliculā inferiorem, pro aëre frigido subterraneo, qui est diuidens terram ne demergatur in aqua.

Deinde albumen pro aqueitate, postea & pellicula superior pro aëre calido subsolari inter aduersantia concordans, videlicet inter aquam & vitellum igneum, ne se inuicem repugnando destruant. Omnia tamen vnum sunt. Aër autem inferior ac frigidior superat terrā, scil. aquæ densioris, aërisque altioris.

Ideoque altior aër altiorum, calidior, rarior & subtilior est aëre inferior. Et sic in vno continentur quinque, scil. vna quaternitas: id est, terra, aqua, aër, & ignis, & pūctus Solis in medio rubeus. Et hic pullus est auis Hermetis.

Quare omnium Philosophorum ab omnibus veteribus nostris lapis noster nuncupatus est, maximè etiam propter albedinem & siccitatem eius, ac manifestā aqueitatem ipsius circundantem, ac intensissimam rubedinem eiusdem occultatiuè implicantem.

Dicit enim Aristoteles, quòd non fit transitus rectius inter extrema, nisi per medium.

Ideoque

Ideoque non vertitur calidum in frigidum, nisi per humidum, quod est eorum medium: nec etiam aqua vertitur in ignem, nisi primò vertatur in aërem: nec terra vertitur in aërem, nisi priùs vertatur in aquam: nam ignis & aqua sunt elementa contraria, siue extrema, & aër & terra sunt eorum media: quia sicut aqua est iuxta aërem inferius: sic aër est iuxta ignem superius: ideoque aqua contrariatur igni, sicut terra aëri, eò quòd aqua & aër conueniunt in humido, ignis & terra in sicco. Terra immediatè mutatur in ignem, sicut aqua in aërem: sed ignis & aqua, aër & terra non rotantur, nisi terra in aquam, & aër in ignem priùs conuertantur. Ignis verò in sua altitudine secundùm Rogerium Baconem est calidus & siccus in quarto naturaliter, quæ si vis vertere in aquam, reduc corpus ad temperamentum, vt sit susceptibile, reduc in calcem, nunc ad ignem, & apponenda est aqua, quæ est frigida & humida: in quarto tamen est temperamentum nec calidum nec frigidum: & sic aqua cum igne mixta, facit temperamentum nec humidum nec siccum.

Eodem etiam modo mediantibus qualitatibus remittentibus & augmentibus, terra & aër ad temperamentum educuntur: sicque spiritum cum corpore mixto, vt prædixi, fit temperamentum, non ita rarum vt spiritus, nec ita densum vt corpus.

Insuper etiam cum in opere fueris, studeas

omnia signa naturæ, quæ in qualibet decoctione apparent, recordare in mète, & eorum causas inuestigare. Per hoc enim apparebit tibi sciëntia huius regiminis certa, videlicet, in quo gradu moderandus est ignis. Sed si ad statum rubeum finalem ante terminum albedinis debitum in administrando opus deducitur, conficiendum est quod corruptiuè errasti, quod absit. Tūc pro remedio aufer rubedinem, cum aqua alba recenti imbibendo, inhumādo, & ad plenum cum calore in nigrum conuertendo, & sic semper tepido quousque putrescat iugiter, & iterum nigrum efficiatur: quo rubore præcipuè caue propter periculum: Signū autem perfectæ albedinis primæ, videlicet totius materiæ, est manifestatio cuiusdam parui circuli capillaris: quia circa materiam per latera vasis subcitrini, vbi prius post summam nigredinem apparuit circulus albus. Et non cures de coloribus ante veram albedinem apparentibus: quia veri non sunt. Nam bis nigrescit, bis vilescit, bis albescit, & bis rubescit. Nam componitur quatuor diebus putrefactus, colorem dabit nigrum obscurum, diu moraturū: secundo nigrum citrinum: tertio rubeum nigrum: quarto rubeum claro similem croco sicco: quinto demum calorem rectè albedinis circa quam nullum consequeris effectum. Cū autem apparuerit candescens per totam materiam, ad instar terræ foliata, vel foliorum rubum,

bum, fixa firmiter illam & calcina. Deinde addendo nouum humorem exalta, & iterum fixa, & hoc iteratius. Demum mortificato igne vt prædicitur, & continuè exalta albedinem in aurum Solis aurigum, vt ascendat in curru igneo ad cœlum, post Heliam vel in paradifum gloriæ dyadematæ regio insignito. Et tunc fit nostra tyriaca perfectæ & lapis rotundus: quia in qualitatem temperatus quatuor elementa apidis concorditer exaltantur.

Vndecimus gradus dicitur Multiplicatio.

Quæ est bonitatis augmentatio, coloris exaltatio, & quantitatis infinitæ artificiosa accumulatio.

Et quare in infinitum multiplicari hæc nostra medicina debet, hæc est causa.

Ipsa namque medicina est, sicut ignis in lignis, & sicut muscus in aromatibus bonis. Ergo est magis crescens, quo magis fuerit vsu conuulsus: quare oportet te partem illius relinquere omni tempore, quoniam ditatus ter ab illa, sicut qui habet ignem ditatus est ab igne.

Duobus autem modis multiplicari poterit medicina. Primò per solutionem & reiteratam coagulationem, & hæc est eius multiplicatio virtualis in bonitate.

Secunda per fermentationem, & hæc est eius multiplicatio in quantitate. Citiùs autem

augmentationem per fermentationem perfici-
 cies, eò quòd soluta non bene operatur, nisi
 priùs figentur in suo fermento: perfectiùs er-
 go per solutionem & exaltationem nostra me-
 dicina multiplicatur, & hoc modo spiritualia,
 & post primam solutionem, exaltationem, &
 coagulationem, pars vna in prima proiectione
 cadit super 100. secunda super 1000. &
 sic vltèrius decuplare, semper exaltando, vs-
 que in infinitum, quod preciosissimum est Dei
 donum. Sic ergo concluditur quòd abundantiùs
 operatur in multa medicina fermentata, &
 soluta, quoniam solum fermentum, quia magis
 est subtiliata, licet per solam fermentationem
 multiplicari poterit in infinitum, & illud ideo:
 quia fermentum reducit sibi appositum, ad sui
 naturalem colorem & saporem, per omnem modum.
 Videntes ergo Philosophi, quòd illud non fugiebat,
 cum fugientibus factum est fugiens. Reiterauerunt
 ergo illud ad simile corpus non fugiens, & tulerunt
 in id ipsum, à quo minimè fugere potuerunt,
 propter propinquam suæ naturæ convenientiam:
 anima certè suum corpus citius ingrediens,
 quàm si in alio mitteretur: quod si mittere
 studueris, in vanum laborabis, quoniam non
 est communicatio tenebrarum & lucis. Ad corpus
 ergo simile corporibus, ex quibus tracta sunt
 ipsa reuixerunt, & parata sunt: quia sic tingens
 & tingendum vna tinctura

ctura facta sunt. Non putes ergo illud quod tingit & fugit esse veram tincturam Philosophorum. Quia sulphura tingunt, & tingunt, nisi simili argento viuo sui generis sint iuncta. Ideo oportet ipsum admisceri argentum viuum alio albo, alio rubeo sui generis, & tincturæ fugiat. Quare iubemus argentum viuum commisceri argento viuo, vt prædicitur, donec vna aqua munda fiat.

Et hoc sciendum Adarnech, quod omnia rerum nomina, & eorum similitudines nulla alia de causa ab antiquis contrariantur, nisi & vos intelligatis, quod huius rei principium super finem testatur. Et etiam sciatis quod hoc totum non est res nisi vna, quæ patrem huius & matrem, & eius pater & mater ea miscuerunt, & pascunt, nec ipsa à sua matre aliquo modo differre possunt. Rebus ergo mixtis, vt per confixationem multiplicentur, pone vas ad ignem, & custodi fumum, præcauens ne fugiat ab eo aliquid, & regimen totum est: in tempore ignis morare propè vas & intuerè medicinam quomodo mouebitur de colore in colorem, in minori tempore quàm in vna hora diei, quousque veniat ad metam albedinis: citissimè namque liquefiet in igne, & congeletur in aëre: quia fumus, cum senserit ignè, penetrabit in corpus, & spiritus confringetur in siccum, eritq; corpus vnum fixum, clarum, album, vel rubeum, secundùm quod medici.

fuerit & fermentum. Tunc decide ignem, mitte totum infrigidari: quia cadit vnum pondus super mille millia, & ducenta millia, cuiusuis corporis vt conuertatur in aurum optimū vel argentum secundū Elixiris qualitatem.

Duodecimus gradus & vltimus huius Scala sapientis & totius operis completius dicitur Proiectio.

Quæ ad desideratiuam lætitiā artificem perducit. Vnde pro projectione in paucis verbis: Sciendum est, quòd prius dicitur proijce: id est, pondus vnum super mille, &c. Melius tamen est proijcere, nunc dimittis super fundamenta, & fundamenta super verba mea, & verba mea super diligam te Domine, & diligam te, super attendite. Exemplum ex eo de croco, qui si ficcus proijceretur, parū tingit, sed si solutus iungatur cum paruo liquore, & illud paruum cum multo tingeret in infinitū. Sic ergo facies projectionem: primò multiplica decem in decem, & erunt 100. & 100. in mille, & erunt decem millia: & sic per communes vsq; in infinitum. Causa autem horum omnino est dux, scilicet bonitatis, & necessitatis, & perfectionis. Bonitatis, vt abundantius tingat, vt melius perficiat, & plura conuertat. Necessitatis, vt melius coloretur, melius figatur, & sibi simile ingrediatur perfectionis: quia medicina perfecta habet conuertere Mercurium

rium in perfectissimum aurum & argentum. Numerus perfectus est, denarius, cetenarius, millenarius. Ideo à principio ad vltimum facies projectionem. Nam si ita parum suprâ ita magnum in igne mitteretur, periclitaretur ab eo propter sui paruitatem. Verum omnia medicinæ fundamenta sunt multum subtilianda & tingenda. Quia quanto plus subtiliatur & tingitur, tanto abundantius operatur, &c.

*Epilogatio totius, & omnium supradictorum
summaria recapitulatio.*

Sumatur ergo lapis in capitulis sufficienter notus, & cum operis instantia assiduetur, super ipsum perfectio sublimationis, vt mundetur per hoc & subtilietur, donec in vltimam subtilitatis puritatem deueniat, & vltimò volatilis fiat. hic quidem est primus eius administrationis gradus. Ab hinc verò cum modis fixationis figatur, donec in ignis asperitate quiescat: sic autem opus Lunæ nimis album, & opus Solis nimis rubeum: quia album opus est hyemis, rubeum verò æstatis: ideoque subtiliationis maioris partium indiget per modos proprios in maiori decoctione digestionis, scilicet donec rubicundissimum assumat colorem. Et in hac vna perfectione secundi gradus preparationis meta consistit. Sed & in tertio est totius operis complementum, vt scilicet iam fixum lapidem cum modis subtiliationis vola-

170 SCALA PHILOSOPH.

tilem facias, & iterum volatilem fixum, & fixum solutum, & solutum iteratò volatilem, & volatilem iteratò fixum, quousque fluat & alteret in complemento solifico & lunifico certo: quoniam ex iteratione præparationis huius tertij gradus in medicina, resultat alterationis, & bonitatis multiplicatio. Ut vnumquodque imperfectorum corporum conuertat in infinitum solificum & lunificum verum. Sic etiam habet virtutem efficacem, ad sanandum omnem infirmitatem super omnes alias medicorum medicinas. Nam animum lætificat, virtutem augmentat, sanitatem conseruat, iuuentutem renouat, senectutem retardat, &c. vt Arnoldus dicit: Et aurum sic factum per magisterium fit potabile per accumulationem quintæ essentiæ nostræ super ipsum, donec pariter inspissentur: cum quibus etiam elementa aliarum rerum medicinalium poterunt inspissitudinem olei circulari. Et tunc habeatur aurum potabile verissimum balsamum Philosophorum efficacissimum, quod est preciosissimum Dei donum. Cuius nomen glorificetur hîc & in æuum,
Amen,

TRACTA

TRACTATUS OPVS

MVLIERVM, ET LV-

*lus puerorum dictus, inci-
pit fauſtè.*

 PERIS processio dicitur omne opus mulierum, & ludus puerorum. Post ingressum operis cōtinuat subtilis indagator naturæ diuæ progressum. Verba ergo ista non fabulosa sunt, nec contemptu digna, imò verba ista sic attendas, quòd te non decipiant antiquorum librorum textus, qui verba nonnunquam transponunt, vt inquit Apuleius Philosophus, in lib. de Secretis naturæ.

Debet autem triplex ludus puerorum præcedere opus mulierum. Pueri enim ludunt in tribus rebus. Primò cum muris frequenter vetustissimis. Secundò cum vrina. Tertiò cum carbonibus. Primus ludus materiam lapidis ministrat. Secundus ludus animam augmentat. Tertius ludus corpus ad vitam præparat. Ex flore namque sanguinis fit sal petra, cum primo ludo puerorum. Quo facto restat ipsum animare, & frequēter cum suo compari in aquam soluere, cum duobus alijs puerorum ludis, qui necessarij sunt, vsque ad tertium calorem nostri Elixiris in opere mulierum, quod opus earum est coquere; qui ergo

potest capere capiat. Præterea lapis noster, quem omnes Philosophi quæsierunt, in quo sunt prima elementa mineralium, ei tinctura, calx & anima, spiritus & corpus fixum & volatile. Mercurius non quilibet, sed ille circa quem natura suas primas operationes incœpit, & eas primas operationibus determinavit, ad naturam metallicâ, sed imperfectè rem illam reliquit. Si ergo ab illa re extraxeris, in qua inuenitur, & cum ea incœperis operari, incipiendo in eo ubi natura reliquit, imperfectum inuenies in eo rem perfectam, & gaudebis sicut dixit rex Geber. Et hanc rem de qua extrahitur lapis habent tam pauperes, quam diuites. Et est opus mulierum & ludus puerorum, & flos eius est lapis. Recipe ergo in Dei nomine rem illam, quæ non est perfecta. Ex perfecto enim nihil fieri potest: quoniam species rerum perfectarum à sua natura non permutantur, sed potius corrumpuntur. Nec illa res ex qua noster lapis extrahitur, vel materia lapidis est penitus imperfecta, cum secundam artem ex tali scilicet imperfecto, nil fieri posset, ratio quia ars primas dispositiones naturæ inducere non potest. Sed ipsa est res media inter corpora perfecta & imperfecta. & quod natura in ipsa non perficit, sed tantum incœpit, hoc per artem poterit reduci ad perfectum. Ideo Fledius Philosophus dicit: Cùm homo sit dignissimum creaturarum, cuius gratia & amore

amore omnia sunt condita, eidemq; subiecta. Et illud cuius corpus non recipit extimationem, quoniam in eo est quod sanitatem iuuentutemque conseruat morbos atque languores ab homine & metallis repellit, & omnem superfluitatem consumit. Et hoc totum operatur nostrum Elixir super omnes Galeni, Hippocratis, Auicennæ, & aliorum Philosophorum medicinas, potationes & confectiones quascunque: etiam lepram ab homine repellit. Hinc dicit Albertus in suis Mineralibus: Maxima virtus est in quolibet homine, & maximè in capite, inter dentes, ita quod in sepulchris antiquorum mortuorum inter dentes aurum in granis minutis & oblongis sæpius inuentum fuit tempore nostro. Quia quod non posset esse nisi in homine esset ista virtus mineralis, quæ virtus mineralis est in nostro Elixiri. Et ideo dicitur quod lapis in quolibet homine. Et Adam portauit secum de Paradiso, ex qua materia in quolibet homine lapis noster vel elixir eliciatur. Hinc dicit Arnoldus, quod nunquam fuit intentio Philosophorum, quod lapis noster esset de principijs mineralium, scilicet argenti viui fixi, & sulphuris. Sed in corporibus perfectis, in quibus est perfecta commixtio, argentum viuum fixi, & sulphuris viui optimi. Cùm corpus commiscetur cum spiritibus fit vnum cum eis, ita quod nūquam ab inuicem separantur, quemadmodum aqua

commixta aquæ: quoniam omnia ad naturam suæ homogeneitatis sunt redacta. Nam Philosophi non dixissent, nisi corpora vertèrentur in non corpora, nihil in hac arte effici. Notate bene hæc verba, signate mysteria: Quoniam in hoc opere declaratur, quod sit lapis noster, cum principium omnium Philosophorum sic dissolueret lapidem. Si enim lapis noster esset de primis principijs mineralium, oporteret ipsum sublimare, calcinare, figere, & demum soluere: quod est omni Philosopho contrarium. Vnde dicunt, nisi corpora fiant in corporea & è conuerso, nil operamini. Ergo conclusiuè dicendum, principium operis nostri est dissolutio lapidis nostri: ratio, quia corpora soluta ad naturam spiritus sunt redacta, & magis fixa. Nam solutio corporis est congelatio spiritus.

Vnde Anaxagoras Philosophus, lapis noster est Sol sublimatus, & conuersus in maxima virtute minerali. Vnde Liliator dicit: Ex hoc auro & gemma nostra ex puro auro multa emimus. Alphidius Philosophus dicit: Congelate argentum viuum, cum corpore Magnesiæ. Non intellexerunt Philosophi argentum viuum quod videtur, nec magnesiã, quæ vulgo videtur: Sed per argentum viuum intellexerunt humiditatem illius mixtionis quæ est humiditas radicalis lapidis nostri. Et per Magnesiã intellexerunt totam mixtionem
de qua

de qua extrahitur ista humiditas, quæ argentum viuum nostrum vocatur: quæ quidem humiditas currit in igne, & in eodem igne totum compositum dissoluit, congelat, denigrat, dealbat, rubificat, & perficit. Alphiidius Philosophus dicit:

In nostro lapide sine composito sunt Sol & Luna, in virtute & potentia, & argentum viuum in natura: quia si hoc non esset in nostro lapide & composito, non facerent nec Solem nec Lunam. Et tamen non est aurum commune nec argentum commune. Quia ipse Sol & Luna existentes in opere nostro sine lapide vel composito, sunt meliores, quam sunt Sol & Luna vulgares, eò quòd Sol & Luna existentes in nostro composito & lapide, sunt viui & virides. Sol verò & Luna vulgares sunt mortui. Ideo Sol & Luna in nostro lapide & composito sunt potentialiter & non visibiliter.

Lapis noster qualis sit in tactu, in pondere, gustu & odore.

Mitridates ad Plodium dicit: Tactus nostri lapidis mollis est, & maior mollities est in eo quam in suo corpore. Pondus eius graue est. Cuius gustus dulcissimus, licet eius natura sit acuta. Odor enim eius, ante confectionem est grauis & fœtidus, & à corpore mortuo tollit odorem. Etiam odor eius est malus, & assimilatur odori sepulchrorum. Nec ergo

noui alium lapidem qui huic assimilatur in effectu. Et in isto lapide continentur quatuor elementa, & assimilatur mundo & mundi compositioni, nec in mundo alius reperitur lapis pro nostra arte. Et quicumque alium lapidem pro nostro opere quæsierit, eius intentio omnino frustrabitur.

Qualiter lapis noster debet cognosci per circumstantias.

Et si modò non intelligitis lapidem, nunquam eum intelligetis.

Hali Philosophus & Rex in Turba dicit: Lapis noster inuenitur in omni tempore, in omni loco, & apud omnem hominem, &c. Arnoldus de Noua villa dicit: Firmiter teneas quòd expensæ nostræ nobilissimæ artis, non excedunt precium duorum aureorum, in prima sua emptione: id est, operatione. Oportet tamen ipsam medicinam diutiùs assuescere super ignem, sicut puer super vbera matris enutritur.

Item Arnoldus dicit: Tres esse mineras in quibus lapis noster extrahendus est. Ex quolibet vegetabili potest argentum viuum elici, & emanere, quod in se habet quatuor elementa, à quo potest fieri lapis physicus. Ab alio vero non: Veruntamen scias, quòd Deus creator altissimus creauit naturaliter tres Mercurios principales, & excellentissimos: in mineralibus

ralibus est vnus, scilicet Solis & Lunæ.

Et in vegetabilibus: id est, inter vegetabilia est alius, scilicet in vite. Tertius in animalibus: id est, inter animalia, scilicet in epate.

Ex his ergo tribus Mercurijs elicitur Mercurius viuus, quem Philosophi quærunt, habentem in se quatuor elementa, & quatuor colores. De quo argento viuo sumitur, & præcipue fit lapis Philosophorum. Melius enim argentum viuum siue minerale, siue vegetabile, siue animale est illud, quod est aureum & clarum. Et tale argentum viuum est assumendum pro nostro lapide, quia color eius est sicut venus in ventre suo, vt dicit Hermes.

De vase siue ouo Philosophorum, in quo lapis noster ponendus est, vt igne & arte perficiatur.

Morienis: Si antiqui sapientes quãtitatem vasis non inuenissent, in quo lapis noster poneretur, nunquam ad huius magisterij perfectionem peruenissent.

Hinc dicit Rex Hali: Cognosce modum siue gradum vasis nostri operis, quod vas est radix, & principium nostri magisterij. Et idem vas est tanquam matrix in animalibus, quia in eo generant & concipiunt generationem pater & nutriuntur. Ideo nisi vas nostri magisterij idoneum sit, totum opus destruitur, nec lapis noster producit effectum generationis,

quia nō inuenit vas generationi aptum. Hinc dicit Ioannes Austri Philosophus: Sufficit tibi lapidem in nostro vase semel ponere, & claudere quousq; totum completur magisterium. Quod autem amplius est, à malo est, quia propter superfluum proculdubio argentum uiuum, non vertitur in rubeum, nec in album. Totum ergo residuum ad artis occultationem in eo ponitur.

Verbi gratia: Ad generationem hominis anima vegetabilis nunquam nisi semel imponitur materia feminis. Si autem secunda vice imponeretur, tūc vnum destrueret reliquum, puta propter sanguinis cruditatem, vel aëris ingressionem, aut matricis superabundantiam. Et ideo mulieres se multis & varijs viris exponentes, raro concipiunt. Si verò concipiunt, pariunt abortum. Quia si cruda coctis indigesta digestis supponuntur, foetum non nutriunt, sed occidunt. Ratio est, quia foetus de menstrualis semine tantum nutritur, & crescit vsque dum ad lucem producitur.

Et ideo Rex Hali de vase nostro loquens dicit: In vase nostro fit passio, & ideo ad mensuram vnus libræ ponatur, & non plus, quia in lapide nostro sunt venti inter nostrum vas & materiam lapidis contenti. Qui si non bene fuerint obstructi, euadunt, & sic magisterium annihilatur. Morienes dicit: Accipe ouam: est, vas & igneas, percutite gladio, animamque eius

eius recipe: hæc enim est clausura. Philosophus dicit: Conserua vas, & ligaturam eius, vt sit potens in conseruatione. Nam aqua quæ prius erat in terra, & fugere nequibat, redijt iam ad superiora vasis à sua terra: & sic terra pariet aquam mediante igne, quæ prius erat in suo corpore: id est, terra. Albertus Magnus de Generatione nostri lapidis sic dicit: Locus est principium generationis, & locus generat locatum per proprietates cœli, quæ proprietates influuntur ei per radices stellarum. Et quod ibi virtutes elementales & cœlestes faciunt in vasis naturalibus, hoc idem faciunt in vasis artificialibus. Si tamen artificialia bene formantur ad modum naturalium. Hic dicit Plato: Sicut per motum firmamenti fit reuolutio elementorum, per quam reuolutionem corpora subtilia nituntur superius ascendere, & id quod ponderosum est manet inferius: sic quoque est in opere peritorum Alchimicorum. Necessè ergo bene munire vas, per quod motum firmamentum in circuitu suo reuoluitur. Nam id quod quæritur in nostro opere, est illud quod prouenit ex elementis.

Hermes dicit: Vas Philosophorum est aqua ororum. Nota sub vegetabilis Mercurius materiam & spiritus ex sua viscositate continens & conseruans.

Ad cognoscendum quæ intrant ad opus & magisterium nostrum.

Morienes dicit: Scitote quòd martirifando in opere corpora mineralium & spirituum, sicut licet sulphur, Arsenicum, Auripigmētum, &c. quæ nota sunt vulgo, & nil penitus in eis reperiunt. Sed opus nostrum & Philosophorum est valde honorabile. Hinc Iacobus Philosophus: Claret quòd opus nostrum sit compositum ex corpore, spiritu & anima, & non de spiritibus mineralibus, puto argētum viuum, sulphure, arsenico, vel sale armoniaco, quia omnia illa vana sunt inutilia: & propriè nō sunt spiritus, nisi æquiuocè, sed potiùs sunt corpora, licet conuertuntur in fumum. Et in se nullam habent constantiam. Et ideo non possunt esse radix in nostro opere benedictò, nec per se, nec cum aliquo adiuncto proficiunt, ne profunt.

De lapidis diuisione in quatuor elementa. Et proprietates cuiuslibet elementi existentis in lapide diuiditur in quatuor elementa.

Iohannes Austri Philosophus dicit: Omne corpus aut est elementum, aut ex elementis compositum. Sed omnis compositio & generatio consistit ex quatuor elementis simplicibus. Quare oportet necessariò vt lapis noster sit reductus ad primam materiam & originem sulphuris.

phuris & Mercurij. Deinde diuidatur in elementa, aliàs depurari non potest, nec conueniri, nec etiam suæ partes minimè possunt ingredi, nisi corpus eius diuisum fuerit in minutissimas partes.

Tunc enim bene purificentur eius partes, & per communes bene coniunguntur, & elicitur quod queritur, operatur. Nam experimentum destruit eius formam specificã, & nouam inducit speciem. Vnde post diuisionem elementorum non videtur ex eis quicquam nec ingitur, nisi aqua & terra: quia aer & ignis nunquam videntur in nostro lapide, nec eorum virtutes sentiuntur, nisi in purioribus elementis, quia rara & simplicia facta sunt, ita quod oculis corporalibus videri non possunt. Ille ergo lapis sic extractus sufficit tibi, vt reducas eum ad simplicem suæ virtutis effectum.

Item quatuor in eo sunt elementa, scilicet ignis, aer, aqua & terra. Ibi quatuor principia sunt siue qualitates, scilicet calidum, humidum, frigidum, & siccum: quorum principiorum duo sunt amica, & duo inimica. Item duo sunt actiua & duo passiuua. Duo ascendunt, alia duo descendunt. Vnum est in medio, & aliud sub illo. Ratio illius est, quia contrarium à suo contrario non coadunantur nisi per medium. Igitur quod non est contrarium per se est coadunatum. Sicut calidum & siccum, per se coadunantur, quoniam in nullo contrariantur: quia

illa duo elementa ignis & aër bene adunantur per se simul, sed calidum & frigidum non coadunantur nisi per medium, scilicet per humidum & frigidum: quoniam per se simul stare non possunt, cum semper vnum contrariatur reliquo. Nam humidum & frigidum bene consistunt simul, sed calidum & frigidum congregant & disgregant homogena, & non eterogena, dissoluendo & congelando. Sed humidum & siccum aggregantur & disgregantur constringendo & humectando. Elementorum ergo operatio est simplex generatio & naturalis permutatio: Igitur manifestum est, res vniuersas variari per calidum & frigidum. Et simpliciter generari & naturaliter permutari. Nā calidum & frigidum viuificat materiam: cum verò vincuntur agentia, liquet quomodo secundum partes variabiles sunt: quia ex quolibet non fit quodlibet, sed determinatum ex suo determinato: quia nulla fit generatio nisi ex conuenientibus in natura.

Item Arnoldus dicit de operationibus & effectibus elementorum: terra desiccatur & figitur, aqua mundatur & abluatur: aër verò & ignis faciunt fluere & tingere. Ideo oportet quod sit aqua multa, aër multus: quia multitudo tincturæ tanta erit, quanta fuerit aëris multitudo: aqua enim purgatiuum est, & causa efficiens claritatem totius corporis & medicinæ. Hinc est quod frequens destillatio est elementorum
ablutio.

lutio. Et sicut aqua coniungitur aëri, sic ter-
 igni. Nā terra calcinata ignita est, & ei præ-
 ominatur ignis: aqua etiam est congelata, &
 spissata cum terra & aëre. Et quanuis sit vna
 eadem substantia, habens diuersos effectus
 conformes elementis: ideo etiam aqua nostra
 el lapis noster diuersis appellatur nomini-
 bus. Nam aqua duo operatur in terra; nam la-
 uat eam & tingit: in quantum lauat, dicitur a-
 qua: in quantum tingit, dicitur aër. Primò se-
 paratur aqua, deinde aër: ignis verò qui est
 coniunctus aëri, calorem augmentat & conso-
 lidat, & superfluum humiditatem tollit ipsius
 quæ. Deprimit & cōpactum facit illud, quod
 est rarum & molle.

Item ignis & aër conueniunt in qualitate,
 ideo vix ab inuicem separantur. Ideo etiam si-
 mul depuratur vt aqua. Cum ergo primò cum
 igne aqua mundatur, aër verò & ignis dif-
 ficilius & vltimò separantur à terra, quæ ter-
 ra postquam calcinata est, quasi vt ignis sicca
 remanet. Item aër melior est quàm aqua, quia
 licet aqua abluit terram & dealbat, faciens ma-
 rimonium tincturarum: tamen aër tingit ter-
 ram, & infundit ei animam & fusibilitatem. Et
 nota bene quæ dixi, & habebis ex opere tuo
 lapidem ad aquam & terram solum, & vtaris
 lapide sicco ad ignem & aërem tantum, aër fa-
 ctus est oleum, tinctura, Sol, anima & vnguen-
 tum Philosophorum, quòd totum perficit

magisterium. Aër est aqua tineta, & eius tinetura est ignis: quoniam ipsa aqua est corpus, & aër est spiritus deferens ignem. Oleum verò est similitudo animæ in corpore existentis, quod oleum nunquam extrahitur de corpore nisi mediante aqua per longam decoctionem ignis. Nam aqua est spiritus extractus. Oleum est sicut anima in corpore, & non aliud.

Item Arnoldus iterum de effectibus quatuor elementorum dicit.

Aër nutrit ignem sicut aqua terram nutrit. Nam ignis viuit ex aëre, & aër viuit de elemento aquæ, & aqua de elemento terræ. Fige ergo terram & aquam vt aër possit figi in aqua, quoniam si aquam bene occidisti, omnia elementa occidisti, & mortua sunt. Veruntamen est quod aqua minimè surgit sine terra, & nunquam confurgit sine corpore fructus, in quodum moritur semè, fructum dare potest, quoniam terra manet in se fixa, ideo etiam secum figit & retinet alia elementa. Aqua verò cum sit frigida & humida, mundat terram, & constringit, quoniam frigidum & humidum est siccitatis constrictiuum. Veruntamen est quod humidum citò recipit impressionem & citò dimittit, siccum autem grauitè recipit impressionem & grauitè dimittit. Idcirco humidum & siccum ad inuicem complectuntur & contemperantur, & adipiscitur siccum ab humido
per

per partium cōtinationem: ideo faciliter impressionem recipit & acquirit humidum à sicco, vt firmiter teneat impressionem, & omnem ignem patitur. Vnde propter humidum prohibet siccum à sua separatione, & propter siccum prohibet humidum à sua fluxibilitate: aër verò circumdat aquam, clarificat & rubificat terram & tingit ipsam, vt apta sit ad extensionem & fusionem. Ignis autem totum compositum maturat, subtiliat & rubificat, & aërem perungit, & consolidat, terræ & aquæ frigiditatem constringit, & ad meliorem complexionem, & ad quantitatem reducit.

Elementa grauia, vt sunt terra & aqua, ad fixationem & quietem: Elementa verò leuia, vt sunt ignis & aër, plus iuuant ad fusionem & tincturam.

Hinc dicit Aristoteles: Ego diuidam tibi lapidem in quatuor operationes: id est, quatuor elementa: Cùm ergo habueris aquam ex aëre, & aërem ex igne, & ignem ex terra, tunc habebis plenam artem & tincturam. Dispone ergo substantiam terream per destillationem in humiditatem & caliditatem, donec conueniant & coniungantur, & non discrepent nec diuidantur. Et tunc adiungam eis duas virtutes operatiuas, videlicet aquam & ignem. Quia si permisceris aquam solam dealbabit: Et si adiunxeris ignem, rubificabit largiente natura & creatore, &c.

*De separatione elementorum in nostro lapide
Philosophicè intelligenda.*

Rasis Philosophus dicit: Scias pro vero quòd nunquã Philosophi intellexerunt, quòd lapis noster diuideretur in quatuor elementa separatim, vt faciunt stulti Alchimiſtæ, ſicut clarè patet p̄ illud quod dicit Arnoldus: Scias pro vero quòd elementa non diuiduntur in lapide nostro ſecundùm ſubſtantiam, ſed bene ſecundùm virtutem: quoniam aliquod purum & ſimplex elementum non inuenitur niſi in ſua ſphæra tantùm. Veruntamen eſt quod elementorum qualitates actiuæ & paſſiuæ, ſecundùm aliquam prædominationem poſſunt à ſe inuicem ſeparari & partiri, vtputa dum ſeparatur aqua viſcoſa & eius ſubſtantia, in qua prædominatur frigiditas, tunc dicitur quòd ſeparatur aqua. Dum verò ſeparatur ſubſtantia magis depreſſa in qua dominatur caliditas, tunc dicitur quod ſeparatur aër & ignis, vel ſubſtantia aërea & ignea. Qui hoc capere po- teſt capiat, & qui non, de ſcientia & arte ſe minimè intromittat. Ergo concluſiuè dicendo: Aqua noſtra extrahitur à ſubſtantia manus, & non ex alia, eò quòd in eis maior tinctura. De terra verò non curo cuius ſit coloris, vel ſubſtantia, donec illa fuerit ſub-
tilis, clara, atque fixa,
&c.

De vera putrefactione Philosophica nostri lapidis.

Arnoldus in suo Rosario dicit: In opere nostro putrefactio est necessaria, quia nunquam fit aliquid natum, vel crescens, nec animatum, nisi post putrefactionem. Quia si putridum non fuerit, fundi non poterit, nec solui. Etsi solutum non fuerit, ad nihilum redigetur. Nostra ergo putrefactio non est sordida nec immunda, sed est commixtio aquæ cum terra, & terræ cum aqua per minima, donec totum corpus fiat vnum. Hinc dicit Morienus Philosophus: In putrefactione nostri æris spiritus uniantur cum corpore, & desiccantur in illo. Et nisi aqua cum terra desiccaretur, non apparerent colores. Etiam putrefactio nostra nil aliud est, quàm mortificatio humidi cum sicco. Et nostra putrefactio non fit absque humido & sicco, eo quòd terra in siccitate continetur, nec per se surgere potest. ratio: quia non possunt graua superius ascendere: nec leuia cum grauibz inferiùs manere, & detrudi sine suo consortio, sed vtrunque est initium & finis alterius. Hinc dicit Hali Rex: Scias quòd nisi sublimaueris corpus quousque fiat aqua, aqua in toto non putrefiet: nec poterit cògelari, nisi per ignem. Nam ignis commixtionem nostri lapidis congelat. Et similiter soluimus corpora, vt caliditas adhæreat profunditatibus eor

rum. Et sic solus ignis mutat aquam & terram à suis naturis & coloribus.

*Qualiter aqua nostra à sua natura denigratur,
audi Iohannem Auſtrum.*

Iohannes Auſtri dicit; *Æ* quidem noſtrum primò de quanto magis coquitur, de tanto magis ſoluitur & denigratur, & fit aqua magis ſubtilis & ſpiritualis.

Secundò de quanto magis coquitur, de tanto magis inſpiſſatur, & deſiccatur, & fit maioris albedinis.

Tertiò de quanto magis coquitur, de tanto plus coloratur & rubificatur, & fit tinctura intentionis rubedinis. Quia autem ſit neceſſarium quod lapis noſter primo fit niger. Hoc ſic probatur: Quia generatio vnius non fit niſi per corruptionem alterius. Sed corruptio putrefactionis non fit niſi per calorem agentem in humido.

Sed calor agēs in humido efficit primò nigredinem: quare liquidè patet, quod principium noſtri operis eſt nigredo & caput corui. Ideo Philoſophus in Turba dicit: Cùm videris illi aquæ nigredinē euenire, ſcias tunc corpus eſſe liquefactum. Tunc oportet ignem leuem continuare ſuper ipſum, donec conceperit nebulam tenebroſam, quam peperit. Tota intentio omnium Philoſophorum eſt & fuit, vt corpus iam ſolutum in puluerem nigrum,
ſuam

suam ingrediatur aquam, & fiat totum vnum, & pura aqua suscipit aquam sicut naturam propriam. Hinc dicit Rosarius Philosophus: Oportet illam nigredinem aquæ, leui igne decoquere, donec in sua aqua nigratur, scilicet donec totum fiat aqua. Tunc enim aqua miscetur aquæ, & aqua aquam amplectitur, ita quod ab inuicem non poterint separari. Insipientes & falsi Alchimistæ audientes aquam, putant eam aquam esse vulgi. Si autem libros Philosophorum legissent, utique scirent eam rem aquam esse prægnantem. Quæ tamen absque corpore suo cum quo coniuncta est, facta sunt vna aqua permanens.

Hinc dicit Auicenna: Quam diu apparuerit nigredo, dominatur obscura fœmina, & ipsa est prior vis nostri lapidis: quia nisi primò fiat nigrum, non fit album vel rubeum, eò quòd rubeum ex albo & nigro est compositum.

Sequitur opus dealbationis: Et qualiter lapis noster debeat dealbari.

Audi Rosarium: Medicina nostra est vna in essentia, & in agendi modo: quoniam necessarium est, quod illa eadem medicina, scilicet alba, nūquam fit rubea, nec potest rubificari, nisi primò fuerit alba. Et ratio huius est: quia nemo potest transire per primum ad tertium nisi per secundum. Sic etiam non est transitus de nigro ad citrinū, nisi per album: quia citrinum

ex multo albo, & purissimo nigro est compo-
 situm. Ideoque hanc medicinam albam & ru-
 beam facere nequimus, nisi primò fuerit ni-
 gra, & deinde alba etiam: medicina alba & ru-
 bea non differt inter se in essentia, sed in eo tan-
 tum differunt, quòd rubea maiorem inducit
 subtiliationem, & longiorem decoctionem
 in regimine sui ignis. Et hoc est ideo, quia fi-
 nis operis albi, est principium operis rubei, &
 quod completum est in vno, incipiendum est
 in alio. Nam totum magisterium nostrum v-
 no modo incipitur & finitur, scilicet coquen-
 do. Hinc dicit Rosarius: Argentum vitium ex
 ære nostro sublimatum, ex quo omnia fiunt,
 est aqua munda & tinctura vera. Nam ex ære
 nostro fit sulphur album, quod æs nostrum deal-
 bat, & quo spiritus retinetur ne fugiat. Illud
 autem sulphur non poterit æs nostrum rubi-
 ficare, nisi prius operatus fueris ad album, eò
 quòd solum sulphur album æs nostrum deal-
 bat. Quare liquet, quod tanta erit pulchritu-
 do æris nostri, quanta fuerit albedo sulphuris.
 Ideo in Turba Philosophorum dicitur: In co-
 lore albo spiritus vniuntur, quod fugere ne-
 queunt. Quare præcipitur: Dealbate lato-
 nem, & rumpite libros, ne corda vestra cor-
 rumpantur. Terra namque cum aqua putrefit
 & mundatur. Quæ cum mundificata fuerit
 nigredo, recedit & dealbatur. Et tunc peribit
 tenebrosus, & vir ascendit super mulierem,
 & aufert

& aufert sibi suam nigredinem . Et sic tunc Mercurius : id est, seruus fugitiuus penetrabit corpus, & spiritus constringetur in siccum, & tunc cessabit nigrum corrumpens, & deformatum, & fiet album & lucidum. Hinc Philosophi in Turba dicunt:

Magnesia nostra cum dealbatur, spiritus fugere non permittit, nec æris vimbram vltius apparere. Ipsa namque est sulphur album fixum, quod omnia corpora tingit, perficit, & conuertit in album.

Hinc dicit Philosophus: Si fuerit argentum viuum purum, coagulabit illud vis sulphuris albi non vrentis, in album: & illud est res optima, quam possunt habere operantes Alkimiam, & conuertunt illud in album: quia natura continet in se naturam, & vero matrimonio copulatur ad inuicem. Et non est nisi solæ vna natura, quæ in vnoquoque gradu operationum suarum in aliam cõuertitur naturam: eò quòd natura naturâ lætatur, & gaudet, & natura naturam superat, & natura continet naturam, docens eam præliare contra ignem. Nec tamen sunt diuersæ naturæ, nec plures: sed vnâ tantum natura est, habens in se naturas & res omnes, quibus sufficit ad artem nostram: quia vno ordine natura

opus suum incipit &
finit.

*Qualiter lapis noster debet rubificari,
audi Rosarium.*

Nisi primò dealbaueris æs nostrum, ipsum rubeū facere nequitis: quia nemo potest transire de extremo ad extremum, nisi per mediū. Hoc est dicere: nemo potest venire de nigro ad citrinum, nisi per album, eò quòd citrinum ex multo albo & purissimo nigro est compositum. Dealba ergo nigrum & rubifica album, & habebis magisterium. Quoniam sicut annus diuiditur in quatuor partes, sic etiam opus nostrum benedictum. Nam primò est Hyems, id frigidum & humidum, & pluuiosum. Secundum tempus est Ver, quod est, calidum & humidum & floridum. Tertium tempus est Æstas, quod tempus est calidum & siccū: id est, rubicundum. Quartum tempus est Autumnus, quod est tempus frigidum & siccum, & tempus colligendi fructum. Hac dispositione tingimus res naturales donec fructum afferat ad vota: quia iam Hyems transijt, imber abijt, noxque recessit, & flores apparuerunt in terra nostra, & tēpus putationis aduenit. Sed cum stamus suprā rosam albam, solum sortiēmur effectum istum, conuertendo corpora metallica, & ægra in albū arte & operatione. Et cum videris illam albedinem supereminentem, lætus & certus esto, quod in illa albedine rubeo est occultata. Et hanc rubedinem nō oportet ex-

et extrahere, sed solo igne regere, vsque quo-
 totum fiat rubeum: Et sic consequenter patet,
 quòd color rubedinis creatur maximè ex cõ-
 plemento digestionis. Quia sanguis non ge-
 neratur in homine, nisi prius diligèter coqua-
 tur in epate, & post illam rubedinem de cæte-
 ro nequaquam imponas aquam vel rem ali-
 quam aliam, quousque ad complementum ru-
 bedinis decoquatur. Nam tempore æstatis &
 fructuum, inundatio aquarum pluuialiũ cor-
 rumpit fructum, quare oportet igne sicco abs-
 que humore comburere, donec rubificetur ru-
 bedine perfectã: igitur noli cessare quanuis ru-
 beũ aliquanter tardauerit apparere. Quia sicut
 prima digestio stomachi omnia dealbat, sic se-
 cunda digestio quæ fit in epate, omnia rubifi-
 cat. Quare liquet ex primis dictis, quod igne
 augmentato post albedinem, ex primis colo-
 ribus habebis rubedinem: in medio tamen co-
 lorum illorum apparebit citrinum. Sed ille co-
 lor citrinus non est stabilis: quia post citrinum
 rubeus oritur rubeum: quo apparente, opus no-
 strum est completum: quoniam tunc habebit
 virtutem masculi, & conuertit omne corpus
 incompletum in verum solificum.

Hinc dicit Philosophus: Si fuerit sulphur
 mundum & clarum cum rubore, & fuerit in
 igneitas simplicis non vrentis, erit res o-
 ptima, quam recipere possunt Alchimistæ, vt
 ex eo faciant aurum, &c.

*Iterum de elementorum naturali & reciproca
circulariꝝ, vicinitate ad inuicem.*

Albertus Magnus dicit : Non est filendum, quòd in omnibus quæ se habent ad inuicem circulariter per generationem, facilius est eorum transitus, eò quòd in pluribus habet conuenientiam.

Hinc est quod ex argento facilius fit aurum, quàm ex alio metallo: bene ergo ordinauit natura, vt elementa circulariter sibi communicarent qualitates, quatenus circulares transmutationes ex ipsis fieret, & ex circulari transmutatione elementorum fieret. Vt puta terra communicat suam siccitatem igni, ignis verò caliditatem suam aëri, aër humiditatem suam aquæ, aqua verò communicat suam frigiditatem terræ, & terra iterum siccitatē suam igni. Et sic circulariter materia terræ appetit esse sub forma ignis : quia ignis quasi sitiens naturaliter agit in terram, & cōuertit materiam terræ in suam formam. Iterum eadem materia terræ, appetit esse sub forma aëris, qui aër est quasi naturaliter sentiens ignem. Et ideo agit in ignem & terream materiam. Et ignis, qui fecerat terram in suam formā, tunc illa materia naturaliter appetit esse sub forma aquæ. Aqua hoc sentiens agit in aërem, & in illam materiā, quæ fuit ignis, aëris & terræ, & sic conuertit in suam formam. Tunc illa materia naturaliter
appetit

appetit esse sub forma aquæ: aqua hoc sentiēs, igit in aërem, & in illam materiam quæ fuit ignis, aëris, & terræ, & sic conuertit in suam formam. Cùm ergo illa materia fuerit in omnibus formis elementorum fabricata, appetit naturaliter simul omnes. Elementa hoc sentiētia, & quasi rixantia naturaliter omnia volunt simul esse: quia sunt actiua, & passiuæ & contraria. Ex illa igitur cōtrarietate & rixa, destruuntur formæ elementales, & remanent sub forma elementalī. Sed quo ad se: id est, per circūarem transmutationem materia elemētorum efficitur elementatum.

Hinc beatus Thomas de Aquino de forma elementorum, in eodem corpore coniuncto- rum ita dicit: Vidi & feci per artificium natura cooperante. Nam accepi quoddam sulphur, quod erat naturæ igneæ, & transmutaui ipsum in aquam puram, quam per artem iterum transmutaui in aërem & in aquā, & cùm volui transmutare in terram, vt terra purior fieret, inueni quendam lapidem rubeum, clarissimum, dyaphanum & lucidum, & in eo conspexi omnes formas elementorum, & etiam eorum contrarietates in illa materia lapidis, nescio qua ex virtute nisi ex appetitu.

Ex rubedine enim respexi formam ignis: ex dyaphanitate formam aquæ, & ex luciditate formam aëris.

Vnde Arnoldus ad propriā 10. dicit: Beatiss.

sime pater, Hermes Philosophus dicit: Quòd metalla ex quatuor elementis consistunt, & quodlibet elementum in sua materia abundat ex quatuor elementis, cùm elementum simplex non nobis dare actum sit. Etiam in materia metallorum oportet, quòd elementa habeant vnã materiam communem corporum, quæ sit communis formæ elementorum, ita vt per ipsa possint transmutari.

Et illa eadem materia quæ erat aquæ, sit æris, terræ, & ignis. Sunt ergo quatuor qualitates siue virtutes progredientes ab esse elementorum, & quælibet istarum potest dici de materia elementalibus: & istæ virtutes sunt, calefaciendi, infrigidandi, siccitatis & humiditatis. Et duæ istarum qualitatum sunt actiuæ, scilicet calidum & frigidum: duæ verò passiuæ, scilicet humidum & siccum. Sunt ergo duo elementa per comparisonem ad res elementales, scilicet ignis & aqua actiua, & quasi duo passiuæ, sicut terra & ær. Quantum ergo inter se sunt actiuæ & passiuæ, & communicant in natura.

Hinc est quod vnum elementum communicat suam qualitatem alteri, vt sic circulando qualitatem illius possit conuertere in ipsum, & transmutatur. Est etiam sciendum quòd commune est omnibus metallis, quòd ipsorum materia est valde propinqua ad inuicem in natura, in virtute, & potentia.

Hinc dicit Albertus Magnus: Quia in naturæ ope-

ræ operibus didicit proprio visu, quòd ab vna origine fluunt aquæ viuæ, & in quadam parte fuit aurum, & in alia argentum, quæ tamen materia fuit vna, sed diuersus fuit locus in calore. Ideo diuersitas loci depurationis metalli, diuersitatem secundùm speciem fuerit operata.

Recapitulatio totius operis Alchimie, & lapidis nostri secundùm intentionem omnium Philosophorum.

Plato dicit: Artifex nostri operis primò debet lapidem soluere: deinde coagulare, quoniam opus nostrum nil aliud est, quàm facere perfectam solutionem & coagulationem. Vnde Rosarius dicit: Nisi quodlibet vertatur in aquam, nullatenus peruenit ad perfectionem. Ideo nonnunquam oportet vti aliqua commixtione & contritione in toto nostri operis regimine, sed solùm versari circa aquam permanentem, cuius vis est spiritualis sanguis: id est, tinctura sine qua nihil fit. Conuertitur enim in nostra operatione corpus in spiritum, & spiritus in corpus. Sic enim mixta in vnum reducuntur & se inuicem vniunt. Nam corpus incorporat spiritum per sanguinis tincturam: quia omne quod habet spiritum, habet & sanguinem.

Nam omnis res cuius radix est terra, & aqua fit moriens. Hoc est dicere, terra fit aqua, & vincunt eum aquæ qualitates, sic est solutio

corporis, & coagulatio spiritus, & econtra. Nam vnā habent operationem: quia non soluitur vnum, nisi coaguletur reliquum. Ideo in principio operis tu aduna Solem per Lunam, & coagula per Solem, quoniam inde apparebunt effectus, eò quòd pars inferior depressitur, cum naturaliter superiora inferioribus dominantur.

Hinc dicit Hali Rex & Philosophus: Hæc ambo, scilicet solutio corporis, & congelatio spiritus, erunt in vna operatione, & non fit vnum sine altero. Ratio est, quia corpus & anima, quando simul coniunguntur, vtrumque eorum agit in suum socium. Verbi gratia, cum terra & aqua simul coniunguntur, conatur aqua dissoluere terram, cum sua humiditate, sua virtute & proprietate, quæ in ea est, facit terram subtiliorem, quàm prius erat: & reddit terram sibi similem in corpore, ita vt fiat aqua, & econuersò, aqua inspissatur cum terra, & fit similis terræ in densitate, quia terra spissior est quàm aqua. Ideo dicit Albertus in Secretis secretorum:

Scias inter solutionem, & coagulationem spiritus nullam esse differentiam temporis, nec opus diuersum, ita quòd vnum non fiat sine alio, quemadmodum inter aquam & terram, non est aliqua pars diuersa, nec temporis differentia, quo cognoscatur in earum operationibus, vt vna ab alia separetur, sed est vna
& eadem

& eadem operatio, & fiunt simul. Ideo Arnoldus dicit: Opus lapidis nostri est ipsius dissolutio, sciens, quòd nullo modo materia lapidis possit destrui, quin sub aliqua remaneat forma. Vnde soluta prima forma corporis, immediatè inducitur noua forma, quæ quidem in colore est nigra, in odore fœtida, in tactu subtilis. Hæc enim sunt signa perfectæ solutionis, & putrefactionis corporis: eò quòd calor agens in humidum primò conuertit in nigredinem, quæ nigredo est caput Corui, & hoc est principium operis nostri. Et sic lapis dissoluitur in aquam, quæ aqua Mercurius noster, & Philosophorum vocatur.

Hinc dicit Hali Rex: Compositio nostri magisterij, est coniunctio siue matrimonium spiritus congelati, cum corpore soluto: & sua coniunctio, & sua passio fit super ignem. Nam caliditas est eius nutrimentum, & anima non amat corpus, nec cum eo coniungitur omnimoda coniunctio, nisi per mutationem vtriusque, & hoc fit virtute ignis & caloris, per conuersionem suarum naturarum. Hinc dicit Morienes: Magisterium nostrum non est aliud, nisi extractio aquæ à terra. Et econtrà aquæ super terram, donec putrefiat terra cum sua aqua, quæ cum putrefacta fuerit, & mundificata, totum magisterium, Deo auxiliante, bene dirigitur. Hinc Plato dicit: Accipite lapidem nostrum, & in tabellas tenues coaptate, & ponite

in vase nostro bene clauso, & affate eum igne leui, donec confringatur. Et sciatis quòd totum magisteriũ nil aliud est, quàm facere perfectam solutionem & coagulationem: hoc est dicere, primò soluere, deinde vtaqua congelatur, ad calorem Solis decoquere.

Sequitur modus proijciendi.

Qualiter lapis noster proijci debet ad metalla. Ponatur pondus vnus denarij super decem pondera Mercurij vulgi, loti cum sale & aceto, & exsiccato. Deinde ponatur in crucibulo super ignem, & quando Mercurius incipit feruere & fumigare, tũc statim proijce medicinam tuam albam super Mercurium fufum, & tunc medicina incipit se fundere in superficie in modum olei. Deinde illud oleum citò intus ingreditur, & tunc Mercurius in colore diuersificatur, & congelabitur in forma vitri albi: quem Mercurium sic vitrificatum extrahere ab igne. quo in frigidato, sumatur vnũ pondus, & proijciatur super 60. pondera Iouis fufi, tunc statim euenient stellæ quæ citò transibunt. Tunc bene cooperiatis crucibulũ cum carbonibus viuis, & stet in illo igne per quartale vnus horæ. Deinde extrahatis, & fundite, & erit pulcherrimum album, & delectabile.

*Sequitur modus proijciendi lapidem
rubeum.*

Fundatis mediam vnciam Mercurij, & dimidiam

midiam vnciam Iouis, quodlibet seorsum: de-
 inde pone tuam medicinam super Iouem fu-
 sum, & stet sic mixta in crucibulo aliquantu-
 lum, vt bene se incorporent: & debent esse tres
 crucibuli, vnus, in quo est medicina cum Ioue
 mixta: in secundo debet esse Mercurius cru-
 dus dimidia pars vel duæ. Tertium crucibu-
 lum debet esse vacuum. Deinde medicina exi-
 stens cum Ioue in crucibulo projiciatur in a-
 liud crucibulum vacuum. Tunc statim Mer-
 curius euacuetur ad crucibulum, vbi est me-
 dicina cum Ioue, vt bene moueatur, vt bene
 permisceatur. Deinde totum reponere ab igne,
 & perimite infrigidari extra ignem. Alia verò
 crucibula semper stent ad ignem. Et cum Mer-
 curius fuerit infrigidatus, medicina euacuetur
 in crucibulum vacuum. Deinde euacuetur a-
 liud crucibulum, in quo fuit medicina, & ap-
 ponatur Mercurius. Et sic semper proceden-
 dum est, quousque medicina congelauerit Mer-
 curium: quo congelato in vitrum rubeum &
 diaphanum, & transparens, huius vitri rubei
 ponatis vnum pondus super 44. pondera Io-
 uis fusi, & erit valde bona proportio. Et facia-
 tis cum eo eodem ordine, quo supra fecistis in
 proiectione medicinæ albæ. Et est notandum,
 si est metallum frangibile, tunc debetis plus
 addere de corpore imperfecto, scilicet de Io-
 ue vel Saturno, si proiectione fuit super Satur-
 num. Et sic potestis per eundem modum de

omnibus alijs metallis facere. Et scire debetis, quod additionem corporis imperfecti debetis addere paulatim, & in debita proportione & quantitate. Quia si nimium apponeretis, tunc oporteret vos ipsum effundere: quoniam aliter non remaneret corpus imperfectum & superfluum.

Sequitur de lapidis nostri multiplici virtute, & ineffabili eius medicinali effectu, & operatione, & multiplicatione.

Menander Philosophus dicit: Cum ad finem operis nostri perueneris, non indigebis operis nostri reiteratione, cum eius actio fortior sit actione ignis, eò quòd totum cõsumit, quod non facit ignis artificialis: quia ignis artificialis habet ligna, & vegetabilia, & consumit ea, non tamen omnes rerum partes, sed dimittit cineres & carbones. Sed medicina nostri lapidis non dimittit aliquid in rebus, sed res totaliter conuertit à sua forma in suam essentiam. Est enim medicina nostra sicut fauilla ignis, quæ in actu augmentatur, & augetur in quantitate, vt dicit Hermes. Et in tantum augmentatur & multiplicatur, quòd oportet operantem ex illo ab actione cessare ad tempus tædio affectus. Et hoc est venenũ, de quo se Philosophi iactauerũt, cum quo lapides viuificauerunt, quorum naturę fuerunt diminutę, & reduxerũt eos ad naturam temperatam.

Quare

Quare honora lapidem nostrum. Hermes dicit: Cùm lapis noster ad suum terminum peruenit, nihil eo subtilius videtur.

Non ergo miremini, si corpora super cœlestia sunt in se incorruptibilia, cùm in inferioribus, in natura incorruptibilitas sit reperienda, nullique aliorum corporum inferiorum subiecta.

Nam si lapis noster staret in igne vsq; ad nouissimum diem, nunquam consumeretur, nec transmutaretur. Et subdit idem Hermes, dicens: Cùm ad eius finem perueni, tale gaudiũ mihi fuit, quale nunquam diebus vitæ meæ habueram, videns, quòd tanta essentia sine elementalibus materiis in his inferioribus possit detineri. O natura maxima creaturarũ, quæ continet quod ignis non potest.

Qualiter medicina nostra lapidis curat omnes morbos, & infirmitates, & modus vtendi ea.

Modus vtendi medicina talis est secundum omnes Philosophos. Si vis nostra medicina vefcendo vti, tunc recipe de Elixir nostro pondus duorum florenorum ducatorum, ad vnam libram alicuius confectionis, & comedere de ista confectione in hyeme pondus vnius drachmę: Quod si feceris, omnes infirmitates corporales, ex quacunque causa siue calida, siue frigida fuerint, depellit. Et conseruabit

204 LVDVS PVERORVM.

sanitatem, & iuuentutem in homine, ac ex homine sene facit iuuenem, & facit cadere canos crines. Item nostrum venenum Philosophicum curat lepram confestim. Phlegma dissoluit, sanguinē mundificat, visum & omnes sensus acuit, & ingeniū miro modo super omnes medicinas Philosophorum. Quare nostra medicina æstimationem non habet, quoniam omnia facta sunt propter hominem, &c.

Præscriptus tractatus, est per quendam doctorem in famosa ciuitate Lypsæ commorantem, ex vetustissimo libro exscriptus. Qui liber antiquus, fuit quondam Caroli quarti Romanorum Imperatoris, ex quo etiam laborare fecit lapidem nostrum, & perfectissimè adimpleuit. Qui etiam multa monasteria diuersorum ordinum multasq; egregias collegiatas Ecelesias & cathedrales erexit & fundauit, &c.

INCIPIT LIBER ROSA-
RIVM PHILOSOPHORVM,
*Compositus, & in unum compila-
tus diligentissimè.*

VI desiderant artis Philosophicæ scientiæ maioris cognitionem verissimam habere, libellum hunc diligentius inspiciant, & sæpissimè perlegant, & optatum prosperum consequentur.
Audite

ROSARIUM PHILOSOPH. 205

Audite hæc filij priscorum Philosophorum, quam altissima possum voce libet proclamare. Venio namq; vobis præcipuum humanarum rerum statum aperire, secretissimum omnium secretorum, totius Mundi thesaurum, non fictè nec irrisoriè, sed certissimè & humanissimè palam ipsum efficiam. Quapropter vos mihi talem exhibeatis audiendi deuotionem, quale vobis afferam doctrinæ magisterium: nempe eorum quæ vidi proprijs oculis, & manibus meis palpauì, aliquod nunc possum vobis re-ctius testimonium perhibere. Quidam & confidentius quàm fallaces multi iactatores, qui post multas tandem expensas & labores, nullum sibi nisi miserabilem inueniunt effectum. Clarè ergo vobis loquor & apertè, quatenus tam periti quàm etiam imperiti valeât ex hoc magisterio secretum intelligere. Nec meritò poterit me quisquã blasphemijs afficere: Nam cum antiqui Philosophi tam obscurè quàm & confusè scripserunt, ita vt nedum intelligantur, sed nec conuenire videantur, quatenus preciosissimam artem hanc inquirentes, aut fallerent, aut à proposito deterrerèt. Ego quidem remota omni fallacia & obscuritate, vobis planè experimentũ omne ante oculos apponam verissimum, simul & cum Philosophorum sententijs, ad propositum adductis ipsum quam optimè facientibus, quatenus res de qua agitur, eo apertior fiat & clariùs intelligatur.

Vnde primò notum facimus, omnes extra naturam operantes, deceptores esse, & in re non debita laborare. Porro ex homine non nascitur nisi homo, & ex bruto non nisi brutum, & omne simile profert non nisi suum simile. Quapropter qui de proprio non habet, de alieno ad libitum suum habere non potest. Hoc autem dicimus, vt nemo amittat suam pecuniam. Nam cum quidam decepti sint ingenij sui tarditate, & ad inopiam deducti, alios tentant etiam seducere, & ad miseriam compellere. Consulo autem, vt nemo se arti huic intromittat ad inueniendum, nisi principium veræ naturæ & eius regimen agnoscat, qua cognita pluribus non indiget rebus, nisi vna, nec magnas requirit expensas, quoniam vnus est lapis, vna medicina, vnum vas, vnum regimen, vnaque dispositio. Et scias quòd ars est verissima. Porro Philosophi nunquam studissent tot colorum diuersitates, & ordinem exprimere, nisi vidissent & tetigissent. Quare illud repetimus: Omnes extra naturam laborantes deceptos esse ac deceptores. Igitur in natura nostrum sit exercitium, & intētum obsequium: quia lapis noster de re animali, vegetabili & minerali. Vnius ergo esto voluntatis in opere naturæ, nec modò hoc, modò illud attentare præsumas, quia in rerum multitudine ars nostra non perficitur. Quantumcunque enim diuersificentur eius nomina, ta-

men

imen semper vna sola res est, & de eadem re: non enim introducitur in naturam, quod in ea non est de sua natura. Quare oportet esse necessarium, vt agens & patiens sint in genere res vna & eadem: In specie autem altera & diuersa, secundum Mercurium, quo diuersificatur mulier à viro, quia licet in vno genere conueniant, tamen inter se habent differentiam distinctam, vt differunt materia & forma. Materia namque patitur actionem, forma verò agit sibi assimilans materiam. Ideo materia naturaliter appetit formam, sicut mulier virum, & turpe pulchrum. Sic liberius complectitur corpus spiritum, vt ad suam perueniat perfectionem. Cognoscendo ergo radices naturales, melius facies ex eis opus tuum: quia non possum alio modo lapidem nostrum exprimere, nec alio nomine nominare. Patet ergo ex præmissis, quòd lapis noster est ex quatuor elementis: Et habent eum tam diuites quam pauperes, & inuenitur vbique, & assimilatur omnibus rebus, & est compositus ex corpore, anima, & spiritu: & conuertitur de natura in naturam, vsque ad vltimum suæ perfectionis gradum.

Dixerunt etiam quòd lapis noster fit ex vna re, & verum est: nam totum magisterium fit cum aqua nostra: ipsa namque est sperma omnium metallorum, & omnia metalla resoluntur in ipsam, vt est ostensum.

Item: Sal metallorum est lapis Philosophorum: lapis enim noster est aqua congelata in auro & argento, & repugnat igni, & resoluitur in aqua sua, ex qua componitur in genere suo. Ergo reductio corporum in primam materiã, seu in argentum viuum, non est alia nisi congelatæ materiæ resolutio, per quam seratura aperitur per ingressionem vnus naturæ in aliam. Vnde Philosophi dixere: Solem nihil aliud esse, quàm maturum argentum viuum. Nam in Mercurio sunt solùm duo elementa actũ, scilicet terra & aqua, quæ sunt passiuæ. Elementa autem actiua, vt aër & ignis, sunt in ea in potentia solùm. Sed quoniam ista in Mercurio mundo deducuntur de pura potentia ad actum, secundum debitam digestionem, & proportionalem decoctionem, tunc fit aurum. Quare in auro sunt quatuor elemẽta in æquali proportione aptata: & ideo ibi est sulphur maturum & actiuum. Ars autem nostra iuuat naturam, super administrando Mercurio Aurum maturum, in quo (vt dictum est) est sulphur maturum & optimè digestum: à natura autem per opus naturæ.

Arnoldus: Quicumque velit ad hanc scientiam peruenire, & non est Philosophus, fatuus est: quia hæc scientia non est, nisi de occultis Philosophorum.

Senior: Ars enim illa in Dei potentia reseruata, quæ Laycis est inimica.

Vnde

Vnde Geber: Non ergo hæc scientia pauperi & egenti conuenit: sed potius est illis inimica.

Secundò Politicorum dicit Philosophus: Impossibile est indigentem Philosophare.

Duplex est via in ista arte secundùm Philosophos: scilicet vniuersalis & particularis. Via vniuersalis est facilis & rara. Et est talis quæ ex principijs veris & naturalibus educitur: quibus virtus seminaria & reformatiua statim, & in momento indurat Mercurium, & quodlibet metallum debite præparatum tingit in verum aurum vel argentum, secundùm quòd talis virtus primordialiter ad suum finem fuerit actiuorum ad passiuam coniunctione.

Secunda verò via dicitur particularis, & est difficilis & laboriosa. Nota, licet Alchimia in via vniuersali partim sit naturalis, partimque artificialis, magis tamen est naturalis: quia natura in via veræ Alchimie nil alienum vel extraneum introducit: quia natura habet in se quod operatur, eò quòd actiua iunguntur passiuis per competentem vnionem seu applicationem, cætera verò natura per se operatur.

Plato, lapis noster est res quam ignis non tetigit, à qua noster Mercurius surgit.

Tria sunt genera laborantium artem Alchimicam, scilicet Alchimista, Lauchimista & Lachrimista. Non omnis qui dicit, recipe, recipe, intrabit in artem, quia vnum tantùm est reci-

pe: vnum corpus non intrat alterum.

Gratianus: Accipe hoc & hoc, & fac sic & sic, & habebis hoc, & illud est verum apud omnes Philosophos. Vnde Philosophus: Primum verbum recipe recipe, multos errores fecit. Ideo primum opus est dissoluere rem lapidis: id est, Mercurium non vulgi.

Arnoldus: Fatui autem intelligentes ad litteram dicta Philosophorum cæcutiunt, & non inueniunt nisi mendacium, & tunc dicunt: falsa est scientia, quia tentauimus & nihil inuenimus. Et tunc sunt sicut desperati, & vilipendunt libros & scientiam: Et ideo scientia vilipendit eos, quia scientia nostra de occultis naturæ, non habet inimicum nisi ignorantem.

Versus:

*Hic lapis exilis extat, precio quoque vilis,
Spernitur à stultis amatur plus ab edoctis.*

Sicut & Alphidius dicit: Scito quòd hunc lapidem, de quo hoc arcanum agitur, Deus non posuit magno precio emèdum, quoniam in via eiectus inuenitur, quatenus tam à paupere quàm à diuite haberi possit, vt ratione & scientia ad eum quisque possit leuiter peruenire. Argentum viuum non est lapis. Vnde Constantinus: quia fusibilis, ergo non est lapis. Argentum viuum est ignis, vnde Philosophus: Scitote ergo, quòd argentum viuum est ignis, corpora comburens magis quàm ignis.

Wir sind der metall anfang vnd erste natur/
 Die küst macht durch vns die höchsten tinctur.
 Keyn brunn noch wasser ist meyn gleych/
 Ich mache gesund / arm vnd reich.
 Vnd bin doch szund gyffrig vnd tödlich.
 Mineralis.

Succus lunariæ, Aqua vitæ, Quinta essen-
 tia, Ardens vinum, Mercurius vegetabilis, o-
 mnia idem sunt: Succus lunariæ fit ex vino no-
 stro, quod paucis filijs nostris notū est, & cum
 illo fit solutio nostra, & fit aurum potabile no-

strum mediante illo, & sine illo nequaquam. Corpus namque imperfectum conuersum est in primam materiam, & istæ aquæ coniunctæ cum aqua nostra faciunt vnâ aquam mundam, clarâ, omnia mundans, omnia tamen necessaria in se continens: & ista est cara & vilis, de qua & cum qua perficitur nostrum magisterium. Nam corpora soluit non solutione vulgari, prout tradunt ignorantes, qui conuertunt corpus in aquam nubis, sed solutione vera Philosophica, in qua conuertitur corpus in aquam primam, ex qua fuit ab initio, ipsa eadem aqua corpora in cinerem transformat. Scias autem quòd ars Alchimie est donum Spiritus sancti. Et scias quòd diebus nostris habuimus magistrum Arnoldum de Noua villa, in curia Romana, summum medicum & Theologum, qui etiam magnus Alchimista fuit, qui etiam virgulas auri faciebat, quas consentiebat omni probationi submitti.

Arnoldus: Sciant artifices Alchimie species metallorum transmutari non posse, nisi fortè in primam materiam reducantur, & tunc quidem transmutantur in aliam quam prius erant speciem. Et hoc ideo, quia corruptio vnius est generatio alterius, tam in artificialibus quam in naturalibus. Ars enim imitatur naturam, & in quibusdam corrigit & superat eam, sicut iuuatur natura infirmi medicorum industria.

Speculum: Venerabili ergo vtimini natura,
quo-

quoniam non emendatur natura, nisi in sua natura: cui alienum nolite introducere, nec puluerem, nec aliquam aliam rem: quippe quia diuersæ naturæ lapidem nostrum non emendant, nec intrat in eum quòd non sit ortum ex eo, quoniam si aliquid extranei sibi apponatur, statim corrumpitur, & non fit ex eo quod quæritur. Vnde notifico, quod nisi similes res initio coquendi receperis, & absque manuum contritione subtiliaueris, donec omnia aqua iant, nondum opus inuenisti. Quare scire facio preciosissimum arcanum studentibus, vt non fatigentur in vanum, quia hoc magisteriũ nihil aliud est, quàm coquere argētum viuum, & sulphur, donec vnum fiat argentum viuum, quod defendit sulphur à combustione, si fuerit vas bene clausum, ita quòd argētum viuum non possit euanescere, nec sulphur possit comburi, nec deuastari: quia argentum viuum nostrum est aqua clarissima nostra. Et videmus per exemplum in aqua communi, quòd omne quod cum ea coquitur, nunquam comburitur donec ipsa aqua consumatur, quantumcumque etiam ipse ignis sit fortis. Et quando aqua consumpta est, hoc quod in vase est comburitur: & deo Philosophi iusserunt claudere os vasis, vt aqua benedicta nostra non exhalaret, sed defenderet à combustione, hoc quod in vase est: Aqua verò cum illis posita rebus, prohibuit ne ignis combureret, & factæ sunt illæ res.

Quantò magis flamma occupatur, tantò magis aqua in intimis absconditur, ne ignis calore lædatur; aqua verò in suo ventre eas recipit, & ignis flammam ab eis repellit. Iubeo autem omnes inuestigatores huius artis, in principio facere ignem leuem, donec facta sit patientia inter aquam & ignem. Et postquam videris aquam fixam sine ascensione aliqua, non cures qualis sit ignis, sed bonum est regere cum patientia, donec spiritus & corpus vnum fiant, ita quòd corporea fiant incorporea, & incorporea corporea. Ergo aqua est illa res quæ dealbat, & rubere facit. Aqua est quæ occidit & viuificat. Aqua est quæ comburit & candidat. Aqua est, quæ dissoluit & congelat. Aqua est quæ putrescit & postea facit germinare nouas, & diuersas res. Vnde, fili, moneo te, quòd totum intentum tuum sit in decoctione aquæ, & ne tædeat te, si vis habere fructum, & non cures de alijs reb. vanis nisi de sola aqua. Coque ipsam paulatim putrefaciendo, donec mutetur de colore ad colorem perfectum. Et caue quòd in principio non combures suos flores, nec suam viriditatem: & noli citò perficere opus tuum. Et nota, quòd ianua tua bene & firmiter sit clausa, vt ille qui est intus euolare nõ possit, & Deo concedente, ita peruenies ad effectum. Natura facit suam operationem paulatimè: ego verò volo quòd tu ita facias, imò secundum naturam tua sit imaginatio. Et vide
secun-

secundum naturam, de qua regenerantur corpora in visceribus terræ. Et hoc imaginare per veram imaginationem & non phantasticam. Et vide similiter quo calore fit decoctio eorū, si est violentus vel suavis.

Geber de veritatis inuestigatione.

Considerauimus in nostris voluminibus ex secretis & naturalibus potentijs, & naturalium proprietatibus, etiam per experientiam nostram inuentione inuestigationis materiam omnino certam. Non enim omnino inuenimus aliud, nisi quod ea ex quibus elicitur nostra medicina, in corporibus transmutandis, habeat in se has qualitatum proprietates.

Primò quod habeat terram subtilissimam in se, & incobustibilem, aptamq; ad figendum omnimodè fixam cum suo proprio radicali humore.

Secundò: humiditatem aëream & igneam, vniformiter coniunctam, sic, quod si vnum fuerit volatile quod & reliquum. Et quod ipsa humiditas est super omnes humiditates, expectans ignis calorem vsq; ad sui sufficientis inspissationis cineris complementum, quoad indigentiam ipsius cum permanentia inseparabili terræ scilicet annexæ sine euaporatione.

Tertiò, quod humiditatis dispositio naturalis sit talis, quod per beneficium suæ homogeneitatis, in omnibus suarum proprietatum differentijs, terram habet annexam conuersione vtriusque, quia in alterutris homoge-

neitate sit temperatum virtuosè, & vnione totali, & vinculo connexionis inseparabilis æqualiter post finalis præparationis gradum fusionem bonam præstet. Quartò, quòd hæc homogeneitas sit tantæ puritatis essentiæ, & ab omni re combustibili seu vrente artificialiter emundata, quòd omnia cum quibus coniungitur per minima non comburat, sed à combustionem præseruet. Quintò, quòd clarâ & splendidam habeat tincturam in se albam, rubeam, mundam, & incombustibilem, stabilem & fixam, quòd ignis nequaquam valeat ipsam permutare, nec sulphura adustiua seu acuta corrodentia corrumpere, nec perfrudare. Sextò, quòd totum compositum inferatum cum suo complemento finali sit tantæ subtilitatis materiæque tenacitatis, quòd post finalem suę decoctionis termini iniectionem tenuissimæ maneat fusionis, ad modum aquæ, & penetrationis profundæ vsque ad vltimæ rei permutabile, cuiuscunque fusionis ipsum extitit in complemento, & cum vicinitate & affinitate sua adhæreat suo fumo naturaliter, cum inseparabili consolidatione, contra impressionem ignis in ipsa hora sua, spiritualiter corpora in sui naturam reducens.

His consideratis inuenimus inuestigatione nostra septem proprietates rerum in nostro lapide necessarias & opportunas: Et sunt hæc: oleagineitas, materiæ tenuitas, affinitas, radicalis

ealis humiditas, puritas, claritas, Terra figens,
& Tinctura.

Prima verò differentiarum proprietas est ipsa Oleagineitas, dans in projectione vniuersalem fusionem & apertionem medicinæ. Nam primum quidem necessarium est post projectionem medicinæ, est ipsius medicinæ subita & conueniens fusio, quæ cum oleagineitate naturali perficitur & inuisceratur.

Secunda est materiæ tenuitas, siue ipsius subtilitas spiritualis, tenuis siue fluens infusione ad instar aquæ, penetrans in profundum rei alterabilis. Quia secundò post fusionem medicinæ, necessaria est ingressio eius immediatè.

Tertia est Affinitas siue vicinitas, inter Elixir & rem transmütandam, dans inhærentiam in obuiationem sui similis & retentionem. Quia tertio post medicinæ ingressionem, immediatè adhærentia conueniens est & necessaria.

Quarta est radicalis Humiditas & ignea, congelans & consolidans partes retentas cum adhærentia sui similis, & vnione omnium partium consimilium inseparabiliter in æternum: quia quartò post adhærentiam, opportuna est partium consolidatio sua radicali humiditate viscosa & necessaria.

Quinta est Puritas & Claritas mundificata, dans splendorem eminentem in combustio-

ne existenti, non adiunctis post consolidationem partium putrificatarum quæ relinquuntur, quòd ignis agens actualis habeat comburere omnes superfluitates extraneas non consolidatas: quare sequitur putrefactio immediatè, & est necessaria.

Sexta est Terra figens, temperata, tenuis, subtilis, fixa, incombustibilis, dans fixationis permanentiam, in solutione adhærens, secum stans & perseverans contra ignem: quia sextò necessaria est fixio post purificationem & opportuna.

Septima est Tinctura dans colorem splendidum & perfectum, album & citrinum intensum, dans lunificationem & solificationem rerum tràsmutabilium: quia septimò post fixationem necessarius est, & ultimus color tingens seu tinctura, colorans materiam conuertibilem in verum aurum vel argètum cum omnibus suis differentijs certis & notis.

Calidius Philosophus de aqua nostra dicit: Est enim ignis, quia omnia comburit & terit, argentum viuum est acetum. Vnde Socrates in Turba dicit: Prima vis est acetum: id est, argentum viuum. Vnde Turba: Si corpus absque aceto super ignem ponatis comburetur: id est, absque argento viuo. Turba dicit: Est acetum acerrimum quod facit corpus merum sine quo nullus color venit.

Nota

@

Nota bene: In arte nostri magisterij nihil est celatum à Philosophis excepto secreto artis, quod non licet cuiquam reuelare: quod si fieret, ille malediceretur, & indignatione Domini incurreret, & apoplexia moreretur. Quare omnis error in arte existit, ex eo quod debitam materiam non accipiunt. Igitur venerabili utimini natura, quia ex ea & per eam & in ea generatur ars nostra, & non in alio: & ideo magisterium nostrum est opus naturæ & non opificis. Et sic qui nescit principiū, finem

non consequitur: & qui nescit quid quærit, nescit etiam quid inueniet.

Scias ergo quòd æs, quod est Philosophorum aurum, est aurum eorum. Dixit autem Senior: Aurum nostrum non est aurum vulgi. Quæsiuisti autem de viriditate, putans quòd æs esset corpus leprosum propter illam viriditatem quam habet. Vnde enim tibi dico quòd totum illud, quod est perfectum in ære est, illa sola viriditas quæ in ipso est, quia illa viriditas per nostrum magisterium vertitur citò in verissimum aurum nostrum, & hoc experti sumus. Nullo tamẽ modo poteris lapidem præparare absque duenech viridi & liquido, quod videtur in mineris nostris nasci. O benedicta viriditas, quæ cunctas res generas: vnde noscās quòd nullum vegetabile, atq; fructus nullus apparet germinando, quin sit ibi viridis color. Similiter scias, quòd huius rei generatio viridis est, quare Philosophi germen ipsum appellauerunt. Et similiter eam aquam vocauerunt suæ purificationis seu putrefactionis, & veritatem dixerunt, quia cum sua aqua putrificatur seu purificatur à sua nigredine: abluitur & album reddit ipsum, postea rubeum. vnde scias quòd nulla fit tinctura vera nisi ex ære nostro. Coque ergo ipsum cum sua anima, tere, coque, reitera, donec spiritus coniungatur cum suo corpore, & vnum fiant, & habebis intentum. Sapientes autem multa nomina illi im-

imposuerunt, sed tu cōsidera illam solam rem, quæ argento viuo & corporibus adhæret, & habebis scientiam veram. Sed vt non erres, scias quid sit adhærere in corporibus. Aliqui dixerunt, quòd argentum viuum vulgi adhæret in corporib. quod est falsum. Putant enim se intelligere capitulum Gebris de argento viuo, vbi dicit: Cum in rebus cæteris exquirentes, non inuenimus inuentione nostra rem aliam magis quàm argentum viuum corporum naturis amicari, &c. Hoc autem totum intelligendum est de argento viuo Philosophico. Ipsum enim solum adhæret in corporibus, & nullam aliam rem inuenire potuerunt Philosophi antiqui, nec moderni inuenient aliam rem, quæ corporibus adhæret, nisi argentum viuum Philosophicum. Quoniam argentum vulgare non adhæret in corporibus, imò corpora adhærent ipso argento viuo. Et hoc est verum per experientiam, quia si coniungitur argentum viuum vulgi cum aliquo corpore, argentum viuum manet in natura propria, aut recedit, & non vertit corpus in suam naturam: & ideo non adhæret corporibus, sed corpora adhærent sibi. Et propter hoc multi sunt decepti in operando in illo argento viuo vulgi. Quia lapis noster scilicet argentum viuum occidentale quod prætulit se auro & vicit illud, est illud quod occidit & viuere facit. Scias ergo quòd argentum viuum coagulatum, mor-

tificatum propria natura, est pater mirabilium omnium huius magisterij nostri, & est spiritus & corpus: id est, spirituale corpus, quia sublimatione ascendit. Et hoc est quod Geber dixit: Consideratio veræ rei quæ omnia perficit, est consideratio electorum puræ substantiæ argenti viui. Sed ex quibus maximè hæc argenti viui substantia elici possit, solet quæri. Et nos respondentes dicimus quòd in his in quibus est, ex illis elicitur. Ergo, fili, considera, & vide vbi sit illa substantia, & istam accipe & non aliam, si peruenire desideras ad verum intellectum, &c. Dico tibi in charitate Christi, quòd nullo modo inuenire potuimus, nec Philosophi similiter inuenire potuerunt aliquam rem perseueratam in igne, nisi solam illam vntuosam humiditatem perfectam non cremabilem. Et illa quando est præparata, vt oportet, omnia corpora quæ tangit, ducit ad verissimum solare complementum, & super omnia corpora, & maximè Lunam.

Radix artis, est sapo sapientum, & est minera omnium salium, & dicitur sal amarum: quia oritur de minera maris, & est acutior omnibus salibus in suo genere, quia est minera, & cum eo calcinantur corpora & spiritus, & cum eo fiunt resolutiones & coagulationes Elixir.

Geber: Nota, quòd nullum argentum potest fieri nisi omnia priùs soluantur. Secundo, quòd

do, quòd nulla solutio debet fieri, nisi in sanguine proprio vel appropriato: id est, in aqua Mercurij, quæ dicitur aqua draconis. Tertio, quòd illa aqua draconis debet fieri per alembicum sine omni alia re addita: & quòd in faciendo ipsum est maximus fœtor. Quarto, quòd cum illa aqua potest solui amalgama, corpus & spiritus, cinabrium, & breuiter omnia & singula quæ sunt de natura ipsius. Quinto, quòd illa aqua debet esse munda: ergo non debet fieri, nisi de dracone purgato: purgatur autem draco ipsum ter eleuando, & inde ipsum viuificando. Sexto, quòd oportet vt solutum putrescat in calido & humido: id est, in fimo equino, ex hac oritur vna nigredo. Septimo, quòd coaguletur in sicco Solis in humido: id est, in balneo Mariæ. Octauo, quòd tempus perfectionis Elixir est ad minus vnus annus. Est tamen videre, quod debet esse tempus fœtus humani in vtero matris. Nono, quòd Mercurius nullo modo interficitur, nisi cum odore corporis perfecti rubei ad rubeum, & albi ad album: & quòd corpus potest dare pondus suo pondere remanente.

Quatuor sunt quibus opus nostrum completur, videlicet pondus, ignis, corpus & spiritus. Decimo, quòd omnes receptæ sunt spernendæ in arte. Vndecimo, quòd rebus præparatis in vase positis, erit ludus puerorum, & quod in vno vase potest magisteriũ adimpleri.

Item quicumque habet Mercurium verum, habet Elixir, & quòd Elixir est Mercurius mortificatus, seu fixus cum odore corporis, quia draco nò moritur nisi cum fratre & sorore sua. Item nota, quòd oportet omnino, quòd de corpore fiat Mercurius: id est, quòd fixum fiat volatile cū volatili: id est, cū Mercurio mundo, & est necesse quòd plus sit de volatili quàm de fixo, à duplo vsque ad quintuplum vel sextuplum vsque ad decimum, & non vltra. Et quantò plures sunt partes volatiles, tantò tardius fixantur, & fixum fit volatile in spacio vnius mensis. Et nota quòd non potest esse Elixir, nisi corpus & spiritus transeant per omnia elementa: id est, per naturas omnium elementorum, vt priùs fiant terra, postea aër: id est vapor, tertio aqua, quarto ignis: infixa quòd fugiat ab igne: nam ignis vocatur omne illud quod non fugit ignem, & quod in igne non marcescit, nec consumitur.

Qui vult inuestigare huius artis secretum, cognoscere eum oportet materiam primam nostrorum corporum, alioquin labore suo frustrabitur.

Prima materia corporum non est Mercurius vulgi, sed est vapor vinctuosus & humidus. Nam ex humido fit lapis mineralis, & ex vinctuoso fit corpus metallicum. In talem namque vaporem vinctuosum oportet vt corpora conuertantur, & in conuersione corpora interimuntur,

terimuntur, & granum corporis in mortē pro-
 sternitur, & totaliter mortificatur. Et hoc fit
 mediante nostra aqua alba & rubea. Et sic in-
 tellege, nisi granum frumenti: id est, granum
 corporis proiectum fuerit in terram: id est, in
 suam primam materiam: id est, in vinctuosum
 vaporem vel Mercurium Philosophorum &
 Sapientum, &c. Et talis vapor dicitur lapis in
 capitulis librorum notus, & principium ma-
 teriæ nostræ operationis, & sulphur vinctuo-
 sum, ex quo in complemento extrahitur quin-
 ta essentia, Mercurius, tingens omne corpus
 in Solem vel Lunam, secundum quod lapis fuit
 inaliter præparatus. Item nota, quod quasi om-
 nes Alchimie Sapientes antiqui, quoniam
 multa dixerunt, concludunt de sale, quod di-
 cunt saponem Sapientum, & clauiculam quæ
 claudit & aperit: & iterum claudit & nemo a-
 perit: sine qua clauicula dicunt neminem in
 hoc seculo posse peruenire ad perfectionem
 huius scientiæ: id est, nisi sciat salein post suam
 præparationem calcinare. Et dicunt quod de-
 bet esse in loco temperato per tres dies, vt ca-
 lor ignis & fumositates euaporent. Et ergo ex
 hoc concludo, quod omnis bona & perfecta
 medicina Alchimie & Elixir, seu puluis, oportet
 quod sit in modum salis, & sit sal, & habeat
 virtutem salis, & sit letissimæ fusionis & pene-
 rationis, proiecta super corpora metallorum,
 usa vel ignita. Et hoc Geber etiã monet, cum

dicit: Oportet quòd medicina sit velocioris fu-
 sionis quàm Mercurius, ita quòd citius fluat
 ante Mercurij fugá. Et quòd ignis ipsum con-
 sumere nec destruere possit. Et tunc dicitur sal
 fusibile, & oleum incòbustibile, & sapo sapien-
 tum. Item: Nota, sal metallorum transmutat
 Mercurium in verum Solem & Lunam. Et sic
 sal animalium trásmutat quodlibet animalium
 in veram temperantiam & optimam comple-
 xionem. Ignis fini est causa agens in opere di-
 gestionis lapidis nostri, nec valet ignis balnei
 Mariæ, quanuis etiam temperatissimus sit, lo-
 co illius. Vnde Alphridius dicit: Igne coquere
 quem tibi ostendam, est se abscondere in equo-
 rum stercore humido, quod est sapientú ignis,
 humidus & obscurus, & est calidus in secúdo
 & humidus in primo gradu. Cuius ignis pro-
 prietas est non destruere oleum: id est, mate-
 riam, sed augmêtat propter suam temperatam
 humiditatem. Solus enim ille calor est æqua-
 lis & tēperatus, & talis est summè necessarius
 in generatione istius rei. Vnde Geber dicit:
 Quia sunt fumi subtilissimi, & temperata indi-
 gent decoctione, vt in seipsis secundú æquali-
 tatem inspissentur. Solus enim calor tempera-
 tus est humiditatis inspissatiuus & mixtionis
 perfectiuius, & non super excedês. Nam gene-
 rationes & procreationes rerum naturalium ha-
 bent solum fieri per temperatissimum calorem
 & equalè, vti est solus fimus equinus humidus
 & calidus.

Hermes

@

Hermes libro quarto Tractatum.

Oportet illum qui introduci vult in hanc
 artem & sapientiam occultam, arrogantiae vi-
 tium à se repellere, & pium esse ac probum, &
 profundum rationis, hominibus humanum,
 & fereni vultus & hilarem: salutare diligenter,
 ac arcanorum permanentium, sibi patentium
 obseruatorem. Fili, prius ante omnia moneo
 te, Deum timere, in quo dispositionis tuæ vi-
 sus est, & adiuuatio cuiuslibet
 sequestrati.

Geber libro perfecti magisterij.

Artificem huius scientiæ, oportet esse subtilissimi ingenij, & naturas metallorum & eorum generationes, infirmitates & imperfectiones in suis mineris scire & cognoscere, antequam perueniat ad hanc artem. Non autem ad ipsam indagandam accedat artifex grosso ingenio & duro repletus, nec cupidus, nec auarus in sumptibus vel expensis. Nec vir duplex animo, sine felle & ceruice, vel mente variabilis, nec nimis festinus aut capitosus: Sed doctrinæ filius, vir subtilissimo ingenio decoratus, sufficienter locuples, largus, sanus, firmus in proposito & constans, patiens, mitis, longanimis & temperatus. Alphidius: Scito, fili, quòd istam scientiam habere non potes, quousq; mentem tuam Deo purifices, & sciat Deus te habere certum animum ac rectum, & tunc Mundo dominari te faciet. Aristoteles: O si Deus sciret fidelem mentem in homine, vtique reuelaret sibi arcanum.

Corrector Fatuorum.

Vnicuique arti scoriam imitari necesse est, illius naturæ cognoscere cuius rei sit natura, & sic ars imitatur suam naturam. Scias fatue per artem ipsa dignoscitur natura, nec emendari potest: nam naturæ non imitatori impossibile esset Philosophorum secreta ad perfectum finem peruenire.

Hermes

Hermes & Geber.

Qui hanc artem semel perfecerit, si deberet vivere mille millibus annis, & singulis diebus nutrire quatuor millia hominum non egeret. hoc confirmat Senior, dicens: Est ita diues habens lapidem de quo Elixir fit, sicut qui habet ignem potest dare ignem cui vult & quando vult, & quantum vult sine suo periculo & defectu. Aristoteles vigesimo de anima: Naturatissimum & perfectissimum opus est generare tale quale ipsum est.

Tabula scientia maioris.

In primis habetur in Leone nostro viridi vera materia, & cuius coloris sit, & vocatur Azoth, aut Duenech viride.

In secundo habetur similiter, & in trigesimo qualiter corpora soluuntur in argētum viuum Philosophorum: id est, in aquam Mercurij nostri & fit vnum corpus nouum. In quarto, habetur putrefactio Philosophorum, quæ nunquam fuit visa diebus nostris, & vocatur sulphur. In quinto, habetur qualiter maior pars istius aquæ, facta est terra nigra & fœculenta, de qua loquuntur omnes Philosophi. In sexto, habetur qualiter ista terra nigra in principio stabat super aquam, & paulatiuè submersa est in fundo vasis. In septimo, habetur qualiter ista terra soluta est in aquam iterū in colore olei, & tunc vocatur oleum Philosophorum.

In octauo habetur, qualiter natus est draco in nigredine, & pascitur Mercurio suo, & interficit seipsum, & submersus est in eo, & aqua aliquatulum dealbatur, & istud est Elixir. In nono habetur, qualiter aqua mundatur totaliter à nigredine & remanet in colore lactis, & multi colores apparent in nigredine. In decimo habetur, qualiter illæ nebulæ nigræ quæ erant in vase supra aquam, descenderunt in corpus suum vnde exierunt. In vndecimo habetur, qualiter ille cinis factus est albissimus, vt marmor coruscans, & illud est Elixir ad album & factus est cinis. In duodecimo habetur, qualiter illa albedo cõuerfa est in rubedinem transparentem vt rubinus, & istud est Elixir ad rubrum. Et si vis bene intelligere, totum opus lege de parte in partem, & videbis mirabilia. Hæc omnia vidi in diebus nostris vsq; ad leonem. Ego non dixi omnia apparentia & necessaria in hoc opere, quia sunt aliqua quæ non licet homini loqui. Depinxi tamen vsque ad complementum, licet non viderim. Scio quia de necessitate opus ad talem perueniat naturâ. Et impossibile est hoc sciri, nisi à Deo sciatur, aut à magistro qui eum doceat. Et scias quòd hæc est longissima via, ergo patientia & mora sunt necessariæ in nostro magisterio. Argentum viuum est sal commune. vnde Rosarius dicit: Sal commune aurum & argentum soluit, & auget in auro rubedinem, & in argento abes

to albedinem, & mutat æs à corporalitate ad spiritualitatem, & cum ea re calcinantur corpora. Vnde Lumen luminum: Si hoc sal omnipotens Deus non creasset, nõ perficeretur Elixir, & vanum esset studium Alchimicum. Nota, quatuor sunt Mercurij, videlicet Mercurius crudus, Mercurius sublimatus, Mercurius Magnesiæ, & Mercurius vnctuosus. Sed Magnesia est Luna plena. Mercurius Philosophorum: id est, materia in qua continetur Mercurius Philosophorum. Et est ille quem natura paululum operata est, & in metallicam formam formauit, tamen imperfectum reliquit. Hæc ille: Notandum quòd talis res quæ dicitur medium ingressionis, quæ neque est perfecta, neque ex toto imperfecta. Quia ex nihilo nihil fieri potest, & quòd natura non perficit in ipsa, ipse artifex adiuuando naturam ipsam potest reducere de imperfectione ad perfectionem. Et ille dicitur lapis inuisibilitatis, lapis sanctus, res benedicta. Geber.

Argentum viuum adustionem non habet. Est ergo eius depuratio terrestreitatis & aquositate remotio per ingenium, quod si fuerit purum, coagulabit illud vis sulphuris albi non vrentis, in argentum: & illa est res optima vt per artificium ex eo fiat Elixir ad argentum. Si autem fuerit sulphur rubeum optimum naturæ non vrentis, erit res optima, vt fiat ex eo Elixir ad aurum. Tale sulphur est sulphur

nostrum & sapientum, & non reperitur super terram, nisi quod ex illis corporibus extrahitur. Arnoldus: Sulphur quod est occultum in argento viuo, est dans formam auream ipsi argento viuo per virtutem coloris sulphuris mineralis eius extrinseci. Auicenna: Tale sulphur non reperitur super terram, nisi illud quod est in corporibus. Ideo corpora illa subtiliter præparentur, vt sulphur habeamus super terram. Nam corpus perfectum per nostrum magisterium iauat & perficit imperfectum, sine mixtione alicuius rei extraneæ. Aliàs sulphur cuiuscunque generis fuerit, fusionem rectam impedit, vt patet in ferro, quia non funditur, quia sulphur fixum in se habere dignoscitur. Si verò fixum non fuerit, fusionem rectam anticipans, impeditur ab igne & comburitur & euaporat, vt patet in plumbo & in alijs corporibus infirmis. Ideo sulphur vulgare non est de veritate nostræ artis, neque de perfectione eius, quoniam perfectum impedit in omnibus operationibus suis. Vnde Geber: Sulphur nunquam nisi calcinetur potest figi: & cum fuerit calcinatum, nullam dat omnino fusionem. Senior: Sulphur & arsenicus non est vera medicina huius magisterij, quia non complèt nec perficiunt, vt sufficienter notum est de omnibus minoribus mineralibus. Albertus: Sulphuris proprietatis est Mercurium congelare & cum Mercurio perficere. Sed tinctura solū
 existit

existit ex duob. perfectis corporibus, ex quibus sulphura illa elici possunt.

Philosophus: Fundamentum artis est Sol, & eius umbra. Morienes dicit: Tres species sufficiunt ad totum magisterium, scilicet fumus albus: id est, vis quinta, scilicet aqua cœlestis: & Leo viridis: id est, Æs Hermetis: & aqua fœtida, quæ mater est omnium metallorum, ex qua & per quam, & cum qua præparant Philosophi ipsum, scilicet Elixir in principio & in fine. Has igitur tres species ad eius cõfectionem nemini detegas. Sed stultus hoc magisterium tractat circa quâlibet aliam rem. Arcanum Philosophorum secretissimum. Hermes pater Philosophorum dicit: Tres partes habet Philosophia, scilicet Solem, Lunâ, Mercurium. Ex illis coniunctis pater Hermes sciuit conficere tincturam. Iohannes de Aquino: Qui auri destructionem ignorat, constructionem eius ex cursu nature necessario habet ignorare: facilius itaque est aurum construere quàm destruere. Qui verò sine his tincturam efficere credit, cæcus procedit ad practicam, sicut asinus ad cœnam. Quia corpus non agit in corpus, nec spiritus in spiritum, eò quòd forma non recipit impressionem à forma, nec materia à materia, quia simile in suo simili non habet actionem & passionem, cum neutrum eorum sit dignius altero, quia par in parem non habet imperium. Vnde Aristoteles: Nulla est

generatio vera nisi ex conuenientibus in natura. Quoniam res non fiunt nisi secundum earum naturam. Nunquam enim sambucus profert pira, nec rubus mala granata: Nec arbor mala bonos potest facere fructus. Item dicit Philosophus: Mercurius noster conuertitur in omnem naturam vel naturas, cum quibus iunctus fuerit vel diuisus.

Philosophus: Qui aurum scit destruere quod per amplius non erit aurum, ille ad maximum arcanum peruenit. Alius dicit Philosophus: Difficile est aurum destrui, difficillime construui, facilius est destruere accidentale quam essenziale. Aurum est totum Mercurius, quod patet ex ipsius pondere: & ex ipsius Mercurij facili combinatione: ergo in ipso est totalis & radicalis Philosophorum intentio & voluntas. Has enim virtutes & excellentias acquisiuit mediante calore cœli & planetarum motu, quas per se creare est impossibile nisi per accidens. Ad hæc autem omnia in Mercurio, si artifex opus incipit peruenire quidem posset cum meditatione, suffragio ignis, & ingenio, quod laboris est copia. Albertus: Vnde patet quod multa quantitas argenti viui est causa perfectionis in corporibus. Multa verò sulphureitas, scilicet immunda, est causa perfectionis & corruptionis. Euclides vir sapientissimus nobis consuluit vt nihil operemur nisi in Sole & Mercurio simul iunctis, in quibus
lapis

lapis Philosophorum consistit. Ex perfecto nihil fit, quia iam perfectum est, prout ista natura seu artificium, habemus exemplum in pane. Panis fermentatus & coctus, est perfectus in suo statu seu esse, & ad suum vltimum finem peruenit, nec ex eo plus poterit fermentari sicut est in auro, aurum purum deductum est per examen ignis in corpus firmum & fixum, & cum eo amplius fermentare omnino impossibile est apud Philosophos, nisi habeatur materia prima metallorum, in qua resoluatur aurum in primam materiam, & in elementa miscibilia. Recipiamus ergo illam materiam, unde erit aurum, & mediante artificio, deducitur in verum fermentum Philosophorum. Et mutemus hoc cum ingenio in materiam perfectam, vel in spiritum corporum perfectorum. Quare multi inter modernos laborantes etiam Philosophi sunt decepti, quia opus dimittunt ubi esset incipiendum. Heu vobis doctrinae filij, qui speratis fructum colligere antequam maturi sunt, & speratis metere ante messem. Alius Philosophus: Ex perfecto nihil fieri potest, quoniam rerum species perfectæ in sua natura non mutatur, sed potius corrumpitur: neque ex imperfecto penitus secundum artem aliquid fieri potest. Ratio est, quia ars primas dispositiones inducere non potest, sed lapis noster est res media inter perfecta & imperfecta corpora, & quod natura ipsa inæcepit, hoc per

artem ad perfectionem deducitur. Si in ipso Mercurio operari incœperis, vbi natura reliquit imperfectum, inuenies in eo perfectionem, & gaudebis.

Perfectum non alteratur, sed corrumpitur. Sed imperfectum bene alteratur: ergo corruptio vnius est generatio alterius.

Speculum: Necessè est quòd lapis noster extrahatur de natura duorum corporum, antequam de eo fiat Elixir completum: quoniã est necessarium quòd Elixir magis sit depuratum, &

tum, & digestum quàm aurum & argentum, eò quòd ipsum habet conuertere omnino à perfectione diminuta in aurum Philosophorum vel argentum, quod ipsa minimè perficere possunt Quia si de perfectione sua alteri darent, ipsa imperfecta remanerèt, eò quòd non possunt tingere nisi in quantum se extendunt: quoniam nulla res dealbat, nisi secùdùm suam albedinem: nec vlla res rubificat, nisi secùdùm suam rubedinem. Et ideo ad hoc fiunt opera in lapide nostro vt melioretur eius tinctura in eo plus, quàm in sui natura. Et etiam vt fiat Elixir iuxta Sapientum allegoriam compositum ex speciebus limpidis condimètum, antidotum, medicina & purgamentum omniù corporum purgandorum, transformádorum in lunificum & solificum verum. Hermes.

Ibi fit coniunctio duorum corporum, & est necessaria in nostro magisterio. Et si vnum istorum duorum corporum tantùm non esset in nostro lapide, nunquam aliquo modo tincturam daret. Ideo dicit Philosophus, portauit eum ventus in ventre suo. Planum est ergo quod ventus est aër, & aër est vita, & vita est anima: id est, oleum & aqua. Arnoldus: Ordines inter quantitatem ignis experimètum demonstrat mediocrem. Quoniam in solutione ignis semper erit lenis, in sublimatione mediocris, in coagulatione téperatus, in dealbatione continuus, in rubificatione fortis. Si ve

rò istis nescienter erraueris, casum sæpissimè & laborem deflebis. Oportet ergo vt sedulus operi insistas: quoniam ars ab ingenio iuuatur, & ingenium ab arte similiter. Sed & soli complemento intēdas, alia prætermittas. Sanctus Thomas de Aquino: Est autem materia lapidis aqua grossa. Agens autem est calor aut frigus congelans illam aquam. Idem: Et credas preciosiores esse lapides qui procedunt ab animalibus, quàm alij.

Lumen luminum: Nullum tamen genus lapidum poterit præparare, absque duenech viridi & liquido quod valet, & in mineris nostris nascitur. Rasis:

Fili, contemplare altissima mundana, quæ sunt à dextris & à sinistris, & ascende illuc vbi lapis noster inuenitur, & in illo monte qui fert omne genus pigmentorum & specierum similiter & minera.

Malchamech: Lapis qui est in hoc opere necessarius de re animata est. Hunc inuenies vbi que in planitie, in montibus & aquis, & habent eum tam diuites quàm pauperes. Est que vilissimus atque carissimus, crescit ex carne & sanguine, quam preciosus homini scienti illum. Ex thesauro Philosophiæ: Dixerunt Philosophi, quòd lapis noster est ex spiritu, corpore & anima, & verum dicunt. Nam corpus imperfectum dixerunt corpus, fermentum animam, & aquam spiritum, & bene quidem.

Nam

Nam corpus imperfectū per se est corpus graue & infirmum & mortuum. Aqua est spiritus, corpus purgans, subtilians & dealbans. Fermentum est anima quę corpori imperfecto vitam tribuit, quam prius non habebat, & in meliorem formam perducit. Corpus est Venus & fœmina, spiritus est Mercurius & masculus, anima est Sol & Luna. Corpus habet liquefieri in primam materiam suam, quę est Mercurius, vt dicit Morienes: Mercurius noster non habetur nisi ex corporibus liquefactis, liquefactione non vulgari, sed ea tantum quę durat donec coniuges vero matrimonio sociantur & vniuntur, & hoc vsq; ad albedinem. Morienes dicit: Accipe flegmaticū & colericum, & terite sanguineum cum eis donec sanguineum fiat cœlum tingens. Hermes: Intelligite filij sapientum, quod hic lapis preciosissimus clamet: Protege me, protegam te: largire mihi lumen meum vt te adiuuem. Sol enim meus & radij mei intimi sunt in me. Luna verò mihi propria est, & lumen meum omne lumen superat, & mea bona omnibus bonis sunt sublimiora. Gaudet & lætitiā, & diuitias, & delicias optatibus largior multas, & cūm quid inquirō, agnoscunt: eos intelligere facio, & diuinam vim possiderę facio.

Ego gigno lumen, tenebrę autem naturę nę sunt, nisi metallum meum esset siccum. Omnia corpora mei indigent, eò quod ea

liquefacio: eorum rubiginem deleo, & substantiam extraho. Me igitur & filio meo coniuncto, nil melius ac venerabilius in Mundo fieri potest.

Vasis dispositio ad opus nostrum conueniens secundum traditionem cuiusdam Ferrarij nomine dictum.

Fiat concha vitrea rotunda, cuius fundus parvæ sit quantitatis ad modum parapsidis. Et in medium eius spōdiliū formetur zona vitrea circumdans eam. Et super illam zonam paries fundetur rotundus æquè distans à conchæ pariete ad grossitiem, cooperuli ipsius conchæ, ita quòd in distantia hac cadat paries coopertorij largè sine pressura. Altitudo verò parietis huius sit ad mensuram altitudinis parietis conchæ, aut parum plus aut parum minus. Formentur verò duo coopertoria ad mensuram huius concauitatis duorum parietum æqualia, quorum longitudo sit æqualis, & sit quælibet duarum magnarum palmarum, & figura eorum vna scilicet pyramidalis: In quorum capitibus duo æqualia sint foramina, vnum videlicet in vno, & alterum in altero, in quibus ambobus possit cadere vna gallinæ penna. Est autem tota vasis intentio, vt possit remoueri secundum artificis voluntatem coopertorium illius: & quòd iunctura sit ingeniosa, per quam sine lutatione aliqua, non pateat spiritibus:

spiritibus: id est, Mercurio & lazmer egressio. Specialis intentio super hoc est, vt concha inferior cum spondilibus suis vsque ad medium subintret coopertorium suum.

Hermes: Draco non moritur nisi cum fratre & sorore sua interficiatur, non per vnum solum, sed per ambo simul, scilicet per Solem & Lunam.

Philosophus: Mercurius nunquam moritur nisi cum sua sorore interficiatur: id est, cum Luna vel Sole illum congelare oportet. Nota quod Draco est argentum viuum, extractum corporibus, habens in se corpus, animam & spiritum, super quo dicit: Draco non moritur nisi cum fratre suo & sorore sua: id est, Sole & Luna: id est, sulphure extracto habente in se naturam humiditatis & frigiditatis ratione Lunæ, cum illis Draco moritur: id est, argentum viuum ab eisdem corporibus extractum à principio, quæ est aqua permanens Philosophorum, quæ fit post putrefactionem, & post separationem elementorum: & aqua illa alio nomine dicitur aqua fœtida.

Vnde Philosophus: Omnia fert secum quæ indiget hæc aqua fœtum. Aristoteles secundo physicorum: Ridiculum est ex perfecto facere imperfectum melius.

Bonellus Philosophus: Æs quod prædixi non est Æs, neque stannum vulgi, sed est verum opus nostrum. Quia oportet corpori ma-

gnessiæ misceri vt coquatur & teratur cum aqua vitæ, donec diruatur. Habere autem vos oportet huius filij artis aquam multam, & hoc continuo, donec per partes aquæ apposueris, & maxima pars terræ fuerit soluta. Auicenna: Quod fit spirituale in vase sursum ascendit. Quod verò spissum & grossum in vase manet deorsum. Et nisi corpus ita denigraueris & destruxeris, donec aqua non vult misceri ei, vel recipi à terra, nihil consequeris. Nam quando fit puluis spiritualis in vase, manet deorsum. Ideo nisi omnia vertas in puluerem spiritualem nondum eam contriuisisti. Et quod facis in albo corpore, fac & in rubeo: quia hæc medicina est in essentia vna, & in modo agendi similiter vna. Versus:

*Aes in aquam puram nil plus perficere cura,
Tinctura gymme de rebus fixis in igne.
Solutur in igne rata, lapis est aqua fixa gelata,
Quam redit in formam primum sic percipe normam,
Tunc erit aes nostrum lapis instar Philosophorum.*

De sale Philosophorum.

Tres sunt lapides, & tres sales sunt, ex quibus totum magisterium consistit: scilicet mineralis, plantalis, & animalis. Et sunt tres aquæ, scilicet Solaris, Lunaris, & Mercurialis. Mercurius est minera, Luna planta, quia recipit in se duos colores, albedinem & rubedinem. Et Sol est animalis, quia recipit tria, scilicet con-

et constrictionem, albedinem & rubedinem,
& vocatur animal magnum. Et sal Armonia-
cus fit ex eo. Et Luna vocatur planta, & sal Al-
kali fit ex ea. Mercurius verò vocatur lapis mi-
neralis, & fit sal commune de eo. Item: Quan-
do Philosophi viderunt rem huius artis disso-
lutam, vocauerunt eam, salem Armoniacum.
Et quando fuit putrefactum, tunc dixerunt la-
pis noster est vilis, & in sterquilinio inuenitur.
Et multi foderunt, & in stercore operati sunt,
& nil inuenerunt. Et quando fuit in aquâ con-
uersus, habent eum tam diuites quam paupe-
res, & inuenitur in omni loco, & in quolibet
tempore, & apud omnem rem, cum inquisitio
aggrauat inquirentem. Et quando fuit dealba-
tus, vocauerunt eum Arsenicum, & nomine o-
mnis rei albæ, & lac virginis. Et quando fuit
rubea, vocauerunt sulphur, iacintum, & san-
guinem, & nomine cuiuslibet rei rubæ.

Gratianus: De omni re potest fieri cinis, &
de illo cinere potest fieri sal, & de illo sale fit a-
qua, & de illa aqua fit Mercurius, & de illo Mer-
curio per diuersas operationes fit Sol.

Arnoldus: Cinis verò iste fusione caret: qua-
nter autem ingrediatur vt tingat, certè lique-
factio sibi redditur, siue sudor, per modum à
Philosophis traditum. Quis ergo modus est
solle, est ne iam aquam soluendo: certè non: quo-
niam Philosophi non curant de aquis tangen-
tibus, & huiusmodi humiditatibus.

Philosophus: Quicumque vult corpora & spiritus alterare, & mutare à sua natura, oportet vt prius reducat ad naturam salium & aluminum, aliter nil faciet: deinde soluat ea.

Philosophus: Salia & alumina sunt, quæ ab operibus nostris fiunt. Vnde Arnoldus: Qui haberet sal fusibile, & oleum incombustibile, laudaret Deum. Auicenna ait: Si vis ditari, præpara sales, donec sint aqua pura: quoniam sales conuertuntur in spiritum igne. Sales sunt radices tui operis. Hermes: Omnia salia cuiuscunque generis arti nostræ sunt contraria, dempto sale nostræ lunariæ. Arnoldus: Ratio autem quod non fit in salibus seu aluminibus est: quia factus est, qui quærit à natura quod in ea non est. Philosophus: Sal metallorum dat soluere Mercurium in aqua pura sub fimo. Et illud mixtum coagulatum erit perfecta medicina.

Nota, omne sal bene præparatum, redit ad naturam salis armoniaci, & totum secretum est in sale communi præparato. Nota: Vitriolum Romanum habet naturam lapidis metallorum, & est calidum & siccum. Item: Alumen videtur esse Mercurius coagulatus, sed deficit à suo complemento, calidum & humidum: & dicitur compar vnus: id est, Mercurius. Qui ergo scit sale & eius solutionem, ille scit secretum occultum antiquorum sapientum. Pone ergo mentem tuam super sale, nec cogites de

@

PHILOSOPH. 245

es de alijs. Nam in ipsa sola occultatur scien-
tia & arcanum præcipuum, & secretissimum
omnium antiquorum Philosophorum.

CONIUNCTIO SIVE

Coitus.

D Luna durch mein v̄mgebē/vñ süsse mynne/
Dirstu schön/starck/vñ gewaltig als ich byn.
D Sol/du bist vber alle liecht zu erkennen/
So bedarffstu doch mein als der han der hēnen.

Arisleus in visione.

Coniunge ergo filium tuum Gabricum dilectiorem tibi in omnibus filijs tuis cum sua sorore Beya, quæ est puella fulgida, suavis & tenera. Gabricus est masculus, & Beya fœmina, quæ ipsi dat omne quod ex ipsa est.

O natura benedicta, & benedicta est tua operatio, quia de imperfecto facis perfectum. Idcirco non assumes ipsam naturam nisi puram, mundam, crudam, amœnam, terream & rectam. Si verò secus feceris, non proderit quicquam. Vide quòd nil contrarium intres cum lapide nostro, nisi ipsum solum pone. Coniunge ergo seruum nostrum sorori suæ odoriferæ & inter se filium gignent, qui non assimilabitur parentibus. Et quanuis Gabricus fit charior Beyæ, tamen non fit generatio sine Gabrico. Gabrici enim cum Beya concubium protinus mortuum est. Nam Beya ascendit super Gabricum, & includit eum in suo vtero, quòd nil penitus videri potest de eo. Tantoque amore amplexata est Gabricum, quod ipsum totum in sui naturam concepit, & in partes indiuisibiles diuisit. Vnde Masculinus ait: Versus:

*Quæ quasi lac fuerat conceptio sanguinem mutat,
Pallida nigrescunt, rubea diffusa litescunt,
Candida mulier, si rubeo sit nupta marito,
Adox complexantur complexa q̄ copulantur.*

Per

*Per se soluuntur, per se quoque conficiuntur,
Ut duo qui fuerant, vnum quasi corpore fiant.*

Vnde Maria soror Moyfi dicit: Matrimonia gummi cum gummi vero matrimonio, & fac illa sicut aquam torrentem. Aftanus:

Spiritus non coniunguntur corporibus, donec perfectè fuerint depurati. Et in hora coniunctionis maxima apparent miracula. Tunc enim corpus imperfectum coloratione firma coloratur fermento mediante, quod fermentum est anima corporis imperfecti. Et spiritus mediante anima cum corpore coniungitur & ligatur, & cum ea simul in colorem fermenti conuertitur, & fit vnum cum eis. Basius dicit: In perfecto magisterio lapides non recipiunt se ad inuicem, nisi vtrique prius fuerint mundati. Non enim recipit corpus spiritum, neque spiritus corpus, ita quòd spirituale fiat corporeum, vel corporeu spirituale, nisi prius fuerint ab omni sorde depurati perfectissimè. Senior: O Sol tu mei indiges, sicut gallina gallus indiget, & ego indigeo opere tuo. Alexander in secretis naturæ: scias quòd nullus natus nascitur, nisi ex viro & muliere.

Hermes tractatu secundo: Hoc, fili, noscās, quòd nisi quis sciat ducere, & prægnantem facere, & generare species nil fit, nec aliquid peragitur. Si autem hoc fecerit, maximæ dignitatis erit.

Rosinus Philosophus: Artis auri arcanum

fit ex masculo & fœmina, quia fœmina masculi vim recipiens lætatur, eo quòd fœmina masculo roboratur. Alphidius: Fili per fidem gloriosi Dei, complexio est ex complexione inter duo luminaria, masculinum & fœmininum. Deinde seipsa complectùtur & coeunt, & lux moderna ab eis gignitur, cui nulla lux similis est per totum Mundum. Senior:

Ex duabus aquis vnam facite aquam. Si verbulum meum intellexistis, omne regimen sub pedibus vestris erit. Rosarius: Oportet te duas aquas habere, vna est alba, altera verò rubea.

Senior: Hæc aqua est in qua congregatæ sunt potentia albedinis & rubedinis. Hali, Philosophus & Rex Arabiæ in suo Secreto dicit: Accipe canem coëtaneum, & catulam Armeniæ, iunge simul, & hi duo parient tibi filium canem, coloris cœlici: & iste filius seruabit te in domo tua ab initio in hoc Mundo & in alio. Senior: Seruus rubicundus candidam duxit vxorem, & in istorum coniunctione vxore grauida remanente, peperit filium, qui in omnibus suos genitores seruauit, & est splendidior & lucidior. Rosinus Philosophus: Hic enim lapis est clavis: eo namque excepto nihil fit, lapis enim noster est fortissimi spiritus, amarus & æneus, cui corpora non miscentur quousque dissoluatur. Et si verò nomine nuncuparem, insipientes eum esse non crederent.

rent, Arnoldus: Tu qui cupis inuestigare huius artis secretum cognoscere te oportet primam metallorum materiam, alioquin tuo labore frustraberis. Rosinus: Vtimur vera natura, quoniam natura non emendat naturam, nisi in suam naturam. Tres sunt lapides Philosophorum principales, videlicet, Mineralis, animalis, & vegetabilis. Lapis mineralis, vegetabilis, animalis, triplex in nomine vnus in esse.

Spiritus est duplex, scilicet tingens & præparans. Albertus: Spiritus præparans æs dissoluit, & à corpore magnesiæ extrahit, & iterum ad ipsum corpus reducit. Senior dicit: Et ipse est præparator & extractor animæ à corpore eius, & ipse reducit ad corpus suum. Spiritus tingens dicitur quinta essentia, quæ est vis & anima stans, profundans & penetrans. Vnde liber trium verborum. Oportet te extrahere quintam essentiam, aliter inuanum laborabis, & hoc sine dubio absq; aqua fieri non potest. Secundus verò spiritus est extra corpus, & est aquæ naturæ, & est tingens corpus in Elixir, vt Turba dicit. Masculus verò hic est corpus, & fœmina hæc est spiritus. Arnoldus: Quod spiritus nõ alteratur à corpore, ita quòd amittat suam virtutem spirituales, sed omne corpus alteratur à spiritibus & tingitur. Aristoteles: Notate ergo verba, signate mysteria, quia spiritus qui soluit terram albam foliatam,

non permanet aliquid eorum fixum, nisi occupaueris ipsum cū corpore illo de quo præparatum erat in principio. Aqua permanens siue perennis siue vinum ardens, dicitur aqua corporis: id est, quando corpus est redactum in Mercurium. Item absque aqua permanente nihil fit, dicitur etiam aqua vitæ. Vnde Philosophus: Iuro per Deū cœli, nihil aliud est ars, quàm lapidem soluere & coagulare semper. Et iterum: Solum cum ardente vino posses complere Elixir perfectum. Aqua Philosophorum vocatur vas Hermetis, de qua Philosophi sic scripserunt: In aqua nostra fiunt omnes modi, scilicet sublimatio, distillatio, solutio, calcinatio, fixio. In dicta aqua fiunt tanquam in vase artificiali, quod est maximum secretum. Et aqua est pondera sapiētum, ideo aqua & ignis tibi sufficiunt ad totum opus, aqua nostra fortior est igne: quia facit de corpore auri merum spiritum, quod ignis facere non potest. Et ignis respectu eius est tanquam aqua respectu ignis vulgaris. Ideo dicunt Philosophi: Comburite æs nostrum igne fortissimo. Aristoteles: In regimine principum dicit ad Alexandrum de quatuor elementis. Quando habueris aquam: id est, Mercurium ex aëre: id est, Sole, & aërem ex igne, scilicet spiritum Mercurij, & ignem, scilicet Mercurium ex terra, scilicet Lunæ, tunc plenè habebis artem. Vnde Philosophus: Lapis noster transit in terram, terra
in aquam,

in aquam, aqua in aërem, aër in ignem, ibi est status, sed descendetur econuerso. Opus albū completur tribus elementis, in quo non est ignis, scilicet tria pondera terræ, duo aquæ, vnum aëris. Ad Elixir verò Solis, mitte duo pondera terræ, aquæ tria, aëris vnum cum dimidio, & de igne: id est, fermentum rubeum.

Rasis in Libro magno præceptorum sic ait: Quicumque ignorat pondera, non laboret in nostris libris, quia Philosophi nil suarum rerum posuerunt, nec aliud occultaerunt nisi hæc.

Turba dicit: Nostra contritio non fit manibus, sed fortissima decoctione. Calidius: Minor ignis omnia terit. Nota: differentia est inter elementum & elementatum, & quintam essentiam. Elementum est primum componibile, vnde nec terra, nec aqua, nec aër, nec ignis purum elementum est, & simplex apud nos: quia inter se inuicem ista commiscuntur, & maximè in illa parte vbi se coniungunt. Sed quinta essentia est corpus per se subsistens, differens ab omnibus elementis & elementatis, tam in materia quàm in forma, tam in natura, quàm in virtute, non habens in se causam corruptionis, & dicitur quinta essentia: ideo quia ex omnibus elementatis est extracta, nec in ea est motus elementalis, sicut in alijs corporibus elementalibus. Lapis ergo dicitur omnis res: quia habet in se & de se omnem rem ne,

cessariam de sua perfectione. Vbi que inuenitur propter elementorum participationem: omnibus nominibus nominatur, propter naturæ suæ dignam & mirabilem colorum varietatem: & vilissimus per putrefactionem, & charissimus per virtutem, apud Philosophos est hoc magisterium tectum & absconditum. Lapis noster dicitur vna res, quando corporis substantia & aqua præparatur indiuisè, ita quòd vnum illorum separari ab altero non potest. Lapis noster dicitur esse de materia combustibili, & solus Mercurius spiritus est incombusibilis & aëreus, & ideo oportet quòd sit in magisterio. Item: Lapis quem Philosophi quæerunt, in quo sunt elementa prima mineralium, tinctura & calx, anima & spiritus cum corpore, fixum & volatile, est Mercurius scilicet non quilibet, verùm ille circa quem natura suas primas operationes determinauit ad naturam metallicam, & imperfectum reliquit. Hunc autem lapidem si extraxeris ab illa re, in qua inuenitur, & circa ipsum incæperis operari ad perfectionem, incipiendo in eo, vbi natura illum reliquit, inuenies in eo perfectum, & gaudebis.

Argentum viuum per se nil valet, cum verò mortificatur cum corpore suo occulto, tunc valet & viuit vita incorruptibili, & hoc corpus est de natura Solis, ideo necesse est quòd totum argentum viuum conuertat in naturam
Solis,

Solis, sicut fermentum totam pastam conuertit in fermenti naturam, non autem econuerso: quia semper dominatum transfertur ad dominans. Lapis noster apud omnes Philosophos nominatur Mercurius qui non est natus, vt multi putant, sed de corpore extractus. Lapis Philosophorum ex tribus, scilicet Sole, Luna & Mercurio: id est, fac Mercurium ex Sole & Luna in suo esse sine Mercurio vulgi, sed per viam Philosophicam. Nota: Hic lapis est vnus in toto Mundo, & qui ab hoc vno in principio operis errauerit in vanum laborat. In toto Mundo non est alia res necessaria in opere nostro nisi iste lapis nobis Solis filijs datus. Arnoldus: In nostro lapide sunt Sol & Luna in virtute & potentia, ac etiam in natura. Si hoc esset non fieret inde Sol neque Luna, quia Sol & Luna in nostro lapide sunt meliores, quam vulgaris in ipsorum natura, eò quòd Sol & Luna in nostro lapide sunt viui, & vulgares sunt mortui respectu Solis & Lunæ in nostro lapide. Ideo Philosophi nominauerunt ipsum lapidem, Solem & Lunam inuicem: quia in ipso sunt potentialiter & non visibiliter, sed in virtute & in essentia. Quare dicit Hermes: Quia lapis noster clamat, dicens: Fili, adiuua me, & ego adiuuabo te.

Hic ligen König vnd Königin todt/
Die Seele scheidet sich mit grosser noth.

Aristoteles Rex & Philosophus.

Nunquam vidi aliquod animatum crescere
sine putrefactione, nisi autem fiat putridum,
in vanum erit opus Alchymicum.

Morienes: Hæc terra cum aqua sua putrefit
& mun-

& mundificatur, quæ cum fuerit mundificata, auxilio Dei totum opus dirigetur.

Parmenides Philosophus: Nisi corpus diruatur, confringatur & putrescat, & conuertatur in substantia substantiali, non potest illa virtus occulta extrahi nec corpori commisceri.

Baccho Philosophus: Quando naturæ corruptuntur & putrescunt, tunc gignunt. Plato Philosophus: Habemus exemplum in ouo quod putrescit primò, & tunc gignitur pullus, qui post totum corruptum est animal viuens.

Plato: Nota, quòd sine corruptione generatio fieri non potest, vnde studeas in putrefactione. Philosophus: Corruptio vnus generatio est alterius.

Hermes: Secundus gradus est putrefacere & terere. Dispositio itaque eius ipsum primò denigrare & putrefacere. Plato: Primum regimen Saturni est putrefacere, & Soli imponere. Compositio verò fit ex quatuor notibus.

Democritus: Non sis piger nec velox multum in putrefaciendo calculos, & corpora collocata & coniuncta, attende in opere tuo, & proficies. Rosinus ad Euthyciam: Accipe animal marinum, desicca & putrefac. Morientes: Nullum crescens & nascens fit nisi post putrefactionem. Si autem putredo non fue-

rit, fundi nec solui poterit, & si solutum non fuerit, in nihilum redigetur.

Morienes: Lapis noster est confectio ipsius magisterij, & assimilatur in ordine creationi hominis. Nam primum est coitus, secundum conceptio, tertium prægnatio, quartum ortus, quintum sequitur nutrimentum. O charissime, hæc verba Morienis intellige, & non errabis in veritate. Aperi ergo oculos tuos & vide, quod sperma Philosophorum est aqua viua: terra autem est corpus imperfectum, quæ terra merito dicitur mater: quia est mater omnium elementorum. Ideo quando sperma coniungitur cum terra corporis imperfecti, tunc coitus appellatur, tunc enim terra corporis dissoluitur in aquam spermatis, & fit aqua sine diuisione vna.

Vnde Hali: Solutio corporis & coagulatio sunt duo, sed habet vnam operationem. Quia spiritus non coagulatur, nisi cum solutione corporis. Nec corpus dissoluitur, nisi cum coagulatione spiritus, & corpus & anima quando coniunguntur, agit vtrumque in suum simile. Exemplum: Cum aqua coniungitur terræ, aqua cum sua humiditate & virtute conatur eam dissoluere: nam facit eam subtiliorem, quam prius erat, & reddit eam consimilem sibi: quia aqua est subtilior terra, similiter facit anima in corpore. Et eodem modo inspissatur aqua cum terra, & fit consimilis terræ indensata,

fatæ, quia terra spissior est aqua. Ideo inter solutionem corporis & coagulationem spiritus non est differentia, nec diuersum opus in aliquo, ita quòd fiat vnum sine alio: sicut non est inter aquam & terram in sua coniunctione diuersa pars temporis, quod cognoscitur vel separatur vna ab alia in earum operationibus. Sicut sperma viri nõ separatur à spermate mulieris in hora sui coitus: sic & earum vnus est terminus, vnum factum, & vna & eadem operatio in simul cernit super ipsa duo.

Ideo dicit Mercurinus:

*Rerum mixturam coitum vocat & genituram,
Semina miscentur quasi lac, quæ mixta videntur.*

Secundum est conceptio, cùm terra in nigrum soluitur puluerem, & incipit aliquantum de Mercurio secum retinere: tunc enim agit masculus in fœminam: id est, azoth in terram. Ideo dicit Arisleus: Masculi ad inuicem non gignunt, nec mulieres concipiunt. Generatio enim est ex maribus & fœminis, & maxime ex composito.

Maribus namque ducentibus fœminas natura gaudet, & fit generatio vera: natura autem alienæ naturæ ineptæ coniuncta, nullam veritatem gignit spermatis. Hoc est quod Mercurinus dicit:

*Qui quasi lac fuerat conceptio sanguinem mutat,
Pallida nigrescunt, rubea diffusa litescunt.*

Arnoldus: Quicumque color post nigredi-

R r

nem apparebit, laudabilis est in Turba Philosophorum. Et cum videris materiam tuam denigrari, gaude: quia principium est operis. Idem: Combure ergo aes nostrum igne leui, sicut ouorum nutrix, donec corpus constituatur, & tinctura extrahatur. Non autem extrahas eam totam simul, sed per parum & parum egrediatur omni die, donec in longo compleatur tempore.

Ego sum nigrum albi, & rubeus albi, & citrinus rubei, & certe veridicus sum & non mentiens. Et scitote quod caput artis est coruus, qui in nigredine noctis & diei claritate sine alis volat. Ex amaritudine namque in suo gutture existente, coloratio accipitur, à suo vero corpore, rubor, ac suo dorso mera aqua accipitur. Intelligite ergo donum Dei, & recipite, & ab omnibus celate insipientibus. De cauernis namque metallorum occultum est, cuius lapis est mirabilis & animalis, color splendidus, mons sublimis, & mare patens. Etenim confitemur, quod in lapide Philosophico post veram mundificationem, maior pars est argentum viuum. Et propter hoc non comburitur, nisi per accidens. Et est illud verbum preciosissimum. Hoc autem totum factum est à natura, & non est credendum quod hoc facere sit possibile per aliquod artificium, sicut quidam fatui putauerunt & putant. Lapis enim Philosophicus creatus inuenitur à natura, & per

per Deum altissimum nihil plus indiget, nisi quòd remoueatur quod est superfluum in eo. Ergo ipsa præparetur materia, vt ex eo eliciatur quod est purum, terreum autem & fœculentum remoueatur. Vnde Tudianus Philosophus: Scias quòd lapis noster aëreus & volatilis est in suo manifesto frigidus & humidus, & in suo occulto calidus & siccus est. Et illa frigiditas & humiditas quæ est in manifesto fumus aquosus, corrumpens, denigrans & destruens se & omnia, fugit ab igne. Et caliditas & siccitas quæ est in occulto, est aurum calidum & siccum, & est oleum mundissimum, penetratiuū in corporibus, & non fugitiuum: quia caliditas & siccitas Alchimix tingit, & non aliud. Fac ergo quòd frigiditas & humiditas aquosa, quæ est in manifesto, sit compar caliditati & siccitati, quæ est in occulto: ita vt insimul conueniant & coniungantur, & fiant insimul vnà penetrans, tingens & profundās. Has autem humiditates oportet destrui per ignem & gradus ignis, cum molli temperamento & congrua ac moderata digestionem. Putrefactio Philosophicalis nil aliud est nisi corporum corruptio siue destructio. Vna enim forma destructa, statim introducit sibi naturā aliā formam meliorem & subtiliorem. Putrefactio idem est quod fractio putridi: nam per putrefactionem omnis res digeritur, & fit fractio inter putridum; id est, fœtidum & mundum.

Mundum enim corpus putrefactum immediate crescit, & multiplicatur in suo simili, ut patet in grano, quod postquam stetit per multos dies sub calore terræ, tumescit, ut & quod Mundum est ex eo crescat & multiplicetur: fœtidum verò evanescat, necessaria est ergo etiam in opere nostro propter prædictas causas putrefactio.

Conceptio & desponsatio fit in putredine in fundo vasis, & generatio genitorum fiet in aëre, scilicet in capite vasis: id est, alembici. Corpus nihil facit nisi putrefiat, & non potest putrefieri, nisi cum Mercurio, pro vna parte corporis videntur accipiendæ propter putrefactionem trigesimæ sextæ partes aquæ. Putrefactio fiat igne lentissimo fimi calidi & humidissimi, & nequaquam alio: ita quod nihil ascendat: quia si aliquid ascenderet, fieret separatio partium, quæ fieri non debet donec masculus & fœmina sint perfectè coniuncti: & vnum recipit aliud, cuius signum est in superficie ingenio perfectæ solutionis. Et licet azoth appareat in prima mixtione seu coniunctione albus, pro eo quod fœmina vincit suo colore: nihilominus in putrefactione per ignis beneficium denigranturambo. Per ignem augmentem in humido calorem putrescit nigrum, quæ est tinctura, & ideo seruanda est. Secretum magnum.

Natura auri in aqua forti putrefacta, excellit omnes

lit omnes naturas. Ideo in compositione lapidis est notandum, quòd nullus lapis excellit lapidem mineralem in virtute. Philosophus: Fac de masculo & fœmina circulũ rotundum, & de eo extrahe quadrangulum, & quadrangulo triangulum: fac circulum rotundum & habebis lapidem Philosophorum.

Geber probat in libro Examinum, quòd si Sol & Luna insimul incorporentur cum arte, non separantur de facili. Et sic vnum appetit reliquum, eò quòd vnum siccum sit & aliud humidum. Et postquam vnum ademptum est aliud, adeò se forti nexu complectuntur, & se inuicem continent, quòd vnum ab altero de facili auelli non possit. Multo fortius hoc erit si alterum illorum sit spirituale: id est, medicinale: & sic tingibile, ratione suæ spiritualitatis. Aurum est aurum actu, & ipsa materia: quòd si spiritualizetur, factum est ex actu potentia, & ex materia forma, & ex actu agens, & ex fœmina vir, & ex re nata res naturans. Ergo cum nulla sit materia auri, nullum aurum quod non fuerit priùs argentum, vt dicit Philosophus: Si ergo talis forma coniungatur suæ materiæ: id est, Lunæ, certè auidissimè se amplectentur: & perfectum maius perficit perfectum minus, & hoc naturaliter & amicabiliter, quia omnis natura perfici appetit, & destrui abhorret naturaliter.

Sciendum, quòd secundùm Auicennam in

epistola ad Hasen de re tecta. Intentio operantium in hac arte, imò potius intentio ipsius artis, secūdum possibilitatem naturæ rerum, est materiam vnius induere formam & naturam alterius. Verbi gratia: Cuprum induere formam & naturam argenti vel plumbum auri, & sic de cæteris similiter. Cū enim forma sit natura rei vniuscuiusque (vt habetur secundo Physicorum) spoliata aliqua re à forma sua, & alia superinducta eidem, proculdubiò & natura ipsius transmutata est à sua specie. Dicimus itaque quòd nomen Alkimia in Græco, sonat Transmutatio. Et inde Alkimiam dicimus scientiam esse transmutationis rerum à suis formis & speciebus, secundum quòd formæ rerum diuisæ sunt.

ANIMAE

@

PHILOSOPH. 263
ANIMAE EXTRACTIO
vel impregnatio.

Sie theilen sich die vier Element /
Aus dem Leib scheidt sich die Seele beherdt.

De nigredine plura.

Hermes Rex tractatu secundo: Scito, fili,
quòd lapis noster hic plurimorum nominum
& variorum colorum ex quatuor ordinatus &
compositus est elementis, quem nos oportet

Rr 4

diuidere & in membra secare, arctius sequestrare, ac partes mortificare, & in naturam que in eo est vertere. Aquam & ignem in eo habitantem custodire, qui ex quatuor elementis est, & eorum aquas sua aqua continere, si qua non est aqua, forma ignea veræ aquæ, ascendentes in vase suo finire, quæ suis corporibus spiritus continent, & tingentes fiunt & permanentes.

In artificio Sorin distinctione prima: Accipe ab eo paulatim, totum diuide, tere seriatim quousque morte occupetur ex nigredinis intensione vt puluis. Hoc est ergo magnum signum, in cuius inuestigatione nonnulli perierunt, deinde quodlibet discernes separatim, tere seriatim.

Moriens: Omne corpus cum anima caruerit, tenebrosus & obscurus inuenitur.

Hermes: Oportet nos duo argenti viui simul mortificare. Idem: Accipe cerebrum eius, aceto acerrimo tere, vel vrina puerorum, quousque obscuretur. Hoc peracto viuit in putrefactione, & fuscæ nubes quæ super ipsum fuerant, & in suo corpore antequam moreretur, reuertuntur. Reiteratus autem prout scripsi iterum moriatur prout narraui. Idem: Oportet autem ipsum à duobus sulphuribus sequestrare: continuè coquatur quousque aqua nigra fiat. Idem: Qui ergo denigrat terrâ, ad propositum perueniet, & bene habebit.

Arnol.

Arnoldus: Verùm cum primùm denigratur, clauem operis dicimus esse, quoniam non fit absq; nigredine: nam ipsa tinctura quam quærimus, qua in quolibet corpore tingamus: Quæ quidem occulta fuit in suo ære, quemadmodum anima in humano corpore. Speculum: Ideo charissime fili, cum in opere fueris, fac vt in principio habeas colorem nigrum, & tunc certus eris quòd putrefacis, & viam rectam procedis.

O natura benedicta, & benedicta est tua operatio, quia de imperfecto facis perfectum cum vera putrefactione quæ est nigra & obscura. Postea facis germinare nouas res & diuersas, eum tua viriditate facis diuersos colores apparere. Ista nigredo nuncupatur Terra, quæ fit leui decoctione totiens reiterata, donec nigredo superemineat. Et sic habes duo elementa, primò aquam per se, dehinc terram ex aqua. Nam vt dicit Auicenna in titulo de Humoribus: Calor agens in humido corpore, primò generat nigredinem, vt est videre in calce quæ apud vulgum fit. Ideo dicit Menabdes: Iubeo posteros facere corpora nõ corpora per dissolutionem, & incorporea corporea per suauem decoctionem, in qua summè cauendum est ne spiritus conuertatur in fumum & euanescat per nimium ignem. Vnde Maria dicit: Custodi ipsum, & caue ne fugiat aliquid in fumum. Et sit mensura ignis

caliditas Solis Iulij, quatenus ex sui & longa decoctione inspissetur aqua, & fiat terra nigra. Sic ergo habes aliud elementum quod est terra, & tantum de nigredine pro modo sufficiat.

Stephanus Philosophus: Aperi oculos tuos & cor tuum, audi & intellige, ostendam & dicam tibi verba intelligibilia, quæ scire poteris si fueris de intelligentibus. Scias quòd ex homine non exit nisi homo: sic ex quolibet animali sibi nascitur simile. Videmus tamen aliquas res natas à radicib. suis dissimiles, quia videmus res habentes tales generatas ex non habentibus alas. Videmus etiam & scimus res aliquas, quas homines nesciunt, de quibus egreditur natura, quam scimus quod sufficit nobis, & ignoratur, quia sunt res profundæ: etsi quæris de eis, forsitan subtus terram sunt. Et scias quòd de ista natura minerali fit ars non de alio.

Auicenna: Cognosce ergo radices minerales faciens ex eis opus tuum. Aristoteles secundo de Anima: Naturalissimum & perfectissimum opus, est generare tale quale ipsum est, vt planta plantam, capra capram.

Idem: Opera artis Alchimix nil in ipsa proficeret, nisi apparentes naturas absque errore cognoscere. Hermes: O aqua forma permanens regalium creatrix elementorum. O natura maxima naturarum creatrix, quæ naturã
conti.

contines, & mediocriter natura superat, quæ cum lumine venit & cum lumine genita est.

Ex Lucidario Arnoldi.

Dixerunt aliqui, quòd in opere Lapidis apparent omnes colores qui in toto Mundo excogitari possunt. Hoc est sophisma Philosophorum, cum non appareat nisi quatuor principales. Et quia ex eis omnes alij trahunt originem, ideo dixerunt omnes colores. Etsi tibi non apparent omnes colores non cures, dummodo possis elementa segregare. Nam citrinitas choleram significat adustam & igne, rubedo sanguinem & aërem, albedo flegma & aquam, nigredo melancholiam & terram. Unde Hortulanus ait: Quatuor habens colores, quatuor elementa sunt. Scias tamen quod dicti colores apparent in nostra dissolutione.

Quæro in quanto tempore possit fieri hic lapis benedictus: ad quod respondetur quòd quidam author Philosophus Lilius testatur, magisterium suum fecisse in octo diebus, & quidam per septem, & quidam per tres menses, & alij per quatuor, alij per dimidium annum, & alij per vnum annum. Et hoc Maria dicit se fecisse in tribus diebus. Ad hoc dico quòd causa diuersitatis scilicet breuitatis & prolongationis defectus potuit esse virtute aquæ Mercurij. Vel quia operabatur de Sole & Luna. Et quidam ipsorum apponebant plus

& alij minus. Sol autem fixus est & non fugiens, & cum istis solum operabatur. Vnde propter suam impotentiam fixationis, & impatientiam ignis, quando per fusionem erat commixta cum Sole, faciebat eum ascendere pro magna parte. Et quando ascendebat, sic vocabant aquam & animam & spiritum, dicentes quod aqua eorum non erat aqua vulgi, nec Mercurij: & tunc remanebat terra in fundo, tunc reducebant aquam illam supra corpus, & iterum faciebant ascendere per virtutem ignis, & iterum commiscebant cum terra, quousque secum totam terram portabant in ventre suo. Vnde dicit quidam: Portauit eum ventus in ventre suo. Vnde necesse erat eis habere magnam quantitatem de dicta aqua. Et tunc fixus erat de corpore spiritus. Reiterabant ergo ipsam sublimationem, quousque totum remanebat fixum, & impotens ascenderet. Et tunc spiritus fixus erat in corpore, & Luna erat Soli incorporata, & per minima commixta: & sic erat operatio completa. Vnde dicta diuersitas in agendo, opus potuit esse in imponendo plus de fixo corpore, quam de non fixo; vel econuerso, quia non erat plus de non fixo citius ascendebat, & quando plus de fixo tardiùs ascendebat.

Sed quid dicitis de hoc quod dicunt Philosophi, scilicet: Aurum nostrum non est aurum vulgi, & argentum nostrum non est argentum vulgi.

vulgi. Dico quòd ipsi dicunt aquam aurum, id quod virtute ignis ad superiora ascendit. Et verè istud aurum non est aurum vulgi: vulgus namq; non crederet ipsum posse ascendere ad superiora propter suam fixationem. Scias insuper quòd talis per Deum consuevit esse modus Philosophorum, semper scilicet, quòd in passu certissimo claudicare, & rem quasi dictã quandoque per typos & figuram, & quandoque per verba metaphorica, & quandoque per falsam & alienam practicam occultare, & vbi se verum dixisse sentiebant, se tunc similitudinariè locutos fuisse dicebant. Vnde Geber dicit: Vbicunque apertè locuti sumus, ibi nihil diximus: sed vbi sub ænigmate aliquid posuimus & figuris, ibi veritatè occultauimus, &c. Vnde quidam dicit:

Sales & alumina non sunt lapis, sed adiutores lapidis. Qui nõ gustauerit saporem salium, nunquam veniet ad optatum Fermentum fermenti; fermentat etenim finitum per excellentiam. Tale superius quale inferius. Combure in aqua, laua in igne. Coque & recoque, & iterum coque. Sæpissimè humare & semper coagulare. Interfice viuum & resuscita mortuum. Et hoc septena vice. Et habebis verè quod quæris. Si scis regimen ignis, sufficit tibi Mercurius & ignis. Versus:

Aes nostrum bene si scis sufficit, si cætera nescis.

Ex antiquo libello. Hortulanus super Epistolam Hermetis ait.

Solus ille qui scit facere lapidem Philosophorum, intelligit verba eorum de lapide. Philosophi enim hanc artem manifeste conati sunt patefacere dignis, & indignis abscondere. Et sic de virtute intentionis semper dixerunt vera, sed de virtute sermonis non: & dixerunt sic lapidem Philosophorum fieri ex ovo, quia in ovo tria sunt similia tribus quæ integrant lapidem. Hermes ait: Pater eius Sol, Mater eius est Luna. Et sic innuit quod iam duo hic lapidis compositionem intrant, & probat hoc Hortulanus. Quia aqua Solis est volatilis, & corpus eius fixum. Et econverso de Luna, & tunc declarata sunt verba illa dicentia per Gebrum & alios Philosophos: Fac fixum volatile & volatile fixum, & fixum volatile. Persuadent enim multiplicem solutionem, quia totum opus stat in solutione. Item cum dicit, quod est superius, est & inferius. Hic per superius intelligitur dignius, & per inferius indignius, ut scilicet fiat vnus ex illis tribus, vel ex Sole & Luna fiat vna res, cuius partes sint æquales: & appellatur hæc coniunctio sublimatio Philosophorum. Et dicitur sublimatio, exaltatio, siue dignificatio, quia Luna dignificatur & Mercurius. Nam cum facta est vnio in tanta dignitate, est Luna sicut Sol & Mercurius. Similiter &

ter & cū facta est fixatio, quę appellatur corpus mortuum, ita vilis est Sol sicut Mercurius, & litera vult illa, & istud est ascendere & descendere Philosophorum.

Item: Lapis dicitur habere quatuor elementa, quę exponit Arnolphus. Quia cū facta est solutio, dicitur vnum elementum scilicet aqua. Et cū corpus est immundum, dicitur secundum elementum, scilicet terra. Et cū est calcinata dicta terra, dicitur ignis: & cū iterum solutus est lapis, dicitur aër. Item: Lapis dicitur habere corpus spiritum & animā. Per corpus intelligitur corpus immūdum, vt supra. Per animam intelligitur fermentum, & per spiritum qui se habet in proijciendo, qui alio nomine dicitur Quinta essentia, quam acquisiuit hæc compositio, veram habet virtutem conuertendi.

Item: prædictus lapis dicitur Rebis: id est, vna res quę fit ex duabus rebus: id est, corpore & spiritu, vel ex Sole & Luna, ex corpore mundato & fermentato. Item: dicitur lapis vbique repertus propter veram compositionem: quia quando illa tria Sol, Luna & Mercurius sunt coniuncta simul, virtus lapidis est per totum & in montibus & in planis: id est, in corporibus, & Mercurio, & in mari: id est, aqua dissoluta. Et volātes accipiunt ab eo iuuamentum. Volantes sunt Mercurius viuus, & corpora imperfecta, quę conuertuntur in Solē &

Lunam, & dicitur Scorpio: id est, venenum: quia mortificat seipsum, & seipsum viuificat: quia illa trina res proiecta super Mercurium viuum, viuificat ipsum: quia facit ipsum verū corpus, & sic vlteriùs possunt exponi omnium Philosophorum dicta: & tamen à Philosophis dicitur argentum viuum minerale, sed materia lapidis Philosophorum est aqua, & intelligitur de aqua illorum trium, vt probat Ortulanus. Nec debent esse plura nec pauciora: & dicit quòd Sol est masculus, Luna fœmina, & Mercurius sperma. Sed vt fiat generatio & cõceptio, oportet vt masculus iungatur fœminę: & vltra hoc requiritur semē, & sic ante fermentationem debet fieri conceptio & imprægnatio: & cū multiplicatur materia, dicitur quod infans crescit in vtero matris, & cū fermentatur. Ortulanus & Arnoldus, quòd infunditur anima corpori, & nascitur Rex coronatus. Item in libro Turbæ Philosophorum habetur hæc doctrina: Soluite corpora & imbibite spiritum. Et dicunt corpora in plurali, quoniam oportet quòd ad minus sint duo. Et dicunt Spiritum in singulari: & sic oportet, quòd sit vnus. Et nullum est sperma sine materia corporum nisi Mercurius. Et cū dicitur Imbibite spiritum, intelligitur operatio ea, quæ fixat Mercurium, & multiplicatur lapis, multiplicatur: id est, reiteratur.

Item, quādo materiam Solis & Lunæ mortificat

tificat Mercurius, remanet materia sicut cinis,
 & vocatur à Philosophis Cribratio & contri-
 tio eorum. De quo cinere dicitur in libro Tur-
 bæ & Arnoldi. Cinerem hunc ne vilipendas.
 Item: Prædictus cinis qui est illis tribus, appel-
 latur à Philosophis. Corpus immundum: quia
 oportet decoqui & calcinari vsque ad albedi-
 nem. Ideo dicit Morienes in libro Turbæ: Nisi
 corpus immundum mundaueris, & ipsum de-
 albatum reddideris, & in ipsum animam mise-
 ris, nihil in hoc magisterio direxisti. Et sic ha-
 bentur duo, scilicet, calcinatio ipsius lapidis,
 & fermentatio. Calcinatio: id est, in modum
 albi cineris, seu terræ, seu calcis albæ per spiri-
 tus operationis reductio, quæ fit igne nostro:
 id est, aqua Mercurij nostri. Item: cum dicitur
 tinctum tingit, intelligitur, quòd si medicina
 hæc calcinata, dissoluta & coagulata fermen-
 tatur ad albū, fit Luna, cum Sole, fit Sol. Item:
 Geber de medicina tertij ordinis probat, & di-
 cit ad literam: quia tam ad album & rubeum
 est vna atque eadem via cum Sole & Luna, dif-
 ferunt tamen fermentatione. Cuius hæc tertij
 ordinis medicina est duplex, scilicet, Solaris &
 Lunaris: & est tamen in essentia vna, & modus
 agendi vnus. Est tamen additamentum citri-
 nitatis seu citrini coloris, qua medicina perfici-
 tur à substantia sulphuris fixi, hoc est, quòd
 vtraque medicina incipitur cum Sole & Lu-
 na. Sed ad rubeum fit fermentum cum Sole,

ad album cum Luna. Sol capitur dupliciter, vno modo pro aqua Solis, alio pro corpore Solis, vt suprâ.

Item, cùm dicitur quòd apparent omnes colores, verum est: quia ante fermentationem in calcinationibus, dissolutionibus, & fixationibus apparent omnes colores. Item: Lumen luminum sic ait: Et scitote quòd eadem sunt, quæ dealbant & rubificant intrinsecus & extrinsecus, scilicet, Sol, Luna, Mercurius. Quæ tria dissoluta & fermentata appellat argentum viuum, dicens: Argentum viuum habet in se corpus, spiritum & animam. Ibidem, talis est causa, coquite masculum & fœminam simul, quousque coaguletur, & fiat lapis. Item: Notandum quòd nostrum Elixir non fit nisi ex mineralibus. Et amplius notifico, quòd draco non moritur nisi cum fratre & sorore sua interficiatur: & non per vnum tantum, sed per duo simul. Frater est Sol, soror est Luna. Vltimò ait Arnoldus: Quia Philosophi dixerunt verum de lapide quicquid dixerunt. Quia de virtute sermonis loquebantur, indignis ad celandum. De virtute autem intentionis loquebantur dignis & semper verum: & Philosophi sciunt, quòd talis materia debet tradi mysticè, sicut poësis fabulosè & parabolicè. Et cùm Philosophi loquuntur de magnis rebus, non admiscunt parabolas, nec fabulas, vt dicit Macrobius.

@

PHILOSOPH. 275

ABLVTIO VEL MVN-
dificatio.

Sie felt der Tau von Himmel herab/
Vnd wascht den schwarzen Leib im grab ab.

DE ALBATIO PRIMI
lapidis prima.

Senior in epistola Solis & Lunæ.

*Aqua verò quam memoravi, est res de cœlo
descendens, & terra cum humore suo suscipit
eam & retinetur aqua cœli cum aqua terræ, &

SS 2

aqua terræ propter seruitium suum & arenam suam honorat eam, & congregatur aqua in aquam, & retinebit aqua aquam, & dealbabitur Albira cum Astuna.

Hermes: Spiritus non ingreditur corpora, nisi munda. Alphidius: Accipe albedinem, & nigredinem dimitte. Democritus: Mundifica stannum cum præcipua ablutione, extrahe ab eo nigredinem eius, & obscuritatem eius, & apparebit candor eius. In opere Sorin: Dissolue albo igne quousque videatur vt gladius denudatus, & fac dealbando corpus esse candidum. Rasis: Aqua cum miscetur Æri, ipsum interiùs dealbat. Hæc dealbatio dicitur à quibusdã imprægnatio, quia terra dealbatur. Dominante namq; aqua, terra crescit & multiplicatur, & augmentatio nouæ prolis inde generatur. Alphidius: Tunc oportet te terram nigram abluere, & igne calido dealbare. Vnde Hali dicit: Accipe quod ad fundum vasis descendit: & abluere istud cum igne calido, quousque auferatur eius nigredo, & recedat eius spissitudo, & fac ab eo euolare additiones humiditatum, donec deueniat calx nimis alba, in qua non erit macula. Tunc enim terra ad recipiendam animam est habilis & purata. Vnde dicit Mercurinus:

Firmans mutatum prægnatio spondet hiatum.

Qui bene prægnantur, concordi pace ligantur.

Vnde dicit Morienes: Hæc terra cum aqua
sua

@

deficiens: beati qui tenuerint eam: quia scientia Dei nunquam peribit, vt Alphydius testatur, dicens: Qui hanc scientiam inuenerit, cibus eius legitimus erit & sempiternus.

Aristoteles: O quam mirabilis est illa res, habet enim in se omnia quæ quærimus, cui nihil addimus vel diminuimus: sed in sola præparatione superflua remouemus.

Arnoldus: Materia prima metallorum est quædam substantia fumosa, continens in se humiditatem vnctuosam, à qua substantia artifex separat humiditatem Philosophicalem, quæ apta est pro opere, quæ erit tã clara sicut lachryma, in qua habitat quinta essentia metallica, & illa est metallum placabile, & in ea est medium coniungendi tincturas, ideo quia habet naturam sulphuris, & naturam argenti viui.

Geber: O quam utilis est ista res, quia nos vtimur ea medicina cruda, quæ res postquam cocta & digesta fuit, est maximum venenum super omnia venena. Gratianus Philosophus: In Alchimia est quoddam corpus nobile, quod mouetur de domino ad Dominum, in cuius principio erit miseria cū aceto, sed in fine gaudium cum lætitia. Aftanus in Turba: Accipite ipsam spiritum nigrum non vrentem, & cum eo corpora soluite & diuidite. Idem, ipse est totus igneus, & soluens per igneitatem suam, diuidens omnia corpora cum suis coæqualibus. Rosarius; Quicumque vult intrare Rosarium nostrum,

ostrum, & ibi videre, & habere rosas tam albas quam rubeas absq; illa re vili, cum qua nostra referaturæ referentur, ille assimilatur homini ambulare volenti absq; pedibus: quia in illa re vili est clavis, ex qua septem portæ metallicę aperiuntur, & absq; illa re vili nunquam preciosum perficitur. Ablutio est nigredinis terminatio, vel mundatio, donec albū fiat perfectè album, & rubeum plenè rubeum. Azoth enim & ignis obscuritatem ignis euellunt.

Mortificatio est duritiei à corpore separatio: quia anima tunc est mortua, corpus autem viuum, ratione caliditatis & siccitatis. Omne enim habens calorem, habet vitam. Et propter hoc calx Alchimica dicitur habere vitam: quia illorum vitam imperfectā Philosophi studuerunt occidere, & vitam perpetuam reddere.

Reuiuificatio est ratione nutrimenti, scilicet sui humoris perfecti, & humiditatis rectificatis restauratio expeditione humoris ipsius imperfecti.

EX QVADAM CARTV-
la lacerata.

NVnc manifesto tibi naturali cognitione in hoc proposito meo de lapide omniū Philosophorum & occulto, qui est lapis triplici veste decoratus, lapis diuitiarum, lapis charitatis, & lapis releuationis ab omni penuria, & lapis curationis ab omni languore.

Et in eo continetur omne secretum, & dicitur diuinum mysterium à Deo datum, & in Múdo non est res sublimior post animam rationalé.

Diligenter notare debes: Dixi tibi, quòd lapis noster sit ornatus triplici veste: id est, in tres partes diuidendus, in corpus, animam & spiritum. Vnde corpus mortuum, quod anima caruerit, tenebrosus est.

Si vis, fili, vt corpus illud reuiuificetur, redde sibi animam suam, & statim uiuit:

O Magister, non intelligo.

Fili, tibi dico expressius: Vnus lapis, siue vna res tantum: quia corpus in suam naturam est redactum, videlicet, in aquam suam: id est, in primam suam materiam: quia prima materia corporum est aqua vnctiosa, & tunc primum dicitur vna res, cum corporis substantia & aqua vnionis per partes minimas indiuisè vniuntur, & lapis Philosophicus ex quo rami infiniti multiplicantur. Et hoc dicitur Lapis in libris Philosophorum notus. Ideo, fili, ab illo lapide extrahitur aqua sua propria, & in spiritu per modum separationis.

Sublimatio nostra est partium non fixarum eleuatio à partibus fixis. Partes verò non fixæ eleuantur per fumum & ventum.

Sed volumus vt hæc duo simul fixentur, & præstent fusionem facilem. Et sic intelligas nostram sublimationem veram & certam, & lapis quem nemo potest tangere sua lingua.

Hermes

Hermes dicit: Diuide subtile à grosso, &c. Terra calcinatur, aqua sublimatur: terra manet deorsum, aqua ascendit sursum: terra purgatur per calcinationem, aqua per sublimationem: ambo per putrefactionem. Aqua defendit terram ne comburatur, terra ligat aquam ne fugiat, ambobus sufficiēter purgatis fiunt vnum vltra non separabilia: quia vnum sine alio non potest esse: cuius prima pars proiectum super centum argenti viui, in verum argentum tingit. Et si talis tinētura fuerit, vna pars in rubrum versa, tingit tot partes in verum aurum, quo auro melius non reperitur, & hoc ex natura occulta, & acquisita per calorē ignis, &c.

Nota: Spiritus Domini ferebatur super aquas ante cœli & terræ creationem, Genesis primo.

Videndum ergo, quòd omnia ex aqua creata sunt: Hanc aquam Deus diuisit cùm dixit, & præcepit aquæ partem in ariditatem, & illam vocauit terram, & aquam non conuersam pro terra conseruauit irrigandam & humectandam: quia terra sicca non multum fructum facit, nisi aqua sua pluuiali defursum hume-

ctetur sæpius, & sine aqua vix, aut nunquam.

ANIMAE IVBILATIO, SEV
Ortus, seu Sublimatio.

Hie schwingt sich die Seele hernider/
Vñ erquicket den gereinigten Leychnā wider.

Modò sequitur quartum verbum, & est,
quòd aqua quæ cum terrà fuerit inspissata &
coagulata, ascendat sublimatione. Sic habes
terram, aquam & aërem. Et hoc est quod di-
cit Philosophus: Ipsum dealbate, & citò igne
sublimate, quousq; ex eo exeat spiritus quem
in eo inuenies, qui dicitur Auis, aut cinis Her-
metis.

actis. Vnde & Morienes ait: Cinerem ne vi-
pendas: nam ipse est diadema cordis tui, &
permanentium cinis. Et in libro Turbæ dici-
tur: Ignis regimen augmentate: quia post al-
medinem peruenitur ad cinerationem, quæ di-
citur terra calcinata. Vnde dicit Morienus: In
undo remanet terra calcinata, quæ est naturæ
igneæ: & sic habes in prædictis proportioni-
bus quatuor elementa, puto aquam dissolu-
tam, terram dealbatam, aërem sublimatum, &
ignem calcinatum.

De istis quatuor elementis dicit Aristoteles
in libro de Regimine principiorum: Cùm ha-
ueris aquam ex aëre, & aërem ex igne, & i-
gnem ex terra, tunc plenam habebis artem Phi-
losophiæ: & hic est finis primæ compositionis,
ut Morienus dicit:

Patientia & mora sunt necessariæ in nostro
magisterio. Festinantia quidem ex parte dia-
boli est in hoc magisterio.

Hermes: Mortuum vult viuificari, & ægro-
tum curari. Idem: Oportet te corpus & ani-
mam coniungere contritione in Sole.

Idem: Seminate aurum vestrum in terram
albam foliatam. Senior: Descendet fumus su-
perior ad inferioré, & concipit fumus à fumo.
Idem: Hæc aqua diuina est Rex de cælo descen-
dens. Idem: Ipse est reductor animæ ad cor-
pus suum, quod viuificat post mortem suam,
& per eum vita est, postquam non erit mors.

Rosinus: Corpus enim lætatur, cùm anima in ipsum ingreditur. Idem: Corpus verò occupat animam, & omne corpus quod animam inuenit, facillè eam occupat. Et notum habeas, quòd anima punitur cum corpore, & cum eo incarceratur, & ab eo in corpus vertitur. Hermes: Ipse spiritus est extractor animæ, & reductor, & totius operis reformator, & omnia quæ quærimus sunt in eo. Senior: Nihil eo aspectu vilius, & nihil eo in natura preciosius, & eum Deus precio emendum non posuit. Senior: Præparatio nostra natura surgit per seras aperientes feraturas.

Hermes: Oportet nos scire cognitionem principij tam naturalium quàm artificialium. Nam qui principia ignorat, ad finem nō venit. Idem: Hoc secretum est vita cuiuslibet rei, & est aqua, & aqua suscipit nutrimentum hominum & aliorum, & in aqua est maximū secretum. Sed vt minus erres, scire te cōuenit, quòd nostrum sublimare nihil aliud est quàm corpora exaltare: id est, in spiritum ducere, quod non fit nisi igne leni. Sic enim dicimus: ille sublimatus est in episcopum: id est, exaltatus. Et ideo vulgaris sublimatio, quæ tantum est effectus, scilicet, quòd iam corpus sublimandum, sit ita spirituale factum, quòd possit sublimari. Nihil confert operi nostro, nec vltra requiritur post præparationē primi lapidis: quia talis sublimatio non spiritualizat, sed tantum
effectum

secundum naturam, de qua regenerantur corpora in visceribus terræ. Et hoc imaginare per veram imaginationem & non phantasticam. Et vide similiter quo calore fit decoctio eorū, si est violentus vel suavis.

Geber de veritatis inuestigatione.

Considerauimus in nostris voluminibus ex secretis & naturalibus potentijs, & naturalium proprietatibus, etiam per experientiam nostram inuentione inuestigationis materiam omnino certam. Non enim omnino inuenimus aliud, nisi quod ea ex quibus elicitur nostra medicina, in corporibus transmutandis, habeat in se has qualitatum proprietates.

Primò quod habeat terram subtilissimam in se, & incōbustibilē, aptamq; ad figendū omnimodè fixā cum suo proprio radicali humore.

Secundò: humiditatem aëream & igneam, vniformiter coniūctam, sic, quod si vnum fuerit volatile quod & reliquum. Et quod ipsa humiditas est super omnes humiditates, expectans ignis calorem vsq; ad sui sufficientis inspissationis cineris complemētum, quoad indigentiam ipsius cum permanentia inseparabili terræ scilicet annexæ sine euaporatione.

Tertiò, quod humiditatis dispositio naturalis sit talis, quod per beneficium suæ homogeneitatis, in omnibus suarum proprietatum differentijs, terram habet annexam conuersione vtriusque, quia in alterutris homoge-

elementaribus separata. Dico autem quintam
essentiam animam tingentem, ad quam neces-
saria est ablutio, ut per eam extrahatur vinctuo-
sitas arsenici, siue natura oleaginosa, purissimæ
vinctuositatis, quæ ligata est cum fæcibus suis,
quæ fæces non permittunt ipsam sublimari.

Vincentius de Lapide Elixir.

Vincentius in Speculo naturali, libro pri-
mo: In corporibus mineralibus ad instar ope-
rationis naturæ conati sunt Alchimistæ face-
re breui tempore quod natura facit in annis
mille, vnde & docuerunt rem quandam face-
re, quæ corpora super quibus projicitur trans-
mutat. Hæc vocatur ab eis Elixir, & dicitur
lapis non lapis: lapis quia teritur, non lapis,
quia funditur, & currit absque euaporatione,
sicut aurum, nec est alia res cui proprietas illa
conueniat. Auicen: Elixir ergo est res quæ
projicitur super maius corpus, & mutat rem à
natura sua in aliam. Fit autem quando misce-
tur corpus minus, & spiritus, & elementa, &
fermentum, fitque de omnibus vna confectio.
Et est Elixir verbum Græcum, quod sonat ma-
gnum thesaurum, vel meliorem de thesauris.
Et Elixir quidem quod se cum corpore mis-
cet, est quasi Tutia cum Cupro. Sed augmen-
tatur vel crescit Cuprum de illa Tutia, cuius
ratio est, quia Tutia res terrenalibus est, Elixir au-
tem res spiritualis, & reuertitur natura sui ge-
neris ad aliud genus.

Alchi.

Alchimista: Fit autem Elixir duobus modis. Vno modo ex spiritibus mineralibus & corporibus mundis præparatis. Alio modo ex quibusdam rebus prouenientibus ex animatis, scilicet ex capillo, vel ouo, vel sanguine, &c.

Primo modo sic: Mortificantur quidam spiritus, & sublimantur, donec mundi fiant. Post hoc vnum de corporibus à natura generatis comburitur, donec possit teri: deinde calcinatur, donec in modum calcis mundum efficiatur.

Tandem verò spiritus & corpora sic præparata teruntur, & imbibuntur cum aquis acutis distillatis. Postea tam diu inhumidantur, donec in aquam claram conuertantur, deinde congelantur, ad extremum tam diu ponuntur in igne, donec fixa efficiantur.

De Complemento Elixir.

Auicenna in epistola ad Hasen: Elixir itaque tinctura sua tingit, & oleo suo submergitur, & calce sua figitur, & album quidem completur tribus, in quibus non est ignis. Citrinum verò completur quatuor totis. Glossa: Verum est, quòd Elixir album non indiget nisi tribus, scilicet, oleo, tinctura, & calce. Sed rubeum quatuor, scilicet, oleo, calce, tinctura,

& iterum tinctura, quæ dicitur Ignis. Et ideo subdit Auicenna: In quibus non est ignis.

De igne multiplici.

Est autem ignis multiplex, & eius qualitas diuersa, per quosdā gradus distincta. Quidam enim in primo gradu est calidus ignis, & humidus in secundo, scilicet ventris equi: cuius proprietas est, quod non destruit oleum, sed augmentat propter suam humiditatem: nam alij destrunt propter siccitatē. Huic ergo non assimilatur alius in Mūdo nisi materialis ignis corporis hominis sani. Ignis quidem Solis calidus est in eodem gradu, sed siccus est. Hic autem est qui domat rem, & de re animata fit, ac nutritur, sicut puer cui datur in principio lac. Nam puer ex calido & humido nutritur & augmentatur; sic & ignis equi augmentat oleum sua humiditate: figit autem lapidem suo calore temperando. Est inter hos duos & alius, qui est calidus & siccus in secundo gradu, vt ignis furni post panis extractionem. hic fundit leniter, & non comburit: quia non est in eo flamma, nec fortitudo caloris. Calor enim paulatim declinando recedit: sed si staret, spiritum figeret in corpore, vel extra corpus. Ignis autem equi nec fundit, nec comburit: sed domat, & humidum augmentat. Est & quartus furni fixationis ignis, hic fundit & figit, non autem comburit: quia flammalis non est, nec differt à præcedenti, nisi quod in hoc est calor continuus, in illo non.

Quintus dicitur flammalis, & est calidus & siccus

ficcus in tertio gradu: hic calcinat tantum, & non fundit, scilicet, ad comparationem auri & argenti, & aliorum corporum in eodem gradu, vel ultra: & est ignis in furno calcinationis.

Sextus est calidus & ficcus in quarto gradu: & hic fundit & figit fortiter, mollificando corpora suaviter, nec dissipat ea vel dispergit. Hic est ignis furni fusionis in eodem gradu.

Est & ignis folium, qui corpora dissipat & dispergit, & fundit, & hic est septimus.

Octavus est qui fundit & calcinat, & est flammalis: quia in eo sola flamma operatur. Substantia ignis carbones & flamma & in ista sola flamma lignorum, hic etiam est in eodem quoque gradu cum precedentibus. In eodem quoque gradu est nonus, scilicet, qui omnibus est magister: ut ignis officiationis: id est, examinationis, hic fundit & comburit, & dissipat, & dispergit malum, saluat & rectificat bonum, & est quasi iudex, discernens iustum ab iniusto.

Iuniperorum ignis.

Ignis artificialis continuus, durans in eodem gradu quo volueris, per unum, aut duos, aut tres menses, donec nudes carbones: ideo semper coopertos debes servare, & potes augmentare vel diminuire calorem pro beneplacito tuo, & hoc secundum additionem plurium vel pauciorum carbonum incensorum. In primis, habeas cineres sufficiens, & solum factas de ligno Iuniperi. Tunc habeas ollam magnam

ficilem, in cuius medio sit alia minor olla siue crucibulum, & imponendo cineres magna olla stet super calorem ignis, quatenus ipse cinis calefcat: & sic circumquaque ollam minorem super cineres pones carbones etiam de prædicto ligno Iuniperi tantum factos.

Habeas denique adhuc plures cineres calefactos eiusdem ligni, quos supersperges prædictis carbonibus, & cooperies eos suo cinere calido peroptimè. Et in illam minorem ollam siue vitrum habeas tuam materiam digerendam, & desuper maiorem ollam coopertoriū pones, & in stubam pones subter scamnum, vel suprâ, super lapidem tamen, ne fortè damnum inferatur. Poteris tali practica plures huiusmodi præparare ignes: poteris etiam in minorè ollam ponere aquam calidam, vel ventrem equi humidū, & in illum fiolam materiæ.

Carbones prædictos facies in hūc modum: Secabis lignum iuniperi in paruas particulas, ad grossitudinem duorum digitorum, vel maiores, illos pones in magnam ollam bene vadicque clausam, & perlutatam, & repletam: illam ollam ponas per integrum diem in ignem fortem furni venti, vel flammæ lignorum. Deinde permittas per se infrigidari: aperi ollam, & habebis quod optas. Cineres autem communi modo combures. Hic ignis potest esse ignis primi vel secundi gradus fixationis spirituum.

Hic

@

Sie ist geboren die Edle Keyserin reich/
Die Meister nennen sie ihrer Tochter gleich:
Die vermeret sich/ gebiert Kinder ohn zal/
Sein vntödtlich/ rein/ vnd ohn alles mahl.

Die Königin hasset den todt vnd armuth/
Sie vbertriffet Goldt/ Silber/ vñ Edelgestein/
Alle Arzney/ groß vnd klein.

Nichts ist auff Erden ih: gleich/
Des sagen wir danck Gott von Himmelreich.

Q gewalt/ zwingt mich nackendes Weib/

Dann vnſällig was mein erſter Leib.
 Vnd noch nie Mutter war ich worden /
 Biß ich zum andern mahl ward geboren.
 Da gewann ich aller wurtz vnd freuter krafft /
 Inn aller Franckheyt ward ich ſighefft.
 Meines Sonnes nam ich da war /
 Vnd kam mit ihm ſelbender dar.
 Da ich ſeiner wardt ſchwanger /
 Vnd gebäret vff ein vnfruchtbarner anger.
 Ich wardt Mutter / vnd bleib doch Magt /
 Vnd wardt in meinem weſen angelacht /
 Daß mein Son mein Vatter wardt /
 Wie das Gott geſchickt hat weſentlicher arth.
 Die Mutter die mich hat gebäret /
 Durch mich ward ſie geboren auff Erdt.
 Eins zubetrachten / natürlicher verbunden /
 Das hat das gebirg meifterlich verſchlunden.
 Darauß kommen vier inn ein /
 Inn vnſerm meifterlichen Stein.
 Vnd ſechs / inn dreifalt bedacht /
 Vnd inn ein weſentlich arth gebracht.
 Wer das bedencken kan eben /
 Dem iſt von Gott der gewalt gegeben.
 Daß er alle Franckheyt thut vertreiben /
 An metall / vnd Menſchen Leiben.
 On Gottes hülf das niemand mag bawen /
 Dann der ſich ſelbs kan durch ſchawen.
 Auß meiner Erd entſpringt ein Brunn /
 Darauß rinnen zween ſträum.
 Der ein fließt gen Orient.

Vnd

Vnd der ander gen Occident. (gefider/
 Darauß zwen Adler fligen vñ verbrennen jr
 Vnd fallen bloß in die Erd nider.
 Vnd werden hinwider gefidert schon /
 Ihm sein vnderthenig Son vnd Mon.
 O Herre Jesu Chriß /
 Du der die gaben geben bist /
 Surch deinen Heyligen Geist so gut /
 Der hat es als in seiner hut.
 Wenn er es gibt furwar /
 Der vernimt der Meyster sprüch gar.
 Daß er bedencß das künfftig Leben /
 Als Leib vnd Seel gefügt werden eben.
 Daß sie schweben in ihres Vatters Reich /
 Also helt sich die kunst auff Erdreich.

Hermes : Scitote rumorum inquisitores, &
 sapientię filij, quòd vultur supra montem exi-
 stens in cacumine, clamat voce magna, inqui-
 ens : Ego sum albus, niger, & rubeus, citrinus,
 veridicus sum, & non mentior. Alphidius: Ar-
 gentum autem viuum, quod ab eo corpore
 nigro extrahitur, est humidum, album, & cor-
 ticibus mundum ne pereat. Morienes: Scire
 te conuenit, quòd fumus albus est anima, &
 spiritus illorum corporum solutorum. Et cer-
 te si fumus albus non fuisset, aurum albi Alchi-
 mię non fuisset. Rosarius: Hic est Mercurius
 noster nobilissimus, & Deus nūquam creauit
 rem nobiliore sub cœlo præter animam ratio-

nalem. Plato: Hæc est materia nostra & secretum nostrum. Ortulanus: Sic habes verum Mercurium extractum ab istis duobus corporibus prænotatis, & est bene lotus & digestus: & iuro per Deum, quòd nullus alius Mercurius est in via vniuersali, nisi iam declaratus, in quo dependet tota Philosophia: qui aliter dicit, falsum dicit Parmenides in Turba: Quidam audientes aquam à Philosophis nominare, putant aquam nubis esse, certè non: sed si haberet rationem, scirent vndique, aquam esse permanentem, quæ quidem aqua permanens esse non potest absque suo corpore cum quo soluta est. Alphidius: Istam medicinam vocant Philosophi omnib. nominibus: quia tot nomina sunt huic Mercurio imposita, quòd vix aut nunquam possit aliquis noua ratione vocabula imponere, & dicit Plato Philosophus: Nos omnia reuelauimus, excepto secreto artis, quod nemini licitum est reuelare: sed attribuimus illud Deo glorioso, qui cui vult, inspirat, & cui vult auert. Salomon Rex: Hæc est filia, ob quam regina austri ab Oriente dicitur venisse, vt aurora confurgens audire, & intelligere, & videre sapientiam Salomonis, & data est in manu eius potestas, honor, virtus & imperium, & florens regni corona in capite suo radijs septem stellarum rutilantium, tanquam sponsa ornata viro suo, habens in vestimentis suis scriptum literis aureis, Græcis, & Barbaris, & Latinis:

Ego

Ego sum vnica filia sapientum, stultis penitus ignota. Hermes: Quemadmodum Sol in stellis: ita aurum in metallis. Sol dat stellis lumen, & omnem continet fructum: similiter & aurum omnem continet fructum. Item: Dies est natiuitas lucis, Sol quoque lucerna diei quem Deus creauit ad opus nostrū: id est, pro Mundo regēdo. Item: tinctura debet esse corporea, à corporibus metallicis extracta perfectis, per beneficium & medium mineralium.

Regule generales.

Omnis res de eo est in quod resoluitur: nam glaciēs conuertitur in aquam, calore median- te: necesse est ergo, ipsam prius aquam fuisse quàm glaciem. Sic omnia metalla prius fue- runt argentum viuum, quod patet: quia cū in igne liquefcunt, conuertūtur in ipsum. Hīc nota, quōd Philosophus liquatum metallum etiam vocat Mercurium, siue argētum viuum: ergo reductio metallorum in argētum viuum isto modo dicitur liquatio ista, quanuis fiat per violentiam ignis: tamen quia in liquatio- ne illa forti tenet speciem argenti viui, ideo e- tiam nominat ipsum argentum viuum. Sed non est ista solutio Philosophicalis, sed laica- lis: ergo ad particulare tibi notum, aliquo mo- do correspondet dictis Philosophiæ.

Secunda Regula.

Omnis natura naturaliter perfici desiderat,

& destrui abhorret & fugit: ergo auidè amplectitur illud, quod sui ipsius emendatium, & contrarium respuit in quantum potest, & secundum istud ars debet imitari naturam, aliàs semper errat.

Tertia Regula.

Omne peius laborans in aliqua arte, de sua naturali malitia nititur melius destruere. Et omne melius laborans in aliqua arte, conatur peius perficere: ergo in primis tibi sciendum erit naturas rerum, vt scias discernere quid sit melius aut peius naturæ, & vnde perficiatur, & vnde prohibeatur: & quòd quantitas peioris non excedat quantitatem melioris, alioquin maximè errabis.

Quarta Regula.

Omne ficcum naturaliter appetit bibere suum humidum, vt in suis partibus sit continuatum. Hic nota quid sit humidum radicale omnium liquabilium, & tali humido ciba nimis ficcum, & fiet temperatum, &c. Et sic habebis optatum.

PHILOSOPH. 297
 EXTRACTATVLO
 quodam probato.

DE DIFFERENTIA SVLPHV-
 ris vulgi & simplicis Philosophorum
 non vrentis.

CVM generaliter Philosophus lo-
 quatur, quòd sulphur coagulat, di-
 cendum quòd non: quia omne sul-
 phur vulgi secùdùm Philosophum,
 metallis est extraneum & còtrarium. Auicen-
 na: Non intrat in magisterium, quod non est
 ortum ab eo: quia semper inficit & denigrat, &
 corrumpit, quocunque modo per artificium
 præparetur. Est enim ipsum ignis infectus, er-
 go fusionem impedit. Si verò calcinatur, in
 terream redit substantiam, vt puluis mortuus.
 Quo ergo modo potest alijs vitam inspirare?
 habet enim duplicem superfluitatem, scilicet,
 inflammabilem substantiam, & terream fœcu-
 lentiam. Igitur per hæc còsidera, sulphura vul-
 gi non Philosophorum esse, cùm sulphur Phi-
 losophorum sit simplex ignis viuus, viuificans
 alia corpora mortua, & maturans ea, ita quòd
 naturæ defectum supplet, cùm ipsum sit super-
 fluxæ maturitatis, secùdum quod in natura sua
 fit perfectum, ac per artificium magis ac ma-
 gis depuratum. Vnde Auicenna: Tale sulphur
 non reperitur super terram, nisi in quantum

existit in istis corporibus, Sole & Luna, & in alio quidem est illud, quod nulli dicitur, nisi ex parte Dei sibi reueletur. In Sole perfectius: quia magis est digestum & decoctum. Philosophi enim subtiliter sunt imaginati, quomodo in istis corporibus perfectioribus sulphura illa elicere possent, & ipsorum qualitates per artem purgare, vt hoc haberent in arte, mediante natura, quod in ipsis antea non apparuit, quantum plenarie & occulte prius habuerunt. & hoc nequaquam fieri concedunt sine corporis solutione, & in primam materiam reductione, quod est argentum viuum, ex quo facta sunt ab initio, & hoc absque vlla permixtione rerum extranearum, quæ extraneæ naturæ lapidem nostrum non emendant: quoniam nihil conuenit rei, nisi quod propinquum est ei, cum sit medicina simplicis ac virtualis naturæ, ex aqua Mercuriali producta, in qua aurum & argentum prius sunt soluta. Verbi gratia, si glacies ponitur in aquam simplicem, soluitur in ea per calorem, & redit in primam substantiam aqueam, & sic aqua tingitur ex virtute etiã occulta, quæ fuit in glacie. Si autem glacies non resoluitur per calorem in aquam, non coniungitur aque, sed in aqua iacet, nec illam aquam tingit sua virtute, quæ in ea antea coagulata fuit ex parte specierum: sic eodem modo si corpus non resolueris in Mercurium cum Mercurio, occultam virtutem ex eo habere non potes, scilicet
 sulphur

fulphur digestum & decoctum per opus naturæ in minera: sic enim lapis est vnus, vna medicina, quæ secundum Philosophos dicitur Rebis, ex bina re, scilicet, ex corpore, & spiritu albo vel rubeo, in quo multi fatui errauerunt.

Quomodo sulphur rubeum est in Sole, & album in Luna.

Cùm sit dictum, quòd sulphur Philosophorum rubeum existat in Sole per maiorem digestionem, & sulphur album in Luna per minorem digestionem. Vnde Philosophus: Citrinatio nõ est aliud quàm completa digestio: nam calor agens in humidum primò generat nigredinem, & agens in siccum causat albedinem: quia ignis si transcendit, agens in eo mutat in citrinitatem purissimam. hæc omnia in calcinatione plumbi attendi possunt. Et dicit Philosophus, quòd iam actu vnumquodque perfectorum corporum suum bonum sulphur cum Mercurio contineat, scilicet aurum aureum, argentum argenteum, ideo sulphur album per citrinum est aurum. Quamobrem sulphur in eo est sulphur rubeum, ignis substantia, qui hoc album plus digessit: & sic sulphur album & rubeum ex vtraque parte existit in Sole: quare ignis est perfectio eius, & in igne generatum est: & ideo amicabiliter gaudet natura suæ igneæ naturæ.

Vnde aliquæ res extraneæ hoc in corpori

bus non possunt causare, cum ars non est aliud, mediante natura, nisi decoctio & digestio illius naturæ per simplicem laborem. Verbi gratia: Manè cum surgo, & video urinam meam albam, iudico me parum dormiuisse: tunc repono me iterum ad dormiendum, & accepto somno, urina citrinatur: & hoc propter maiorem digestionem caloris naturalis in me existentem. Sic sequere naturam, per artem similiter decoquere, digerere, maturare, sublimare, cum iam actu natura contineat in se ignem naturalem, quo maturatur: hoc illæ res non habent, ideo dare non possunt. In Luna verò non est nisi sulphur album, simplex, non tamen digestum sicut rubeum, nec sic à nigredine purgatum per actionem caloris, quem in se naturaliter continet. Sed ignis species est obtecta & occulta, agens eam magis in arte quam in natura, & è conuerso: & ideo non est impossibile, vt ars mediante natura. Hic nota mediantem naturam, siue mediam naturam, quod plus digerat & perficiat, cum naturaliter intendit perfici: sed per se non potest, nisi moueatur arte & operatione. Sed isti labores, vt credo, non peruenient ad hominem duræ cervicis, & ideo non fit verum aurum, nisi fiat ita digestum & decoctum, vt melius melioret peius. Quia omnium Philosophorum intentio est, cum meliore perficere: quod fatui contrariè intelligunt: quia cum peiore melius perficere nituntur, & hoc
quærunt

quærun in re quæ nunquam fuit in illa, ſcili-
cet, aurum & argentum in rebus aduſtibili-
bus, vt priùs explanatum eſt.

*Quòd in alijs ægris corporibus non eſt vtile
hoc ſulphur quærere, quia ibi
non eſt.*

Quæri non immeritò poteſt: Vtrum ex a-
lijs ægris corporibus hoc ſulphur album & ru-
beum ad tingendum Mercurium elici poſſit.
Dico quòd non: quia prius dictum eſt, quòd
non eſt aliqua res maioris temperantiæ quàm
in iſtis duobus corporibus reperitur, quibus
inſunt radij tingentes: cùm prius dictum eſt,
quòd ægra corpora in ſe contineant ſulphur
fœtidum & aduſtibile, & non virtualis naturæ
ſicut in iſtis, &c. Cùm omnis ars non valeat,
niſi præhabita natura, quam ſequatur: poſſes
tamen cum minoribus mineralibus purgare
metalla: quibus purgatis, tamen adhuc non
haberent auream & argenteam naturam in ſe:
quia digeſtio & decoctio aurea non fuit in il-
lis, ſicut in alijs, nec ſulphur ita maturum: &
ideo iſtis immaturis ſuccurrendum eſt cum
maturis vt maturentur. Igitur non tingunt, ſed
tinguntur: quia tinctura auri & argenti pro-
portionabilem naturam habet cum iſtis, ſcili-
cet immaturis vel imperfectis: quia originem
ex Mercurio traxerunt. Ex his manifèſtè pa-
tet, quòd minora mineralia tingere non poſ-

sunt: quia corpora metallica imperfecta quæ non conueniunt cum auro & argento ex parte Mercurij maturi, tingere non possunt, nec naturam auri vel argenti infundere. Et ideo non est tingendum, nisi cum illis quibus inest virtus tingendi. Tinge ergo cum auro & argento: quia aurum aureum tribuit colorem & naturam, & argentum argenteam. Quare omnia alia despicias, quibus non inest virtualiter seu naturaliter virtus tingendi, cum in ipsis nullus sit fructus, sed solum perditio rerum & stridor dentium.

FERMEN-

@

PHILOSOPH.
FERMENTATIO.

303-

Hie wird Sol aber verschlossen/
Und mit Mercurio Philosophorū vbergossen.

Hermes tractatu septimo de Sole: Filij, Phi-
losophorū corpora sunt septem, quorum pri-
mum est aurum eorum optimū, Rex & caput,
quod nec terra corrumpit, nec res comburen-
tes comburant, nec aqua alterat, eò quòd eius
complexio est temperata, & natura directa in
caliditate, & frigiditate, & humiditate, & fie-

citare, nec in eo est quod superfluum, nec minus, quare ipsum prætulere Philosophi & magnificaverunt, & dixerunt, quod aurum sic se habet in corporibus, quemadmodum Sol in stellis suo lumine & splendore, eo namque vegetabilia germinant in terra, & omnis fructus perficitur nutu Dei. Similiter aurum in corporibus omne corpus secum continet & vivificat, quod Elixir fermentum est, sine quo nequaquam peragitur, quemadmodum pasta absque fermento non fermentatur, nec elevatur: sic cum corpora dealbas, sublimas, mundificas, & ex eis faciem & turpitudinem extrahis: deinde volens ea coadunare, coniungere, & simul miscere, impone fermentum eis: inspicere qualiter pastæ fermentum, nihil aliud est quam fermentum. Meditare igitur & contemplare, utrum rei fermentum sit, nisi etiam ex sua natura. Hæc est clavis omnium Philosophorum. Et notandum, quod fermentum confectionem dealbat, combustionem inhibet, & tincturam continet ne fugiat, corpora lenificat & se invicem ingredi facit & coniungit, quod est finis operantis, & sua scientia corpora mundantur, & earum opus Deo annuente peragitur. Raymundus in Apertorio: Nunc per secundam partem colorabit se lapis, fixatur & fermentatur: fermentum autem lapidis ad album est argentum, & ad rubeum est aurum, sicut Philosophi demonstrant: quia sine fermento non venit Sol
neque

neque Luna, nec aliquid aliud quòd sit suæ naturæ: coniunge ergo fermentum cum sulphure suo, vt generare poterit suum colorem, & etiam ad suam naturam, & ad pondus, nec non ad saporem & sonum suum: quia quodlibet simile generat suum simile: quia fermentum vt Sol tingit, & mutat suum sulphur in medicinam permanentem & penetrantem. Ideo dicit Philosophus: Qui nouerit sulphur & argentum uiuum tingere, ille peruenit ad maximũ mercanum: propter hoc oportet, quòd Sol & Luna sit in tinctura & fermentum ipsius spiritus, & aquæ permanentis argenti uiui, & per illam aquam illæ naturæ debent fixari, & nutriri cum naturali calore tam diu vsquequo habebunt suam fixationem & fusionem perfectam, post hoc fit regimen coniunctionis lapidis cum suo fermento, scilicet vsque donec ad complementum suum opus peruentum sit, & hoc non fit vna vice simul: quia hoc de intentione naturæ non est, sed bene per copulationem, scilicet parum & iterum parum: & etiam per coagulationem fit vera medicina vniformis, & propter hoc illa copulatio causatur à subtilibus partibus transmutatis & alteratis in formam & essentiã spirituales: quia scriptum est: quòd corpus grossum cum simplici, & simplex cum grosso propter earum contrarietatem se coniungere non possunt, nisi grossum conuertatur in subtilitatẽ suam per suum simi-

plicem spiritum, & tunc sint commiscibilia simul, & hoc notificant Philosophi declarando cuidam filio veritatis, & dicunt quòd perfecta mixtura est commiscibilium alteratorum corporum per indiuisibilia sibi iunctorum vnio: quia illa hîc requiruntur per patentem rationem, quòd mixtio siue vnio non potest fieri sine alteratione, quæ est subtiliatio corporis, & reductio in formam spiritualem.

Et de illa parte dicunt Philosophi, quòd iam medicina completa est ab vna manerie in aliam maneriem cristallinam: & tunc apparebit, quòd illa lamina composita est de subtilibus partibus naturalibus, per naturale ingenium vniformiter coniuncta, sine diuisione illarum partium per modicum & iterum modicum: quia talis causa non potest fieri sine subtiliatioe & homogeneitate naturæ. Et propter hoc conuenit, quòd veniat illa materia ita subtilis, quòd omnes partes in natura æquales sint mixtæ cum aqua. Et hoc videre poteris per tuum intellectum, cum factum sit vnum corpus transparentes, & in vnum continuatum per coniunctionem aut commixtionem multarum partium sine diuisione, discotinuacione & terminatione in vniam spissitudinem & figuram transparentem per omnes partes suas.

Iam, fili, tu modò habes non modicum secretum: illumina igitur primò corpus, antequam imponas animam: quia aliàs nunquam posset

posset fuscipere, aut in se retinere spiritū. Hæc Raymundus.

Calidius Philosophus: Nemo vnquam potuit, vel postea poterit tingere terram foliatam, nisi cum auro. Ideo præcipit Hermes, dicens: Seminate aurum vestrum in terram albam, foliatam, quæ per calcinationem facta est ignea, subtilis & aërea.

In istam ergo terram aurum seminamus cum tincturam auri illi imponimus. Sed nunquam aurum potest perfectè aliud corpus tingere, quàm seipsum, certè hoc non potest nisi perficiatur arte.

Aurum est fermentum operis, sine quo nequaquam peragitur: quia est sicut fermentum pastæ, coagulum lactis in caseo, & sicut mucus in aromatibus bonis, & cum eo fit compositio maioris Elixir: quia illustrat, & ab adulatione conseruat, quod est signum perfectionis. Et scias quòd sine auro, nec perficitur, nec emendatur opus: quia aurum capistrum est argenti viui, & nullus congelat argentum viuum, nisi in corpore magnesiæ, in quo est vnū cremans, alterum verò fugiens, & ipsum aurum est tertium illorum tincturas recipiens, & est tinctura rubedinis, & argentum viuum transformat omne corpus cum eo. Vnde quidam: Nisi aurum in auro ponas nil agis. Aristeus: Scias firmissimè quòd si parum aurum in compositione ponatur, exiet tinctura patens

candida. Per fermentum Solis intelligitur sperma viri: & per fermentum Lunæ sperma feminae: ex illis fit primo coitus, postea fit generatio vera & casta, fermentum auri aurum est: sicut fermentum panis, panis est. Rosarius: Sicut in operatione panis modicum fermenti leuat & fermentat magnam copiam pastæ: ita & illud modicum terræ, quod continet iste lapis, sufficit ad nutrimentum totius lapidis.

De duplici differentia mineralium ex eodem tractatulo.

Distinguuntur autem corpora mineralia specialiter in duas partes, scilicet, in partem metallicam & in partem mineralē. in partem metallicam: id est, in metalla quæ originem ex Mercurio ducunt, & in partem mineralē, quæ ex Mercurio non ducunt. De metallis exemplum, Sol, Luna, Iuppiter, Mars habet & electrum. De mineralibus exemplum, Sales, atramenta, alumina, vitriolum, arsenicum, auri pigmentum. Sunt autem ductibilia & liquabilia omnia metalla, quæ originem ex Mercurio duxerunt: quia materia eorum est substantia aquea mixta cum substantia terrea commixtione forti, ut vnum ab altero separari non potest: quare congelatur substantia aquea illa cum frigore magis post actionem caloris, & erunt ideo ductibilia seu fabrilia, & non congelatur sola aqua nisi cum siccitate terrestri, quæ alte-

at aqueitatem, cùm in ipsis non est humor vn-
tuosus: quia congelatio eorum est ex ficcita-
te terrestri, ideo faciliter non soluuntur nisi per
actionem caloris vehementem in ipsis, secun-
dum quod sunt fortius commixta. Sūt autem
minora seu media mineralia secundum quod
dictum est, quæ originem ex Mercurio non du-
cunt: & horum quidã sunt sales, qui liquefiunt
humido faciliter, vt alumen, sal simplex, sal ar-
moniacum, sal lapideum, & omnia genera sa-
lium: & quidem virtuosa sunt, nec liquefiunt
solo humore faciliter, vt auripigmentum, arse-
nicum, sulphur, cùm aqueitas sulphureorum
corporum est cõmixta cum terra viscosa com-
mixtione forti cum feruentia caloris, donec
facta sunt virtuosa, & postea coagulata sunt ex
frigore: atramenta verò composita sunt ex sa-
le, & sulphure, & lapidibus, & creditur in ipsis
vis mineralis aliquorum corporum liquabi-
litas, quæ ex eis fiunt, vt calchantum & olo-
cari: sed corpora metallica ex ipsis artificialiter
fieri non possunt, cùm sint alterius naturæ, &
cum metallis ex prima materia propinqua, sci-
licet cum Mercurio originem non duxerunt,
scilicet ex argento viuo. Non nego, quin cum
ipsis metalla possunt purgari aut dissolui, vel
sophistica forma per ea introduci ad decipien-
dum homines, &c.

Duplex est sulphur, viuum scilicet & vrens.
Viuum causat metalla, quanuis adhuc bene

differunt vnum ab alio, secundum quòd plus existit viscositate terræ infectum, cum tamen sulphur simplex viuum causans aurum & argentum, non est nisi vapor calidus & siccus generatus ex purissima siccitate terrestri, in qua omnibus moribus prædominatur ignis, & illud dicitur elementum cum Mercurio metallorum, &c. sulphur, patet suprâ.

Quòd impossibile est minora metalla artificialiter fieri metalla.

Sed quia in præcedenti capitulo determinatum est, minora mineralia artificialiter impossibile fieri metalla, propterea hîc restat, fore probandum primò sic, quia minora metalla de prima metallorum materia, quæ est Mercurius, non sunt generata, quia generatio eorum cum generatione Mercurij in primis differunt in forma, in natura, in compositione: ideo etiam fieri metalla non possunt: quia rerum vnius speciei vna est materia prima, & sperma ex quibus generatur. Prima pars antecedentis patet, quòd minora mineralia non sunt generatiua ex Mercurio, quod est causa: quia semper manet in prima materia metallorum, & non extranea sulphura. Vnde Aristoteles & Auicenna: Ideo si deberent fieri metalla, oportet quòd primò transirent in primam materiam metallorum: sed quia artificialiter hoc fieri non potest, ideo minimè metalla ex
eis

is fieri possunt: sic patet prima pars antecedentis satis declarata. Secundò ad idem, quòd minora mineralia principium metallorum artificialiter fieri non possunt, quod est Mercurius: ideo etiam medium & finem non pertinent, quæ sunt metallum & tinctura quam tenet: quia nutrimentum in homine per generationem non potest fieri homo, nisi priùs conuertatur in sperma, & sic additù suo simili, nouus generatur homo. Sed quia minora metalla à metallis extraneæ sunt naturæ, quanuis bene in aliqua vi minerali participant, & debilioris sunt virtutis, & adustibilia, ideo natura metallica eo nõ gaudet, sed resoluit & seruat ea, quæ sunt suæ naturæ. Verbi gratia: Si aqua misceretur terræ, separatur ab inuicem: quia terra petit fundum, cum sit grauis & sicca, aqua superficiem & nequaquam artificialiter sic possunt coniungi, quòd istæ naturæ cõtrariæ steterint in vna natura coniunctim. bene quidem aqua potest abluere & mūdare terram: sed quòd fictitas terre artificialiter mutetur in aqueum humidum, credi non debet, licet terra madefiat aqua. sic minora mineralia possunt quidē coniungi cum metallis, & ea purgare, & aliquomodo nouam formam introducere: sed cum ipsis permanere, & illud immaturū maturare natura non concedit. Quare fatui, vt diuersa negotia & sophistica ad decipiendū homines adducunt, scilicet res improportionabiles, quæ nec

materiam dant, nec eam etiam recipiunt, scilicet, secundinas, oculos animalium, testas ouorum, crines, sanguinem hominis rufi, vermes, herbas, radices, stercus humanum. Multi enim fatui laborauerunt, & adhuc laborant in his rebus vegetabilibus & sensibilibus, vbi tamen nihil inuenerunt veritatis: sed quasdam humilitates, de quibus indicamus inscijs, vt euitare possint deceptiones: nam ex his rebus postea dicendis longo tempore extraxerunt, quod appellabant argentum viuum artificiale, & olea, & aquas, quas nominauerunt quatuor elementa, videlicet, aquam, aërem, terram, & ignem, & salem armoniacū, arsenicum, & sulphur, & auripigmentum, quod emissent melius in foro, & citius perfecissent. Quæsiuerunt etiam in rebus vegetabilibus & sensibilibus siccorum & humore carentium combustibilem & corruptibilem, in quibus quæsiuerunt tincturam quam non habent. Hi verò damnificati sunt damno apparenti, & istæ sunt rationes, capilli humani, cerebrum, sputum humanum, lac mulierum, crur humanus, vrina, stercus humanum, embrio, menstruum, & sperma, ossa mortuorum, oua gallinarum: & simpliciter in omnibus animalibus brutis, piscibus, & volatilibus, vermibus, scorpionibus, bufonibus, basilisco naturali & artificiali, in quo maxima trufa est: in testudinibus, & succis quarundam herbarū, & floribus arborum,
& spe.

& specialiter in his, videlicet herba lunari, &
 solari, quæ dicitur Toxicum, & in omnibus in
 quibus finxerunt nomina ad placitum suum
 secundum metalla, decipientes se & alios, vo-
 lentes cum pessimis rebus optima facere, & na-
 turæ defectum cum talibus adimplere. Sed
 quia in his nullam virtutem imaginantes ve-
 raciter, nec scrutantes, volentes sterminus semi-
 nare, & metere triticum, quod vsui videtur im-
 possibile. Vnde dicitur: Si quid homo semina-
 uerit, hoc & metet: ergo si sterminus feminas,
 merdam & metes. Quare non est mirum, quod
 vix vnus inter mille, aut nullus de talibus per-
 ficit. Semina aurum & argentum, & affert tibi
 fructum millesimum, cum labore tuo median-
 te natura: quia ipsum solum habet quod quæ-
 ris, & nulla res alia mundi, cum alia omnia sint
 foetida, & naturæ cedunt per ignis assiduitatem
 & examen. Sunt & alij Alchimistæ in minori-
 bus mineralibus laborantes, scilicet in quatuor
 spiritibus, vt in sulphure vulgi, arsenico, auri-
 pigmento, & sale armoniaco, volentes ex his
 tincturam perficere: sed hoc facere non possunt,
 vt patet per definitionem tincturæ: quia tin-
 gere non est aliud quam tingendo tinctum in
 naturam suam transformare, & secum sine vl-
 la transformatione permanere, & docens na-
 tura naturam contra ignem præliari: nam tin-
 gentis & tincti natura concordat. Verbi gra-
 tia: si ex auro vel argêto tinxeris plumbum vel

stannum, vel aliquod aliud tale, hoc concordat in naturis: quia originem ex vtraque parte ex Mercurio duxerunt, maturum immaturo coniungitur, vt immaturum secum in tali via perficiatur. Sed cum isti quatuor spiritus sint alterius naturæ cum metallis, vt sufficienter prius dictum est: ideo si tingere debent, quæro, an debeant conuertere vel cõuerti? Si conuerti, tunc tinctura non est, vt patet per eius definitionem. Si conuertere, ergo tingendo conuertit in suam naturam, quæ est terrea, naturæ metallicæ extranea. Ideo metallum tingendo facere non possunt. Quòd autem tingendo conuertit in suam naturam probatur, quia omne generans generat sibi simile. Sed quia hæc tinctura quatuor spirituum generans est terrea, ergo generabit sibi simile, quod etiam est terreum, vt
ipsum.

@

PHILOSOPH.
ILLUMINATIO.

315

Sic ist Sol wider gar versunken/
Vnd im Mercurio Philosophorū ertruncken.

Sic & istam tincturam & omnem aliam que non inuenitur in proprietate nature despicias cum alijs vijs extraneis: quia in ipsis non est aliud quàm rerum cōsumptio, temporis perditio & laboris, cūm omnia alia apparentia sunt, & non existentia metalla, quæ per minora mineralia vel cōsimilia fuerint laborata.

Raymundus: Quanuis hic lapis noster iam in se tincturam naturaliter contineat: nam in corpus magnesiæ est creatus perfectè, per se tamen motum non habet, nisi perficiatur arte & operatione. Geber dicit in operatione radicum: Ad hoc fit operatio, vt melioretur tinctura auri in auro plus quàm est in sua natura, & etiam vt fiat Elixir iuxta sapietum allegoriam compositum, &c. Sed nunquid solo auro, & non alio corpore indigemus? Audi Hermetem dicentem: Pater eius: id est, primæ compositionis est Sol, mater eius Luna. Pater est calidus & siccus, tincturam generans: Mater eius est frigida & humida, genitum nutriens: igitur si in lapide nostro esset tantum alterum ipsorum, nūquam facilè flueret medicina, neque tincturam daret, & si daret, non tingeret, nisi in quantum esset, & reliquum, & Mercurius in fumo euolaret: quia non esset in eo receptaculum tincturæ: sed nostrum finale secretum est habere medicinam, quæ fluit ante fugam Mercurij: ergo duorum coniunctio est necessaria in opere nostro. Dicit enim Geber in perfecto magisterio: Preciosius metallorū est aurum. Ipsum enim est anima coniungens spiritū cum corpore scilicet imperfecto: quia sicut corpus humanum sine anima est mortuū & immobile: sic & corpus immundum sine fermento, quod eius est anima, terreum & vegetabile: ipsum enim est tinctura rubedinis, transfor-

transformans omne corpus: ipsum est fermentum, totam massam conuertens ad suam naturam: quia sicut Sol & Luna cæteris planetis dominantur: sic ista duo corpora dominantur alijs corporibus metallorum, quæ ad naturam prædictorum corporum duorum conformiter conuertuntur, & ideo fermentum dicitur: nam sine ipso germina non emendantur, & sicut moicum fermenti totam massam corrumpit: id est, transmutat & eleuat: sic & in nostro quoque lapide accidit. Vnde Hermes dicit: Fili, extrahere à radio suam vmbra: accipe ergo quartam partem sui, hoc est, vnam partem de fermento, & tres partes de corpore imperfecto, dissolue fermentum in æquale sui aquæ Mercurij: coque insimul lentissimo igne, & coagula illud fermentum, vt fiat sicut corpus imperfectum, & orificio vasis clauso, eodem modo & ordine, vt dictum est, fit per omnia præparatum. Aristoteles: Elige tibi pro lapide, per quem reges venerantur in Diadematibus suis, & per quem Physici habent curare ægrotos suos, quia ille est propinquus igni.

Fili, recipe de simplicissimo & de rotundo corpore, & noli recipere de triangulo vel quadrangulo, sed de rotundo: quia rotundum est propinquius simplicitati quam triángulus. Notandum est ergo, quòd corpus simplum nullum habens angulum: quia ipsum est primum & posterius in planetis, sicut Sol in stellis: quia

in Astronomia firmamenti videmus, quòd Sol est Dominus omnium Planetarum, & omnes planetæ egent lumine suo: quia dat lumen suū sursum vsque ad Saturnum, & deorsum vsque ad Lunam: deinde respicit omnia tam superiora quàm inferiora. Aristoteles: Fili, accipere debes de pinguiori carne: fili, tu debes scire, quòd vnumquodq; semen suo germiui respondet: quia ea quæ feminas, ea etiam & metes.

*Quæ sunt particularia quæ perficiuntur
in hac arte.*

Vniuersaliter omnibus intuētibus, ad quos sermones præsentés deuenerint declaro, quòd in totius artis serie non sunt nisi duo particularia, quæ particulariter perficiuntur secundū Philosophos & naturam: primum particulare tam in albo quàm in rubeo existit in Mercurio sine administratione medicinæ perfectæ: quāuis bene corpus cum quo perficitur in se occultè ipsius tincturam continet, veluti natura requirit, primum quod in eo particulariter ex vtraque specie rerum est illud, cū Mercurius sit ex prima materia omnium metallorū compositus, ex terra alba nimiū sulphurea, & aqua clara: & ideò albedo terræ transparet limpiditytatem aquæ, & est color in eo albissimus, vt docet experientia, & continet in se sulphur bonum, maturum, & mundum, tunc possibile est ex eo particulariter fieri Solem & Lunam.

Philoso-

Philosophus: Admisceatur per artificium
 ijs metallicis corporibus: quia est de natura
 eorum, & ipsa generata sunt ab eo, & ideo per
 artificium fieri potest, & imitetur digestam na-
 turam in illud, ut cum eis perficiatur: & sic qui-
 us complectitur metallis, fit simile illis sine
 aliqua admixtione extranea, cum simpliciter
 natura gaudet suæ naturæ, & non per aliquod
 extraneum: sed cum Sole fit Sol, cum Luna
 Luna, cum Venere Venus, &c. cum vnum-
 quodq; mittit in illud vim suam: & etiam quia
 in se continet suum sulphur bonum, sed imma-
 turum, quod per artem maturatur. Quare alia
 metalla coagulata & infecta per sulphur adu-
 tibile particulariter, sicut ipsum, Sol & Luna
 fieri non possunt.

Prima ratio: Si enim in Mercurium trans-
 formarentur, & admisceretur cum Sole & Lu-
 na, tunc ipsorum Mercurius haberet in se illud
 præhabitum sulphur malum.

Et si purgaretur, tunc in tantum purgari non
 posset, quod reduceret in Mercurium, sicut an-
 te talem simplicitatem. Nec etiam posset cor-
 pus per Mercurium in eo dissolui, & cum dis-
 solui non posset, tunc etiam vim seratam in il-
 lud mittere non posset.

Sed naturis ex vtraque parte seratis vnum-
 quodque in examine ab altero separaretur,
 cum in se non haberet naturam perfectam oc-
 cultè, cum qua propè per ipsorum solutionem

perficere possent: sed cum semper ipsis neces-
 sarium sit mediante arte, vt alia corpora perfe-
 cta ipsis subuenirent cum sua natura, quæ na-
 turaliter est perfecta. Secundo, si insoluta ad-
 iungerentur corporibus perfectis, minus au-
 rum & argentum fieri posset, cum naturaliter
 per congelationem ex vtraque parte naturæ
 eorum seratæ sunt, & cum non est medium a-
 periens illas naturas ad mittendum vnam vim
 in aliam, tunc coniungi non possunt coniun-
 ctione naturali, ita vt redeant in Mercurium:
 vnde ex vtraque parte originem duxerunt: &
 ideo per vehementiam ignis ab inuicem sepa-
 rantur per combustionem naturæ imperfe-
 ctæ, vt bene cernitur. Sed cum coniungere vo-
 lueris, facias Mercurium per Mercurium, qui
 dissoluit & aperit naturas seratas, vt simplici-
 ter vnum possit transire in aliud, & perfectum
 mittere vim in imperfectum, vt secum perficia-
 tur. Et isti sunt labores viæ particularis, & sic
 particulariter aurum & argētum fieri possunt.
 Nota quod Mercurius crudus dissoluit corpo-
 ra, & reducit ea in primam materiam suam si-
 ue naturam: sed Mercurius corporum hoc fa-
 cere non potest: hoc est, propter cruditatem
 sui sulphuris, quod in prima terra alba habuit,
 cum qua ex aqua clara factum est ab initio: quia
 illud crudum semper appetit corrodere, quod
 suæ naturæ vicinius est, primo aurum, secundo
 argentum, &c. Sed alter Mercurius ex corpo-
 ribus

ibus congelatus hoc facere non potest: quia
 per congelationē illud crudum sulphur, quod
 antea fuit in eo, est alteratum in natura: ideo
 non corrodit sicut primum, nec seratum ape-
 rit, & ideo vna vis non mittitur in aliam, sed v-
 numquodque per se manet: vnde quidem flu-
 idualiter sunt coniuncta, sed naturaliter ex v-
 traque parte sunt serata. Quare per examen &
 speritatem ignis imperfectū combūritur per-
 eōto manente: quia vna natura alteri succur-
 ere non potest, sed cum argento viuo crudo
 hoc facere potest, scilicet naturas referare & a-
 perire, vt vnaquæque res vicina sit suæ naturæ
 diuina: ideo si dissoluitur argentum, inue-
 nit argenteam naturam: & si aurum, auream:
 si plumbum, plumbeam, &c. Per ipsorum sul-
 phur congelatur. vnde Philosophus: Si verò
 ista corpora quæ suam naturam participant,
 sicut tu quæris in multis rebus fœtidis, & im-
 mundis, & ideo est particulariter possibile ex
 utraque parte ex eo fieri aurum & argentum,
 & in alijs corporibus non, vt audiisti. Nota,
 duplex est solutio corporum, in Mercurium,
 per Mercurium, & in aquam Mercurialē. Pri-
 ma solutio requiritur ad particularia: secunda
 ad vniuersalia. Prima solutio corporū in Mer-
 curium non est nisi resolutio: id est, quod per
 solam resolutionem seratum aperitur propter
 ingressum naturæ vnius in aliam: & ista reso-
 lutio est in particularibus. Secunda solutio est

in aquam mercurialem, & fit vniuersaliter: & illa fit non per solam dissolutionem sulphuris immaturi in Mercurium: sed per putrefactionem corporis & spiritus in humido, cum putrefactio omnium naturarum ad inuicem ligatarum est solutio & separatio: & sic partes ligatæ ab inuicem separantur, & vnaquæque pars ab alia: & hoc fit per separationem & solutionem elementorum, quæ in generatione Mercurij sunt cõnexa, scilicet aquæ & terræ, & eadem partes dum purgantur in natura per conuersionem coniunguntur, & plus se diligunt propter eorum mundificationem, quàm antea in natura: & hæc separatio fieri non potest in corporibus nisi per spiritũ. Sic ars transcendit naturam in vna via, licet artificialia bene subito fiant, quæ tamen antea naturaliter proluxa fuerunt. Non credas, quòd hæc sint elementa vulgaria, scilicet, aqua nubes, vel confimilia: sed frigidum & siccum terra, frigidum & humidum aqua: humidum & calidum aër: calidum & siccum ignis. Et sic sunt in naturis elementa: tamen nequaquam ars potest partes connexas in generatione ita separare, quòd simpliciter in elementa quæ fuerunt transmuentur, cum prima natura vnam qualitatem mutauit in aliam: taliter ars bene separare potest, vt humidum à sicco, frigidum à calido: sed tamen vna qualitas adhuc de naturali commixtione possidet naturam alterius in aliqua parte,

per

per hæc possunt per artem vice versa coniungi sicut diuisa sunt, si illud non esset quod vna qualitas participaret naturam alterius, scilicet aqua naturam terræ in frigiditate, & aër naturam aquæ in humiditate, & cæteris: tunc sequeretur, quod naturale opus esset totaliter destructum, cum simpliciss. essent elementa, sicut antea fuerunt: ante Mercurij generationem, ars destruxisset naturam, à capite incipiens, scilicet ab auro & argento vsque ad principium: id est, argentum viuum, & vltra ista principia simpliciss. elementorum, secundum quod antea fuerunt ante Mercurij generationem, ita remotè in arte est impossibile. Si esset possibile, tunc sequeretur quod de nouo extra primam materiam metallorum ars componeret elementa, & vice versa ars generaret Mercurium, sicut destruxit, quod impossibile est artificialiter fieri: bene quidem ars destruitur à capite vsque ad pedes: id est, Mercurium à pede ædificans vsque ad caput in subtiliori forma, cum substantia nature, quæ antea fuit ars concedit. Sic transmutantur species rerum, cum in aliam formam transmutantur, quam antea fuerunt. Quia dicit Aristoteles: Sciant artifices Alchimie, species rerum transmutari non posse, quod verum est nisi in primam materiam reducantur vel conuertantur: id est, in argentum viuum, & vltra hoc non consultit, secus fieri est impossibile, &c.

ROSARIUM
NUTRIMENTUM.

Hic ist Sol worden schwarz/
Mit dē Mercurio Philosophorū als ein hartz.

SECUNDVM PARTICVLA-
re est in Sole, Mercurio, & sulphure
Philosophorum.

Cū supradictum est quòd Luna contineat
in se sulphur album, sicut aurum rubeum, ta-
men ignis species sub albedine in eo est obte-
cta: ideo

ita: ideo omne argentum possibile est fieri aurum. Vnde Philosophus: Non est aurum nisi prius fuit argentum: sic argentum continet in se aliquas qualitates indigestas, quæ possunt ab eo purgari per artem, ita quod particulariter transit in Mercurium fixum, & in vicinissimam naturam auri: quia omne tunc continet in se quod & aurum, per appositionem sulphuris rubei Philosophorum, quo plus digeritur, & citrinatio in eo causatur in adiunctione corporis perfecti, cum sint simpliciter vnus naturæ: hoc autem in alijs corporibus fieri est impossibile, cum tantam vicinitatem naturæ perfectæ non habeât sicut ipsum, quod est impeditum in generatione ipsorum per sulphur adustibile & fœtidum, nec ipsa sunt Mercurij: de quo loquitur Philosophus: Non fit transitus ab extremo ad extremum, nisi per mediũ: id est, ex Mercurio non generatur aurum nisi prius fuerit argentum, nec in se habet sulphur ignis simplicis non vrentis, sed sulphur adustens, & ideo in Mercurium fixum particulariter transformari non possunt, vt supra dictum est per Aristotelem: Sciant artifices, se similia illis facere possunt, & tingere per rubeum citrinum, vt videatur aurum, & album tingere albo, donec sit multum simile argento: possunt quoque plumbi immunditiam abstergere, vel aliorum corporum ægrorum, vt videantur aurum & argentum: verutamen plumbum

manet semper plumbum: quia in se non habet qualitates digestas auri & argenti, vt dictum est suprà: vt hi qui accipiunt salem armoniacum, vel alia minora mineralia ad illudendum homines, & coniungunt cuprum vel stannum cum Mercurio, vt appareat hominibus argentum, & aliquo modo fabricabile, & in igne examinabile secundum eos qui in igne experti sunt, qui tamen in hoc illuduntur: quia veram naturam argenteam in se non habet, sicut apparet in colore & examinatione.

Prima ratio est: Cuprum continet in se Mercurium aliquantulum, nisi in quantum ex sulphure existit de foris: sed sulphur foetidum & adustile quod ipsum comburit, & rubedinem non bene digestam habet, sed ratione sulphuris rubei & immundi, cum Mercurius præhabet substantiam præ sulphure, & ideo tardius deficit in igne quam plumbum vel stannum, quia Mercurius resistit, nisi quantum violentiam patitur à sulphure sibi commixto: sed quòd plumbum citius comburitur, hoc est ratione Mercurij infecti: quia infectus Mercurius cum infecto sulphure sicut plumbum est, quærit aliquod vicinatum suæ imperfectionis, & cum argentum & cuprum commixta sunt in argento, non inuenit quam rem infectam, sed in cupro inuenit primò sulphur adurens, cui citius admiscetur, & in commixtione vniuersali Mercurius cupro magis inficitur,

aitur, cum plumbum sit ex vtraque parte scilicet Mercurij & sulphuris infectum. Et iam quia plus malum citius adhæret malo, in tantum debilius & peius erit, & ideo citius adhæret cupro vel argento, inficiens & comburens illud, cum natura cupri & argenti, vt audisti, ex vtraq; parte sit serata, peiori subuenire non potest: & sic plumbum comburit cuprum ab argento, quod tardius separatur sine plumbo, quoniam in quantum magis imperfectius est tanto debilius erit & cõbustibile. Sed in coniunctione statim cum cupro & Mercurio aliquo modo aperit naturas, & coniungit hæc duo, scilicet, stannum & cuprum. Mercurium ex vtraque parte aliquo modo mundum, cum stannum habet Mercurium mundum, & sulphur malum debiliter commixtum, coniungitur Mercurius Mercurio. Et Mercurius semper habet potentiam sulphuris, variando colorem cupri, qui existit in sulphure, ita quod noua forma appareat, & etiã citò sulphur comburere non potest: sicut antea ipsum Mercurium, & cum Mercurius crudus coagulatur per ipsum, alteratur cum eis in natura, sicut aliquo modo appareat argentum, quanuis verè non est argentum, cum in eo non fuerit debita digestio & decoctio, & sulphur ignis non simplicis & virtualis naturæ, sicut ipsum argentum viuum, ex quo aurum & argentum ex vtraque parte, scilicet Mercurij & sulphuris,

sufficienter sunt digesta, & bonæ maturitatis, & in omni digestionem perfecta. Sic habes argentum sophisticum ex cupro, stanno, & Mercurio: & si tunc admiscueris aliquos pulveres minorum mineralium, non est impossibile, si Mercurius super potentiam agat, sed semper cum adhuc sit imperfectum in fine diminuitur & comburitur in igne, cum sulphur non sit virtualis nature, sicut ipse Mercurius, sed semper obnoxius occultè, & inficiens Mercurium: quantum bene Mercurius sit suppeditatus, & sic postmodum in sterco redibit, sicut antea fuit. Sic ergo intellige quomodo verum aurum & argentum differunt à sophistico: licet plures sophistications fiat eodem modo per alia metalla in rubeum & album, adiunctis minoribus mineralibus vel aliquo ipsorum. Sunt autem illi laborantes delusi, cum æstimant se bonam inuenisse apparentiam: hoc facit eorum ignorantia: quia naturas metallorum non cognoscunt, &c.

@

PHILOSOPH.

329

FIXATIO.

Sie hat der Lüne leben gar ein end/
Der Geist steigt in die höhe behendt.

Raymundus: Nunc dicam fixationem tin-
cturæ siue aëris qui portat in se tincturam, &c.
qui fit calcinatione, de quo modo supersede-
bo. Lilius Philosophus: In fine exhibit tibi Rex
suo diademate coronatus, fulgens vt Sol, cla-
rus vt carbunculus, foris effluens vt cera, per-
seuerans in igne, penetrans & retinens argen-

Xx 5

tum viuum. Arnoldus: Color namque rubedinis creatur ex complemento digestionis: quoniam sanguis non generatur in homine, nisi priùs diligenter coquatur in epate. Sic nos cum videmus de mane nostram vrinam albam, scimus nos parum dormiuisse, redimus ad lectum: somno autem recepto, completur digestio, & nostra citrinatur vrina: sic per solam decoctionem potest albedo deuenire ad rubedinem, ignem sic continuando. Æs nostrum album si diligenter coquatur, optimè rubificatur, igne ergo sicco, & calcinatione sicca decoquatur, donec rubeat vt cinabrium, cui de cætero nequaquam impones aquam, neque aliam rem, quousque ad complementum decoquatur rubeum.

Fusionem & ingressionem simul & fixationem quid præstet.

Geber libro secundo, capite quinto, dicit: Dicimus quoniam omnis solutionis perfectio adducitur cum aquis subtilibus, & maximè acutis & acribus, & ponticibus, facem nullam habētibus: sicut est acetum distillatum, & vva acerba, & pira multæ acritudinis, & mala granata, similiter distillata, & his similia. Fuit autem causa inuentionis eius subtiliatio eorum, qui nec fusionem nec ingressionem habent, de quibus magna vtilitas amittebatur spirituum fixorum, & eorum quæ naturæ sunt: nam omne

@

ne quod soluitur, necesse est salis aut aluminis, vel eorum consimilium habere naturam. Est autem natura eorum, quoniam fusionem præstant ante illorum vitrificationem. Ergo & spiritus soluti fusionem præstabunt, similiter similem. Cum ergo multum ex natura sua corporibus, & sibi inuicem conueniant, habita fusionem, necesse est per illam corpora penetrare, & transmutando penetrare, & penetrando transmutare. Ad hoc verò sine magisterio non peruenitur, quod est scilicet, vt post solutionem & coagulationem illius, administretur illi aliquis ex spiritibus purificatus non fixus, & volens ab illo sublimetur, quousq; secum maneat, & illi velociorem præstet fusionem, & ipsum in fusione à vitrificatione conseruet. De natura enim spirituum & corporum est non vitrificari, & à vitrificatione commixtum saluare, donec in eo fuerint spiritus: ergo qui magis naturam seruat spiritus, magis à vitrificatione defendit: magis autem seruauit spiritus solummodo purificatus, quàm purificatus, fixus, calcinatus atque solutus: ideo necesse est illi admisceri, resultat enim in his bona fusio, & ingressio, & fixio stans. Ex operibus ergo naturæ probare possumus, sola salium & aluminum, & similia naturam seruantia solubilia esse: non enim in operibus illius omnibus considerantes inuenimus alia solui præter illa: igitur quæcunq; soluuntur necesse est per illorum

naturam solui per reiterationem calcinationi
 & solutionis : ideoque probamus per illud, o
 mnia calcinata ad salium vel aluminum natu
 ram approximare, ideo sese in proprietatibus
 necesse est concomitari. Modus verò solutio
 nis duplex est, scilicet per fimum calidum, &
 per feruentem aquam : quorum est vna inten
 tio & vnus effectus . Modus ergo per fimum
 est, vt ponatur calcinatum in ampullam vi
 tream, & super illud fundatur quantitas aceti
 distillati vel consimilis dupli eius, & obstrue
 tur caput suum ne respiret, & sub fimo tepido
 triduo dimittatur, & postea per distillationem
 philti solutum remoueatur, non solum ve
 rò iteratò calcinetur, & post calcinationem i
 teratò similiter soluatur, donec per reiteratio
 nem operis super illud totum soluatur. Mo
 dus verò qui per bullitionē aquæ fit, velocior
 est, & est vt calcinatum in ampullam : similiter
 ordinetur, cum aceto, obturato foramine ne
 respiret, quæ in caldario pleno aqua & strami
 ne sepelietur, vt in destillationis modo per a
 quam præceptum attulimus per ordinem : &
 postea accendatur sub ea ignis, donec per ho
 ram ferueat: post hoc verò solutum distilletur,
 & seorsum seruetur, &c. vt supra. Fusio medio
 igne, qua fit ingressio, est perfectionum vlti
 ma, vt dicit Geber lib. 7. cap. 17. Coagulantur
 cuncta resoluta cum solo adiutorio ignis, &
 hoc in vasis firmiter clausis, & hoc à me tene
 secre.

retum, quòd res perfectè coagulata est, quæ
 nit cum ignitione conuenienti, & cum expe-
 ratione examinis ignis : sin autem, reitera-
 is, & peruenies per reiterationem ad propo-
 um Deo adiuuante. Raymundus : Noster
 fans habet duos patres & duas matres : &
 quia ipse charè nutritus est ex tota substantia
 igne, propter quod nunquam moritur. Ce-
 tio est reductio humoris super terram igne
 mediante, vt ipsa per calcinationem priuata
 amore, & arefacta mollescat, & ad fluidita-
 in reducatur, & per consequens habeat in-
 cressum, non autem liquefactione communi,
 quæ vulgus per ignem liquefacit, sed Philoso-
 phica, quæ fit per aquam.

Fixio est, cum corpus recipit spiritum tin-
 entem, & aufert eius volatilitatem, & fit per
 frequentem iterationem, donec fiat cinis per-
 etuæ durationis, & totum in igne permaneat.

*Quomodo ex Mercurio generantur me-
 tallæ in speciali.*

Rerum omnium liquefactibilium natura ex
 argento viuo est, ex sui substantia, eò quòd
 proprium est argentum viuum, quòd coagu-
 atur ex vapore, siue calore sulphuris albi vel
 rubei non vrentis. Vnde Aristoteles quarto
 Meteororum : Si fuerit sulphur album non v-
 rens, congelat Mercuriũ in argentum bonum:
 si verò sulphur fuerit purum cum rubore cla-

ro, & in eo fuerit vis igneitat̄is simpliciter non
 vrentis, congelat in aurum purissimum me-
 lius quàm m̄nera produxit: quia omne sic-
 cum naturaliter ebibit suum humidum, vt in
 suis partibus sit continuatum. Vapor ergo sul-
 phuris argenti viui coagulādus est ex substan-
 tia terrea subtili, aërea, decocta & indigesta à
 commixtione prima sibi vnita aetione caloris,
 postea eleuata, decocta, & digesta, donec ha-
 beat vim sulphuream coagulandi argētum vi-
 uum in corpora metallica. Aurum habet mul-
 tum de virtute sulphuris & parum de substan-
 tia eius, & multum de substantia Mercurij, &
 parum de virtute eius, propter quod ratione
 Mercurij est maximè ponderosum, & ratione
 virtutis sulphuræ multum est rubeum: argen-
 tum autem per omnia contrario modo se ha-
 bet, quia habet de subst̄tia sulphuris multam,
 & de virtute eius parum, & de substantia Mer-
 curij parum, & de virtute eius multum: ideo
 est album, quia color sequitur multitudinem
 virtutis, virtus verò in vapore locata est, ma-
 teria eius vicinior est materiæ auri quàm ali-
 quod aliud metallum, ideo faciliter vertitur in
 aurum, non indiget alio labore nisi transinu-
 tando colorem, & dando pondus.

*Differentia olei & aquæ in ratione
 tincturæ.*

Arnoldus: Differentia est inter tincturam
 aquæ

quæ & olei, quia aqua abluit tantùm & mundat, oleum verò tingit & colorat. Exemplum item huius est, quia si pannus mergatur in aquam, mundatur ab ea, & quando desiccatur, aqua recedit, & pannus manet in statu suo, & colore suo, in quo prius erat, nisi quòd est magis mundus. Econtrà est in oleo: quia si immergatur pannus in eo, non separatur ab eo per calorem ignis vel aëris, nisi ex toto id destruat: nec poterit separari oleum ab ipso panno, nisi per abluionem & ignis desiccationem; aqua autem est spiritus, extrahens hanc animam à corporibus. Cùm verò extrahitur anima ab ipsis corporibus, remanet in ipso spiritu deportata, sicut deportatur tinctura tinctorum per aquam super pannum: deinde recedit aqua per desiccationem, & remanet tinctura in panno fixa propter oleoginositatem: sic ergo aqua est spiritus, in quo portatur tinctura aëris, quæ cùm reducitur super terram albam foliatam, statim siccatur aqua spiritua-
 is, & remanet in corpore anima, quæ est tinctura aëris. Spiritus ergo retinet animam, sicut anima retinet corpus: quoniam anima nõ movetur in corpore, nisi mediante spiritu, cùm verò coniunguntur, nunquam separantur: quia spiritus retinet animam, sicut anima retinet terram. Vnde præcipit Hermes, animas venerari in lapidibus: est enim mansio eorum in ipsis. Sunt autem retentiuæ fugitiuarum cum eis:

ergo est coagulatio nostra, quoniam retinent fugientem. Seminate ergo animam in terram albam foliatam: quoniam ipsa retinet eam: quoniam cum ascēderit à terra in cœlum, iterumquē descenderit in terram, recipiet vim inferiorum & superiorum, &c.

*De inceratione, siue modo reducendi aquam
super terram.*

Arnoldus: Infunde ergo aquam per vices conterendo, & post leniter calcinando, quousque ipsa terra biberit de sua aqua quinquagessimam partem sui, sciens quod oportet primo terram nutriri modica aqua, & post maiori: sicut est videre in infantis educatione. Idcirco multum contere terram paulatim imbibendo cum aqua, de octo in octo dies: decoque in fimo: quia per inhumationem adustio tollitur, & res in primam suam materiam redigitur: & postea mediocriter calcina in igne, & non tædeat te multoties hoc reiterare, quoniam terra fructum non gerit absque frequenti irrigatione. Et si triturationis non fuerit bona, donec aqua vnum fiat cum terra, corpus nihil proficit. Non ergo suspendas manum à tribulatione triturationis, vel à trituratione & assatione: quia terram facit albam; caueas tamen ne imbibas terram, nisi paulatim, & paulatim, cum longa trituratione supple post exsiccationem terræ. Deinde est pondus in hoc vbi que
notan,

notandum, ne scilicet nimia siccitas aut super-
fluous humor administrando corrumpant, vt
videlicet tantum assando decoquas, quantum
dissolutio adiecit, & imbibendo dissolvas,
quantum assando defecit. Ideo omni vice post
calcinationem terræ superfunde aquam tem-
peratè, neq; multùm videlicet, neque parùm:
quia si multùm fuerit, fiet pelagus calcinatio-
nis: si verò parùm, comburitur in fauillam.
quare suauiter & non festinanter de octo in
octo diebus terram irrigabis, decoques in fi-
lo, & calcinabis, donec de aqua biberit quin-
quagesimam partem sui. Et nota, quòd post
inhibitionem debet inhumari per septem dies.
era ergo opus multis vicibus, quanquam sit
singulum: quoniam non videbis tincturam, ne-
que proficuum profectum, donec sit comple-
tum. Studeas ergo cum in omni fueris opere,
omnia signa, quæ in qualibet decoctione ap-
parent, in mente tua recordari, & eorum cau-
sas inuestigare.

Tres quippe sunt colores, niger, albus, & ci-
nereus: cum terra egreditur, nigredo imperfe-
ta est, & nigredo completa.

Qualibet ergo vice paulatim & paulatim vi-
uifica ignem in calcinatione, quousque terra e-
grediatur alba ex ignis fortitudine. Nam sicut
calor agens in humido præstat nigredinem, i-
gnis agens in sicco præstat albedinem. Idcirco si
terra non fuerit alba, tere eam cum aqua, &

postea calcina iteratò: quoniam Azot & ignis
latonem abluunt, & obscuritatem ab eo auferunt: nam preparatio sua semper fit cum aqua.
Ideo qualis limpida aqua, talis limpida terra,
& quantò magis fuerit abluta terra, tantò magis alba. Ex multiplici ergo reiteratione imbibitionis cum forti contritione, & frequenti affusione aqueitatis Mercurij maior pars deletur, scilicet aqueitatis: cuius residuum per sublimationis reiterationem similiter remouetur. Hæc Arnoldus in suo Rosario de verbo ad verbum.

De modo sublimandi & albificandi, & recapitulatio totius magisterij.

Cùm autem terra exhauferit de aqua quinquagesimam partem sui, citò illam sublima fortiore igne quo poteris, donec ascendat fursum ad modum albissimi pulueris.

Cùm autem videris terrâ sicut niuem albissimam, & quasi puluerem mortuum, Aludel & spondilibus, & ad latera adhærere, tunc super eum reitera sublimationem sine fæcibus inferioribus remanentibus: quoniã adhæret pars illius fixa, & fixaretur cum fæcibus, & nunquam per aliud quod ingeniorum genus posset separari ab eis.

Puluis autem ascendens à fæcibus superioribus est cinis à cinere & terra extractus, sublimatus, honoratus: quod verò remanet inferioribus, est cinis cinerum, & cinis inferior vituperatus, damnatus.

annatus, fæx & scoria. Fac ergo differentiam
ter clarum & limpidum eius: quoniam cùm
bissimum, vt nix ascenderit, completum erit,
illiges ergo eum cautè ne euolet in fumum:
tioniam ipsum est quæsitum bonum, terra al
foliata, congelans congelandum, & mundi
ans arsenicum, & sulphur album: de quo A
toteles dicit, quòd est res optima, quam re
bere possunt Alchimiſtæ, vt de ea faciant ar
ntum. Nullus debet sublimare terram ad o
ra sophisticorum, sed debet sublimare ad E
cir nostrum perfectum: & illa quæ subliman
r, duobus modis sublimâtur, aut per se: quia
iritus sunt: aut cum alijs: quia in se incorpo
nt cum spiritibus. Mercurius enim cùm sit
iritus, sublimatur per se: terra verò nostra,
um sit calx, non sublimatur, nisi quia se incor
orat cum Mercurio. Conuerte ergo calcem,
imbibe Mercurium, & decoque, donec fiat
corpus vnum: & non tædeat te hoc ipsum mul
ties iterare: quia corpus nisi cum Mercurio
incorporatum, non ascendet sursum: ideo
eccessu est, vt in quantum poteris naturâ suam
btilies, & cum Mercurio fortiter pistes, quo
que fiat vnum: quia sublimationem non fa
imus, nisi vt reducantur corpora ad subtilem
ateriam, scilicet, vt sint spiritus, & quòd cor
us sit leue ad regendum in omnes res, siue in
olem, siue in Lunam: & hanc sublimationem
icimus, vt corpora redigamus in suâ primam

materiam scilicet in Mercurium & sulphur. Facimus ergo hanc sublimationem tribus de causis: vna est, quòd corpus sit spiritus de subtili materia & natura: secunda est, quòd Mercurius se bene incorporet cum calce: tertia est, quòd totum sumat colorem album vel rubeum. Idcirco quando calx sublimatur ad Lunam, debet esse alba, & Mercurius similiter albus, & calx quando sublimatur ad Solem, debet esse rubea, & Mercurius similiter rubeus igne calefactus, & debet esse puluis inceratus. Non mittas Mercurium rubeum ad album, nec album ad rubeum: sed pone vnamquanq; speciem cum sua specie, & pone ad ignem accensum, & sublima totum, & non misceas illud quod remanet deorsum cum illo quod ascendit sursum: quoniam quod in fundo remanet, reiterabis ad sublimandum per Mercurij incorporamentum, donec ascenderit totum, alioquin non ponas ipsum in magisterium. Alembicum, in quo sublimas Mercurium, sit vitreum, & cucurbita terrea vitreata, cuius os fundi sit amplum, quòd possit Mercurius ascendere liberius. Alembicum verò cum cucurbita debet iungi, ita quòd Mercurius non possit exire seu euaporare, ne depereat magisterium, &c.

@

PHILOSOPH.

34^r

MULTIPLICATIO.

Wie thut sich das wasser sincken/
nd gibt dē Erdtrich sein wasser wid zutrinken.

*Capitulum Gerbis septuagesimum no-
num libri tertij.*

Solaris medicinæ præparationi, non adu-
rentis fit additamētum sulphuris, per modum
figentem & calcinātem cum astutiæ industria,
administrati perfectè, atque solutionis mo-

Yy 3

dum multiplicē, cum reiteratione multa quousque mundum fiat: his quidem administratione perfecta præueniente, quæ per sublimationem perficitur, & est huius scilicet additamenti modus per reiterationem patris, non fixi lapidis sublimationis cum ingenio coniungendi quousque eleuetur cum ea, & iteratò figatur cum illa ut stet, & quando huius complementi exuberantiæ ordo reiteratur pluries, tantò & huius exuberantia medicinæ multiplicatur magis: & illius magis augetur bonitas, & multiplicatur illius augmentum perfectionis maximæ.

Et nos quidem ne mordeamur ab impijs, complementum narramus totum huius magisterij, sub breui sermone completo & noto.

Et est illius intentio, ut per sublimationis modum mundetur perfectissimè lapis, & illius additamentum.

Et ab hinc quidem cum ingeniorum modo volatium ex eis figatur. Dehinc verò fixum volatile fiat. Et iteratò volatile fixum, & in hoc ordine completur arcanum preciosissimum, quod est super omne huius mundi sciētiarum arcanum, & thesaurus incomparabilis: & tu quidem exceteris ad illum cum laboris instantia maxima, & cum diuturnitate meditationis immensæ, cum illa enim inuenies, & sine illa non: & huic quidem medicinæ reiteratio bonitatis administrationis, cum talis cautelæ industria

dustria potest in præparatione lapidis euenire, quousque argentum viuum mutet in infinitum solificum, & verum lunificum: & non dependet nisi in multiplicatione illius: iam enim laudetur sublimis naturarum Deus benedictus & gloriosus, qui nobis omnium medicinarum reuelauit seriem cum illius experientia, quam illius inuestigationis bonitate, & nostri laboris instantia perquisiimus, & oculo vidimus, & manu tetigimus, complementum illius nostro magisterio indagatum. Sed etsi quidem hanc palliauius, non miretur doctrinæ filius, non enim illi palliauius: sed malis & improbis eâ tali sermone tradidimus, quam latere insipientem necessariò accidit, & eodem ad illius inuentionis perquisitionem prudentes allici possint. Filij ergo doctrinæ perquirite, & hoc excellentissimum Dei donum vobis solis seruatum, filij insipientes nequitia, & maleuoli prauitatis immensæ, ab hac scientia fugite: quoniam vobis est inimica & aduersa, & vos in miseriam paupertatis constituet: quoniam vobis penitus hoc Dei donum diuina prouidentia est occultatum iudicio, & denegatum omnino: Hæc Geber. Idem dicit libro primo, capite vigesimo sexto: Innuimus ergo tibi secundum antiquorum opinionem, qui fuerunt de secta nostra artem imitantium, quòd principalia naturalia in opere naturæ sunt spiritus foetens: id est, sulphur & aqua viua, quam

& siccam aquam nominari concedimus. Spiritum autem fœtentem diuisimus: est enim albus in occulto, & rubeus & niger vterque in magisterio huius operis: in manifesto autem vterque tendens ad rubeum. Idem libro 2. capite 39. Consideratio autem rerum iuuantium perfectionem est consideratio naturarum illarum rerum, quæ corporibus sine artificio videmus adhærere, & mutationē facere, vt sunt, marchasita, magnesia, thutia, antimonium, & lapis lazuli, & consideratio illorum, quæ sine adhærentia corpora mundificant, & sunt, scilicet, sal & alumina, nitrum & boracia, & quæ suæ naturæ sunt, & quæ consideratio vitrificationis mundantis per consimilem naturam.

Mundatio aceti acerrimi secundum Gebrum in libro Inuestigationis magisterij.

Acetum cuiuscunque generis est, seu acerbum, subtiliatur & depuratur, & illorum virtus siue effectus per distillationem melioratur, de eorum mundatione & depuratione sufficienter tractauimus, cum quibus corpora imperfecta præparari possunt, & depurari, & meliorari, & subtiliari, igneque semper debito mediante; præparantur enim & depurantur per ista ad intentionem ignis per hunc modum. Habent enim hæc corpora imperfecta humiditates superfluas, & sulphureitatem adustibilem,

lem, nigredinem in ipsis admiscendis generantem, ipsa prædicta corpora corrumpentem. Habent enim terrestreitatem immundam, fœtulentem & combustibilem, nimis grossam, ingressionem impediētem, & fusionem, ista & talia sunt superflua in his corporibus prædictis, quæ in ipsis nostra experientia & inuestigatione, certa & ingeniosa sunt inuēta: & quia hæc superflua accidentaliter his superueniunt corporibus, & non radicaliter: ergo & spoliatio accidentalium possibilis est. Oportet ergo nos cum igne artificiali his prædictis mundandis & superflua demere accidentia cuncta, sola substantia argenti viui & sulphuris radicalis permanente. Et hæc est integra præparatio imperfectorum, & depuratio perfecta, melioratio, depuratio, & subtiliatio horum, vel huius substantiæ puræ remanentis fit multis modis, secundum quod indiget Elixir præparationis: ergo & depurationis in generali modus hic est. Primò enim eleuanda est cum igne proportionali tota humiditas superflua, & corrupta in illorum essentia, etiamque superfluitas subtilis & comburens, & hoc calcinando: deinde totalis substantia remanens corrupta, in illorum calce superflue humiditatis comburentis & nigredinis, corrodenda est cum his mundatis prædictis corrosiuis, acutis, seu acerbis, donec calx fuerit alba, siue rubea: aut secundum corpus, naturam & proprietatem

colorata & munda, & pura ab omni superfluitate seu corruptione prænaratis, & hæc cum his corrosiuis mundantur, terendo, imbibendo, & lauando: postea verò delenda seu deponenda est totalis terreitas immunda, & foetulentia combustibilis & grossa, cum rebus prædictis, mundatis vel puris, fusionem metallicam non habentibus, cum calce prædicta, modo prædicto depurata, commixtis & bene tritis, quæ in fusione seu calcis reductione retinebunt secum terreitatem grossam & immundam, remanente corpore puro, ex omni superfluitate corrumpente mundato. Ex hoc totum descendendo meliorationis & subtiliationis horum substantiæ puræ in generali modus hic est. Primò hoc corpus purgatum & redactum est iterum calcinandum cum igne & adiutorio mundatiuis prædictis. Deinde cum his quæ sunt solutiua soluendum: hæc enim aqua lapis noster est argentum viuum de argento viuo, & sulphur de sulphure ex corpore spirituali extractum & subtiliatum, siue attenuatum, quæ meliorari potest confortando in ipsum virtutes elementales, cum alijs præparatis, quæ fiunt ex genere sui generis, & augmentando colorem, fixationem, pondus, puritatem, fusionem, & alia, & omnia quæ pertinent ad Elixir perfectum. & iste est modus, per solos nos inuestigatus, præparationis, depurationis, subtiliationis, & meliorationis

tionis corporum mineralium in generali.

Multiplicatio Elixir fit duobus modis, vna per reiterariam solutionem & coagulationem lapidis: secunda per proiectionem primi lapidis Elixir super corpus, aut album aut rubeum tali quantitate, quòd idem corpus etiam conuertetur in medicinã: & tunc simul imponentur hæc ad soluédum in sua aqua & menstuo: & sic Elixir primum est fermentum talis tincturæ, & sic mulieres pistrices faciunt.

De inceratione Elixiris albi.

Ab hinc ergo extrahe de lamina crySTALLINA, quam in fundo reperies lucidam, & primò tere & cera inceratione vltima, guttando super ipsum guttam ad guttam in crucibulo, super ignem leuem de suo aëre albo iam dicto, donec fundatur sicut cera sine fumo: tunc proba super laminam ignitam, si se resoluerit velocissimè sicut cera, cerata est: si verò non, reduc ipsam ad cerandam guttam ad guttam de oleo suo albo, donec fundatur vt cera sine fumo. Et hoc quidem est præceptum omnium Philosophorum, vt cum partes sublimatas fixaueris, mundissimam terræ partem, reiteres sublimationem residuæ partis non fixæ super eam fixam, donec ipsa similiter figatur, hinc teta super ignem: si bonam dederit fusionem, tunc suffiçienter sublimationem reiterasti. Si

verò non, reitera super illam vice post vicem non fixæ partis sublimationem, donec fundatur citò, sicut cera sine fumo: tunc extrahe & infrigidari permitte. Ex iam dicto capitulo nota attentè intentionem zelosam authoris in eo, quòd toties reiterat modum incerationis: fortè suffecisset semel illud repetisse. Sed vt fortius & tenacius imprimeret lectoris intellectum de necessaria infatigabili incerationis multiplicatione, ideo toties illam repetit, quia in illa tota vis Elixiris dependet, &c. Etiam cõsidera, quòd idem sunt ceratio, fixio, & sublimatio, & sunt idem actus: inceratione enim figitur spiritus, & sublimatur corpus. Idem Arnoldus capite priori ait: Aqua verò septies distillata serua eam ad partem, quoniam ipsa est Mercurius Philosophorum solutius, faciens matrimonium, & aqua vitæ abluens latonem. Et vt fecisti de alba aqua, ita facies de rubea: quoniam vnum & eundem modum habent ablutionis, & consimilem effectum, nisi quòd aqua alba est ad albificandum, & aqua rubea ad rubificandum. Non ergo misceas vnã cum alia: quoniam errabis si feceris. Idem Arnoldus alio capitulo dicit: Si autem fundatur grauius quod est ex defectu cerationis, succurre ei cum oleo: id est, aëre, guttando guttam ad guttam super ignem leuem, donec fundatur vt cera: quoniam quando inceras, misces de re calida & humida magis, quàm de frigida & sicca: &

@

ta: & quando figis, mifces magis de re frigida & ficca, quàm de calida & humida. Ergo intellige quæ dico, quoniam huius operis perfectio est naturæ permutatio. Ex fupradictis nota, quòd aqua, aër, & oleum idem funt: id est, fpiritus Mercurij mineralis, &c. Idem alio capitulo: Modi regiminis ad inuicem conuerfentes funt quatuor principales, fcilicet, foluere, abluere, reducere, & figere. Soluere groffum in fimplum & fubtiliare, abluere obfcurum in lucidum, reducere humidum in ficcum, figere volatile fupra corpus fixum. Soluere eft diuidere corpora, & materiam vel naturam primam facere. Abluere eft inhumare, diftillare & calcinare. Reducere eft impinguare, incerare vel imprægnare, fubtiliare. Figere eft defponfare, refoluere, & coagulare.

Per primum mutatur natura interius: per
fecundum exterius: per tertium
fuperius: per quartum
inferius.

ROSARIUM
REVIVIFICATIO.

Hie kompt die Seele vom Himmel schön vñ klar/
Vnd macht aufferstehen der Philosophi Toch-
ter fürwar.

Geber libro tertio, capite nonagesimo Epi-
logatio totius. Quia pertractauimus huius
magisterij causarum sufficientiæ experientias
notas, secūdum nostri propositi sermonis exi-
gentiam, restat nos ad complementum totius
operis diuini peruenire in capitulo vno, & in
summam

summam contrahere sermonis abbreviati in capitulis dispersum magisterium. Dicimus igitur, quoniam totius operis intentionis summa non est, nisi ut sumatur lapis in capitulis novus: deinde vero cum operis instantia assidue super illum opus sublimationis primi gradus, & per hoc mundatur à corrumpente impuritate. Et est scilicet sublimationis perfectio, & cum ea subtilietur lapis, donec in ultimam subtilitatis puritatem deveniat, & ultimo volatilis fiat: ab hinc vero cum fixationis modis ligatur, donec in ignis asperitate quiescat, & sic secundus preparationis gradus consistit.

Sed & tertio similiter lapis administratur gradu, qui in ultimo constat preparationis complemento, scilicet ut iam fixum lapidem cum modis sublimationis volatilem facias, & volatilem fixum, & fixum solutum, & solutum iterato volatilem, & iterato volatilem fixum, quousque fluat, & alteret in complemento solifico & lunifico certo. Ex reiteratione igitur preparationis huius gradus tertij in medicina resultat bonitatis alterationis multiplicatio. Ex diversitate igitur reiterationis operis super lapidem in gradibus suis resultat multiplicationis bonitatis alterationis diversitas: ut ex medicinis quedam quidem septuplum, quedam vero decuplum, & quedam centuplum, quedam vero millesimum, & quedam in infinitum solificum, & verum perfectionis

lunificum transmutet corpus. Ab hinc igitur & vltimò tentetur, vtrum in perfectione consistat magisterium.

Attendat ergo quis proprietates actionis seu modos compositionis Elixir maioris : nos enim quærimus substantiam vnã facere, tamen ex pluribus aggregatã, coadunatã, fixã, quæ super ignem posita ignis eam non exprimat, & liquatis permisceatur, & liquefcat cum ipsis, cum eo quod est in ea de substantia ingreifibili, & permisceatur cum eo quod est de substantia permiscibili, & consolidetur cum eo quod est de substantia consolidatiua, & figatur cum eo quod est de substantia fixatiua, & non comburatur ab his quæ comburunt aurum & argentum, & afferat consolidationes cum ignitione debita & perfecta.

Non tamen eatenus breui tempore intelligas, cum paucis diebus vel horis possit prima vice restitui. Sed quod respectu aliorum medicorum modernorum, respectu etiam naturæ operationis veritatis : hæc verò citiùs terminatur. Vnde dixit Philosophus : Medicina est cuius temporis longum spacium anticipauit. Quare vobis dico, quòd sustineatis patienter : quia fortè moratur, & festinantia quidem ex parte Diaboli est. Ergo qui patientiam non habet, ab opere manum suspendat : quia impedit eum ob festinantiam credulitas.

Omnis enim actio naturaliter suum habet modum,

modum, & tempus determinatum, in quo maiori & minori spacio terminatur.

Ad hanc tria necessaria sunt, scilicet patientia, mora, & instrumētorum aptatio: de quibus in Summa nostri magisterij perfecti artificem allocuti sumus in capitulis diuersis, in quibus experiri potest, si in nostris dictis fuerit sufficienter inuestigatus, in quibus manifesta probatione & aperta cōcludimus, lapidem nostrum nihil aliud esse, quàm spiritum fœtentem, & aquam viuā, quam & siccam aquam nominauimus, & per naturalē proportionem mūdātam, & vnitam vnione tali, quòd sibi nec abesse potest, quibus addi debet, & tertiū ad opus abbreviādum, hoc est corpus perfectū attenuatum.

Ex præmissis igitur patent res, in quibus veritas est propinqua, & perficiētes ipsum opus.

De coagulatione & preparatione primi lapidis, & eius sublimatione.

Sequuntur nunc aliqua notabiliora ex libello cuiusdā dicti Ademarum super Gebrum Regem Persarū, capitulo quarto, vbi dicit: Quantumcunq; lapis sit mundatus per sublimationem, & eius adustio sit deleta per eius olei extractionem, & eius fuga sit destructa per eius fixationē, nihilominus non funditur, nec ingreditur, nec permiscetur: sed vitrificatur, vt habetur capitulo decimo Gebri circa medium: imò oportet ipsum in aquarū acumine dissolui, &

calcinari multis vicibus, vt habetur capitulo sexagesimo septimo, & septuagesimo tertio Gebri. Idem capite sexto dicit, quòd ex multiplici reiteratione imbibitionis cum contritione & leni affatione aqueitatis eius maior pars deletur. Hæc est ergo sublimatio primi gradus, per quam aqueū Mercurij deletur: postea in aludel vase, quod describitur in capitulo vigesimo octauo, ista tota substantia spargatur in ipsius fundo: deinde ignis augeatur, vt dicitur in capitulo tertio circa medium, donec ipsius pars albissimam præcellens niuem, sua albedine quasi mortua spondilibus aludel adhæreat. Et hæc est sublimatio nostra, per quam terrea foetulentia, & partes sulphuris cum fæcibus in fundo remanet, & in ea natura eius purificatur, & ab hinc cum fixationis modo figatur: id est, fermentetur: quia quod fixum est figit: id est, fermentum: deinde ad finem ponatur. Sequitur, donec in ignis asperitate quiescat, & hic secundus præparationis: id est, sublimationis gradus appellatur. Si autem queratur, quomodo Mercurius subtiliari potest, cum in actu habeat subtilissimam substantiã, vt habetur capite trigesimo nono: dicendū quòd in capite septuagesimo tertio dicitur, quòd per sublimationis vel subtiliationis modum: id est, cum sublimatione primi gradus mundetur & subtilietur: ergo & ultimo volatilis stat: id est, sublimetur cū ignitione, ita vt de fæcibus
ad vasis

ad vasis spondilia crystallo nitidior ascendat.

Geber: Dealbate latonem: id est, terram, & libros reponite, ne corda vestra rumpantur. Et alibi: Ignis & aqua latonem abluunt, & eius nigredinem abstergunt. Sequitur: Recipe ergo ipsum sublimatum in vase aludel, reitera vice vna: id est, sublimando fixa, sicut dicit capite sexagesimo secundo circa medium, quod plus quam fulgidissima, & cum cautela in administratione ignis, vt ipsius humiditas in tantum deleatur, quod sufficiat ad fusionem perfectam complendam: quia ignis lentus, vt dicitur ibidem, est humiditatis conseruatiuus, & fusionis perfectiuius. Item capite vigesimo nono dicitur, quod argentum viuum primo debet sublimari, postea figi.

Item capite vigesimo octauo dicitur, quod Mercurius figitur per successiuam illius iterata vice sublimatione, ita vt fusionem det metallicam, hoc idem saepe in dictis suis reperies. Hæc omnia prædicta intelligi debent de præparatione primi lapidis & dealbatione eius, ante impositionem ipsius in finum, quod scilicet toties debet incerari aquis acutis: & solui & coagulari super cineres, donec nimium mollescat, dealbescat, & tandem fluat vt Luna splendida, &c. Hæc est enim sublimatio eius, scilicet in altiore dignitatem & virtutem, & eius vera purificatio, &c.

Sequitur capitulum septimum: Sed consule

quod hoc opus imperfectis lapidib. inchoes: hoc enim fuit de principali & occulto ipsius Gebri intellectu: sic habes in capitulo decimo septimo: quod natura Mercurij est ita in corporibus, sicut est in Mercurio, imò in Mercurio, imò in lapidib. notis est perfectissimus. Item in capitulo tertio dicitur, quod in marcata est natura Mercurij mortificati, & mediocriter præparati, qui melius valet. Iste Philosophus in suis operibus solùm vult naturam Mercurij, sed tota Solis natura est ex Mercurio, vt dicitur cap. 8.

Item Philosophus iste vult istam substantiam Mercurij mortificatam, sed naturaliter Mercurius illius est in illo venerabili lapide, vt omnibus est manifestum: ergo, &c. Item iste Philosophus vult istam substantiam Mercurij esse fixam, vt pater: quia ingenia fixandi docet cum cautelis multis & ingenijs, sed quis dubitet substantiam istius lapidis preciosi esse fixissimã: certè nullus qui cognoscit eũ, igitur, &c.

Item Philosophus vult suum lapidem figi cum cautela ignis, vt eius humiditas conseruetur, sed vbi temperantior calor quàm in terræ visceribus: ergo, &c. Item Philosophus vult suum lapidẽ fundi: ergo, &c. patet ergo quod Philosophorum Magister lapis est, quasi diceret, quod naturaliter etiam per se facit quod tenetur facere: & sic Philosophus non est Magister lapidis, sed potius minister.

Erge

Ergo qui quærit per artem extra naturam per artificium inducere aliquid in rem, quod in ea naturaliter non est, errat, & errorē suum deflebit.

Sol principium pro opere rubeo, Luna pro albo à suo sulphure comburente, & combustibili purgata.

Quòd autem in ipso sit talis substantia, habes capite quadagesimosextimo. Quòd autem Luna sit lapis pro opere albo, habetur decimo octavo. Recipe ergo hunc lapidem preciosum, habentem spiritum, corpus & animam, & calcina cum suo humido vel cum Mercurio, ita quòd non sit in eo tactus.

Sed & tertio lapis administratur gradu, qui in ultimo consistit præparationis complemento: & est scilicet, vt iam fixum lapidē cum modis sublimationis volatilem facias, & cum spiritibus non fixis sublima. Fixum sublimari nihil aliud est, quàm corpus in spiritum conuer- ti, quod secretū ex dictis Philosophi sic extrahitur. In capitulo namque trigesimo septimo habetur, quòd corpori: id est, substantiæ fixæ, quæcunque sit illa, non commiscetur spiritus, nisi prius cū magisterio: id est, lapis prius sol- uatur & coaguletur. Sed quæris, quomodo la- pis soluatur, dicendum quòd cum aquis acu- tis ponticitatem habentibus, & acedinem sine fæcibus existentibus, vt acetum est vini, &c. Si autem quæras cur lapis soluatur: dicendum vt

habetur capite trigesimo septimo: quòd omne quod soluitur, acquirit naturam salium & aluminum: quia soli sales priùs funduntur quàm vitrificantur, & similiter secundùm suam naturam, ipsi soli scilicet sales soluuntur. Si ergo lapis noster soluitur, salium naturá acquireret: sed quod funditur, ingreditur: & quicquid ingreditur, transmutat, &c. Capite quinquagesimo septimo habetur, quòd corpora sublimantur per excellentissimum ignis gradum, quousq; fixum cum non fixo leuetur totaliter, vt capite duodecimo: quòd si totum nõ fuerit sublimatum, addatur illi non fixæ partis, quantitas iteratò, quousq; ad totalem eleuationẽ sufficiat. Per ignem fortissimum, intellige ignem putrefactionis & Mercurij nostri, quo tantummodo corpus eleuatur: id est, in spiritum cõuertitur. Cũ ergo leuata fuerit, reiteretur eius sublimatio, quousque administratione reiterationis figatur totum. Et fixum solutũ: id est, ad acetum pone vt suprã, quater omnia reiterando, vt habes satis suprã declaratũ. Et solutum volatile: quasi dicat, quòd per solutionẽ lapis fit volatile. Et iterum: Volatile fixum facias, sic enim continuat se Philosophus, hæc in capite quinquagesimo septimo, &c. quousque fusionem præstet vel fluat. Capitulum decimum: Opus hoc ne est ad album, vel ad rubeum? Respõdet Adamarus: Ad vtrunque. Sic enim scribitur in capitulo sexagesimo sexto, quòd lapis lunaris

@

PHILOSOPH. 359

et solaris sunt idē in essentia: quia ex solo Mer-
curio perficitur vterque. Est etiam vna via in
modo agendi: quia per easdem operationes, &
eodem ordine operatur. Est ergo vna medicis-
sima secundum omnes Philosophos: differunt
tamen fermentatione.

PERFECTIONIS
ostensio.

Ænigma Regis.

Hie ist geboren der Keyser aller ehren/
Kein höher mag vber in geboren werden.

Mit Kunst/oder durch die natur/
 Von keiner lebendigen creatur.
 Die Philosophy heissen in ihren Subn/
 Er vermag alles was sie thun.
 Was der Mensch von ihm begeren ist/
 Er gibt gesundtheit mit starcker frist.
 Goldt/Silber/vnd Edelgestein/
 Sterck/ Jungheit/schön vnd rein.
 Horn/trawren/armut/franckheit er verkert/
 Selig ist der Mensch dem es Gott beschert.

Responsio Lunæ Reginae.

Sie ist geboren die Edel Keyserin reich/
 Alle Philosophi nennen sie ihrer Tochter gleich.
 Sie mehret sich/vnd gebürt Kinder ohn zal/
 Sie seind vntödtlich/rein ohn alles mahl.
 Sie vertreibt den todt/ vnd hast armuth/
 Sie gibt reichthumb/gesundtheit/ehr vnd gut.
 Vnd vbertrifft Gold/Silber/vñ Edelgestein/
 Alle Arzney/groß vnd klein.
 Nichts ist auff Erdrich ih: gleich/
 Des sagen wir danck Gott von Himmelreich.

Geber: Inuestigatione verò nostra qua certi
 sumus & per experientiam manifestam confi-
 derauimus omnia verba vera esse, quæ iam per
 nos solos in nostris voluminib. scripta sunt, se-
 cundum quòd vidimus per experimentum &
 rationem in voluminibus istis redacta: ea ve-
 rò quæ per nostram experiètiã digitis extra-
 ximus,

cimus, & vidimus oculis, & manibus tetiginus, scripsimus in Summam nostri perfectionis magisterij.

Sapiens ergo artifex in nostris studeat voluminibus, colligendo nostram dispersam intentionem, quam in diuersis locis proposuimus, ne malignis seu ignaris publicetur, & collectam probet, donec ad cognitionem studendo, & experimentando cum laboris instantia ingeniosi peruenerit totalem: exerceat ergo se artifex & inueniet. Sed ne nos quidem mordeamur ab inuidis, narramus, quoniam non tradidimus scientiam nostram sermonis continuatione: sed eam sparsimus in diuersis capitulis, & hoc ideo: quoniam tam probus quam improbus, si continuatim fuisset tradita, usurpasset indignè, & eam similiter occultauimus, vbi magis aperta locuti fuimus. Non tamen sub ænigmate, sed sub plana sermonis serie artificè allocuti fuimus, & sermonis modo eam ascripsimus, quam solius Dei altissimi & benediçti, sublimis & gloriosi, & nostrę qui illam scripsimus, menti recolligi accidit, aut diuinę gratia bonitatis infusi, qui cui vult largitur & subtrahit. Non desperet igitur doctrinę filius: quoniam si illam quęsierit, eam inueniet, non doctrinę, sed proprij modus indagatione naturę, quoniam qui per suę industrię bonitatem quęsierit, scientiam inueniet: qui verò per librorum insecutionem quęsiuerit: tardissimè

ad hanc perueniet artem preciosissimam: quia nobis solis artem per nos solos inuestigatam ædidimus, & non alijs: verissimam tamen & omnino certam. Solum igitur prudentes ad artem alicuius, & per ingenia nobis traditã viam inuestigationis eisdem exposuimus: non autem eam inuentam nisi solis nobis scripsimus, sed & inuentionis modum, & modorum ingenia. Per ea igitur quæ tradidimus, exerceat se bonæ mentis artifex, & Dei donum altissimi se adinuenisse lætabitur. Ad artis igitur excelsæ perquisitionem hæc dicta sufficiant: Hæc Geber. Geber in Summa sua, capite decimosexto de naturalibus Principijs sic dicit: Notandum est enim, quòd postquam lapis fuerit purificatus, atque perfectè mundatus ab omni re corrumpente, & postea fuerit fermentatus, non indiges amplius mutare vas, nec ipsum aperire, sed solummodo quòd Deus custodiat, ipsum ne frangatur, & propter hoc dixerunt Philosophi, quòd in vno vase conficitur totum magisterium. Et est sciendum quòd in quadraginta diebus & noctibus completur opus ad album post veram purificationem lapidis: quia in purificatione non potest esse tempus determinatum, nisi secundum quòd artifex bene laboret: & in nonaginta diebus & noctibus completur opus ad rubeum, & isti veri sunt termini ad totam perfectionem: hoc intellige de coagulatione, quæ fit post

post purificationem, quæ purificatio non
habet aliter fieri, nisi in putrefactione & con-
uersione corporis in merum spiritum, & cum
hoc habueris, lauda Deum. Senior: Ego sum
Luna crescens humida & frigida, & tu Sol, ea-
dem & humidus (aliàs siccus) quando copu-
lati fuerimus in æquitate status in mansione,
quæ non fit aliàs nisi igne leui, habens secum
trauem, in quo vacabimus, & erimus, sicut va-
cat mulier & vir eius generosi partus, hoc est,
verum ex locutione, & ego & Sol cum con-
iuncti fuerimus, vacaturi in vêtre domus clau-
stræ, recipiam à te animam adulando, si abstule-
ris pulchritudinē meam, & decoram figuram
ex propinquitate tua, gaudebimus & exulta-
tione spiritus exaltabimur, quando ascenderi-
mus ordinem seniorum, tūc lucerna lucis tuæ
infundetur lucernæ meæ, & ex te & me fit cō-
mixtio vini & aquæ dulcis, & prohibeo fluxū
meum, postquam fueris indutus nigredinem
neo colore, qui fit velut atramentum post so-
lutionem meam & coagulationem: cum in-
trauerimus domū amoris, coagulabitur cor-
pus meum, & ero in vacuitate mea. Respon-
dit Sol Lunæ, dicens;

Si feceris hoc, & non inferes mihi ò Luna,
nocumentum, reuertetur corpus meum: &
postea dabo tibi nouam virtutem penetratio-
nis, per quam potēs eris in prælio ignis lique-
factionis & purgationis, ex qua exhibis siæ

diminutione & tenebris, sicut es & plumbum
& non impugnaberis cum non sis rebellis.
Hæc ex Ademaro.

*Raymundus Lulius ad Rupertum Regem Fran-
cia in Epistola scribit.*

Scire debes quod ex plumbo Philosopho-
rum extrahitur quoddam oleum aurei colo-
ris: vel quasi, cum quo si lapidem mineralem
vegetabilem, vel animale, vel mixtum post
fixionem primam sublimaueris tribus aut qua-
tuor vicibus, excusabit te ab omni labore so-
lutionum & coagulationum.

Ratio est: quia hoc est occultum quod facit
medicinam penetrabilem, amicabilem & con-
iungibilem omnibus, & augmentabit eius ef-
fectum ultra modum, sic quod in mundo non
est secretius.

Vnde mirabilia dico, quæ omnibus anti-
quis Philosophis incredibilia forent, scilicet
quod sciueris oleum hoc bene ab aqueitate
separare, & laboraueris in modo mixtionis
iam dicto, poteris in triginta diebus lapidem
componere.

Hoc autem non est necessarium per se, quo-
niam solutiones & coagulationes illius (vt di-
ctum est) citò fiunt.

Tamen si fieret sublimatio illius, credo tin-
cturam lapidis multum ampliari: elige ergo ex
his intentum tuum. Galeni ratio vnde fiat Yccir,
vel

el Elixir: & dicit quòd diuersi doctores ponunt diuersas medicinas. Aliqui dicunt, Yccir Te de mineralibus montium: alij de herbis: alij de bestijs & vrina, &c. Fit tamen de vna istarum rerù, quæ ponitur in ymbie, & primò exit qua in fumo: id est, spiritus: secundò oleum in quore: id est, anima: tertium verò quod in vase remanet, terreum est, & vocatur corpus: ex his enim tribus, spiritu, anima & corpore, ita coctus vt commisceri & fundi possit, fit Yccir: alij dicunt quòd sulphur & argentum viuum, quis ea fulibilia faciat, fit Yccir.

Nota, quòd nulla aqua, aut oleum, aut ignis, habet suam ad tingendum efficaciam: quin prius rectificetur per reiterationem reductionis ad fæces & distillationes, addimus vsque octies vel decies: In omnibus igitur tam solvendis quàm figendis, quàm tingendis perficiendisq; tenendus est modus, eò quòd intentio debito modo rem ornet & compleat, scilicet quòd corpora imperfecta calcinentur deopitè, lauentur subtiliter, & mollificentur, imbibantur, siue cerentur, fœcudentur, & ad solutionem modo prædicto ponantur: spiritus verò subtiliter lauentur, & depurentur, & disponatur ad mollificationem & humiliationem, quæ calida sunt & sicca soluantur, calcinentur, siue sublimentur secundum quòd viderit, & melius iudicatur secundum sanum sensum operantis.

@

366

ROSARIUM

Ich bin der wahr grün vñ Guldisch Löwe
ohn sorgen/

Inn mir steckt alle heimlichkeit der Philo-
sophen verborgen.

*De nostro Mercurio, qui est Leo viridis
Solem deuorans.*

Mercurius est ille: Et scias, quòd ipse est
frigidus & humidus, & ex eo creauit Deus o-
mnes mineras. Nam ipsum est elementum &
aëreum,

ereum, fugiens ab igne. Cùm ergo figitur ei
 aliqua pars, efficit opem sublimem, & est spi-
 ritus utilis, & non est aliquid in Mundo nisi i-
 sum, nec est quod stet loco eius, & est profun-
 ans solùm in omni corpore, erigens ipsum.
 Cùm ergo miscetur corpori, viuificat ipsum,
 & illuminat & cõuertit de dispositione in dis-
 positionem, & de colore in colorem. Est er-
 o totum Elixir albedinis & rubedinis, & est
 qua permanens, & aqua vitæ & mortis, & lac
 virginis, herba ablutionis, & est fons anima-
 s: de quo qui bibit non moritur, & est susce-
 ptium coloris & medicina eorum, & faciens
 equirere colores, & est illud quod mortificat,
 & cecat & humectat, calefacit & infrigidat, & fa-
 cit contraria secundum mensuram regiminis
 eius. Et sunt ei, quando est viuum, operatio-
 nes aliæ, & quãdo est mortuum, aliæ operatio-
 nes ab alijs: & quando est sublimatum, aliæ o-
 perationes. Et ipse est Draco, qui maricat sei-
 sum, & impregnat seipsum, & parit in die suo,
 & interficit ex veneno suo omnia animalia, &
 ignis perdit ipsum, & disperdit tempore bre-
 ui propter argentum viuum: non enim potest
 super ipsum, nec comedit, sed fugit ab ipso.
 Ingeniauerunt autem ei sapientes primi Phi-
 losophi modos ingeniorum, donec paulatim
 actum est expectans ignem: non ergo cessat
 gradari super pugnamentum ignis: & ciba-
 tur eo, ita quòd quando ei figitur aliqua fixio,

perueniunt mirabilia & mutationes: quoniam cum ipse mutatur mutat, & apparet nigredo eius, & sonitus eius, & splendor eius: cum ergo tingitur, est tinctum & tingit: cum soluitur, solutum est & soluit, & ipsam albificat in visione oculi: & rubificat in successione, & est aqua congregas, & lac & vrina fortis, & oleum mollificans, & pater mirabilium omnium, & est caligo & nubes, & seruus fugitiuus, & Mercurius Occidentalis, qui prætulit se auro & vicit illud: dicit ergo ei aurum: an præfers te mihi? & ego sum Dominus lapidum, expectans ignem. Dicit ei noster Mercurius, utique: sed ego genui te, & ex me natus es, & vna pars ex me viuificat multas partes de te: sed tu es avarus, & nõ das aliquid in comparatione ad me, & qui ligauerit me cum fratre meo & sorore mea, viuit & gaudet, & sufficit ei in vita sua & si viueret mille millibus annis, & si reficeret omni die septem millia hominum, non egeret: & ego sum secretum totum, & in me occultatur scientia: quia conuerto omnia corpora in Solem & Lunã, cum natura mea talis sit quòd durum mollifico, & molle induro: & ideo nota quòd lapis Philosophicus ad ipsam Alchimiam veraciter procreandam, est vnus in toto Mũdo, & qui ab hoc vno errat, in præcipitium abijisse credatur, non tamẽ est perfectus in sua natura, ad quam perduxit ipsum artificium: Nam sine magisterio nihil valet nobis, nec alius
cuius

nius vtilitatis est, nec perfectè præstat quicquam, sed potius corrumpit: & hoc ideo dico, inatenus eo vtaris cum magisterio: quia istum est phlegma purum. Philosophi quoque vocant ipsum sulphur & melancholicum citrinum, propter suæ mirabilis virtutis effectum: vt enim quidam voluerunt, ex ipso creauit Deus omnes gentes, & earum statuit originem. Hunc etiam lapidem nostrum, alij æs album vocauerunt. Vnde Lucas & Eremius: Scitote omnes scientiam quærentes, quòd nulla sit tinctura nisi ex ære nostro albo: æs enim nostrum non est æs vulgi: æs vulgi corrumpitur & inficit omne cui imponitur: æs vero Philosophorum perficit & dealbat cui associatur. Ideo dicit Plato: Omne aurum est æs, sed non omne æs est aurum. Itaque æs nostrum habet corpus, animam & spiritum, & illa tria sunt vnum: quia ipsa omnia sunt ex vno & de vno & cum vno, quod est radix ipsius. Æs enim Philosophorum est Elixir eorum, ex spiritu, corpore, & anima completum & perfectum. Sic Philosophi lapidem diuersis nominibus nominauerunt, vt sapiētibus esset manifestus, & insipientibus occultus. Sed quocumque nomine nominetur, semper tamen est vnus & idem, & de eodem.

Vnde Mercurius:

*Est lapis occultus, & in imo fonte sepultus,
 in silis & ciecetus, fimo vel stercore tectus,*

AA

Vnus habet vnus lapis omnia nomina datus,
 Vnde Deo plenus sapiens dixit Morienus,
 Non lapis hic lapis est animal quod gignere fas est.
 Et lapis hic auis, & non lapis, aut auis hic est.
 Hic lapis est moles, stirps & Saturnia proles.
 Iuppiter hic lapis est Mars, Sol, Venus, & lapis hic est
 Alliger & Luna, lucidior omnibus vna.
 Nunc argentum, nunc aurum, nunc elementum,
 Nunc aqua, nunc vinū, nunc sanguis, nunc crisolinū,
 Nunc lac virginicum, nunc spuma maris vel acetum,
 Nunc in sentina fœtenti stillat vrina,
 Nunc quoq; gemma salis, Almisadir sal generalis,
 Nunc auripigmentum primum statuunt elementum,
 Nunc mare purgatum cum sulphure purificatum.
 Sic me transponunt, quod stultis pandere nolunt.
 Sicq; figuratur, sapiens ne decipiat.
 Es quod tractatur stultis ne distribuatur.
 Hæc Luna vocatur omnibus nominibus vna.

Hi autem sunt modi operationis istius lapidis, quib. mediâtibus, hæc res quam nos quærimus, generatur, & in esse actuale deducitur.

Et est vnus modus Sublimatio, alter Descensio, tertius Distillatio, quartus Calcinatio, quintus Solutio, sextus Congelatio, septimus Fixio, octauus Iteratio, nonus Ceratio, & his similibus dicunt infinita. qui quidem modi, licet sint ad inuicem ratione diuersi, sunt tamen idem in re. Aliquando enim Philosophi considerantes materiam eorum, quæ quando in vase est, & sentit Solem, & calorem in continent

nenti exhalat, seu euaporat in speciem fumi
 subtilissimi, & ascendit in altum in capite va-
 s, vocauerunt talem ascensionem Sublima-
 tionem. Videntes postea talem materiam, quæ
 ascenderat, descendere ad fundum vasis, vo-
 cauerunt distillationem seu descensionem. Ad-
 huc videntes inspissari istam materiam & de-
 rigari, & fœtorem malum dare, vocauerunt
 utrefactionem. Videntes colorem nigrum
 seu fuscum, & fœtorem malum post longum
 tempus dimittere, & albedinem aliqualem ad
 nodum cineris coloris venire, vocauerunt In-
 tegrationem seu dealbationem. Ideo Morie-
 es ait: Totum magisterium nihil aliud est ni-
 quam extractio aquæ ex terra, & aquæ super ter-
 ram dimissio, donec putrefiat ipsa, & hæc ter-
 ra cum aqua putrefit, & cum mundificata fue-
 rit auxilio cuncta regētis, totum magisterium
 perficitur. Adhuc videntes terram cum aqua
 commisceri, & aquam paulatim propter tem-
 peratam decoctionem diminui, & terram cre-
 scere: dixerunt omnes quod hæc erat Ceratio
 perfecta. Vnde ait Philosophus, quod terra cū
 aqua ceratur, imbibitur, & temperata deco-
 ctione Solis: id est, caloris desiccatur, & in ter-
 ram vertitur tota materia. Vnde idem: Hæc
 terra integra, si versa fuerit in terram.

Denique videntes, quod tota materia ve-
 niebat in quandam dissipationem, & quomo-
 do reducebat se ad solidam substantiam: & quia

non fluebat, imò stabat strictè, dixerunt, quòd hæc esset perfecta Congelatio. Vnde ait Plato: Soluite lapidem nostrum, & postea congelate cum magna cautela, sicut vobis est demonstratum, & habetis quasi totum magisterium. Idem alibi: Accipe lapidem nostrum, & pone in vase & assa igne leui, donec confringatur, & postea coquite ad calorem Solis, donec congeletur, & scitote quòd totum magisterium nihil aliud est, nisi facere veram solutionem, & perfectam & naturalem congelationem: Hæc Plato. Idem dicit: Soluite & congelate, & sic scietis totum magisterium. Item videntes materiam prædictam, perfectè congelatam & inspissatam, ita quòd nullo modo vltèrius resolvebat se in aquam, nec in fumum, dixerunt, quòd verè erat fixata: quia eandem congelationem & inspissationem seu fixationem, propter maiorem decoctionem caloris viderunt venire ad perfectam desiccationem & dealbationem: & quòd ista albedo erat super omnes albedines, dixerunt quòd hæc erat perfecta calcinatio, videntes hanc materiam ad suum colorem stare, & coloribus infinitis mutari: quia hoc fieri non poterat, nisi per materiæ resolutionem: ideo hanc resolutionem dixerunt solutionem: nam ipsa resolutione discontinuantur elementa, vicissim agunt & patiuntur, & ideo Philosophi dicta elementa coniuges vocant. Quare turpiter errant insipientes, qui
 credunt

edunt medicinam Philosophicam creari ex
ia re, cum tamen dicant Philosophi: Fili, Al-
nimici ac credentes suis cunctis dissolutio-
bus, sublimationibus, coniunctionibus, se-
parationibus, congelationibus, præparationi-
bus, contritionibus, alijsque insistent de-
ceptionibus: & sileant prædicantes aliud aurum
nostro, aliam aquam à nostra, quæ etiam di-
tur acetum acerrimum: aliam dissolutionem
& congelationem à nostra, quæ fit igne leui,
aliam putrefactionem à nostra, &c. Plato in
anima: Tuum quæsitum itaque sit de genere
amborum luminum Mundi: nam aurum cir-
cundat partem superiorem, argētum verò in-
feriorem lunarem. Aristoteles: Nullum tin-
gens venenum generatur absque Sole & eius
ombra: id est, vxore. Hermes in suis secretis,
pater eius est Sol, mater eius Luna. Rosarius:
Quicumque conatur aliam tincturam quære-
re, absque Sole & Luna, ille assimilatur homi-
ni volenti scalam ascendere absque gradibus.
Oportet ergo vt habeamus receptaculum no-
strum tincturæ idoneum, quòd est sibi conso-
nans cum quadam similitudine ad patrem, &
hoc receptaculum debet esse ipsa Luna: quia
Sol per se est valde difficilis fusionis, & lique-
factionis: similiter & Luna per se, dum autem
simul coniunguntur, tunc valde faciliter si-
mul fluunt & liquefiunt: & ideo aurifabri sic
faciunt eorum consolidaturas. Philosophus:

Mulier est quoddam receptaculum virili feminis, quia ipsa conseruat semen in suis cellulis & matrice, & ibi nutritur, & pullulat vsque ad tempus maturitatis, ideo eligamus sibi nūc coniugem, vt receptiuum sui feminis habeat, quam possumus sic eligere in vxorem, quæ propinquior est sibi in simplicitate & puritate: quia nihil propinquius viro quàm vxor, quæ sunt homogenea. Hermes in allegorijs: Luna est lucerna noctis: nox est natiuitas tenebrarum, quam Deus creauit pro Mundo regendo. Luna autem à Sole lumen recipit, & est dilecta, eò quòd Solis lumen in ea est, ideo quod Solis natura Lunæ naturam superat. Mercurius noster fit ex minerali & vegetabili iunctis pariter: quia coniuncta simul magis profunt, quàm si per se forent separata. Ex istis considera necessitatem vtrorumque Mercuriorum.

@

DEMOCRITVS
Philosophus.

Oportet te vt in primo negocio dissolvas corpora super cinerem candidum, & non fiat tritura nisi cum aqua. Auicēna: Primum quoque in opere est dissoluere lapidem in suam primam materiam. Senior & Hermes: Soluite corpora in aquas. Plato in Summa: Tu indiges, quòd in corporum solutione labores: id eo oportet ignem lentum continuare super ipsum, donec soluatur totum hoc, & per eum

efficitur opus. Nota, omnium rerum circularium reuersio circularia nequaquam perficitur, donec in primam deducantur materiam. Rasis: Nisi corpora solueritis, in vanum laboratis. Albertus Magnus: Scias pro certo, quòd nullus corporum spiritus tingi potest, nisi prius soluatur.

Moriens: Nisi in vaporem cuncta transeant naturalia per suam naturam, aliàs frustra fit operatio in hac arte. Et si solutum fuerit, præparatum est opus Alchimicum, multiplicetur, congaudebit.

Hic subalternantur scientiæ naturales, quod in solutione consistit pariter operando. Sorin Distinctione vndecima: Regiminis initium est perfecta solutio: vt autem corpus rareseat, & sicut spiritus tenuissimus fiat, oportet eos dissoluere: corporum autem regimen, vt prædixi, est solutum.

Alphidius: Argentum autem viuum, quod ab eo corpore nigro extrahitur, est humidum album, & à corticibus mundum ne opus pereat. Moriens: Scire te conuenit, quòd fumus albus est anima & spiritus illorum corporum solutorum: & certè si fumus albus non fuisset aurum, ibi Alchimia non fuisset. Rosarius: Hic est Mercurius noster nobilissimus, & Deus nunquam creauit rem nobiliorem sub cælo, præter animam rationabilem.

Hermes Rex Græcorum: Corpus solutum
est aqua

est aqua perennis, congelans Mercurium perpetua congelatione. Hippocras: Corpora ubi quis vult purgare, oportet fluxa facere. Nigredo putrefactionis durat secundum quosdam quatuor diebus vel quinque. Senior: Prima flauis est humorum extractio & pinguedinis, cuius sunt hæc signa, scilicet nigredo superabundans, qua consumpta iam anima est in aqua. Albertus: Nisi anima corpus suum exierit, & in cælum sursum ascenderit, nihil proficies in hac arte. Parabola Senioris de tinctura alba: Si parentes dilecti mei de vita gustauerint, & lacte mero lactati fuerint, & meo albo inebriati fuerint, & in lectulo meo nupserint, generabunt filium Lune, qui totam parentelam suam præualebit: & si dilectus meus de tumulo rubeo petrae portauerit, & fontem matris suæ gustauerit, & inde copulatus fuerit, & vino meo rubeo: & mecum inebriatus fuerit, & in lecto suo mihi amicabiliter concubuerit, & in amore meo sperma suum cellulam meam subintrauerit, concipiam, & ero prægnans, & tempore meo pariam filium potentissimum, dominantem & regnantem præ cunctis regibus & principibus terræ, coronatum aurea corona victoriæ, ad omnia à Deo altissimo, qui viuit & regnat in seculorum secula. Turba Philosophorum: Videntes autem huius artis inuestigatores illam albedinem apparètem in omnibus supereminentem in vase, rati estote, quòd rubedo in al-

bedine illa occulta est, & tunc non oportet illam extrahere, sed quousque totum rubeum fiat coquere. Senior Philosophus: Facite nigrum album, & omne album rubeum: quia aqua dealbat, & ignis illuminat. Nam lucet in colore ut rubinus per animam tingentē, quam acquisiuit virtute ignis. Hermes: Regimen septimum est Lunæ, videlicet assare, rubificare, calefacere & frigare per viginti quinque dies, & sic habes operis peractionem. Idem Animæ color rubeus est. Item: Album vult rubificari. Item: Albedo est rubedo nostra. Item: Lapis noster hic est ignis ex igne creatus & in ignem vertitur, & anima eius in igne moratur. *Ænigma Hermetis de tinctura rubea: Ego coronor, & diademate ornor, & regijs vestib. induor: quia corporibus lætitiā ingredi facio.*

Hermes Tractatu tertio: Venite filij sapientum ex nunc gaudebimus, & delectemur simul: quia mors consumpta est, & filius noster iam regnat, ac rubeo ornamento & carne indutus est. Iam filius noster genitus Rex sumit tincturam ab igne: illum verò mors mare & tenebræ fugiunt, & Solis radios Draco fugit, qui foramina obseruabat, filiusque noster mortuus viuit, & Rex ab igne venit, ac coniugio gaudebit, & occulta apparebunt, filiusque noster iam viuificatus fit igne bellator, & tincturis supereminens.

Metaphora Belini Philosophi de Sole: Scitote

te quod Pater meus Sol dedit mihi potestatem super omnem potentiam, & induit me vestimento gloriæ, & totus Mundus me quærit, & currit post me. Ego enim sum maximus, nam sciuerunt virtutem meam & altitudinem: ego enim vnicus sum, & assimilor patri meo, qui vnicus est, qui dedit mihi virtutem istam ex gratia sua, & homines quærunt à seruis meis iustitiam id quod quæritur à me, & non perueniunt ad id nisi per me, & terra cum omnibus viribus suis me humiliare non potest. Imò ego sum super eam, & super seruos meos, donec humiliem eos, & extraho de potentia & natura eorum, & induo eos de splendore & lumine meo pulchro, quem dedit mihi pater meus, in omnibus operibus eorum. Ego enim sum excellens, qui exalto, & de primo cuncta, & nullus seruorum meorum potest super me, nisi vnus, cui datum est, quod contrarius est mihi. Et ipse destruit me, non tamen destruit naturam meam. Et ipse est Saturnus, qui separat omnia mea mēbra. Postea vado ad matrem meam, quæ congregat omnia membra mea diuisa & separata. Ego sum illuminans omnia mea, & facio lumen apparere patēter in itinere de patre meo Saturno, & etiam de matre mea, quæ mihi inimicatur. Veruntamen nisi hoc fieret, non possem bibere de animabus animalium & plantarum. Sed ego venio cum calore ignis, ad expellendam virtutem & iniquitatem

eorum à me. Ego sum habitans super faciem mineræ, & tribuo seruis meis de extremitatibus meis, & nomen meum vocatur nominibus magnis, & qui studet in me non curat de aliquo, sed non saturatur ex me. Ego defero naues per mare, & fabrico ciuitates densas. Non quæritis in eis magnitudinem meam. Nuncio ergo vobis omnibus sapiētibus, quòd nisi me interfeceritis, intellectus vester non erit perfectus, & in sorore mea Luna crescit gradus sapientiæ vestræ, & non cum alio ex seruis meis, & si sciretis secretum meum, ego sum frumentum seminatū in terram puram, quod nascens crescit & multiplicatur, & adfert fructū seminanti: quia omne quod generatur genere suo, & quodlibet indiuiduum multiplicat formam suæ speciei, & non alterius, quemadmodum ex frumento nascitur, & sic de alijs: & in hoc exposui omnes figuras. Cùm itaq; egero cum vxore mea alba, pura, & humida, & munda, tactu, addo pulchritudini faciei suæ, bonitati & virtuti suæ: ipsa enim est obediens mihi. Vnde cùm fuero iūctus cum ea, nihil melius in mundo, nec æquipollens: ipsa enim imprægnabitur, & germinabit, & erit sicut ego sum in substantia & colore: quoniam hoc magisterio multiplicatur semen. Ex me enim simile nascitur, sicut quando seminatur vnum granū frumenti, nascitur, multiplicatur, teritur, cribellatur, & fit panis, ex quo viuit totus mundus, & fabricatur

naturæ minera terræ ex me, nec deficit, quia donum Dei est. Ego illumino aërem lumine meo, & calefacio terram calore meo, genero & nutrio naturalia, plantas & lapides, & demum tenebras noctis cum potentia mea, & facio permanere dies seculi, & illumino omnia luminaria lumine meo, & etiam in quibus non est splendor & magnitudo: quæ quidem omnia ex meo opere sunt, cum induor vestimentis meis: & qui quærent me, faciant pacem inter me & uxorem meam. Itaque nisi separetur à me, & misceatur mixtione inseparabili: & hoc fiat, quando extraxeris me partim à natura mea, & partim uxorem meam à natura sua, & postea occidatis naturas, & suscitamur resurrectione noua & incorporali, eò quòd postea mori non possumus. Nam post resurrectionem habebimus gloriam & fortitudinem sempiternam, tunc gaudebunt omnes in prosperitate magna, qui sciunt nostrum progressum.

Et in hoc cõpletur preciosum Dei donum, quod est super omne Mundi scientiarum arcana, & incõparabilis thesaurus thesaurorum. Quia ut dicit Plato: Qui habet istud Dei donum, Mundi habet dominium: quoniam ad finem diuitiarum peruenit, & naturæ vinculum confregit. Non tamen, ex eo quod habet potestatem conuertendi omnia corpora imperfecta in purissimum Solem & Lunam. Sed magis ex eo, quòd hominem & quodlibet animal præ-

seruat in conseruatione sanitatis. Lamina verò
 crySTALLINA, quæ est Elixir albū, si detur in quan-
 tum granum sinapis febricitanti, curat ipsum.
 Etiam leprosus si per quatuor anni tempora
 de eadem lamina purgatus fuerit cum pulue-
 re rubeo, vnde fit Sol bis in anno, in Martio &
 Septembri, curatur. Et vterq; puluis albus &
 rubeus sanat schiaticos in periculo mortis: sa-
 nat etiam paralyfim. Item, si puluis teneatur ad
 nares in partu laborantium, liberantur: hoc
 dicit Hermes. Geber quoque dicit, quòd Eli-
 xir rubeum curat omnes infirmitates chroni-
 cas, de quibus medici desperauerunt, & facit
 hominem iuuenescere vt aquila, & per 500.
 annos viuere & amplius, vt aliqui Philoso-
 phi fecerunt, qui vsi fuerunt eo tribus vicibus
 in hebdomada quantum granum sinapis. Est
 herba quæ vocatur Saturnus de canalibus, de
 qua fit talis medicina. Quare nota quòd o-
 mnes infirmitates quæ à vertice capitis vsque
 ad plantam pedis generantur, si fuerint vnus
 mensis, in die: si vnus anni, in duodècim die-
 bus: si ex longo tempore, in mense curantur:
 quia sicut curat omnia metalla infecta ab o-
 mni infirmitate, sic & humana corpora. Qua-
 propter noster benedictus lapis non immeri-
 tò Tiriacus maior tam corporum humanorū
 quàm metallorū dicitur: de quo Hermes Rex
 Græcorum, & pater Philosophorum ait: Si de
 Elixir nostro omni die vsque ad septem dies
 sumpseris

Impferis pondus carrobiarum, capilli tui ca-
pi de capite tuo cadent, & renascentur nigri, &
a de fene fies iuuenis & fortis.

Arnaldus dicit: Hic lapis noster virtutem
habet efficacem omnem sanandi infirmitatem
super omnes alias medicinas medicorū. Nam
animam lētificat, virtutem augmentat, conser-
uat iuuentutem, & remouet senectutem. Non
nim permittit sanguinem putrefieri, nec fleg-
ma superdominari, nec cholera aduri, nec me-
ancholiam superexaltari: imò sanguinem su-
pra modum multiplicat, contenta in spiritua-
libus purgat, & omnia corporea membra effi-
caciter restaurat, & à læsione custodit, & gene-
raliter omnes tam calidas quàm frigidas, tam
siccas quàm humidas infirmitates arctissimè
sanat præ omnibus alijs medicinis medicorū.
Quoniam si ægritudo fuerit vnus anni, sanat
in duodecim diebus: si verò antiqua fuerit ex
multo tempore, sanabit in vno mense. Et bre-
uiter omnes malos expellit humores, bonosq;
inducit: confert amorem & honorem ipsum
deferentibus, securitatem & audaciam, & in
prælio victoriam. Et in hoc completur secre-
tum naturæ maximum, quod est super omne
precium preciosissimum secretum, thesaurus
incomparabilis & preciosissimus, quem ha-
bentibus Deus in sua mente recondat, ne
insipientibus patefiat. Amen dicat
omnis viuens.

@

384 ROSARIUM PHILOSOPH.

Nach meinem viel vnd manches leiden vnd
marter groß /
Bin ich erstanden/ clarificiert/ vnd aller mas-
ckel blos.

ARNALDI

DE VILLA NOVA

PHILOSOPHI ET MEDI-

I EXCELLENTISSIMI LIBER

*etus Thesaurus thesaurorum, & Rosarium Phi-**sophorum, ac omnium secretorum maximum**secretum, de verissima compositione naturalis Phi-**losophia, qua omne diminutum reducitur ad**Solificum & Lunificum.*

P R O E M I U M.

STE namq; Liber vocatur Ro-
sarium, quod ex libris Philoso-
phorū abbreviatus: in quo, Deo
teste, nihil occultum, nihil de-
vium, nihil diminutum est: sed
quicquid est necessariū ad nostri Operis com-
plementum, est in ipso. Diuiditur autem iste
liber in Theoricam & Practicam: & etiam in
diuersa capitula. Quippe quia iustum est, de
naturalis & sublimiori rerum processu non pi-
teat, qui de eorum sublimiori effectu tractare
soluerit. Tunc enim supplicium naturæ bea-
tæ, & naturali quale procedit intentio, cum &
sotius studij precium securius spectat, & ad ar-
canam rationis seriem, in illo declinare para-
tus est. Nullus negligat finalem, præcipuā to-
tius Philosophiæ matrem ab editis effodere,
quæ hominem ornat moribus, & ditat benefi-

cij: auxiliatur pauperi, & etiam corpus in e-
lume sanat, & præbet etiam sanitatem. Qui e-
nim in legendis libris deses extiterit, in præ-
parandis rebus promptus esse non poterit. Li-
ber namq; librum aperit, & sermo sermonem
explicat: quia quod in vno est diminutum, in
alio est completum. Non enim potest in Pra-
cticam bene assuescere, cuius mens in Theo-
rica renuit desudare: quoniam procedit ad
Practicam, sicut asinus ad cœnam, ignorans
quomodo, & ad quid porrigat rostrum & os.
Istum autem librum nominavi Rosarium, eò
quòd ipsum abbreviaui ex libris Philosopho-
rum quantum potui melius, & in diuersa diui-
si capitula.

In ista arte duo sunt libri, quos ponam in
capitula per ordinem.

CAPITVLA LIBRI

primi.

<i>De modo generationis metallorum, Cap.</i>	<i>I</i>
<i>Quòd argentum viuum est medicina metallorum,</i>	<i>II</i>
<i>Quòd sulphur extraneam, siue vulgi est causa imper- fectionis,</i>	<i>III</i>
<i>Quòd solam argentum viuum est perfectio metallo- rum,</i>	<i>IIII</i>
<i>Quòd argentum viuum continet in se sulphur suum, cap.</i>	<i>V</i>
<i>Quòd vnus est lapis Philosophorum,</i>	<i>VI</i>
	<i>Ex</i>

de quibus extrahatur lapis Philosophorum.	VII
quod difficile est opus nostrum in prima metallorum materia,	VIII
quid sit opus primum Philosophicum,	IX
quid sit lapis, & quo indiget,	X

De modo generationis metallorum.

CAP. I.

Vtrum natura omnia liquabilia sint naturaliter ex argento viuo, & sulphuris substantia: eò quòd proprium est argento viuo quod coaguletur, ex calore siue vapore sulphuris: quoniam omne siccum naturaliter exhibet suum humidum. Vapore ergo sulphuris argenti viui coagulatum est ex sua substantia terrea, subtili, aërea & digesta, admistione prima sibi vnita actione caloris: postea eleuata, decocta & digesta, donec habeat vim sulphuream coagulandi argentum. Argentum vero viuum in prima sua radice est compositum ex terra alba, nimium subtili, sulphurea, cum qua clara fortiter admista, donec fiat substantia vna, non quiescens in superficie plana. Est enim homogeneum in natura: quoniam aut remanet totum in igne fixum, aut totum ex eo vocatur in fumum, cum sit incòbustibile & aëreum. Et hoc est signum perfectionis: & ideo cum postea in terra sulphurea decurrit calefactum, superius ascendit: quoniam de sua natura est,

vt per calorem sublimetur: veruntamen continua sublimatione nimum depuratur, decoquitur & inspissatur, ac in sulphur album & rubrum gradatim congelatur. Quod quidem sulphur dissoluitur multoties, & postea congelatur per argentum viuum, illius sublimati incertatum caloris actione, donec vix in millibus annorum successiuè opere naturæ in metallum congelatur perfectum. Et hoc quidem vasis mineralibus, ipsa natura mediante operatur metalla. In istis ergo operibus naturam imitari oportet, quicumque velit perficere medicinam imperfectorum perfectiorem.

Quòd argentum viuum est medicina omnium metallorum.   CAP. II.

Dicit ergo Aristoteles, quòd argentum viuum est Elementum omnium liquabiliū: quoniam omnia liquabilia cum ligantur, in eo conuertuntur, & admiscetur cum ipsis; quia est de substantia eorum: licet ista corpora differant in compositione sua ab argento viuo, eo modo quo ipsum fuit purum à sulphure immundo sibi extraneo. Fit enim argentum viuum ex vero sulphure non vrente. Nam vt dixit Philosophus: Sulphur album non vrens congelat Mercurium in bonam Lunam. Et illud est res optima quam suscipere possunt qui Alchimiā operantur, & conuertunt illud in argētum bonum. Si verò sulphur purum, mūdum & opti-

um fuerit cum rubore clarum: & fuerit in eo
 is igneitat̃ sulphuræ non vrentis, erit res
 ptima, quam suscipere possunt Alchimistę, vt
 ex eo faciant Solem. Si enim fuerit argentum
 viuum bonę subst̃tię, & sulphur non purum
 durens, conuerte ipsum argentum viuum in
 es. Argētum etiam viuum si fuerit petrosū,
 mundum, terreum, & sulphur non mūdum
 et ex eo ferrum. Stannum verò videtur ha-
 ere bonum argentum viuum & purum: sul-
 hur autem malum, & non bene mistū. Plum-
 um verò grossum argenti viui & malum, &
 onderosum & luteum: Sulphur autem ma-
 am mali saporis & fœtidi ac virtutis debilis:
 nde non bene coagulatur. Hęc de verbo ad
 erbum sunt verba Aristotelis in quarto libro
 Meteororum: Cui Philosopho naturali in o-
 nibus est credendum, non fabulis nec ope-
 ribus mendacibus, ab operibus naturę omni-
 o extraneis. Et sic fateris sequi: Et qui credit
 a mēdacijs, secretum Philosophorum perdit.

*Quòd sulphur extraneum siue vulgi est causa
 imperfectionis omnium metallorum.*

CAP. III.

Notate ergo verba, signate mysteria: quo-
 iam tota veritas istius scientię, ex iam dictis
 Philosophorum est corripienda, eò quòd à va-
 nitate relinquatur, per ipsam duplicem corpo-
 ris superfluitatem inesse: vnā quidē in pro-

funditatem argenti viui inclusam in principio suæ mixtionis superuenientem: alteram extra naturam suæ naturæ, & corruptibilem: quarum ista cum labore tollitur: altera verò nullo artificis ingenio tolli potest. Quare sulphureitas adustibilis calcinatione ignis tollitur, vel à corporibus deletur. Et illud ideo: quia argentum viuum tenet, & ab adustione defendit illud quod suæ naturæ est: alterum respuit ignem exponens, qui ipsum inficit: vnde est amicabile, & suæ naturæ placabile. Ipsum argentum viuum argento viuo magis adhæret, & etiam magis amicatur: post illud verò aurum: post illud argentum. Vnde ex hoc relinquitur, ipsa duo magis participare suam naturam: talia verò corpora non habent tantam conformitatem ad ipsum: quoniam habent in se sulphur extraneum, terreum, immundum & foetidum. Ideo & ipsa verè dicere possumus, quòd minus participant naturam: quoniam sunt corpora foetida adustibilia. Et illud ideo: quia sulphur quoquomodo præparetur per artificium, semper comburit & comburitur, & nigredinem in omni opere præstat. Ideo enim dicit Auicenna: In magisterio nostro non intrat: quoniam non est de argento viuo, vel de argenti viui substantia, nec de perfectione eius, cū ipsum semper inficiat, denigret & corrumpat. Relinquitur ergo, argentum viuum corporum esse perfectissimum, & adustionis esse

esse saluatiuum, eò quòd corpora illa omnino comburuntur, quantò plus suam naturam participant & possident. Vnde patet, quòd multa qualitas argenti viui est causa perfectionis in corporibus: multa sulphureitas est causa corruptionis: id est, quod quædam magis, quædam minus comburuntur secundum examinationem ignis, vt illa quæ sunt pluris sulphureæ quantitatis continentur magis: quæ verò minus, minus. Habet enim sulphur in se duas causas corruptionis, puta inflammabilem substantiam, & terream foetulentiam: quare per primam naturam stare facit: quoniam comburit semper & comburitur, ac semper nigredinem in omni opere præstat. Per alteram verò neque fusionem habet, neque ingressionem: quoniam si fixum fuerit, prohibet fusionem, & ipsum nunquam figitur: nisi priùs calcinetur, nullo modo funditur in artificio, quoniam in terrenam substantiam redigitur.

Quòd solum argentum viuum est perfectio omnium metallorum. CAP. IIII.

Hoc autem in argento viuo minimè contingit: quoniam figitur absque eo quòd in terram vertatur: & similiter figitur conuersione eius in terram. Nam per festinantiam ad eius fixationem, quæ fit per præcipitationem, figitur, & in terram vertitur, & per successiuam iterata vice illius sublimationem figitur similiter,

& non vertitur in terram, imò dat fusionē metallicā. Et illud ideo est, quia viscosam & densam habet substantiam: cuius signum est contritio illius cum imbibitione, & commixtione cum rebus sui generis sortitus. Itaque manifesta in illa viscositas illius propter multam sui adhærentiam constat. Densam autem illud habere substantiam, manifestè videt monoculus, propter grauedinem sui ponderis immensi: quoniam præponderat auro, dum in sua fuerit natura. Est autem fortissimæ compositionis & naturæ vniformis: quia non separatur in partes, vt nullatenus se diuidi permittat: quia aut cum tota sui substantia in igne permanet stans, aut ex igne recedit cum tota sua substantia. His ergo relinquetur argentum viuum figi posse sine ipsius humiditatis radicalis consumptione, & absque illius in terram conuersione. Et ideo notatur in eo causa perfectionis vera: quoniam ipsum solum ad fusionis perfectionem sufficit in vnoquoque gradu, scilicet cum ignitione & sine ignitione. Propter enim bonam partium adhærentiam, fortitudinem suæ mixtionis, si aliquo modo partes illius inspissentur per ignem vltterius non permittit se corrumpi, nec per ingressionem furiosæ flammæ illud se in fumum patitur euolare: quoniam rarificationem sui nō suffert propter sui densitatem, & adustionis carentiam, quæ per sulphureitatem quam non habet perficitur.

Hoc

Hoc satis sufficienter probatum est superiùs.
 Sulphur quod est terra sicca grauis esse di-
 timum perfectionis corruptiuum: quoniam si
 fixum fuerit, fusionem rectam impedit: vt pa-
 tet in ferro quod non funditur: quia sulphur
 fixum in se habere cognoscitur. Si verò fixum
 non fuerit, fusionem rectam impedit, vel anti-
 cipat, vel ab igne corrumpitur, comburitur &
 euaporat: vt patet in plumbo & alijs corpori-
 bus infirmis. Et ideo sulphur non est de virtu-
 te nostræ artis, neq; de perfectione eius: quo-
 niam perfectionem impedit in omnibus ope-
 rationibus suis: sed Mercurius viuus in omnib. suis
 operationibus est manifestè perfectissimum
 & probatissimum: quoniam adustionis est sal-
 uatium, effusionis effectiuum cum figitur: &
 est tinctura vberrimæ perfectionis, fulgidi
 splendoris. Et non recedit à commixto, do-
 nec est, & est amicabile, & metallis placabile,
 ac medium coniungendi tincturas: quoniam
 miscetur per minima cum ipsis. Et etiam in
 profundo naturaliter adhæret: quia est de na-
 tura ipsorum: veruntamen cum Sole & Luna
 miscetur faciliter: eò quòd ipsa magis naturam
 suam participant: attamen non submergit ali-
 quid in eo nisi Sol.

Ex hoc itaque secretum elicias maximum:
 quòd Mercurius in se recipit, quod suæ natu-
 ræ fuerit, & alienum respuit, eò quòd sua natu-
 ra gaudet magis quàm extranea. Ex hoc enim

manifestè relucet, corpora maioris esse perfectionis, quæ plus Mercurij sunt continentia: & quæ minus, minoris.

Laudetur ergo omnium opifex Deus gloriosus & benedictus, causator optimus & altissimus, qui ex vili creatit preciosum, vt cum mineralibus maximè in natura teneat symbolum, & dedit illi substâtiam, & substantiæ proprietatem, quam contingit vllam minimè ex rebus in natura possidere: quoniam ipsum solum est quod ignem superat, & ab igne non superatur, sed in eo amicabiliter quiescit gaudens: ipsum namque solum cùm sit metallicum, continet in se totum quo indigemus in nostro magisterio: quoniam omnia alia cùm sint combustibilia, igni cedunt, & in fauillam deficiunt.

Quòd argentum viuum continet in se sulphur suum. CAP. V.

Manifestum est igitur quòd argentum viuum continet in se sulphur suum bonum fixum, quo coagulatur in aurum & argentum, secundum diuersum disponèdi modum. Nam secundum Philosophum argentum viuum, & si fuerit purum, coagulabit illud vis sulphuris albi non vrentis in argentum. Et illud est res optima vt per artificium Alchimiſtæ faciant Elixir ad argentum. Si verò sulphur fuerit optimum cum rubore clarum: & fuerit in eo vis ignei-

igneitatis simpliciter non vrentis, erit res opti-
ma: vt ex eo fiat Elixir ad aurum. Et bene tra-
didit Philosophus primò sulphur album ad ar-
gentum, & postea rubeum ad aurum: quia non
potest fieri aurum nisi priùs fuerit argentum:
quoniam non est transitus de extremo ad ex-
tremum, nisi per medium: Non ergo potest fie-
ri transitus de nigro ad perfectum citrinum,
nisi fuerit primò album: quoniam citrinum ex
multo albo & paruissimo rubeo est compo-
situm. Nec potest fieri etiam de citrino transitus
ad album, nisi priùs fuerit nigrum: quoniam
non potest aurum fieri argentum, nisi primò
fuerit destructum, & corruptum, & nigrum:
quia quod est melius, nõ potest fieri deterius,
nisi per sui corruptionem. Nam generatio v-
nius est corruptio alterius: ideo qui scit aurũ
conuertere in argentum: scit & argentum con-
uertere in aurum: quoniam sulphur non vrẽs
album ad argentum, potest fieri per maiorem
digestionem sulphur rubeum ad aurum: quo-
niam citrinatio nihil aliud est, quàm comple-
ta digestio: nec albedo aliud est, quàm nigre-
dinis ablatio. Calor namque agens in humi-
do, efficit primò nigredinem: & agens in sicco
operatur albedinem: & in albo citrinitatem.
Et hoc quidem in calcinatione plumbi attẽdi
potest, quod conuertitur in cinerem nigrum:
postea in album: deinde in nimium citrinum,
vel rubeum. Sic sulphur album vel rubeum,

habetur ex vna metallorū materia ad plenum depurata, modo tamen diuerso digesta & decocta. Idcirco dicit Philosophus, quòd omni argento inest sulphur album, sicut omni auro inest sulphur rubeum. Sed tale sulphur non inuenitur super terrā, vt dicit Auicenna: quòd in istis duobus corporibus existit. Et ideo ista duo corpora subtiliter præparemus, vt sulphur & argentum viuum de illa materia habeamus super terram, de qua aurum & argentum efficiebatur sub terra. Ipsa namque corpora lucetia: sunt, quibus insunt radij tingentes, cætera corpora albedine & rubedine vera, secundum quòd ipsa fuerunt præparata. Nam per nostrū magisterium corpus perfectum iuuat, & imperfectum perficit sine admixtione alterius rei extraneæ. Aurum itaque cū sit preciosum, omnibus metallis est tinctura rubedinis tingens, & transformans omne corpus. Argentum verò est tinctura albedinis perfecta albatione tingens cætera corpora. Cum illis namque corporibus, scilicet, Sole & Luna miscetur Mercurius, & figitur per ipsa maximo ingenio, quod in minimè peruenit ad artificem duræ ceruicis.

Quòd vnus est lapis Philosophorum.

C A P. V I.

Oportet igitur inquisitorem huius scientiæ constantis voluntatis esse in opere. Nemo hoc modo

modo illud præsumat attendere: quoniam in rerum multitudine ars nostra non perficitur: vna enim est. Est enim lapis vnus, vna medicina, cui nil extranei additur, nec diminuitur, nisi quòd superflua remouentur. Omne enim sulphur, linternum: id est, vulgare, vel butyrum argenti viui est extraneum, eò quòd sui ipsius est destructiuum, vel corruptiuũ. Econtrà verò illud non est extraneum, in quo habet ipsum conuerti per magisterium nostrum, scilicet in aurum & argentum. Nihil ergo conuenit rei, nisi quod est ei propinquius, ex sui natura. Non enim generatur ex homine nisi homo, neque ex alijs animalibus nisi similia sibi. Quoniam quodcunque quod generatur, sibi simile consequitur. Vera igitur vtamur natura: quoniam non emendatur, nisi in sua natura, cui nihil alienum iungitur. Nolite ergo intrudere, nec puluerem, nec aquam, nec vllam rem: quippe diuersæ naturæ lapidem nostrum non emendant, nec intrant in eo, quòd non sit ortum ab eo: quoniam si aliqua extranea sibi apponatur, statim corrumpitur, & non fit ex eo quod fieri quæritur. Ex rebus ergo corporalibus maximè conuenientibus in natura, necessariò est medicinam colligere. Vnde oportet, quòd ipsa medicina illis in natura conueniat, & eis in profundo maximè cohæreat: ita quòd diminutum perficere compleat, & etiã quòd Mercurius per minima ante illius

fugam misceatur: sed nullum corpus in sua natura manēs Mercurium coagulat, nec ei firmiter adhæret: nec etiam ipse Mercurius per se medetur infirmis corporibus: quoniam in examinatione separatur ab eis. Nam grossa simplicibus, & simplicia grōssis minus bene conveniunt. Subtilioris ergo substantiæ, & liquidioris fusionis necesse est illam medicinā esse, quàm ipsa corpora: & fixationis ac retentionis, quàm sit argentum viuum in sua natura.

Ex quibus extrahitur lapis Physicus.

C A P. V I I.

Quæri ergo non immeritò potest: vnde hæc nostra maximè possit elici medicina. Quibus respondentes dicimus, quòd in quibus est, ex illis elicitur. Est autem tam in corporibus, quàm etiam in argento viuo secundum naturam, cum vnus sint reperta naturæ: sed in corporibus quidem difficilius, in ipso verò Mercurio viuo propinquius, non autem perfectius. Et illud ideo: quia nō est corpus dignius Sole, aut purius, aut eius vmbra, scil. Luna, sine quibus nullum argentum viuum generatur tingens. Qui verò absque isto argento tingere nititur, cæcus procedit ad practicam, sicut asinus ad cœnam: nam aurum aureum, argētum argenteum tribuit colorē. Qui ergo argentum viuum cum Sole & Luna tingere nouit, venit ad arcanū, quod dicitur Sulphur album, optimū

atum ad argentū, quod cū rubeum efficitur,
rit sulphur rubeum optimum ad aurum. Ab
illis igitur corporibus extrahitur sulphur ni-
mum album & rubeum, cū in ipsis sit purif-
sima sulphuris substantia, ingenio naturę sum-
nē deprauata: quod secundum Albertum cla-
ius est & subtilius: quia in deprauatione i-
sius est ars debilior natura, nec consequitur
am, licet multū labore. Pater enim eius est
sol, Luna mater est: quia ex illis corporibus
um suo sulphure, vel arsenico præparato, no-
tra elicitur medicina. Ex corporibus simili-
er Solis elici potest ipsa. Ex solo autem argen-
o viuo facilius & propinquius, & perfectius
nuenitur, cū ipse sit pater omnium istorum
uminarium, & omnium liquabilium, ab ipso
iquidem omnia sunt: & ideo in ipsum omnia
esoluuntur: quoniam natura naturam ample-
ctitur propriam, amicabilius, magisque gau-
det cum ea quàm cum extranea. In ipso nam-
que est facilitas extractionis illius subtilis sub-
stantiæ, cū iam in actu habeat substantiam.
Relinquitur ergo, medicinam nostram esse pu-
rissimam & subtilissimam substantiam, quæ
ex argenti viui materia originem suam ducit,
& ex illa creata est. Non est autem materia
argenti viui in sua natura, nec in sua substan-
tia tota, sed fuit pars illius. Non autem quæ
est nunc, cū lapis noster factus est simplici-
ter est argentum viuum, licet fuerit pars eius;

quoniam ipsum illuminat, & ab aduſtione defendit & conſeruat, quod eſt cauſa perfectionis. Igitur cuiuſcunq; cauſa tantum generationis fit medicina, tam quidem in corporibus, quam in ipſius argenti viui ſubſtantia, lapidis precioſi indagatur ſubſtantia. Conſulo tamen quod non opereris, niſi cum Mercurio & Sole ad Solem & Mercurium, & Luna ad Lunam: quoniam totum beneficium huius artis conſiſtit in ipſis tantum.

Quod impoſſibile eſt, lapidem perfici ex ſola metallorum ſubſtantia ſiue materia.

C A P. V I I I.

Igitur ſi in prima naturæ materia opus noſtrum vellemus incipere, eſſet longiſſimum & impoſſibile, & etiam magnæ, & quaſi infinitæ requirerentur expenſæ ad hoc perficiendum. Et cum demum per difficiliſimum artificium lapis fuerit factus de natura metallorum, tamé opus Philoſophicū, ſiue Phyſicum nondum eſt incœptum: quippe quia eſt neceſſarium, quod Lapis Philoſophorum elici poſſit de natura duorum corporum, antequam de eo fiat Elixir completum. Quoniam eſt neceſſarium, quod illud quod eſt Elixir, magis ſit depuratum & digeſtum, quam aurum vel argentum, eò quod ipſum Elixir habet conuertere omnia imperfecta alia perfectione diminuta corpora in aurum vel argentū, quod ipſa
minimè

minimè perficere possunt: quia si de perfectione sua alteri darent, ipsa imperfecta existerent: sed quia non possunt tingere, nisi quantum se extendunt. Et ad hoc fiet operatio in lapide nostro, vt melioretur eius tinctura in eo plus quam in sua natura, & vt fiat Elixir iuxta Sapientum allegoriam, compositum ex speciebus limpidis, condimentum, antidotum, medicina, purgamentum omnium corporum purandorum, & transformandorum in solificum & lunificum verum. Sed moderni operantes, nem credunt operis esse cum incipiunt opus: quoniam tamen in tantum laborauerunt, quod opus eorum fit de natura metallorum, credunt compleuisse Elixir perfectum. Sed quando faciunt projectionem, nihil ibi inueniunt: qui operari desistunt, vbi incipere debuissent.

Quid sit opus primum Physicum.

CAP. IX.

Opus namq; Philosophorum est dissoluere lapidem in suum Mercurium, vt in primam reuocatur materiam. Vnde Philosophus in quarto Meteororum, huius artis sophisticos illudit artifices Alchimie, dicens: Species transmutari non posse: quod quidem similiter verum est, nisi vt species ipsæ (vt postea subdit) in primam suam materiam rediguntur, quæ quidem materia prima est argenti viui, cum ipsum sit elementum omnium ductibilium. Tunc enim

in aliam formam quàm priùs erant bene permutantur : non quidem species, sed indiuidua specierum, quoniam ipsa indiuidua actionibus sensibilibus sunt subiecta, eò quòd in se sunt corruptibilia. Species verò cum sint vniversales, actionibus sensibilibus non sunt subiecte, & ideo non sunt in se corruptibiles. Species igitur argenti, quæ est argenteitas, non mutatur in speciem auri, quæ est aureitas, nec è conuerso: quia species verè permutari nõ possunt, sed indiuidua specierum bene permutantur, cum in primam suam materiam rediguntur: quia cum forma istius fuerit corrupta, vel illius, vel in primam materiam resoluta, bene permutatur, & necessario introducitur alia forma: quia corruptio vnus est introductio alterius. Et scias, quòd nulla materia potest ita destrui, quin sub aliqua maneat forma: vnde destructa vna forma, immediatè introducitur alia, ad hanc operationem, vel ad illam disposita. Et ideo dicit Philosophus: Indiges tu qui vis operari quod in solutione, & sublimatione duorum luminarium primò labores, quia primus gradus operationis est, vt fiat argentum viuum ex ipsis. Notate ergo verba, signate mysteria: quoniam in hoc opere declaratur, quis sit lapis, cum principium sui operis sit dissolutio ipsius. Oportet igitur sublimare, figere, & calcinare ipsum, vt sic demum soluatur in argentum viuum, quod Philosophis est contrarium.

ium. Vnde etiam dicunt Philosophi: Nisi corpora fiant incorporea, siue non corporea, vel volatilia, & è conuerso, nihil operamini. Verum ergo principium nostri operis est dissolutio lapidis: quia corpora soluta in naturam primam spirituum sunt redacta, nisi quia magis sunt fixa: quia spiritus sublimatur cū eo. Nam solutio corporis fit cum congelatione spiritus, & congelatio spiritus est cum solutione corporis: tunc enim miscetur cum spiritibus vel spiritu, & fit vnū corpus cum eis, vel cum eo, & nunquam separantur: sicut nec aqua mista cum aqua. Quoniam omnia tunc ad suam naturam homogeneam primā sunt redacta. Prima verò homogeneitas metallorum est argentum viuum. Cum ergo in ipsa homogeneitate soluantur, insimul coniunguntur, & nunquam separantur: quoniam tunc vtrunq; agit in suum socium sibi similem. Et ideo dicit Aristoteles, quòd Alchimiſtæ corpora metallorum verè transmutare non possunt, nisi prius ipsa redigantur ad suam primam materiam: tunc enim in aliam formam quàm prius erant, bene rediguntur. Quoniam contra hoc non stat ratio: quippe quia destructa vna forma, immediatè introducitur alia, vt patet ex operibus rusticorum, qui de lapidibus faciunt calcem, & de cineribus vitrum. Sic & multò fortius potest sapiens studio suo per magisterium naturale, seu artificium nostrum ista corpora corrumpere,

& illis nouam formam introducere: quia intentio nostræ operationis non est aliud, nisi quòd eliciatur, & eligatur purissima substantia Mercurij in istis corporibus: quoniam Elixir consistit in illis tantum, & non in alijs.

Quid sit lapis, & quo indiget in operatione, vt sit Elixir completum.

CAP. X.

Hic igitur est lapis noster famosus: quia non fit transitus de extremo ad extremum, nisi per medium. Extrema autem nostri lapidis in primo latere est argentum viuum: in secundo vero est Elixir completum. Media namque istorum aliqua alijs sunt magis depurata, decocta & digesta: & illa sunt meliora & operi propinquiora, quod te charissime ignorare non credo, sed bene scire. Nō ergo ob hoc erres: quoniam si seminauerit homo hæc & metet. Nam semen suo semini correspondet, & omne arbutum, proprium adfert fructum iuxta genus suum. Natura quippe est sapiens, semper perfici appetens: quoniam in se semper continet incrementum suum. Idcirco dicit Auicenna: Nisi aurum & argentum viderem, pro certo dicerem, quòd Alchimia non est vera ars. Igitur quauis lapis noster hic tam in se tincturam materialiter cōtineat, quàm in corpore tenue creatus à quocunque per se motum non haberet, vt sit Elixir completum, nisi moueatur arte
& ope.

e operatione. Et ideo artes diuersæ à diuersis
 philosophis sunt inuentæ, vt compleatur per
 artificium, quod à natura est relictum incom-
 letum: quoniam natura prona est ad sui per-
 ectionem. Prudenter ergo & non casualiter
 operare, & scias naturas lapidis & fortitudi-
 nes, & quis lapis, cuius lapidis sit amicus vel
 inimicus. Vide quòd agnoscas quod ipse fece-
 rit. Et antequam scias grossum, fac gracile, pon-
 terosum alleua, asperum lenifica, durum mol-
 ifica, amarum dulcifica, & habebis totum ma-
 gisterium. Scias ergo quòd suarum operatio-
 num aliæ medicinæ auri, quibus conuenit par-
 ticipare argento in aliquibus, & in aliquibus
 diuersificare: quoniam in principio suæ ope-
 rationis opus auri & argenti per omnia con-
 uenit: in modo verò fermentationis disconue-
 niunt: quoniam fermentum operis argenti ar-
 gentum est. Fac ergo vnamquamque speciem
 cum sua specie; & vnumquodque genus in
 suo genere: quoniam opus albi ad albifican-
 dum, & opus rubei ad rubificandum. Non er-
 go misceas opus vnius lapidis cum opere al-
 terius lapidis: quoniam vehementer errares si
 secus faceres. Alia quippe corpora possibile
 est quòd separentur, sed non erunt bona sicut
 illa: quippe quia medicinam quam non habet,
 dare nõ possunt, impossibile siquidem est, non
 nixum figere, & immundum mundare: quia non
 inuenitur in re, quod in ea non fuerit antea:

nec aliquis dare potest quod non habet. Quare licet uti possis, vel indiges tu cum non possis habere in istis illud quod est maioris temperantię, & minoris fæcis, si indigueris vsu eorum, oportet primò vt conuertas ea in similitudinem duorum corporum perfectorum: quod nunquã fiet, nisi Sol & Luna in vno corpore coniuncta proijciatur desuper ipsa: quippe quia Mercurius cum fit de sua natura conuersius, fit vnumquodq; cum singulis quos amplectitur ex planetis. Si iungatur cū plumbo, plumbum erit: si cum ferro, ferrum erit: & si cum alijs corporibus erit consimile eis. Si autem cum istis duobus iungatur radijs, fit Elixir perfectum. Non ergo operandum est, nisi de ista nobili materia: quia non fiunt res aliqua ratione, nisi secundum eorum naturam. Quicumque ergo quærit à natura quod in ipsa non est, fatuitas est & perditio laboris. Non comedas ergo de filio cuius mater menstruum patitur. Quem si comedis leprofus, & tu, & opus tuum: sed frustum comede de carne pingui, & habebis aurum & argentum quantum volueris. Et non quæras à natura quod in ipsa non est: quoniã fatigares animam tuam in vanum. Hæc extracta sunt à Morieno doctore veraciq; Philosopho. Nihil reputans inde lucrum si ita faceres, sed bene facias vngendum de Sulphure & lanqueto: quoniam res, cuius caput est rubeum, pedes albi, oculi verò nigri, est

est magisterium. Intellige quod dico: quoniã
omnia verè sunt verissima: qualia nunquam
Philosophus aliquis tradidit meliora.

Explicit liber Primus.

CAPITA LIBRI
secundi.

De inuestigatione perfecti lapidis Philosophici.	Cap. I
De regimine,	II
Quomodo depuretur Mercurius,	III
De lapidis inhumatione,	IIII
De capitulatione tertij regiminiis,	V
De secundo regimine quod est abluere,	VI
De diuisione lapidis per quatuor elementa,	VII
De ablutione aquæ,	VIII
De ablutione aëris.	IX
Quomodo ab omni re extrahatur oleum,	X
Quæ differentia est inter aquam & oleum,	XI
De ablutione ignis terræ,	XII
De causa ablutionis secundum Plat.	XIII
De tertio regimine, quod est reducere,	XIIII
De modo reducendi aquam super terram,	XV
De modo sublimandi & albificandi terram,	XVI
Quomodo sulphur album fit rubeum,	XVII
De recapitulatione tertij regiminiis,	XVIII
De quarto regimine quod est figere, & quòd fermentum album fixum est necessarium ad figendum,	XIX
Quòd pondus fermenti debet excedere pondus sulphu- ris, vel esse æquale,	XX

<i>Quae sunt vtilitates magisteriorum, cap.</i>	XXI
<i>Quomodo debemus seruare qualitatem vnius cuiusque,</i>	XXII
<i>Quomodo elementa sunt corrigenda, & quomodo acquiratur fusto medicinae,</i>	XXIII
<i>De ponderibus obseruandis in fixatione,</i>	XXIIII
<i>De fixatione Elixiris in compositione ad album,</i>	XXV
<i>De reductione aëris super Elixir album,</i>	XXVI
<i>De iteratione Elixiris albi,</i>	XXVII
<i>De compositione Elixiris rubei,</i>	XXVIII
<i>De multiplicatione medicinarum,</i>	XXIX
<i>Quomodo intelligitur solutionem & sublimationem fieri,</i>	XXX
<i>De modo faciendi projectionem,</i>	XXXI
<i>De recapitulatione totius magisterij,</i>	XXXII

De inuestigatione perfecta lapidis Phisici.

C A P. I.

MAnifestum est ergo per operationem medicinae esse operationem naturae, ipsamque medicinam esse eandem naturam: eò quòd ipsa medicina solùm est còposita ex natura. Certum quippe est, omnem rem esse de eo, in quod resoluitur. nam gelu conuertitur in aquam calore mediante. Clarum est ergo, aquam ipsam priùs fuisse, quàm ipsum gelu. Sic omnis lapis noster resoluitur in argentum viuum per magisterium nostrum: ergo prius ipse fuit argentum viuum. Modus autem conuertendi ipsum argētum viuum est conuersio natura-

naturarum in suam primam radicem: naturam
 namque conuertere, est elementa circulariter
 stare: sunt autem elementa de aptitudine sua
 ad inuicem conuersiua, & ideo generantur &
 corrumpuntur, & ad inuicem alterantur. Con-
 uerte ergo elementa, & quod quæris inuenies:
 quia nostra operatio non est nisi naturarum
 mutatio, & eorum elementorum frigidi cum
 calido, humidi cum sicco amicabilis commix-
 tio. Veruntamen non conuertitur siccum in
 humidum, nisi prius fuerit frigidum: id est, a-
 qua: nec frigidum conuertitur in calidum, nisi
 prius fuerit humidum: namque transitus non
 fit ab extremis nisi per medium. Terra non
 conuertitur in aërem, nisi prius vertatur in a-
 quam: Aër quippe & aqua sunt elementa me-
 dia: ignis & terra sunt elementa extrema: aër
 uerò est iuxta ignem, sicut terra iuxta aquam:
 & ideo quia aqua contrariatur igni, & terra aë-
 ri: quia aqua frigida est & humida, & ignis ca-
 lidus & siccus: terra uerò frigida & sicca, aër
 autem calidus & humidus est. Et sic aqua &
 aër conueniunt in humiditate, ignis & terra in
 siccitate: & ideo vnum in aliud conuertitur: &
 similiter ad inuicem, ideo immediatè conuer-
 tuntur, ac tardiùs ab inuicem separàtur. E con-
 trà autem aër & terra, ignis & aqua ad inuicem
 non conuertuntur, nisi ignis in aërem, & terra
 in aquam priùs conuertantur. Si ergo siccum
 conuertitur in frigidum, & frigidum in humi-

dum, ac humidum in calidum, & calidū in ficcum: tunc habebis totum magisterium. Modi verò regiminis ad inuicem conuertentes, sunt quatuor principales, scilicet, soluere, abluere, reducere & figere. Soluere grossum in simplū & subtiliare: abluere, obscurum in lucidum: reducere humidum in ficcum: figere volatile supra corpus fixum. Soluere, est diuidere corpora & materiam, vel naturam primam facere. Abluere, est inhumare, distillare & calcinare. Reducere, est incerare, impinguare vel imprægnare, subtiliare: figere & desponsare, resoluere & coagulare. Per primum mutatur natura interius, per secundum exterius, per tertium superius, per quartum inferius.

De primo lapidis regimine.

C A P. I I.

Lapidem ficcum, grossum dissoluere in argentum viuum, vt in suam reducatur materiam primam. Et hoc totum solum fit per argentum viuum, eò quòd ipsum solum habet Solem & Lunam ad suam materiam, vel materiam primam redigere. Sed quia argentum viuum habet in se fœculentiam terream & adustibilem absque inflammatione & aqueitatis substantia, necesse est superflua demere, & absentia implere vel supplere, si plenam medicinam volumus facere, vel trahere. Terrenam autem fœculentiam oportet omnino per sublimationem demere,

mere, ne humidum in projectione creat ca-
rem & aqueitatem ipsius. Simili modo fugi-
nam oportet quo ad medicinam illius sub-
stantiam saluare, de cuius proprietate est mun-
re, & ab adustione defendere, & etiam fige-
re, ac fixum facere. Ideoq; contingit ex ipsius
medicinæ diuersitate, secundum eius diuer-
m deprauationem, quandoque creari Satur-
um ex illa, quandoque Iouem, quandoq; Ve-
erem, quandoque verò Martem, quod ex im-
ritate necesse est ouenire, vel accidere.

*Quomodo depuratur Mercurius, & purga-
tur. CAP. III.*

Ingenium igitur ipsius terreæ substantiæ
superfluæ remotionis, est ipsum semel vel bis
ablumare à vitro & sale, donec ipsius albissi-
ma sumatur substantia. Cum verò albissima a-
ccenderit, projice in feruenti aqua, donec re-
leat in argentum viuum. Post tolle ab eo a-
quam, & operare cum eo: quoniam non est bo-
num operari cū ipso, nisi prius hoc modo pur-
getur. Vnde dicit Auicenna: Primùm quoque
facere incipere est, quòd sublimetur Mercu-
rius: postea solue eum vt redeat in primam ma-
teriam suam, & sublima totū. Tunc in hoc Mer-
curio mūdo mitte corpora munda, æquali lan-
ce librata: veruntamen non misceas corpus al-
bum cum rubeo, nec corpus rubeū cum albo:
sed vnumquodq; seorsum dissolues in partem

quoniam aqua alba est ad albificandum, aqua rubea ad rubificandum. Non ergo misceas aquam vnus lapidis cum aqua alterius, aut cū alio lapide: quoniam vehementer errares & excæcaberis, si secus feceris. Ab hinc vice post vicem contere & imbebe, & coque in balneo Mariæ: post distilla per filtrum quousq; transeat ipsum: collige tamen ad partem supereminens nigrum: quoniam illud est oleum, ac verum dissolutionis signum: quia quod est solutum, peruenit ad sublimitatis finem, vnde separatur ab inferioribus, ascendens sursum, & petens altiora loca, vt corpus aureum. Custodi autem ipsum cautè, ne euolet in fumum, & quod facis in albo, facias etiam in rubeo: quoniam hæc medicina in essentia est vna, & in modo agendi similiter vna: est tamen in rubea additamentum citrini coloris: quia sulphuris fixi substantia mundissima efficitur. Differentia tamen inter solarem & lunarem medicinam: eò quòd hæc quidem illud continet, illa verò non: quoniam indiget mundissimo sulphure albo, sicut hæc indiget rubeo. Sufficiunt hæc duo corpora, eò quòd assimilatur quæsito, vel illi quod quæris. Sed indiges quòd in solutione, sublimatione, & subtiliatione eorum labores. Sunt enim fortia, & indigent præparatione longinqua & operatione continua, vt primò calcinentur, & postea soluantur: quoniam eum calcinata fuerint, faciliùs soluuntur: eò quia

ia calor ignis penetrans partes corporis, fa-
 aquam ingredi post ipsum: & sic est magis
 utionis susceptiuum. Veruntamen si calci-
 ueris corpus grossum, quod etiam dissolu-
 tum est, pone ad partem, & quod remanet in
 tro, accipias cautè ipsum, ne perdat in fu-
 um, & pereat magisteriũ. Idcirco cùm istud
 aue sit perficere & difficile, expedit corpora
 luere per aquam solum: id est, per argentum
 uum sine calcinatione: quoniam istud est se-
 rius, licet in operatione sit tardius. Esto er-
 o longanimis, & non festinanter extrahas tin-
 uram, nec festinanter aut velociter quæras
 perficere: quia primus error in hac arte est fe-
 stinatio: quia comburit omnia, & ad remotum
 erducit. Nam ignem si multũ feceris, in prin-
 ipio mixtionis ei⁹ eueniet in tincturis detri-
 entum: quoniam comburuntur medicinæ
 er nimias caliditates. Vnde versus:

Dissiparem captam prius per partem satis aptam,

Leuiter extractam sic massam contere factam.

Hæc non festinè, sed temporis ordine sine

Albumen vrinæ disponit membra ruine.

atienter igitur sultine, & contere, & coque,
 eitera, & non tædeat te hoc ipsum reiterare:
 uia quæ imbibuntur, per aquam mollifican-
 ur. Et quantò magis teres, tantò magis molli-
 cas: & quantò magis mollificas, tantò magis
 artes grossas subtilias, donec vniantur, & ab
 auicem non diuidantur: quoniã spiritus cum

corpore tunc inspissantur, & omnia quæ impastantur, dissoluuntur, & impastatio fit cum nimia trituratione & assatione. Nam per contritionem, & incerationē, ac assationem diuiduntur partes ligatæ viscositate aquæ, quæ viscositas est in corporibus. Corpora verò soluta ad naturam spiritus sunt redacta, & nūquam separantur, sicut nec aqua mista aquæ: quippe, quia naturā lætatur: quoniā sponsa cum sponso copulatur: quæ verò non dissoluuntur, non habent partes subtiles, nisi mollifices. Ideo charissime indiges, quod in dissolutione lapidis labores, scil. partes suas priores disgregas ab ipsis, vt grauioribus partibus abiectis, opus cum leuioribus perficiatur.

De inhumatione lapidis. CAP. I III.

Lapide autem dissoluto, accipe totum, & pone super calorem temperatum, vt putrefiat & digeratur meliùs, videlicet per mensem Philolophorum: id est, per triginta dies: quoniam aduultio in animalibus per inhumationem tollitur, & decoctionem. Decoquas ergo completè, vt ebulliant omnia leui igne, & in suam materiam primam redeant, & sint argentum viuum. Hoc autem habito soluitur illa auctoritas Aristotelis in quarto Meteororum: Sciunt artifices Alchimistæ: Species rerum transmutari non posse, quod quidem verum est, nisi priùs, vt subditur, in suam primam reducantur
mate.

teriam. Tūc autem in aliam formam quā
 ūs erant, bene permutantur, non quidem
 ecies, sed indiuidua specierum permutan-
 : quoniam sunt corruptibilia ipsa, & actio-
 us sensibilibus subiecta. Materia namque
 llo modo potest ista destrui, quin semper
 aneat sub aliqua forma. Vnde soluta prima
 rporis forma in Mercurio, immediatē in-
 oducitur noua forma, corrupta ipsorum for-
 a, quæ quidem forma est in colore nigra, in
 ore fœtida, & in tactu subtilis & disconti-
 ata: & hoc est signum perfectæ dissolutio-
 s corporum: quia calor agens in humido pri-
 o generat nigredinem, quæ quidem nigre-
 o est caput corui: sed est principium operis
 ostri, quod est dissoluere lapidem nostrum
 Mercurium, vel in aquam mercurialē. Mo-
 o habes primum regimen operis.

De recapitulatione primi regiminis.

C A P. V.

Modò dicam breuiter totum dissolutionis
 odum. Sublima ergo primò Mercurium, &
 einde soluas ipsum: hinc incorpora ipsum, cū
 rra lota & igne, & pariter decoque, quousq;
 edeāt in suam primam materiam. Et hoc ideo
 t, vt habeamus sulphur & Mercurium de il-
 materia, de qua aurum & argentum efficie-
 antur subtus terram: quia si verum sulphur
 erit & argentum viuum, bene possumus ex

ipsis aurum & argentum facere. Hoc autem magisterium non est nisi pro diuitibus, & pro Mundi altioribus. Et qui habet ipsum, habet thesaurum sempiternum. In ipso ergo tria sunt inquirenda, puta subtile ingenium artificis, opera manuum & arbitrium. Quod quidem requirit diuitias, sapientiam, & libros.

De secundo regimine quod est abluere.

C A P. V I.

Secundum autem lapidis regimē est abluere nigrum corruptum & fœtidum, vt sit nimis lucidum, clarum, & à sordibus vacuum. Quod quidem fieri nullatenus conuenit sine elementorum diuisione & aquarum distillatione, & lapidis dissolutione: quia elementorum duo sunt lapidea, & duo sunt aquatica. Lapidea autem sunt ignis & terra: quia sunt sicca. Aquatica verò sunt aër & aqua: quia sunt humida. Ignis ergo comedit illud quod in exterioribus existit: quoniam comedit, & vastat & deuastat sordes aquarum per distillationem, & subtiliat eas per aëris leuificationem. Commi-
nuit etiam grossitudinem lapidis per calcinationem, & deuorat eorum sulphureitatis falsedinem. Et ideo lapis noster in quatuor elementa diuiditur, vt magis subtilietur, & vt magis à sordibus depuretur, & postea firmitus coniungatur. Sed namque fuit aliquid natum, vel cre-
scēs, nec animatum, nisi post putrefactionem.

Ideo●

eo putrefiunt, vt magis digesta meliùs separantur. Quippe, quia si putrefactum non fuerit, fundi non poterit, nec soluetur, & si solutum non fuerit, ad nihilum redigetur.

De diuisione lapidis per quatuor elementa.

C A P. VII.

Accipe ergo lapidem sic corruptum, & divide ipsum per quatuor elementa per distillationem. Primò per leuem ignem æqualiter continuatum. Et recipe suam aquam: deinde paulatim vigora ignē, donec receperit aërem & ignem mixtum. Quod verò remanet in fundo combustum, est terra nigra & sicca. Et scio quòd distillatio aquæ habet fieri in balneo & mediante eo, quòd subtiliores lapidis partes sine calore, ad naturam simplicis aqueitatis appropinquantes, per eam distillabuntur. Aër verò & ignis per cineres distillantur, eò quòd per ipsum cum ignitionem sustineant, continent calores, & grossiores terreas partes sursum eleuari. Subtilior ergo separatio per aquam, cum non sustineat ignitionem quæ per cinerem elicitur. Isto ergo modo diuides quatuor elementa, eò quòd oportet extrahi e sua substantia humida, & non ex alia, quòd ea eis est maior tinctura. De terra verò non scires cuius sit substantiæ, dum tamen fuerit alba & fixa substantia. Terra desiccatur & figitur: aqua verò mundificatur & abluunt: aër verò &

ignis tingunt & fluere faciunt. Ideo oportet quòd sit aqua multa, & aër multus: quoniam multitudo tincturæ tanta erit, quanta multitudo aëris erit. Studeas ergo, charissime, in omnibus operibus tuis Mercurium superare in commixtione, vt satis habeas de aëre: quoniam si per ipsum solum perficere poteris, preciosissimæ perfectionis naturæ vincentis indagator eris. Veruntamen firmiter teneas, quòd omnium capitulorum huius preciosissimæ artis, non excedit precium ipsarum medicinarum expensione quinquaginta argenteos ex prima operatione computando. Oportet tamen ipsam Medicinam diutius assari super ignem, & nutrirì puer in vberibus.

De ablutione aquæ. CAP. VIII.

Cùm autem habueris elementa, vt dictum est, diuisa, abluè ea, scilicet, aquam & aërem septies distillando: ignem verò & terram fortiter calcinando, aquam tamen & aërem separatim destilles: quoniam aër est melior quàm aqua, licet ipsa aqua abluet & dealbet terram, faciensque matrimonium tincturarum: ac aër tingit terram & infundit animam, & facit eam sensibilem: vnde oportet, quòd aër & aqua sint à sordibus mundata, & ab adustione tuta, donec nec fumatur eorum tinctura: quoniam si comburantur, effectù priuantur, nisi postea in fine coquantur. Iccirco inhumatio in fimo inter-
posita

posita inter distillationes multum iuuat, vt ad
 perfectæ ablutionis signum melius deuenia-
 ur. Quod quidem signum est splendor & cry-
 stallina serenitas absque fæcibus, nisi fortè al-
 tis. Fæces verò aqua, quas facies in omne ab-
 lutione: id est, distillatione vice post vicem ad
 partem separa, & repone in terra nigra supe-
 rius collecta. Aqua verò septies distillata ser-
 ua eam ad partem: quoniam ipsa est Mercurius
 philosophorum solutius faciens matrimo-
 nium, & aqua vitæ abluens Latonem. & sicut
 fecisti de alba aqua, sic facies de rubea: quoniã
 eundem modum habent ablutionis,
 & consimilem effectum, nisi quòd aqua alba
 est ad albificandum, & aqua rubea ad rubifi-
 candum. Non ergo misceas vnã cum alia:
 quoniam errabis si secus feceris.

De ablutione aëris. CAP. IX.

Ab hinc autem diuide aërem ab igne per
 distillationem: quoniam quod distillatum est,
 est aër purissimus: quod verò remanet in fun-
 do, est ignis siccus. Considera ergo quæ dixi,
 vt opereris lapidem humidum, & aquam & ter-
 ram solùm, & vt vtaris lapide sicco ad ignem &
 aërem tantùm. Aër sanè est oleum, & tinctura, &
 anima Philosophorum, & vnguetum,
 quo totum perficitur magisterium. Intellige er-
 go quòd ignis cum aëre distillatur, quia conue-
 niunt in casualitate, & non cum aqua, eò quòd

aqua refugit ignem: quia contrariantur ad invicem. Aër ergo distillatur cum igne: quia ipsa est aqua tineta, & eius tinetura est ignis: quoniam corpus est aër spiritus ignem deferens. Si ergo lapidem miscueris cum igne, statim erit rubeus, & semper diligent se. Quodcunque ergo volueris rubificare, rubifica cum igne lapidis, & erit rubeum semper.

Quomodo ab omni re extrahitur oleum.

C A P. X.

Pone ergo super substantiam corporis, cuius oleum extrahere volueris purissimi Mercurij, tantum quod superueniat quatuor digitis, vel plus, quod melius est: deinde accende sub eo ignem lentum: donec videris eius oleum: id est, aërem paulatim ascendere, seu eleuari super ☿, collige eum cautè, & serua ferrosu. Si ergo minuatur Mercurius, adde alium Mercurium mundum, & clausulam, & repone ad coquendum: continuè hoc facias, donec sumas eius oleum, & nihil remaneat insolutum. Distilla ergo totum per alembicum septies: quia ablutio eiusdem est eadem, sicut ablutio aquæ. Quod quidem inhumando & distillando humiditatem debet fieri, quousque deuenerit ad crystallinam serenitatè absque fæcibus, nisi fortè album: cuius signa sunt gutta spissior, abscolor, intensior, & leuitas aërea ita: quòd si ipsum prædictæ aquæ miscueris,

is, natabit superius. Aërem verò sic ablutum
 sua seorsum: quoniam est oleum, tinctura, &
 urum, anima & vnguentum Philosophorum,
 quod colorat & tingit, & figit, & fluere facit,
 tingit omnem laminam in eo ter extinctam, in
 urum vel argentum, secundum quòd ipsum
 vel album erit vel rubeum. Non ergo misceas
 oleum auri cum oleo argenti, nec è conuerso:
 quoniam oleum albi ad albificandum, rubeum
 ad rubificandum. Idcirco si illorum corporum
 oleum multum fuerit, multa erit tinctura: quo-
 niam multitudo tincturæ tanta erit, quanta fu-
 rit olei multitudo.

Quæ differentia est inter aquam & oleum.

CAP. XI.

Differentia est inter tincturam aquæ & o-
 lei: quia abluit tantum & mundat, oleum ve-
 rò tingit & colorat. Exemplum autem huius
 est, quia si pannus mergatur in aquam, mun-
 datur ab ea: & quando desiccatur pannus, mun-
 datur ab ea, & recedit aqua, & permanet in sta-
 tu, & in colore suo in quo prius erat, nisi quia
 est magis mundus. E contrà est in oleo, qui si
 tingatur pannus in eo, non separatur ab eo
 per calorem ignis vel aëreum, nisi ex toto de-
 struatur, nec poterit separari oleum ab ipso
 panno, nisi per abluitionem, & ignis desicca-
 tionem. Aqua autem est spiritus extrahens
 hanc animam à corporibus; cum verò extra-

hitur anima ab ipsis corporibus, remanet in ipso spiritu: quia spiritus locus est eius. Anima ergo est tinctura soluta in ipso spiritu deportata, sicut deportatur tinctura tinctorum per aquam super pannum. Deinde recedit aqua per desiccationem, & remanet tinctura in panno fixa propter oleaginositatem. Si ergo est de aqua spiritus, est in quo portatur tinctura aëris, quæ cum reducitur super terram albam foliatam, statim siccatur aqua spiritualis, & remanet in corpore anima, quæ est tinctura aëris. Spiritus igitur retinet animam, sicut anima retinet corpus: quoniam anima non moratur in corpore, nisi mediante spiritu. Cum verò coniunguntur, nunquam separantur: quia spiritus retinet animam, sicut anima retinet terram. Vnde præcepit Hermes, animas venari in lapidibus: est enim mansio earum in ipsis. Non ergo sis in venando piger vel lentus, præcauens ne fugiant à te. Si autem fugiant, non accipias eas cum falcone. Sunt autem retentiuæ fugitiuorum. Cum eis ergo est coagulatio nostra: quoniam retinet fugientem. Seminate ergo animam in terram albam foliatam, quoniam ipsa retinet eam. Quoniam cum ascenderit à terra in cælum, iterumque descenderit in terram, recipiet vim inferiorum & superiorum.

Non tamen commisceas oleum auri cum
oleo argenti, nec è con-
uerso.

Olei verò fæces quas fecerit, collige omni
ce, & repone cum igne: quoniam sunt ignis
nigredinem tenentes, id est rubedinem,
quas oportet cum aqua prima terere, & suavi-
ter comburere, donec fiat puluis omnino pri-
uatus ab aëris humiditate. Sic enim oportet
fæces, etiam aquam cum terra coniungere, i-
gne accenso fortiter calcinare, quousque sit
ab alba humiditate vacua. Calcina ergo igne
cum igne, & terra quousque fiat munda & ni-
gredine priuata. Quod autem ascenderit ab i-
gne, illud est oleum rubeum: quod verò à ter-
ra, est album preciosum: quippe quia oleum
quod tardius à corporibus separatur, precio-
sius habetur. Consequere ergo omnia tem-
pore suo, partem à parte, & serua vnumquod-
que eorum.

De recapitulatione secundi regiminis.

CAP. XIII.

Oportet ergo te Platonem pro posse tuo
separationem elementorum exercere, aquam
& aërem abluere per destillationem, & terram
comburere per calcinationem, quousque non
remaneat aliquid in corpore de anima, nisi
quòd non sentiatur in operatione, cuius si-
gnum erit cum nihil à corpore euaporabitur,
si de eo parum laminæ ignitæ fuerit superpo-

fitum, tunc sanè erit appropriatum. Nomine spiritus, subtile, purum & appropriatum: nomine corpus, subalbum & siccum. Quippe in nulla nostra operatione est necessaria aqua, nisi candida: nec oleum, nisi album vel subcitrium: nec ignis, nisi rubeus: nec terra, nisi pallida sit vel subalba. Si autem ita præparaueris elementa, erit terra habilis ad soluendum, aqua efficax ad digerendum: & oleum in quo portatur ignis superabundans ad tingendum. Si verò elemēta talia non habueris, est signum erroris. Ergo corrige errorem tuum, quia propinquior est operatio, præparatio in eo, quam in opere nouo incipere. Elementa ergo abluta in vase sigillato singulariter reserua, & maximè oleum: quia consumit ipsum aër propter naturæ suæ vicinitatem: & scribe super totum sic.

De tertio regimine, quod est reducere.

C A P. X I I I I.

Tertium regimen lapidis est reducere aquam humidam super terram siccam, vt recuperet perditam humiditatem: sed cum terra sit ex duobus corporibus, & duo elemēta sint sicca, dura & lapidea, ignis supple & terra in siccitate concordant, insimul sunt præparanda: quoniam vnam habent præparationem. Coniunge ergo grossitiè ignis cum terra post aëris abtractionem, & præpara insimul propter

ter temporis abbreviationem, & etiam vt bona sit eorum commixtio, & non confundatur præparatio, & vnus alium bene tingat, & ne ventur super ignis pugnam; vnde præparare eos insimul, est magis saluum magisq; propinquum: eorum autem præparatio est, vt eorum maiorem reciperent humiditatem. Corpus namq; calcinatum est discōtinuatum, eò quòd ab aqueo est omnino priuatum. Vnde cū nūm fit & vacuum, & multum sitiens, ebibit aquam humidam aqueam.

De modo reducendi aquam super terram.

CAP. XV.

Infunde ergo primò aquam per vices conserendo, & post leuiter calcinando, quousque terra biberit de sua aqua quinquagesimam partem sui, sciens quòd oportet primò terram nutrirī modica aqua, & post maiori. sic est vivere in infantis educatione. Idcirco multum contere terram, paulatim imbibe cum aqua le octo in octo dies, decoque in fimo, & postea mediocriter calcina in igne, & non tædeat hoc multoties reiterare: quoniam terra fructum non gerit absque frequenti irrigatione. Et si triturationis non fuerit bona, donec aqua fiat vnū cū terra, corpus nihil proficit. Non ergo suspendas manum à tribulatione triturationis, vel à trituratione & assatione, donec aqua fiat sicca & desiccata à terra alba: quo-

niam exiccatio cum forti trituratione & affatione terram facit albam. Caueas tamen ne imbibas terram nisi paulatim & paulatim cum longa trituratione, supple post exiccationem terræ. Deinde est pondus in hoc vbiq̃ue notandum, ne nimia siccitas, aut superfluus humor administrando corrumpant: vt videlicet tantum affando decoquas, quantum dissoluedo adiecit, & imbibendo dissoluas, quantum affando deficit. Ideo omni vice post calcinationem terræ superfunde aquam temperatè, neque multum videlicet, neque parum: quia si multum fuerit, fiet pelagus conturbationis: si verò parum, comburetur in fauillam: quare suauiter & non festinanter de octo in octo diebus terram irrigabis. Decoques in fimo & calcinabis, donec de aqua biberit quinquagesimam partem sui. Et nota, quòd post imbibitionem debet humari per septem dies. Itera ergo opus multis vicibus, quanquam sit longum: quoniam non videbis tincturam, neque proficuum profectum, donec sit completum. Studeas ergo cum in omni opere fueris, omnia signa quæ in qualibet apparent, in mente tua recordare, & eorum causas inuestigare. Tres quippe sunt colores, niger, albus, & citrinus. Cum terra egreditur, nigredo imperfecta est, & nigra completa. Qualibet igitur vice paulatim & paulatim vigora ignem in calcinatione, quousque terra egrediatur alba ex
ignis

nis fortitudine. Nam sicut calor agens in hu-
 ido præstat nigredinem, ita agens in sicco,
 nerat albedinem. Idcirco si terra non fuerit
 opa, tere eam cum aqua, & postea calcina ite-
 to: quoniam azot & ignis latonem abluunt,
 obscuritatem ab eo auferunt. Nam præparatio
 a semper fit cum aqua. Ideo qualis limpida
 aqua, talis limpida terra: & quantò magis fue-
 rit abluta terra, tantò magis alba. Ex multipli-
 ergo reiteratione imbibitionis, cū forti con-
 itione & frequenti affatione aqueitatis Mer-
 rij, maior deletur pars, scilicet aqueitatis,
 ius residuum per sublimationis reiteratio-
 em similiter remouetur.

*De modo sublimandi & albificandi terram, ex
 recapitulatione totius magisterij.*

C A P. X V I.

Cū autem terra exhauferit de aqua quin-
 uagesimā sui partem, citò illam sublima for-
 ori igne quo poteris, donec ascendat sursum
 d modum albissimi pulueris. Cū autem vi-
 eris terram sicut nix albissimam, & quasi pul-
 erem mortuum aluthel spondilibus, & ad la-
 era adherere, tunc super eum reitera sublima-
 onem sine fæcibus inferiùs remanentibus:
 uoniam adhæreret pars illius fixa, & fixare-
 ar cum fæcibus, & nunquam per aliquod in-
 eniorum genus posset separari ab eis. Puluis
 utem ascendens à fæcibus superiùs, est cinis

à cinere & à terra extractus, sublimatus, honoratus. Quod verò remanet inferius, est cinis cinerum, cinis inferior, vituperatus, damnatus, fæx, & sicut scoria. Fac ergo agnitionem inter clarum & limpidum eius, quoniam cum albissimum vt nix ascenderit, completum erit. Colliges ergo eum cautè, ne euolet in fumū, quoniam ipsum est quæsitum bonum. Terra alba foliata congelans congelandum, & mundificans arsenicum. Et sulphur album, quod Aristoteles dicit, quod est res optima, quã recipere possunt Alchimistæ, vt de ea faciant argentum. Operare ergo cum ea ad Lunã: quoniam est completum. Et hoc quidem modo perficietur sulphur album non vrens.

Quomodo sulphur album fit rubeum.

CAP. XVII.

Igitur si ad aurum volueris sulphur rubeū, dissolue sulphur album superius collectum in aquam rubeam per contritionem & imbibitionem, & bonam decoctionem dissolutum, congela in lapidem coagulatum. Dissolue iterum in aquam rubeam: dissolue & sublima totum per ignem fortissimum. Modus namque artificis opus deaurat, dirigit & coaptat quodcunque in similitudinem pulueris. Ascendens fursum est sulphur albissimum: quod verò remanet in fundo deorsum, est sulphur rubeum, tinctum, vt Scarlatta. Et istud est secundum Aristot-

aristotelem sulphur optimum non vrens, ru-
 beum & clarum, & ex eo faciunt Alchimistæ
 aurum. Hoc autem argentum viuum conuer-
 tit per artificium secundum Aristotelem in ve-
 rissimum aurum. Ex his igitur manifestè re-
 sultat, Philosophos verum dixisse, quod stultis
 videtur impossibile, scilicet quòd vnus est la-
 tis, medicina vna, dispositio vna, opus vnum,
 & vas vnum, ad album sulphur & rubeum si-
 mul & semelfaciendum. Videntes ergo omnes
 studiosius artis inuestigatores dictam albedinem
 in vase apparentem, mirati sunt stare rubedi-
 nem in illa albedine occultam: & tunc non o-
 portet illam rubedinem extrahere, verùm &
 loquere quousque totum fiat rubeum. Sic er-
 go de mane quando video quòd vrina mea est
 alba, indigesta, statim cognosco quòd parum
 dormiui, & repono me in lecto: somno verò
 recepto vrina citrinatur: quia citrinatio non
 est nisi completa digestio. Hæc verò est verif-
 issima compositio albi & rubei sulphuris non v-
 ventis, quo per regimen quartum completur
 Elixir perfectum ad omne diminutum perfici-
 endum in solificum & lunificum verum.

*De recapitulatione tertij regiminis cum subli-
 matur terra. CAP. XVIII.*

Nullus debet sublimare terram ad opus so-
 phisticum: sed debet sublimare ad Elixir no-
 strum perfectum: & illa quæ sublimantur, duo.

bus modis sublimantur: aut per se, quia spiritus sunt: aut cum alijs, quia se incorporant cum spiritibus. Mercurius enim cum sit spiritus, sublimatur per se. Terra verò nostra cum sit calx, non sublimatur, nisi quia se incorporat cum Mercurio. Conuerte ergo calcem & imbebe Mercuriū, & decoque donec fiat corpus vnum. Et non tædeat te, hoc ipsum multoties iterare: quia corpus, nisi cum Mercurio sit incorporatum, non ascendet sursum. Ideo necesse est, vt quantum poteris, naturam suam subtilies: & cum Mercurius fortiter pistes, quousque fiat vnum: sublimationem non facimus, nisi vt reducantur corpora ad subtilem materiam, scilicet, vt sint spiritus, & quòd corpus sit leue ad regendum in omnes res, siue in Solem, siue in Lunam. Et hanc sublimationem facimus, vt corpora redigantur in suam primam materiam, scilicet in Mercurium & sulphur. Fecimus ergo hanc sublimationem tribus de causis. Vna est: quia corpus fit spiritus de subtili materia & natura: secunda est, quòd Mercurius se bene incorporet cum calce: tertia est, quòd totum sumat colorem album & rubeum. Iccirco quando scilicet calx sublimatur ad Lunam, debet esse alba, & Mercurius similiter albus: & calx quando sublimatur ad Solem, debet esse rubea, & Mercurius similiter rubeus, igne calefactus: & debet esse puluis inceratus: quia non bene operatur

atur aliquis ad Solem, nec ad Lunam, nisi tamodo, & cum Mercurius quem sublimas ad lunam, non commisceas vllam rem: quia Solis calor non intrat ad Lunam, nec de Luna ad Solem. Non mittas ergo Mercurium rubeum & album, nec album ad rubeum: sed pone vnamquamque speciem cum sua specie, & pone ad ignem accensum, & sublima totum: & non misceas illud quod remanet deorsum, cum illo quod descendit sursum: sed pone vnumquodque ad partem: quoniam quod in fundo remanet, reiterabis ad sublimandum per mercurialem incorporamentum, donec ascenderit totum: alioquin non ponas ipsum in magisterium. Alembicum in quo sublimas Mercurium, sit vitreum, & cucurbita terrea vitreata, cuius os fundi sit amplum, quod possit Mercurius ascendere liberius. Alembicum vero cum cucurbita debet iungi ita, quod Mercurius non possit exire: quia non sublimatur Mercurius nisi per fumositatem aëris. Ideo si locum inueniret apertum, euolaret in fumum, & deperiret magisterium. Vide ergo quod diximus, vide: quoniam omnia verba necessaria sunt, & laude digna. Hæc er-

go sufficiant ad complementum

fulphuris albi &

rubei.

*De quarto regimine quod est figere, & fermentum
alias fixum, est necessarium ad figendum.*

C A P. X I X.

Quartum verò lapidis regimen est figere album sulphur & rubeum supra corpus fixum, scilicet vt sulphur album figatur super argentum: sulphur verò rubeum figatur super aurum: quia secundum Pythagoram, qui argentum viuum à corporibus extractum non coagulat in sulphur album patiens ignem, nullam viam exigit ad albedinem: qui verò dictum argentum viuum non coagulat in sulphur rubeum patiens ignem, nullam viam exigit ad rubedinem. Non ergo fatiges corpus tantum in huiusmodi rebus altis, ad quas peruenire non potes, vbi ista facere ignoras: quoniam in deuo erras. Prudenter ergo & non casualiter operare: quoniam sine fermento nec exhibit Sol, nec Luna, sed aliud quod non permanet in essentia in cura naturæ, nisi occultaueris ipsum in corpore quod præparasti ab initio, scilicet Solem & Lunam. Coniunge ergo ipsum cum eo, vt generet sibi similem, & fiat Elixir id quod componis. Cùm autem coniunctum fuerit cum suo corpore, non desinit in aliud agere quousque conuertat totum. Iccirco quando vis fermentare, misce sulphur cum corpore, vt totum sit fermentum: quoniam fermentum rediget sulphur nostrum ad suam naturam,

ram, colorem & saporem, & per omnem mo-
 am. Quare fermentum ad album erit album,
 fermentum ad rubeum, erit rubeum: quod
 patet, quia si posueris fermentum argenti, cum
 sulphure auri, rediget ad suam naturam: sed
 non ad suam colorem. Similiter si posueris
 fermentum auri cum sulphure argenti, con-
 vertet ipsum non ad suam naturam, sed ad suum
 colorem, & econuerso. Non ergo misceas fer-
 mentum vnius sulphuris cum sulphure alte-
 rius: quoniam fermentum auri auram est: ar-
 genti verò, argentum. Et nota quòd non sunt
 fermenta super terram: quia nunquam fi-
 nit quòd nunquam fixum est, nec fuit.

*Quòd pondus fermenti debet excedere pon-
 dus sulphuris, vel esse æquale.*

CAP. XX.

Accirco in omni fermento debet notari pon-
 dus vtriusque, vt summa volatilis sulphuris,
 non superet summam sui corporis: alioquin
 nuptamentum sponsalitij verteretur in spiritus
 nuptagam non fixi. Vnde dicit Plato: Si purum
 sulphur proijciatur supra multitudinem cor-
 poris, ita vt super habeat potentiam: conuer-
 tit ipsum citò in puluerem, cuius color erit sicut
 corporis, super quòd proijcitur spiritus, scili-
 cet auri vel argenti. Dicam ergo inferiùs pon-
 nera omnium: sed quia sulphura non possunt
 ingredi corpora nisi mediante aqua, cum qua

faciat medium inter sulphur & fermentum in
 omni dispositione. Primò pones, vt dicit A-
 uicenna, terram: quoniam ipsa est iuxta fer-
 mentum. Secundò pones aquam. Tertiò po-
 nes aërem: quoniam est iuxta aquam. Quar-
 tò pones ignem: quoniam est iuxta aërem.
 Veruntamen non ponas ignem in Elixir ad al-
 bum: quoniam Elixir ad album tribus com-
 pletur elementis in quibus non est ignis: ru-
 beum verò omnibus quatuor vtitur rotis. A-
 peri ergo & claude: solue & noda ab his, & de-
 ficca: quoniam aqua est medium coniungen-
 di tincturas illorum, scilicet olei, aëris & ignis.
 Dico ego nunc verbum Philosophicum: Si
 prius mittas oleum, mortifica tamen in terra:
 quoniam aqua intraret. Si autem posueris:
 postea oleum stabit super aquam: si verò po-
 fueris aquam, & postea terram, erit aqua pon-
 derosior quàm terra. Tinge ergo aquam cum
 terra vt ei adhæreat. Si vnum de quatuor oc-
 cidisti, omnes sunt mortui. Si vnus habeat de
 anima plus quàm alius, nil valet. Appropria
 ergo fermentum quod est anima ante fermenta-
 tionem, vt sit puluis calcinatus, solutus, &
 induratus: quoniam si bene non præparas
 fermentum, nil valet tuum
 magisterium.

Quæ sunt utilitates magisteriorum.

CAP. XXI.

Si non diuidis lapidẽ per quatuor elemen-
ta, non potest coniũgi cum corpore. Et si non
miscueas de ipso corpore cum eo, super quod-
vis facere projectionem in Elixir, non colora-
bitur corpus super quod debet projici, sicut
debet. Et si non sublimas totum quod mittis
in Elixir, erit aurum & argentum actũ: etsi non
præparas corpus tuum, non sustinebit ignem.
Et si non caueas tibi in inducendo & mollifi-
cando, non erit habile aurum & argentum ad
operandum. Iccirco calx quæ mittitur in E-
lixir, erit sublimanda, vt sit omnino simplex
& viua. Cũ autem vis facere projectionem
in Elixir, facias calcem de illa materia, cuius
erit corpus, super quod projicere volueris:
et mitte ibi fermentum, sicut suprã dixi: Si
est aurum, de auro: si argentum, de argento.
Quoniam spõsalitium non est aliud, nisi quod
coniungas fermentum cum corpore, quod e-
go dico. Hi sunt sulphur album & rubeum:
de quibus dictum est suprã, scilicet, quod vis
projicere Elixir. Et nota quod Elixires sunt
plures simplices, quæ debent fieri de lapide
& corpore: & fermentum quod misces in E-
lixir, debet esse puluis bis & ter sublimatus.
Nam quoties sublimabis aliquod corpus cum
commixtione sublimati spiritus, toties lucra-

beris in proiectionis mille partes. In quanto ergo alicuius corpus tuum, in tanto habebis melius, vt possis proijcere vnum pondus supra centum: & centum super mille, & mille super decem millia: & decem millia super centum millia, & mille millia super decem numeros, & sic in infinitum.

Quomodo debemus seruare quantitatem vniuscuiusque. CAP. XXII.

Cùm volueris lapidem nostrum præparare, scias quantum est de ipso: de aqua, de aëre, de igne, & de terra. Cùm fuerit calcinatus, erit in eo calor maior, siccitas minor, frigiditas minor, humiditas minor. Cùm fuerit præparatus, erit in eo calor maior, siccitas minor, frigiditas minor, humiditas minor. Cùm volueris ipsum conuertere, scias quantum amiserit de sua prima natura in omni regimine: quoniam si nesciueris, nil valet opus. Iccirco quando resoluitur, redigitur in frigiditatem minorem, humiditatem minorem, caliditatem minorem, siccitatem minorem. Cùm verò abluitur, redigitur in humiditatem maiorem, frigiditatem minorem, caliditatem minorem, & siccitatem minorem. Cùm verò reducitur, in siccitatem maiorem, & calorem minorem, frigiditatem maiorem, & humiditatem minorem. Cùm figitur redigitur in calorem minorem, humiditatem minorem, frigiditatem minorem, siccitatem

atem maiorem. Quippe quia in fixatione lapidis apponimus sibi Mercurium calidum, & humidum præparatum ultra illud, quem habuerit naturaliter ante suam solutionem. Intellige hanc reuersionem, solutionem, vel lapidis differentiam de differentia in differentiam, & cur hoc & quomodo. Omne quod mutatur, aut mutatur in melius, aut in peius, aut in simile sibi: nullum est lucrum. Si mutatur in peius, tunc est damnum: si in melius, tunc est commodum: conuerte ergo lapidem de bono in melius, & erit Elixir completum.

quomodo elementa sunt corrigenda: & quomodo acquiritur fusio medicina non fundentis.

CAP. XXIII.

In coniunctione lapidis attende tres colores principales: primo nigrum: postea album, & postea rubrum. Obserua igitur diligenter, ne corpus tuum rubeat ante nigredinem, & mereat tinctura per combustionem. Si uero rubuerit ante nigredinē, corrige errorem deoquens omnia simul in aqua alba, donec conuersa fuerint in nigredinem: sic etiam facies si rubuerit ante albedinem. Non ergo negligas combustionis decoctionem: quoniam tollit combustionem, & perditam restaurat humiditatem. Si uero medicina non commiscetur, corrige per dissolutionem eius quod ingrediatur, & per commistionem ambarum solutio-

num facit ingressum omne quod illi pro minimo coniungitur. Hæc autem solutio non per aquam vulgarem cõpletur: sed in aquam Mercurialem: & completur similiter per solutionem. Fusio facilis in rebus non fusibilibus, vt apertius ingreditur & alterentur cum complemento. Vnde medicinam calcinamus vt citius solvatur: & eã solvimus vt melius mundaetur figura, & fundatur, ac vt ab ea suscipiant corpora meliore impressionem aut ingressum, & facilem fusionem dare materiei cum multiplici reiteratione solutionis spirituum non inflammabilium super illa, videlicet, aëris & aquæ Mercuriorum non fixorū. Aut cum multiplici reiteratione solutionis Medicinæ non fundentis. Est tamen bona cautela ad fusionem præstandam Medicinæ fundentis, vt solvatur corpus fermenti, supple albi vel rubri. De cuius intentione sit per eam mutari & alterari: & etiam solvatur Medicina: id est, Elixir: imò terra alba, supple, vel rubra: de cuius intentione sit ingredi cum alteratione. Non ergo negligas inhumationis decoctionem: quoniam tollit combustionem, & perditam restaurat humiditatem. Si verò medicina non commiscetur, corrige per commistionem eius ambarum, solutionem facit ingressum omne quod illi pro minimo coniungitur. Hæc autem solutio non per aquam aut in aquam vulgarem cõpletur, sed in aquam mercurialem.

curialem, & completur similiter per solutionem. Fusio facilis in rebus non fusilibus, ut apertius ingrediantur & alterentur cum complemento. Vnde medicinam calcinamus, ut citius solvatur: & eam solvimus ut melius mundaetur figura, & fundetur, ac ut ab ea suscipiant corpora meliorem impressionem, aut ingressum, & facilem fusionem dare materiei, cum multiplici reiteratione solutionis spirituum non inflammabilium super illa, videlicet aeris & aquae Mercurij non fixorum: aut cum multiplici reiteratione solutionis medicinae non fundentis. Est tamen bona cautela ad fusionem praestandam medicinae non fundentis, ut solvatur, & corpus fermenti supple albi vel rubei. De cuius intentione sit per eam mutari & alterari, & etiam solvatur Medicina: id est, Elixir, imò terra alba supple, vel rubea, de cuius intentione sit ingredi cum alteratione. Non fiet tamen omnium istarum partium solutio, sed quarundam: quoniam solutio earum non est aliud, nisi quod in humidum reuertuntur, & sulphuris falsedines auferuntur. Dehinc illud corpus & non aliud corpus imbibatur vice post vicem, donec fundatur citissime super laminam ignitam. Quoniam ex his artificiorum ingenijs, necesse est Medicinam & commisceri, & fundi, ac etiam ingredi perfecte cum alterationis complemento. Si autem metallum quod conuertere

debes per medicinam, non fuerit sufficientis coloris, addatur plus de Medicina ipsa: si vero de colore minus habuerit, scilicet in Sole: quia Luna non potest esse nimis alba, ponatur minus de medicina, & plus de metallo conuertendo. Si autem medicina non remanserit bene, quod est defectu fixationis, succurre per reiterationem solutionis & congelationis, atque per multiplicem non fixæ partis solutionem, super partem fixam, donec tamen ex ignis asperitate quiescat, & non fugiat ab igne aspero. Si autem non fundatur grauius quod est ex defectu cerationis, succurre ei cū oleo: id est, aëre guttando guttam ad guttam super ignem leuem, donec fundetur vt cera: quoniam quando inceras, misce de re calida & humida magis quàm de frigida & sicca. Et quando figis, misces magis de re frigida & sicca, quàm de calida & humida. Ergo intellige quæ dico: quoniam huius operis perfectio, est naturæ permutatio.

De ponderibus obseruandis in fixatione.

C A P. XXIIII.

Omnia sub termino definito & dispositione certa consistunt. Iccirco unicuique pondus, & omnis mensuræ pondus in omni opere opus est. Caue igitur tibi in commixtione Elixiris, & operare ibi sapienter, vt scias quantum debeas ibi apponere de aqua, de aëre, de terra,

terra, de igne: alioqui si secus feceris, opus nō
 valebit: quia si ponis de terra magis vel minus
 quàm opus fuerit, vel quàm requiritur in Eli-
 xir: quòd si magis poneretur, faceret eas hu-
 midas nimis & non figerentur. Similiter in a-
 qua: quia si amplius poneretur vel minus, fa-
 ceret simile damnum. Si plus esset, faceret hu-
 midum & malè: Si minus faceret siccum & du-
 rum. De aëre si plus esset vel minus, simile da-
 mnum: si plus esset coloraret nimis: si minus
 esset, non haberet colorem. Ignis etiam lapi-
 dis simile damnum faceret: quia si plus esset,
 combureret: si minus & parum esset non sic-
 cat totam humiditatem quam debet desicca-
 re, nec calefaceret: tamen ad album non ponas
 ignem: sed loquor de omnibus Elixiris. Iccir-
 co pondus vbiq̄ue notandum est, ne nimia sic-
 citate authorum superfluitate magisteriū cor-
 rumpatur. Quare fermentum iuxta adæqua-
 tionis incrementum est semper apponēdum.
 Nam nulla erroris offensa nocebit, si ad illud
 pondus superrecurreris. Quicquid igitur in
 Elixiri est grauius & stabilius per ipsius pon-
 derositatem sibi nomen terræ vsurpat. Non
 minus quoque fermentum: quia cū sulphur
 coniungitur, terræ nomen assumit. Quæ verò
 sublimantur, & etiam euolant, aquæ & aëris si-
 bi nomen apponunt. Cū ergo coniungis ta-
 lia vt figantur in terra: si ad album est, sit ne ter-
 ra plus quàm de alio aliquo elemēto: alioquin

terra non figeret spiritum, imò secum euolaret in fumum. Verùm illud fit plus secundùm rationem iuxta adæquationis mensuram. Verbi gratia: si est de aëre vnum pondus & dimidiũ: de aqua duo pondera debent esse: tria pôdera de terra minus quarta. Et terræ fermentum fit ter tantum, quantum est sulphur album: vt si vnum pondus fuerit de sulphure albo, tria pondera erunt de fermento. Quantum ergo fuerit aër & aqua tantum debet esse de terra minus quarta: de aqua duo, de aëre vnam, & dimidiũ de igne. Dicam ergo breuiter vt intelligas: ad Lunam pone tria pondera de terra, scilicet fermentata minus quarta, duo de aqua: de aëre vnum & dimidium, & erit Elixir completum. Ad Solem verò cùm ipse fit calidior Luna, debent esse pondera terræ, tria de aqua, & tot de aëre, & vnum pondus & dimidium de igne. Nam pondus ignis medium est pondus aque: nec est in hoc additio, nec diminutio: quoniã si sit multa aqua & paruus ignis, extinguitur ignis. Et si sit similiter multa terra & paruus ignis, extinguitur ignis. Et si sit similiter multa terra & paruus ignis: ecôtrà tamen est de aëre: quia aër nutrit igné, sicut aqua nutrit terram. Nam ignis viuit de aëre, & aër de iuuamento aquæ, & aqua de iuuamento terræ. Fige ergo aquam in terram, vt aër possit figi in aquam: quoniam si aqua occidisti, omnes sunt mortui. Veruntamen aqua non figitur sine terra: quia
Consurgit

Consurgit nullus unquam sine semine fructus,

In quo dum moritur semen fructum dare fertur:

Quoniam cum terra sit in se fixa, retinet secum & figit alia elementa. Aqua vero cum sit humida & frigida, circundat terram, & constringit & tenet eam: quoniam frigidum & humidum est siccitatis constrictivum. Veruntamen impressionem cito recipit, & cito dimittit. Siccum autem graviter impressionem recipit, & graviter dimittit. Ideo cum humidum & siccum se inuicem temperauerint, adipiscitur siccum ab humido per partium constructionem, vel per continuationem, & facilem impressionem, & acquirit humidum a sicco, ut firmiter teneat impressionem, & quod omnem patiat ignem. Vnde per hoc humidum prohibet siccum a separatione. Et propter hoc siccum prohibet humidum a sua fluxibilitate. Aer vero circundat aquam, & clarificat eam, vel rarificat terram, & tingit, vel figit ipsam, ut sit apta ad extensionem & fusionem. Ignis autem totum compositum maturat, subtiliat, rubificat, permiscet aërem, & consolidat, ac terræ & aquæ constringit frigiditatem, ut ad incolumis redeat æqualitatem complexionis. Elemēta ergo graua ut terra & aqua, plus iuuant ad fixationem & tincturam. Non comedas ergo quod non bibas, sed comedere unum post aliud secundum rationem: quia caliditas maior facit corpus citius quam oporteat. Non

sis prodigus, non auarus, sed moderata pondera ferues, secundum æqualem & inæqualem complexionem. Intellige ergo quæ dixi, quia nihil omisi quod sit verum.

De fixatione elixiris in compositione ad album, & de reductione aquæ.

C A P. X X V.

Illumina corpus antequam imponas animam: quia corpus nisi sit ablutum, non retinet spiritum. Sit ergo potus post commixtionem, non autem commixtio post potum. Alioquin facies ventrem humidum, & non recipiet siccitatem: bene ergo fige: bene commisce: & bene tinge, & sic totum habebis magisterium. Idcirco ciba tres partes purissimæ Lunæ minutim limatæ cum duplo sui Mercurij albi, terendo totum insimul fortiter in mortario porfirico, donec Mercurius imbibat limaturam, & fiat quasi butyrum, ita quod nihil inueniatur de limatura: hinc ablue fortiter cum aceto, & sale communi præparato, donec acetum inde purum exeat & clarum: tunc ablue sale cum aqua dulci & clara ad ignem siccata. Abhinc verò adde prædicti sulphuris sublimati, & congelati albi partem vnam, conterendo insimul totum, donec redeat quasi corpus vnum: deinde incera ipsum cum vna parte ipsius, scilicet suæ aquæ: & mitte ad sublimandum, vigorando super ignem paulatim & paula-

paulatim, donec sublimetur: & quicquid fuerit ex eo volatile: deinde infrigidatum extrahere: & quod ad latera vasis superuolatum fuerit, cum aliqua parte suæ aquæ, reduc super fæces suas terendo, imbibendo & assando, donec fiat sicut pasta, & remitte ad sublimandum: ita continuè reiterata contritione & imbibitione, assatione & sublimatione, vigoratur super ignem donec figatur terra cum duplo sui de aqua: & nihil penitus sublimetur ab ipsa: & reducas semper quod superius ascendit super illud quod inferius remanet fixum, quousque totum figatur deorsum. Nam sulphur fixum cum sit coagulatis coagulatiuum, naturaliter congelat suum Mercurium per frequentem sublimationem super ipsum. Exemplum autem huius est terra & aqua, & cum aqua commiscetur cum terra: ipsa terra absorpsit aquam sua siccitate, & inspissat eam aquam sua densitate, & eam facit sibi similem sua grossitate: quoniã omne siccum naturaliter appetit suum humidum, & in suis partibus continuitate. Unde oportet experimentum istius scientiæ ad plenum cognoscere vires naturæ, & eisdem firmiter adhærere: quoniam naturæ sufficiens est tibi vel sibi, & similiter in omni quo indiget eadem sui perfectione. Ipsa siquidem cum sit sagax, est sollicita in creatione sui corporis, cuius sollicitudinis non est finis. Sufficit ergo vobis, charissime, naturam sapièter disponere

extrinsecus: quoniam ipsa sufficienter extrinsecus disponet ad sui operationem. Motus siquidem ipsius sint adhærentes sibi viæ vni modo meliori & certiori, qui possint excogitari, vt patet ex creatione cuiuslibet generati. Idcirco tardamentum & præparamentum debent esse in magistris Philosophorum & operantium: quia natura motum prætereire non poterit, nisi per contrarium impedita fuerit. Certum namque tempus est, quod ipsa habet ad imprægnandum, pariendum, & nutriendū, ac operandum. Vnde cum terram habueris imprægnatam, expecta partum: Cum verò pepererit filium, nutrias eum, quousque possit tolerare omnem ignem, & tunc poteris facere projectionem de ipso.

De reductione aëris super Elixir ad album.

C A P. XXVI.

Igitur cum aqua fuerit fixata, tere & imbi-
be eam imbibitione rorida cum vna parte aë-
ris sui, & pone ad sublimandum, faciens sub
eo ignem primò lentum, postea fortiorē, quo-
usque per continuam sublimationis reitera-
tionem totum figatur deorsum, tunc per diem
ac noctem facies sub eo ignem fortem: secun-
da die cum sua nocte fortiolem: tertia die cum
sua nocte fortissimum, sicut est ignis funden-
di. Sic enim aër figetur cum aqua & terra: quia
natura lætatur naturâ, & natura docet natu-
ram

ram præliari contra ignem per se combustibilem. Nam fugienti obuiante perit fuga: quoniam auis plumata detinetur ab implumata deorsum in terra.

De inceratione Elixiris albi.

CAP. XXVII.

Ab hinc ergo extrahe de lamina crystallina, quam in fundo reperies lucidam, 3. j. tere & cera inceratione vltima, guttando super ipsum guttam ad guttam in tenui crucibulo super ignem leuem de suo aëre albo iam disto, donec fundatur sicut cera sine fumo: tunc proba super laminam ignitam: si se resoluerit velocissimè sicut cera, cerata est: si verò non, reduc ipsum ad cerandum guttam ad guttam de oleo suo albo, donec fundatur vt cera sine fumo. Et hoc quidem est præceptum omnium Philosophorum, vt cum per sublimationes fixaueris mundissimam terræ partem, reiteres sublimationem residuæ partis non fixæ super eam fixam, donec ea similiter figatur. Hinc cæta super ignem: si bonam dederit fusionem, tunc sufficienter sublimationem reitera. Si verò non, reitera super illam vicem non fixæ partis sublimationem, donec fundatur citò sicut cera sine fumo. Tunc extrahe & in frigidari permitte: quoniam est Elixir completum, inopreciabile precium, conuertens omne corpus diminutum, in infinitum solificum & lunifi.

cum verum. Projice ergo vnum pondus de eo super mille partes Mercurij cum sale & aceto abluti, & fiet pura Luna melior quàm de minera. Sic etiam si super imperfectorum corporum vnumquodque fuerit de eo proiectum, in verissimum transfertur argentum. Modus itaque huius compositionis verissimi Elixiris tradidi vobis completo sermone, ad quam per illum potestis peruenire indubitanter. Sollicitè ergo ad hos ingenieris modos regiminis exercere, & eorum virtutem ad vnguem inuenies. Quod quidem nec per se, nec fortè vt putes, miraculosè si arte perficitur in operatione. Operare ergo quodcunque volueris: quia vltra consilium istud, non possum aliud.

De compositione Elixiris rubei.

CAP. XXVIII.

Eodem modo fit Elixir rubeus ad Solem, sicut album ad Lunam. Pro qualibet re alba ponas rubeam, & loco limaturæ Lunæ pone limaturam Solis, & aquam Mercurij rubificatam priùs cum igne lapidis. Nam in opere lapidis ad rubeum, non intrabit nisi rubeum, sicut in opere albo nisi album. Solaris namque medicinæ non vrentis: præparatū sit additamentum rubei sulphuris per modum figentem & calcinantem in triplo fermenti præparati cum astutiæ industria. Administrare perfectè per modum solutionis, & sublimationis multiplicem cum

rem cum reiteratione multa, quousque non fixum cum fixo figatur deorsum: quoniã huius solutionis & fixationis modus est per reiterationem partis residuæ nõ fixę sublimationis cum fixo ingeniosè coniungendi per minima, quousque eleuetur cum ea, & iteratò figetur cum illa, vt stet. Cùm verò tres partes aquæ suæ rubeæ fuerint secum: per hũc modum sublimetur, vice post vicẽ cum eo, donec figatur deorsum: & pone ipsam per diem ac noctem in igne tepidissimo, vt meliũs depuretur & figatur in eo. Hinc extrahe, & cera sine fumo cum eo stas & penetrans, profundius tingens & manens. Projice ergo vnum pondus de ipso supra mille partes Lunæ, vel ☿ abluti cum sale & aceto, & fiet Sol verissimus in omni examinatione, & melior valde, quàm de minera productus, quia aurum & argẽtum ipsius elixiris excedit aurum & argentum mineræ in omnibus suis proprietatibus. Vnde dicũt Philosophi, quòd aurum & argentum eorum, non sit aurum nec argentum quod est vulgi: quoniam additur eis additio magna in tinẽtura & præseruantia in igne, & proprietatibus multarum vtilitatum ad omnem infirmitatem expellendam.

De multiplicatione medicina.

CAP. XXIX.

Si verò medicinas istas cùm fixæ fuerint, & datis oleis suis albis vel rubeis, donec fluxe:

FF

rint sicut cera, dissolueris in Mercurium suo albo vel rubeo, donec fiat aqua clara. Et postquam in leui decoctione congelaueris, & cum eorum oleis, & sic super ignem denuo ceraueris, quousq; fluunt citissimè, duplicabitur virtus eorum in proiectione: & si eas cum solutæ fuerint, semel ad minus distillaueris, in centuplo augmentabuntur virtutes eorum. Modus verò multiplicationis medicinarum, est vt dissoluas vnumquemque illorum spirituum in aquam suam per inhumationem singulariter, postea oleum, deinde ignem, & remanebit terra deorsum: Reduc ergo aquam per sublimationem super terram: donec bibat eam, scilicet aquam totam, & figatur cum ea: deinde imbi-
be eam ex oleo & tinctura, donec figatur in ea, & etiam fundatur sicut cera. Projice ergo supra quoduis corpus, & ex eo tantum quatum vis: quoniam in duplo multiplicabitur tinctura eius. Et si vna pars sui primò conuertit cum suis corporibus centum partes: secundò conuertit mille: tertio decem millia: quarto centum millia: quinto mille millia in solificum & lunificum verum. Vnde est notandum, quòd quantò plus soluitur medicina, & sublimatur, & congelatur, tantò melius & abundantius operatur: quoniam in omni sua imbibitione & sublimatione acquirit sibi decem in proiectione. Non ergo est fastidium in reiteratione sublimationis & coagulationis: quoniam per eas
medicina

medicina meliùs digeritur, vnitur, figitur, & perfectiùs operatur.

Quomodo debemus intelligere solutionem, sublimationem, & coagulationem.

C A P. XXX.

Veruntamen non putes me docere solutionem hîc, vt Elixir reducatur in aquam : sed vt subtiles ipsum in quantum potes, & diuidas suas partes in fixatione coniunctas, suumque siccum conuertas, & humidum & grossum in simplum: quoniam opus solutionis inuentum fuit ad sublimandû, & non propter aliud. Vnde coniunctio corporum cum spiritibus. fit cum dissolutione, & non cum sublimatione: quia corpora non indigent nisi sublimatione, vt meliùs cum spiritibus coniungantur. Eorum verò sublimatio est in aquam dissolutio: quia destillatio trahit lapidem de potetia ad actum, eò quòd facit omnino eum subtilem. Vnde cum corpus totaliter subtiliatur, spiritus vniuersaliter cum eo coniungitur, & non per aliquod ingeniorum genus ab inuicem separatur. Quoniam confirmatio spirituum cum corporibus fit cum corpora fiunt subtilia, vt retinere possint spiritus. Et ideo qui corpora poterit separare cum prima sublimatione, finem consequitur optimum: quoniam in coniunctione spirituum cum corporibus tota debet esse intentio operantis. Et coniunctio eorum

scilicet spirituum fit, cum corpora subtilian-
tur, ut spiritus & corpora fiunt subtilia per dis-
solutionem, contritionem, & aflationem eo-
rum cum spiritibus. Intellige ergo quæ dixi:
quoniam utile est totum, & nihil superfluum
est in dictis meis. Si verò non intellexeris, ite-
ra lectionem multoties, ut totum intelligas.
Vide ergo & intellige, & secundum ea opera-
re: quoniam quicquid diximus aliena verita-
ti, vivit Deus in nullo deficiens, deprehendes
declinare. Quare nisi despicias, nec labor pri-
uabitur fructu. Idcirco si verò subscripta non
intellexeris, non me reprehendas, sed tuam i-
gnorantiam calumnieris: quoniam infortuna-
tus es, sicut ille cui nunquam Deus aliquid
tribuit, vel condit boni.

De modo faciendi proiectionem,

CAP. XXXI.

Sed quia graue est mille millium partes si-
mul fundere, cum volueris proiectionem fa-
cere, hoc modo facies: Recipe centum partes
Mercurij cum sale & aceto abluti, & pone in
crucibulo super ignem. Cum autem cœperit
feruere, pone vnâ partem tui Elixiris dicto
modo præparati super centum partes illius
Mercurij abluti, & fiet totum medicina super
aliud Mercurium ablutum. Deinde projice:
id est, partem medicinæ istius congelatæ super
100. partes Q abluti, in crucibulo feruentis ad
ignem,

ignem, & fiet totum medicina. Postea pone vnam partem istius medicinæ ultimo congelatæ super centum partes Mercurij abluti, & fiet totum aurum vel argentum in omni iudicio secundum quod primum fuerit Elixir rubeum vel album, supple præparatum, & vt dictum est compositum. Et hoc quidem est Rosarium Philosophorum, ferens odoriferas rosas tam rubeas quam albas, extractas breuiter à libris ipsorum, nihil habens superfluum vel diminutum in infinitum perficiendum, in solificum & lunificum verum, secundum quod Elixir fuerit præparatum. Sic etiam habet virtutem efficacem super omnes alias medicorum medicinas omnem sanandi infirmitatem, tam in calidis quam in frigidis ægri tudinibus, eò quòd est occultæ & subtilis naturæ: conseruat sanitatem: roborat firmitatem & virtutem: & de se ne facit iuuenem, & omnem expellit ægri tudinem: venenum declinat à corde: arterias humectat: contenta in pulmone dissoluit, & ylcera tum consolidat: sanguinem mundificat: contenta in spiritualibus purgat, & ea munda conseruat. Et si ægri tudo fuerit vnus mensis, sanat vna die: si vnus anni, in duodecim diebus. Si verò fuerit aliqua ex longo tempore, sanat in vno mense, & non immediatè. Hæc medicina super omnes alias medicinas, & mundi diuitias est oppidò perquirenda: quia qui habet ipsam, habet incomparabile thesaurum.

De recapitulatione totius magisterij.

CAP. XXXII.

Pertractatis igitur regiminibus totius huius summi operis secundum exigentiam sui sermonis cum causis omnibus sufficientibus, restat breuiter ut teneatur memoriale totum recapitulare sub completa breuitate sermonis. Dico ergo, quoniam totius operis intentionis finis est, ut sumatur in capitulis notus, & cum operis instantia assiduetur super ipsum opus sublimationis primi gradus, ut a corruptibilitate mundetur, & impuritate purgetur. Demum cum eo soluto per ipsius additamentum album vel rubeum, donec in vltima sublimitatis materia perueniat, & vltimo volatile fiat. Ab hinc vero cum fixationis modis figatur, donec in ignis asperitate quiescat. Demum vero fixum lapidem cum non fixa parte seruata, per modum solutionis & sublimationis volatilem facias, & volatilem fixum, & fixum solutum, & iterato volatilem: ac iterato volatilem fixum quousque fluat, & alteret in complemento solifico & lunifico certo. Et in hoc completur arcanum preciosissimum, quod est super omne huiusmodi arcanum impreciable precium, & omnium Philosophorum thesaurus. Idcirco, charissime Domine, exerceamini ad illum cum laboris instantia, maxime in diuturnitate meditationis immensa: quoniam cum illa Elixir
com-

completum inuenies, & sine illa nūquam. Modos verò ipsius completo sermone vobis superius dedi, non sub ænigmate, sed sub plena sermonis serie. Discretionem vestram lucidè alloquendo: quoniam, teste Deo, sic libris Philosophantibus omnibus, & cunctis sciētibus, nihil in hac arte inuenimus melius nec perfectius, quàm in ista breuitate suprà scripta: tamen truncata, quanuis intelligentib. satis prolixa. Et qui habes istum librum, in sinu tuo reconde, nullique ipsum reueles, nec manibus impiorum offeras: quia secretum secretorum omnium Philosophorum plenariè comprehendit. Talis siquidem & tātus margarita non est porcis & indignis largiendus: quoniam est donum Dei magnum, & Deus cui vult largitur ipsum & aufert. Quapropter, charissime, qui habes istum librum, digito compeſce labellum, filius existens Philosophorum, vt meritò merearis dici & esse de numero sapientum antiquorum.

*Explicit Rosarius à Magistro Arnaldo de
Villa noua compositus.*

MAGISTRI ARNALDI
DE VILLANOVA, LIBER
dictus, Nouum Lumen.

PROOEMIUM.

PATER & Domine reuerende : Licet liberalium existam scientiarum ignarus, studioq; non sim assiduus : nec in statu maneam clericali, voluit Deus tamen, sicut cui vult inspirat, mihi quauis immerito secretum praeclens reuelare . Et quoniam exigunt vestra nobilitas, probitas, prudentia larga manus : vt quemadmodum assidue profunde scientia perscrutando, non recusastis labores, sumptus, & studia diuturna : sic & vberem fructum. Ex qua in agro Philosophia funditus arbore consequamini Dei dono . Ea propter vestrae prudentiae desideratum Lapidem siue Elixir, occulta fide probum per virum, mihi à Deo institutum, ostensum, eiusq; regimen, vt vidi, feci, & tenui, reserabo. Sciens quòd visis & intellectis quae scribo, liquidè erit vestro ingenio perspicaci, quod ego Dei nutu secretum noui vulgariter ignoratum.

CAP. I.

Intellige ergo dictum Philosophi : Quòd actus actiuorum in patientis sunt dispositione: per

ne: per quod intelligitur, Elixir fieri non posse, nisi ex materia ad hanc perfectam dispositionem habentem. Testificor autem vobis, huiusmodi habilitatem inesse materiei, ex qua manibus meis, testibus oculis, per alienam tamen, vt prædixi, doctrinam, facta fuit Elixir, Saturnum conuertens in Solem: quam quidem materiam iam vobis nominavi, quod est Philosophorum magnesies: de qua Philosophi extraxerunt aurum in corpore eius occultum. Et de qua argentum viuum de argento viuo, & sulphur de sulphure inuenerunt, quod est lapis in similitudine & actu: sed in natura non imitatur naturas lapidis. Quare dicitur Lapis non lapis, & est mista tabesci, dictum argentum viuum nostrum, non argentum viuum in propria natura, nec adhuc in natura ad quam deductum est per mineram. Sed argentum viuum nostrum in natura, ad quam dedit illud artificium nostrum. Istud est æs nostrum, ex quo fit tinctura vera, ex quo fit Chabrici, & Veyæ coniugium, in quo est Rex cum sua vxore. Et hæc quæque ipsos emendant in ipso aëre sunt: vt per operationis documētum clariùs patefiat. Ille est spiritus quo tingimus, & est corpus, de quo in Turba dicitur: Argentum viuum non habetur ex corporibus liquefactis liquefactione vulgari: sed ex illa quæ durat, quam diu coniuges vero matrimonio vniuntur, scilicet vsque ad albedinem. Hic est

lapis qui in vertice montium inuenitur. Et dicitur meritò mineralis, animalis etiam fertur esse: quoniam animam habet. Quare dicitur in Turba, æs, vt homo corpus habet & animam. Item omne quod habet spiritum, habet & sanguinem. Item dicitur spiritus: id est, sulphur per corpus: & æs: id est, magnesiæ, siue terræ: quæ spiritualis facta, dicitur aurû quod erat in corpore magnesiæ occultatum. Quare dicitur: Fili extrahe à radio suam vmbra. Patet etiam quòd applicari sic potest anima: cùm quasdam ostendit animi virtutes. Mouet enim & mouetur: agit & patitur. Quare in Turba: O natura, qualiter omnibus imminet, ac omnia superat: & est acetum acerrimum, quod fecit aurum esse merum spiritum: & cùm corpori admiscetur, fiet vnum cum eo, & vertit ipsum in spiritum. Cùm enim dicatur animal: ergo vegetabile quid dicitur, & meritò. Nam in operatione vegetabitur de virtute in virtutem, subtiliando & depurando se, & colores in se meliorando, vsquequo optatum assumat ruborem, in quo est perfectio, virtutemque penetrandi capiat & tingendi. Hoc autem animal Berbel, crocos vel croceum, lapidem vegetabilem, nutritum in montibus errantes plurimi non cognoscunt. Venditur autem palàm minimo precio.

Sequitur

Sequitur lapidis mundificatio, antequam ponatur in decoctione. CAP. II.

Hoc opus quod vestro intellectui demonstrari, purum, mundum, amœnum, sincerum, rectum, in tenues laminas coaptatum, se ostendit quòd per ignis liquefactionem modò à minerali grossitie expurgatum eleuationum modis subtile fit in relictis quibusdam superfluitatibus adustionis, & terrestreitatibus & tenuis fortiquè vnione permixtis: & quibusdam humiditatibus corrumpentibus exhalatis. Cuius subtiliationis signa sunt duo: vnum quidem quod eleuans est spiritus citrinus, minus durus lapis factus, aliquantulum perspicuitatis habens. Aliud verò quod remansit in vasis fundo, terra tenuis & nigra. Aduertatur autem ad hoc: quòd in hac eleuatione si rectè fiat, quoddam permanens inuenitur, quod debet per vim adduci super abundanter volatilis, eleuari, & parti quæ residet, ex eadem quod eleuatum est, reddi debet, donec fugiens totum fiat. Et tunc terra nigra prædicta remanet ex ambobus, in lapidem prædictum, durum, citrinissimum, iam conuersum. Non autem contentemini de volatilitate prædicta, donec inueniatur quòd tota massa lapidis prædicti, igne eleuati, reddita in suo vase per eundem continuò ascendat: sic quod nil in profundo mundum nec sordidum resideat ex eadem,

Dum verò sic perfectissimè eleuabitur, adimplebitur in operis Philosophici perfectione, quâ iubet scriptura, dicens: Suauiter cum magno ingenio ascendit à terra in cœlum. Item: Scitote quòd cùm corpori admiscetur, fit vnũ cum eo, & vertit ipsum in spiritum. Et Geber idem præcipit in capitulo de tertij ordinis medicina: & omnes Philosophi idem clamant, & hoc opus à Philosophis nominatur Ablutio, per quam achilésue: quoniam in eleuatione vterque ascendit in fumum, seu fumi speciem. Et quia etiam liquatur hæc materia dum ascendit, patet eam esse de natura aque calidæ: namque liquatur, & frigido coagulatur: & cùm à superficie denudatur, abluatur & imbibitur: & aqua sua, scilicet spiritu prædicto ab eo eodem germine procedente. Hæc est ergo Philosophica dissolutio, quæ fit igne.

Sequitur decoctio primi gradus vsque ad albedinem. CAP. III.

Istud igitur rotundum spirituale factum, quod æs vertit in quatuor, balneum temperatum ingredi: sed per quod corpus sit suaue atque continens ignem leuem, qui humiditatum est corruptentium consumptiuus. Fieri ergo debet furnus talis dispositionis, quòd in eo lentus administretur ignis, qui augmentari non possit: & vas materiam capiens vitreum debet esse coopertum ferro, vase eiusdem

dem formæ scisso per medium : & debet esse vas longum cubito vno : strictum in summitate, & strictura nihil permittat exhalare de spiritu: & longitudo fumos præcipitet, si quos eleuari contingat, & humiditates corrumpentes infra se consumat. Quorum furni & vasis quærentium est lilij visio, non scriptura: & debet calor vas vndique circuire: ita vt æqualitas vndique sit caloris: aliàs frustra balneum diceretur. Et in furni summitate debet esse foramen, per quod exire debet frustum vnum vitri rotundum & longum, claudens orificium dicti vasis: in cuius frusti tactu cognoscitur, si calore congruo materia decoquatur. Et si fortè aliquis fumus infra vas iam dictum ascendere videatur, non permittit ipsum dosis dispositum exhalare, quantuncunque vas etiam teneretur apertum. Quare dicitur à Gebero: Nunquam vnum ab alio verè separatur, licet quo ad visum segregari, vel separari superficialiter videantur. Nec vnum sine alio esse potest: nam sui spiritus temperati sunt per viam naturæ perfectæ, in tantum, quòd ab inuicem non separantur. In hoc autem gradu caloris materia nigra efficitur: quoniam nigredinem efficit in humido calor agens. Quare in Turba dicitur: Videns autem nigredinem illi imminere, scito iam corpus liquefactum esse. Item primò in opere omnia denigrantur. Iste verò fructus ideo fit, vt caueatur ab igne nimio: quoniam

intrusus calor perire facit, & compositum segregare. Et ideo temperato debet igne profequi: decoquitur, sicut puer lacte nutritur. Et in hoc omnes conueniunt. Et hoc etiam ostenditur in Practica de diuersis coloribus, sub nigro colore contentis.

De gradu ignis adueniente nigredine.

CAP. IIII.

Cùm verò totum est nigrum, continuetur ignis eiusdem gradus, donec albedo in ventre ipsius occulta appareat: nam sic appropinquat fixum. Notandum autem, quòd in ipsa nigredine multi colores apparent, de quibus faciunt Philosophi mentionem. Nam quandoque totum fit viride, quandoque liuidum, quandoque violacei coloris: quandoque etiam ex vno latere vasis est viride, ex alio nigrum, vel liuidum intus, & viride extrà, hi tamen colores omnes sub nigro comprehenduntur. Et quoniam in eis nulla perfectio essentialis existit: ideo Philosophi principaliter tantùm inter cæteros colores nominant tres, videlicet quæ virtutes dicuntur animæ, scilicet nigrum, album & rubeum. Quare in Turba: Veneramini regem & suam vxorem: & nolite eos comburere, ne fugetis eos nimio igne: quoniam nescitis quando indigetis his, qui regem & suam vxorem emendant. Coquite eos vt fiant nigri, deinde albi, deinde rubei: deinde

deinde tingens fiat venenum. Item fiat lapis albus combustionē : & humore seu liquefactione. Per aquam dicitur sequi mortificatio quæ apparet in nigredine. Primò apparente, in qua mortificatione vniuntur spiritus : id est, desiccantur : quia nisi corpora exiccantur, non apparent colores animæ, quæ nigredo & nubes appellantur. Item magnesies cum dealbatur, non permittit spiritum fugere : quia natura naturam continet. Humiditas ergo quæ curabat in decoctione nigredinem, se desiccata ostendit, dum color albus incipit apparere. Nam in transmutatione nigredinis vidi, antequam perfectè dealbaretur, fuscā albedinem, quæ brunus color vulgariter dicitur : quæ brunities vera albedo postea efficitur. Tunc autem durante brunities magister meus fregit vas & lapidem & inspexit eum intus & extrà, & inuenit brunum extrà : intus autem erat adhuc nigredo. Cuius causam mihi assignauit, quòd videlicet partes materiæ vasis lateribus adhærentes magis senserant calorem sibi propinquum, quàm materia media, idè quæ citius in calorem cœperant transmutari. Et dixit mihi quòd ista brunitas ascendebat : quòd albedo extrahebatur à nigredinis eius ventre, sicut in Turba dicitur. Cùm enim videris ipsum natum, scito quòd albedo ipsius in ventre nigredinis primò apparentis occulta est. Et tunc te oportet illam nigredinem ex-

trahere ab illa nigredine subtilissima eius: non autem miremini: quia adhuc materiam hanc voco lapidem. Nam sciatis quòd quandiu durat albedo, & etiam assumpta rubedine, per longum tempus stat durus, & in massæ fortis speciem residet, quousque decoctionis continuatione per se ipsam incipit dirui, & aliquantulum eleuari.

Sequitur decoctio secundi gradus vsque ad rubedinem. CAP. V.

Cùm igitur sic dimiserit hic lapis nigredinem, mutatur gradus ignis, & ponitur in alio furno subtilis dispositionis, in quo fortior adhibeatur decoctio. Calefacientes vas, & materiam circumquaque, & ibi decoqui debet. Nam tunc suscipit veram albedinem, cum qua ibidem coquitur tandiu, donec albedine transfmutata ruborem adsumere videatur. Cauendum est autem, quòd iste ignis non sit intensior, quàm ad suum gradum spectet: nam in illo albo colore, corpus & spiritus sunt verè coniuncti. Et si daretur decoctio in excessum ultra debitum sui gradus, separarentur vnita. Quare in Turba dicitur: Coquite & caute ne in fumum vertantur & procreant. Citrinatur autem quando de albo colore in rubeum transfmutatur. Citrinus autem color est medius inter album & rubeum. Oportet ergo eum prætendi ante rubedinem veram. Et de hac Practica

Etica locuti sunt Philosophi, dicentes: Spiritus & anima non vniuntur, nisi in albo colore: quia tunc in albo colores qui in mundo excogitari possunt apparent & firmantur: & tunc in unum colorem scilicet albedinis, conueniunt: dealbatio enim est totius operis fundamentum: nec inde variatur in diuersos colores, videlicet veros, præterquam in rubeum, in quo est finis vltimus. Citrinatio enim quæ fit inter album & rubeum, non debet dici color in perfectione. Approbantur autem per hæc omnia quæ prædixi, quæ etiam vel re ipsa facti experientia demonstravit.

Sequitur decoctio tertij gradus vsq; ad calcinationem. CAP. VI.

Et dum rubescere incipit, ponitur ad decoquendum in alio furno, fortiorem ignis gradum, donec intus & extra vera rubedine perfruatur. Cuius signum est disruptio & pereleuatio supra dicta: de quibus in Turba dicitur: Post albedinem autem non potes errare. Nam igne augmentato post albedinem, ante rubedinem ad cinerationem peruenitur. Item videns autem illam albedinem supereminentem, esto ratus, quod rubor in albedine illa occultus est: & tunc oportet illud extrahere, & coquere, quousque totum rubeum fiat. Et si vobis dubium relinquatur: quare albedo à nigredinis ventre extrahitur, rubedo autem non

extrahitur ab albedine, licet sit rubeum decoquendo, declaro vobis hoc modo: quoniam durante nigredine materia remanet, & est humida in natura, quæ humiditas se ostendit apparente albedine deficcari. Et nunquam etiam apparet albedo, donec humiditates corrumpentes, sint omnino consumptæ. His ergo duabus de causis dici potest, quòd albedo à nigredine extrahitur. Dum autem rubescit nihil deuastatur, sed tantùm coquitur, & decoctione sui forti color rubeus immutabilis apparet, in quo est perfectio. Quare in Turba: Ex composito in spiritum rubeum verso, fit mundi principium. Item spiritus tingens & viuificans intromittitur, postquam recessit humiditas corrumpens non aletur, quòd est peruentum ad dealbationem seu ad albedinem. Hoc ergo colore rubeo apparente, natura sui perfectionem ostendit occultam.

Sequitur calcinatio, in qua vltimus gradus figendæ completur. Et tunc spiritus corpus est verè factus, verè permanens, & fugituum fugiens.

CAP. VII.

Postquam hæc materia rubeum habens colorem dirui & eleuari incipit, ponitur ad calcinandum per flammam fortem reuerberiorum iam in terreo vase, in quo ignis gradu fixio completur, & permanens efficitur, vera atque perfectissima fixione. Quare Iber ait in
cap.

cap. de Calcinatione, quòd spiritus calcinantur, vt fixationes fiant, & melius dissoluantur. Et in capitulo etiam de tertij ordinis medicina incipit calcinari. Et debet in ignis calcinantis rigore permanere, donec puluis tactu impalpabilis fiat, intensissimum habens ruborem. Quare in Turba sic dicitur: Scitote quòd cum cinis est, optimè miscuitur: eò quòd cinis ille recipit spiritum, & inclusus est ille humor per interiorem ignem, quousq; croci sicci, vel combusti sanguinis, vel syrupi granati colorem assumat. Item cum aqua introiuit in corpore, vertit ipsam in terram: deinde in puluerem, siue in cinerem, si vult apud perfectionem experiri, manu accipite. Si enim impalpabilem aquam inueniunt, bene est: sin autem iteratè. Hic autem cinis rubicundissimus impalpabilis in se ipso: eleuatur etiam & crescit in modum fermenti, & separatur ab eo in calcinatione, prædicta terra nigra, subtilissima & perlucida, quæ in fundo vasis est, sub dicto puluere rubeo reperitur. Vnde dicebat mihi magister meus: Apparet perfectionem fixationis in hoc existere duabus de causis: vna quidem: quia per fixationem & per calcinationis igne, introducitur parua quantitas huius Elixir super multas quantitates non permanentes corporis proiecta confirmans in eis aurifixionem: quod non faceret, nisi in ea fixio superabundaret. Alia verò: quia terra nigra prædicta

in calcinatione separatur à commixto, quæ aliàs fuerat in toto opere inseparabilis, propter fortissimam vnionem: & ideo necesse fuit per fortissimum artificium separari. Et si remaneret commixta propter sui impuritatem, impediret puræ materiæ ingressum.

*Sequitur cinis per calcinationem factus fusibilis,
& iteratò lapis, qui est Elixir completum.*

C A P. V I I I.

Cinis verò iste caret fusione: qualiter autem ingrediatur vt tingat, certè liquefactio sibi redditur, siue sudor, per modum à Philosophis traditum. Quis ergo modus est ille? Est ne in aquam soluendo? Certè non, quia Philosophi non curant de aquis tangenti adhærentibus, & id humectantibus. Quare dicitur in Turba: Incipientes autem, audientes aquam, putauerunt eam aquam esse vulgi: quòd si nostros libros legissent, scirent vtique aquam esse permanentem. Quæ ergo aqua est verè, quæ tangenti non adhæret, sed superficiem discurret nihil humectans sicut argentum viuum. Quis ergo faciet talem aquam? Certè dico quòd ille qui scit facere vitrum. Hæc enim materia nihil aliud est quàm de seipsa vult sibi adiungi: nam omnia quibus indiget in se habet. Et si bene excogitentur quæ prædixi, scietis ex hoc cinere habere lapidem rubeum in intenso colore, parum perspicuum habentem, frangibilem
cum

cum modico ictu, fusibilem, penetrantem, ingredientem, & perpetua citrinatione tingentem. Cuius vnum pondus centum millia, & plus Saturni conuertit in Solem. Est autem in projectionis modo subtilitas: qua ignorata Elixir tenens non proficit ex eodem.

Conclusio totius Epistolæ. CAP. IX.

Ergo pater non miremini, si in hoc opere multi errant. Quoniam iuro vobis, me nunquam vidisse quenquam præter magistrum meum: qui in debita applicaret materia opus suum, sed conantur ad impossibilia in materijs: ac si de cane crederent hominem generare. Quid mirum ergo si reddant in operibus mendaces? Nam lapide, & vnde noto in Practica operis dubia subtilissima multa restant: verè autem credatis, quòd in libris suis posuerunt Philosophi veritatem. Sed post mortem scribentes cuiuslibet scripta eius, quando est ab aliquibus malè intellecta: quod tamen ipse si præsens esset, & speculatiuè exponeretur iuxta verbum, verificaret opera per effectum. Ego autem vestræ prudentiæ per omnia exposui totum opus: & per dicta Philosophorū aliqua approbaui, licet pauca curauī allegare, quod ex causa omisi: quoniam præsumo, quòd vos scripta Philosophorum omnia in scrinio vestri pectoris inclusistis. Et sic non dubito, quòd dictis meis ea omnia applicaueritis per

vos ipsum : sicut ego per experientiam quam vidi, scripta sapientum intelligo, aliàs non noturus. Et si circa hoc breuiloquio brevis fui: hoc ideo. Nam in vobis tantùm præsumo scire fundamentum, quod vobis non latebit intentio huius rei. Et sufficit mihi, quòd vobis soli meus patet intellectus, & non mecum migrare queat huiusmodi veritas ab hac luce. Ob paternitatis vestræ reuerentiam, Nouum hoc Lumen edidi super ea : quoniam inter Mundi cæteros vos elegi, hac re meo iudicio digniorem, & Altissimus faciat vos peruenire ad optatum.

Explicit Nouum Lumen,

Incipit perfectum Magisterium, & Gaudium magistri Arnaldi de Villa noua, transmissum per eum ad inclytum Regem Aragonum, quod quidem est, Flos Florum, Thesaurus omnium incomparabilis & Margarita : in quo reperitur veri compositio Elixir, tam album quàm ad rubeum componendum, videlicet ad Solem & Lunam sub compendio declaratum.

SCias, charissime, quòd in omni re quæ sub cælo est, creata sunt quatuor elementa, non per visum, sed per virtutem. Vnde Philosophi sub velamine scientiæ elementi, istam

ti, istam scientiam tradiderunt: & ad literam non intelligentes operantur ex sanguine, capillis, ouis, & vrina, nec non multis alijs, & ex illis primò extraxerunt quatuor elementa, vt cum eis opus perficerent, separando primò per distillationem ex prædictis aquam claram: deinde oleum in superficie citrinum, quod dicunt ignem & aërem continere, & terra nigra in fundo remanet. Postmodum cum aqua terram abluunt & dealbant imbibendo ipsam: & decoquendo aquam illam toties, donec terra dealbetur.

Deinde reducunt oleum illud ad ignem paratum distillando, quousque dicta terra totum bibat, scilicet, aquam, oleum & tincturam. Et istam terram siue cinerem proijciunt super corpus fufum, videlicet super cuprum aut aliud, & nihil inueniunt: & tamen faciunt & operantur secundum quòd Philosophi dicunt in libris suis: & sic in errorem ceciderunt, non inuenientes introitum. Et tamen error illorum est: quia certum est, quòd non generatur ex homine nisi homo, nec ex equo nisi equus: similiter nec ex alijs animalibus, nisi sibi similia. Cùm igitur ista sint à natura metallorum penitus aliena, impossibile est ex ipsis fieri generationem ex metallis: quia metalla non generantur, nisi ex spermate proprio: Argentum autem viuum est sperma metallorum & origo eorum, prout dicunt omnes Philosophi, &

etiam vsus & ratio docet, prout inferiùs declarabo. Ista autem prædicta, videlicet sanguis, capilli, oua, & cætera vegetabilia, non sunt argentum viuum: ergo ex ipsis est impossibilis generatio, seu transmutatio metallorum, non sunt igitur prædicta lapis noster, licet sint exempla.

Sunt alij qui accipiunt quatuor spiritus, scilicet, arsenicum, sulphur, argentum viuum & sal armoniacum, & dicuntur Spiritus: quia ab igne fugiunt, & euolant in fumum. Et ista accipiunt loco quatuor elementorum: videntes quòd Philosophi dicunt in libris suis: scientiam esse in spiritibus, & istos subiacentes, vt sint naturæ aëreæ, vel naturæ aëreæ efficiantur. Fixant postmodum calcinando, vt sint naturæ terreæ: soluunt, vt sint naturæ terreæ, aqueæ, distillant, vt sint naturæ igneæ. Et ista componunt iuxta libros credentes habere scientiam elementorum: & composita simul componunt supra captum, & nihil inueniunt: sed vt primi in errorem sunt elapsi. Et causa illorum errorum est multiplex, quarum duæ sufficiunt quo ad præsens. Vna, quia vt prædictum est, quòd metalla non generantur nisi ex suo spermate. Ista autem non sunt sperma metallorum perfectorum, excepto argento viuo. Ergo ex eis est impossibile fieri generatio, vel transmutatio in metallis. Item quia sulphur & arsenicum citò comburuntur
in igne,

in igne, & ab ignis combustione in carbonem transferuntur: quomodo ergo expectabitur de eo bonum: quia citò comburitur, & in carbonem reducitur, nec aquam expectare debet? Igitur patet subtiliter intuenti, quòd nec ista per se, nec iuncta cum corporibus, neque mixta cum oleis extractis ab ouis, sanguine & capillis, vrina, vel alijs vegetabilibus, nec mixta ad inuicem sunt lapis noster, aut medicina nostra. Et hoc propter rationes prædictas, quia ad generationem hominis non fit alicuius commixtio rei, nec ad generationem animalis, nec ad generationem plantæ, nisi suis proprijs seminibus, aut spermatis. Igitur magisterium nostrum commixtione alicuius non indiget extranea. Quidam credunt in salibus, seu saluminibus scientiam inuenire: & ea soluant & calcinant, fundunt & præparant: & aliqui per se solùm proijciunt super corpora imperfecta. Et alij simul miscent cum spiritibus, vt dictum est. Præparant autem cum corporibus præparatis, & nihil inueniunt. Et causa illorum errorum est similis præcedentibus.

Et quidam ex folijs corporibus credunt medicinam elicere: & præparant ea calcinando, soluendo & congelando, & proijciunt super corpus, & decepti sunt. Et error illorum est, quia sperma illorum ab initio non acceperunt, sed corpus, vt est in natura sua. Ex rationibus ergo dictis apparet, quòd non in sanguine, nec

in ouis, nec in capillis seu vegetabilibus appareat, aut habebitur scientia nostra, nec in spiritibus prædictis per se, aut salibus, atramentis, aut alijs huiusmodi quibuscunque.

Et quidam subtiliùs inspicientes, considerauerunt argentum viuum esse principium metallorum, & ipsorum origo in caloris sulphure inuenitur. Decoxerunt & sublimarunt per se argentum viuum, & fixauerunt, & præparauerunt, & nihil inuenerunt. Causa verò erroris illorum est: quia sperma viri non prodest, nec fructum affert, nisi proijciatur in matricem mulieris. Sic etiam Mercurius, qui sperma est, non prodest, nisi proijciatur in matricem corporum, vt ipsum maturent. Quidam ipsum cum corpore amalgamando miscuerunt, & lauarunt tamdiu cum aqua dulci, donec eis apparuit: quia corpus mundum est redactum: & illud coxerunt vsque in finem: credentes quòd argentum viuum cum tali corpore misceatur: & nihil inuenerunt: quia corpus immundum inuenerunt, & argentum viuum euanuit: sed corpus fuit mundius, quàm fuisset. Causa verò illorum errorum est: quia sperma non iungitur cum corpore, nisi Luna mediante: quoniam anima est medium inter spiritum & corpus, ipsa ad inuicem coniungens. Anima autem fermentum est: quia sicut anima corpus viuificat hominis: sic fermentum corpus mortuum à natura sua penitus

us alteratum viuificat. Vnde anima obtinet principatum exercens vires suas: idcirco, quid sit fermentum, infra dicitur.

Quidam miscent corpora imperfecta cum corporibus perfectis, & ponunt in examine, credentes, quod id quod est bonum & purum in corporibus imperfectis cum perfectis remaneat, & residuum euanescat. Hæc autem non videntes illusi sunt, & cecidit in eis cogitatio praua. Causa autem illorum errorum est: quia corrumpens corpora imperfecta, impedit ne perficiantur. Et nota quod hinc oportet habere duplicem virtutem, quæ separaret terram sulphuream comburentem à commixto, & quæ conuerteret iam separatam ad naturam suam. Hanc autem virtutem corpus in sua grossitudine habere non potest. Hæc omnia tentauerunt communiter operantes, prout & ego tentavi iam, & in stuporem adducti sunt tanquam de scientia desperati, & intellectus imbecillitate magisterium relinquentes.

Nunc autem scire te volo, quod materia omnium metallorum, & eorum sperma est Mercurius decoctus & inspissatus in ventre terræ, calore sulphureo decoquente, & secundum varietatem sulphuris, & ipsius multitudinem in terra diuersa metalla generantur: semper tamē eorum materia est vna & eadem essentialiter, solo tamen differunt accidente, scilicet decoctione maiori aut minori aduren-

ti, vel non adurenti, seu comparatis. Et in hoc omnes Philosophi conueniunt. Et adhuc tibi, charissime fili, clariùs demonstrabo. Certum enim est, quòd omnis res est ex eo, vel de eo in quod resoluitur: super quod ponam tibi exemplum. Glacies vel nix conuertitur in aquam mediante calore: ergo priùs fuit aqua quàm nix vel glacies: sed omnia metalla conuertuntur in argentum viuum: ergo priùs fuerunt argentum viuum. Modum autem conuertendi ipsa in argentum viuum, inferiùs te docebo. Hoc autem supposito, quòd metallum possit resolui in argentum viuum, soluitur opinio illorum, qui dicunt: Spiritus & alias species in elementa & naturam metallorum transmutari non posse: quia hoc verum non est, vt ipsi asserunt, nisi ad primam materiam reducantur. Reductio ipsius ad primam materiam est facilis & possibilis metallis. Item ostendo tibi quòd multiplicatio in metallis est possibilis. Nam omne crescens & nascens multiplicatur, vt patet in plantis & arboribus: nam ex vno grano mille grana procreantur: ex vna arbore infiniti procedunt ramusculi: ex quibus fiunt diuersæ arbores & infinitæ. Et sic suum numerum augent & multiplicant. Metalla autem in terra nascuntur & crescunt: ergo possibilis est in eis augmentatio & multiplicatio vsque in infinitum.

Ostendi tibi, charissime fili, sapientiæ: si ea quæ

quæ dicta sunt, intellexisti, errores omnium
 operantium communiter cum causis suis: &
 firmaui hoc esse verum demonstratione a-
 perta & lucida: nunc Dei auxilio ad practi-
 cum veniamus. Dico tibi charissime, quòd
 oportet corpora primò ad primam materiam
 reducere, ad hoc vt fiat generatio seu multi-
 plicatio seu multiplicatio in eisdem. Animad-
 verte ergo in his quæ tibi describuntur. Acci-
 pe cupri lb. j. & fiat ex eo limatura munda, &
 misce cum lb. iiii. Mercurij, terendo in morta-
 rio cum sale modico & aceto, quousque simul
 amalgamentur. Cùm autem cuprum fuerit o-
 ptimè coniunctum, pone ipsum in bona quan-
 tate aquæ vitæ, hoc est, in xij. partibus sui de
 aqua vitæ. Hoc est, quòd si amalgama fuerit
 lb. j. aqua de vite sit xij. & pone totum in vri-
 tali super ignem debilis cineris inferius lentif-
 icè ad ignem per diem naturalè: tunc dimit-
 tatur infrigidari, & cum frigidū fuerit, cola aquam
 primam cum omnib. quæ in ea sunt per pannum
 lineum donec exeat & transeat per pannum
 de aqua, id quod de corpore resolutum fuerit,
 non per filtrum: quia non exiret resolutio
 corporis per filtrum, & pars quæ poterit exire
 exeat, & pone ad partem. Deinde accipe id
 quod remansit in panno, & iterum cum noua
 aqua benedicta repone ad ignem in vase præ-
 dicto, per diem & noctem vt prius: & cola vt
 supra dicitur, & aquam secundam cum prima

ad partem pone, vt suprà: & sic toties reitèra, quousque opus ad aquam reuertatur, hoc est ad primam materiam, quod est Mercurius.

Quo factò, totum istud accipe, & pone in vase vitri, super ignem lentũ decoquens, quousque videris in superficie nigredinem apparetem, quam remoue subtilius quàm poteris, & sic reitèra coquẽdo, & nigredinem à superficie tollendo, quousque appareat nihil nigredinis, & aqua remaneat clara: nunc habes aquã & terram, scil. duo principalia elementa.

Deinde accipe illam terram & nigredinem quam collegisti, & pone in vase vitreo, & superinfunde de aqua prædicta, quousque super eam natet: & coque lento igne per quatuor dies: tunc aquam pone & coque, & sic deinceps, quousque terra albata & clara. Et hoc est quod Philosophi dixerunt: hæc terra cum aqua putrescit & mundificatur: quia cum mundificata fuerit, auxilio Dei totum magisterium dirigetur. Qua mundata & clarificata, seu dealbata, vt dictum est, aqua mediante, quæ cum dicta terra, mediante calore, & coagulata & inspissata terram ipsam coagulata cum aqua sua, inspissatam sine alia aqua decoquens forti igne in cucurbita vitrea, alembico vitreo superposito, donec quicquid fuerit de aqua, ascendat ad alembicum, & terra remaneat calcinata. Tunc accipe de fermento de quocunque volueris quartam sui partem: id est, si fuerit

it vna libra corporis perfecti, de fermento vn-
 ias tres. Fermentum verò aut est aurum aut
 argentum: & istud fermentum cum terra fer-
 uentatur, sic soluti, vt de terra factum est: & eo-
 dem ordine cum terra præparatum simul con-
 iuge & ablue cum aqua prædicta, & coque per
 tres dies aut plures. Tunc iterum aquâ suâ im-
 ue & coque vt priùs: & hoc toties reitera,
 quoties & donec hæc duo in vnũ reducantur:
 quod perpendes quando color non variabitur
 in eisdem: tunc super eis infunde aquam prædi-
 ctam, partem post partem paulatim, vsq; dum
 liberit de ipsa quãtum poterit: semper nouam
 aquam infundendo. Nam in ista coniunctione
 spiritus, & corporis, cum eisdem commiscetur
 anima: & vnum fiet cum eis, & corpora cõuer-
 tuntur in naturam ipsorum, & germen coniun-
 gitur cum corporibus ipsorum prædictis mun-
 datis: quia non poterãt antea propter illorum
 immundiciem & grossitudinem, sed cum eis
 coniungitur, & in eis crescit & augmentatur.

Nunc reuertar, charissime, ad dicta priùs, ap-
 plicãs singulariter super ea verba Philosopho-
 rum antiquorum, obscure in parabolis collo-
 cata. Vt me in dictis verba Philosophorum in-
 telligere, cùm ipsa verba eos protulisse affir-
 mes. Primum verbum est corporum in argen-
 tum viuum reductio: & istud est, quod Philo-
 sophi vocauerunt Reductionem, quæ est artis
 fundamentum. Verba Philosophi;

Nisi corpora solueritis in vanum laborabitis: De qua solutione tractans Parmenides in libro Turbæ dixit: Si hunc librum legissent & intellexissent, scirent vtique aquam esse permanentem, quæ absq; suo corpore cum quo iuncta est, & facta est vnum permanens, esse non posset. Non igitur corporum Philosophorum aqua nobis, sed ipsorum conuersio in aquam, ex qua fuerunt creata, scilicet argentū viuum, prout gelu conuertitur in aquam limpida, ex qua primò fuit. Ecce per Dei gratiam vnum habes elementum quod est aqua.

Secundum verbum est: Quòd fit terra. Et hoc est quod Philosophi dixerunt: Quòd de grossitudine aquæ terra generatur: quoniam fæces aquæ quæ remanent in fundo vasis, Terram Philosophi dixerunt. Sic habes ergo secundum alios, elementum, quod est aqua.

Tertium verbum est: Quod est terræ mundificatio. De qua mundificatione Morienus Philosophus dicit: Hæc terra cum aqua putrescit & mundificatur: quæ cum mundificata fuerit, auxilio deitatis totum magisterium dirigetur. De qua dixit etiã Pheyrer in libro Turbæ: Iunge siccum humido, scilicet, terram aquæ. Ecce & aquam per se iam habes, & terram dealbatam cum aqua.

Quartum verbum est: Aqua quæ potest euaporare per distillationem, per quam sublimationem siue ascensionem efficitur ipsa terra aërea,

ra aërea, cū prius esset spissatum cum terra &
 coagulatum. Et habes terram, aquam & aë-
 rem. Et hoc dixit Philetus in libro Turbæ: De-
 albatum siccum igne comburite, quousque ex
 eo exeat spiritus, qui in eo inuenitur: qui dici-
 tur Cinis Hermetis. Et Misëris Philosophus:
 Et remanet terra calcinata in fundo vasis, quæ
 est naturæ igneæ. Et sic habemus in prædictis
 præparationibus quatuor elementa. Hæc er-
 go terra calcinata est illa, de qua ait Misëris
 Philosophus sic: Nec cinerem vilipendas in
 inferiori loco, eo teste existente. In eo enim
 est diadema cordis, quæ remanet. Cinis est
 postmodum cum prædicta terra. Fermentum
 ponitur, quod Philosophi animam dicunt fer-
 mentum. Et hoc ideò, quia sicut corpus hu-
 manum absque suo fermento, seu eius anima
 nihil valet, ita est in proposito. Nam ferment-
 tum est corpus, vt dictum est, & ad naturam
 suam alia conuertit. Et scias quòd non est fer-
 mentum nisi Sol & Luna, hoc est aurum & ar-
 gentum istis planetis appropriata. Ideò, quia
 sicut Sol & Luna alijs dominantur planetis:
 sic ista duo corpora alijs dominantur, & ipsa
 ad suam naturam conuertunt: & ideò à pluri-
 mis Fermentum dicuntur. Oportet ergo fer-
 mentum in corporibus introduci: quia est e-
 ius anima. Hoc est quod dixit Morienus: Nisi
 corpus immundum mundaueris, & eum deal-
 batum non reddideris, & in eo animam non

miseris, nihil huic magisterio direxisti. Igitur fit coniunctio fermenti cum corpore mundato: & tunc spiritus cum iungitur, letatur & gaudet cum eis: quia munda sunt à sua natura grossa, & subtilia sunt facta. Et hoc est quod dixit Ascanus in libro Turbæ: Spiritus non coniungitur cum corporibus, donec à suis immundicijs fuerit perfectè denudatus. In hora coniunctionis mirabilia maxima apparent. Nam omnes colores de mundo apparent in operando quotquot excogitari possunt, & corpus imperfectum coloratur coloratione firma mediante fermento, quod fermentum est anima: spiritus mediante anima cum corpore coniungitur & ligatur: & cū eo simul in colore fermenti conuertitur, & fit vnum cum eis.

Ex prædictis apparet subtiliter intuenti, Philosophos in suis verbis obscurissimis vera dixisse. Nam ipsi Philosophi dicunt in libris suis, quòd Lapis noster est ex quatuor elementis: quia ipsum elementis compararunt. Et ostensum est primò qualiter sunt quatuor elementa. Dixerunt etiam quòd lapis noster compositus est ex corpore, & anima, & spiritu, & verum dixerunt. Nam corpus imperfectum corpori comparauerunt propter hoc, quia est infirmum. Aquam spiritum dixerunt, & verè ipsa spiritus est. Fermentum animam dixerunt: quia sicut suprà dictum est, corpori imperfecto vitam tribuit perfectam, quam prius non

non habebat, & meliorem formam produxit.

Dixerunt etiam quidam Philosophi: Nisi corpora ducatis vt fiant incorporea, ad corpora nondum operanda regulas inuenistis, & verum dicunt. Nam primò fit aqua: id est, argentum viuum: & sic fit incorporeum. Deinde de coniunctione spiritus, scilicet aqua, fit corpus. Et ideo quidam dixerunt: Conuerte naturas, & quod quæris inuenies, hoc est verum. Nam in nostro magisterio primò facimus de grosso gracile: id est, de corpore aquam, & postmodum de huiusmodi siccum: id est, de aqua, quæ humida est, terram: id est, siccum: & sic naturas conuertimus, & facimus de corporeo vel corporali spirituale, & de spirituali corporale, vt dictum est. Et facimus id quod est superius, sicut id quod est inferius: & id quod est inferius, sicut id quod est superius: id est, spiritum corpus, & corpus spiritum: vt in principio operationis videlicet in solutione fit: quod est inferius, est sicut id quod est superius: & totum vertetur in terram.

Patet ergo ex prædictis, quòd lapis noster sunt quatuor elementa, & sunt anima, corpus & spiritus. Et lapis noster, prout dicunt quidam Philosophi, fit ex vna re cum vno: & certè verum dicunt. Nam certè totum magisterium nostrum fit cum aqua nostra, & ex ea: & per eam. Nam ipsa corpora soluit (vt dictum est superius) non solutione illa, quam & prout

credunt ignorantes, quòd conuertantur in aquam nubis: sed solutione vera Philosophica, scilicet quòd conuertatur in aquam primam, ex qua fuerunt ab initio. Ipsa enim aqua corpora calcinat, & in terram reducit. Ipsa eadem aqua corpora in cinerem transformat, & eam incinerat, dealbat & mundificat, iuxta verbum Morieni dicētis: quòd azoch & ignis latonem abluunt, atque mundificant, & eius obscuritatem ab eo penitus eripiunt. Lato autem corpus immundum est: Azoch autem est argentum viuum. Et corpora diuersa coniungit preparatum prædicto modo, coniunctione tali, quam non poterit ignis potentia: nec alia temperatio seu probatio separare: & ab ignis combustionem defendit: & eorū vnum in aliud mittit, & corpora sublimat non sublimatione vulgari, quam intendunt idiotæ, quòd sublimare sit superius ascendere per ignem. Et ideo accipiunt corpora calcinata, & miscent cum spiritibus sublimatis, scil. cum ☿. arsenico, & sale: & per ignem fortem & subitaneum corpora ascendere faciunt cum spiritibus. & dicunt quòd tum corpora sunt sublimata, & his tales falluntur & delusi sunt: quia ipsa postmodum inveniunt magis immunda, quam fuerunt prius.

Scias, charissime, quòd non est nostrum sublimare, superius ascendere: sed sublimare Philosophorum est, de re bassa & corrupta altam facere atque magnam: id est, puram: vt dicimus:

cimus : Iste homo sublimatus est : id est, in dignitate positus : sic enim diximus, corpora sunt sublimata: id est, in subtilitatem & in alteram naturam conuersa. Veruntamen sublimare apud Philosophos, idem est quod subtiliare & decretare, quod totum facit aqua nostra benedicta. Sic ergo intellige nostram sublimationem : quia multi sunt in hoc decepti. Aqua etiam nostra mortificat & viuificat, & apparere facit colorem primò nigrum in mortificatione corporis, dum in terram vertitur: postmodum apparent multi colores, & varij ante dealbationem: quorum omnium finis est albedo. In coniunctione verò corporis præparati & fermentati, colores infiniti apparent tot, quot ab homine excogitari non possunt. Et sic apparet quòd magisterium nostrum est in vno, & cum vno fit, & ex quatuor, vt dictum est, & ex tribus, vt suprà dictū est. Vnde scias, charissime, quòd Philosophi nomina nostri lapidis multiplicauerunt ad hoc, vt absconderent eum, & dixerunt: Lapidem nostrum corporeum & spiritualem esse : & in rei veritate mentiti non sunt, prout sapientes intelligere possunt. Nam ibi est corpus & spiritus, & corpus factum est spirituale in solutione, vt dictum est : & spiritus factus est corporalis, in coniunctione ipsius cum corpore perfecto & fermento. Quidam enim Philosophorū ipsum vocantes (prout dixit Eximenus in libro Tur.

bæ) sic scitote omnes scientiam inquirentes, quòd nulla sit tinctura vera, nisi cum ære nostro: & infinita nomina imposuerunt, ne ab insipientibus perciperetur quoquomodo, si ipsum nominarent: tamen vnus est, & idem opus. Et ideo dicit Morienus quòd cum facto nostri magisterij assimilatur in ordinem hominis creationi. Nam primò est coitus, postmodum conceptio, deinde imprægnatio, quartò ortus, & quintò sequitur nutrimentum. Hæc verba faciam te intelligere si fueris attentus corde, atque sollicitus. Sextò sperma nostrum, quod est argentum viuum, cum terra coniungitur corpori imperfecto: quæ terra nostra dicitur: eò quòd terra est mater omnium elementorum: tunc secundùm Philosophos Coitus appellatur. Dum autem terra incipit aliquantulum de argento viuo secum retinere, tunc dicitur Conceptio, & tunc agit masculus in fœminam: id est, argentum viuum in terram. Et hoc est quod dicunt Philosophi, quòd nostrum magisterium non est aliud nisi masculus & fœmina, & ipsorum coniunctio. Dominatur aqua in argent. viuum, & terra crescit & multiplicatur, & augmentatur. Quod autem euenit quando terra dealbatur, tunc prægnatio nuncupatur: quoniam iam terra est imprægnata. Deinde fermentum coniungitur cum corpore imperfecto præparato, vt dictum est, quousque vnum fiant colore & aspectu, & tunc

tunc dicitur Ortus. Tunc enim natus est lapis
 noster: qui natus Rex à Philosophis nuncupa-
 tur. Vnde dicit Philosophus in libro Turbæ:
 Honorate regem vestrum ab igne venientem
 diademate coronatum, & ipsum alimētate vs-
 que dum ad ætatem perfectam perueniat. Cu-
 ius pater est Sol: mater verò Luna. Lunam au-
 tem pro corpore imperfecto accipiunt: Solem
 verò pro corpore perfecto. Ultimo verò se-
 quitur nutrimentum, quousque augmentetur
 augmentatione magna. Nutrimentum autem
 lacte suo & spermate ex quo fuit ab initio, im-
 bibatur argento viuo sæpe & sæpius, quousq;
 habeat quod sufficiat: id est, vsq; ad perfectio-
 nem, quod est finis totius operis nostri.

Charissime, per ea quæ dicta sunt, facile
 potes intelligere omnia verba Philosopho-
 rum obscura, & cognosces omnes in eodem
 conuenire. Et nihil est aliud magisterium,
 nisi id quod prædixi tibi. Iam habes charis-
 sime corporis solutionem & reductionem
 sui ipsius ad primam materiam. Deinde ha-
 bes ipsius in terram conuersionem. Post au-
 tem dealbationem, in aërem leuigationem;
 quia tunc destillando humiditatem quæ in-
 uenitur, fit aëreum. Quod descendit, & ter-
 ra remanet calcinata: & tunc est igneæ natu-
 ræ. Et habes etiam istorum coniunctionem
 ad inuicem: & habes commixtionem animæ
 & corporis: & etiam coniunctionem animæ

bæ) sic scitote omnes scientiam inquirentes, quòd nulla sit tinctura vera, nisi cum ære nostro: & infinita nomina imposuerunt, ne ab insipientibus perciperetur quoquomodo, si ipsum nominarent: tamen vnus est, & idem opus. Et ideo dicit Morienus quòd cum factò nostri magisterij assimilatur in ordinem hominis creationi. Nam primò est coitus, postmodum conceptio, deinde imprægnatio, quartò ortus, & quintò sequitur nutrimentum. Hæc verba faciam te intelligere si fueris attentus corde, atque sollicitus. Sextò sperma nostrum, quod est argentum viuum, cum terra coniungitur corpori imperfecto: quæ terra nostra dicitur: eò quòd terra est mater omnium elementorum: tunc secundùm Philosophos Coitus appellatur. Dum autem terra incipit aliquantulum de argento viuo secum retinere, tunc dicitur Conceptio, & tunc agit masculus in fœminam: id est, argentum viuum in terram. Et hoc est quod dicunt Philosophi, quòd nostrum magisterium non est aliud nisi masculus & fœmina, & ipsorum coniunctio. Dominatur aqua in argent. viuum, & terra crescit & multiplicatur, & augmentatur. Quod autem euenit quando terra dealbatur, tunc prægnatio nuncupatur: quoniam iam terra est imprægnata. Deinde fermentum coniungitur cum corpore imperfecto præparato, vt dictum est, quousque vnum fiant colore & aspectu, &
tunc

imò omnia quæ sunt in lapide, sed ei necessaria, & nullo alio indiget: & quod dictum compositum, siue lapis est vnius naturæ & vna res: quæ quidem res, in decoctione ignis habet diuersos colores, antequam fiat lapis albus perfectus.

Et nota, ô tu Rex: quòd vbi magis dictus lapis stat in igne, tantò magis augmentatur de bonitate: quòd in alijs rebus non est ita: quia omnes aliæ res in igne comburuntur, & amittunt humiditatem radicalem. Dictus verò lapis totus solus in igne semper melioratur & crescit eius bonitas: & ignis est eiusdem lapidis nutrimentum. Et istud est vnum de euidentibus signis ad cognoscendum lapidem ipsum: quòd intellige bene. Quod compositum siue lapis diuiditur ante operationem duobus modis: prima corporalis, alia spiritualis, & vnum exit ab alio, & est vnita, & regitur vnum cum alio, & vnum meliorat aliud. Et Philosophi nominauerunt vnum Masculinum, & aliud Fœmininum.

Et nota, ô tu Rex, quòd quando Philosophi nominauerunt Argentum viuum, & magnesiã, dicentes: Congelat argentum viuum in corpore magnesiæ: quòd ipsi non intellexerunt de argento viuo vulgari quòd videtur: sed intellexerunt, quòd argentum viuum est humiditas dicti lapidis: quia magnesiã non est illa quæ videtur vulgariter: sed magnesiã

vocauerunt totum compositum, in quo est tota dicta humiditas, quæ est argentum viuum. quæ quidem humiditas non est sicut aliæ humiditates, quæ quidem humiditas currit in igne, & in eodem igne totum compositum dissoluit, congelat: denigrat, dealbat, & finaliter rubefacit & perficit. Et nota, ô tu Rex, quod in opere non ponuntur plura: sed vna res duntaxat, nec oportet aliqua fieri trituratione manuum, nec aliquid apponi debet cum dicto lapide. Et nota, ô tu Rex, quod terra alba vocatur lapis albus perfectus, & terra rubea vocatur lapis rubeus perfectus: quæ quidem terra alba per regimen dicti operis, absque adiutorio alterius rei conuertitur in rubedinem. Aqua verò siue argentum viuum, vocatur humiditas, quæ est in dicto lapide. Et nota quod aqua siue humiditas dum exit de compositione siue lapide, versa fuit tota compositio nigra in fundo vasis: & sic continuando ignem ipsa nigredo in qua est humiditas, vertitur in diuersos colores: & finaliter in albedinem: quæ quidem humiditas vocatur etiam aër, qui aër seu humiditas miscetur cum terra sua, & cum alijs elementis in ipso lapide existentibus: donec fiat vnum quid album. Et nota, ô tu Rex, quod dicta humiditas aërea, quæ est argentum viuum, est vna res cum terra sua suprascripta, & alijs elementis in ipso lapide persistentibus. Quæ quidem humiditas, licet

et sit pauca, est sufficiens ad nutriendum, & ad perficiendum totum lapidem, à quo est ipsa humiditas. Et est sciendum, quòd in dicta compositione, seu lapide, sunt Sol & Luna in virtute & potentia, ac elementis, in natura: quia si hæc non essent in ipso composito, non fierent: non fierent inde, neque Sol neque Luna: & tamen non est ipse Sol, sicut Sol communis, nec ipsa Luna, sicut Luna communis: quia ipsum Sol & Luna existentes in ipsa compositione, sunt meliores quàm ipsa natura vulgaris: eò quòd Sol & Luna dicti compositi sunt viui, & alij vulgares sunt mortui: habito tamen respectu ad ipsum Solem & Lunam in dicto lapide existentes, vt dictum est: licet Philosophi nominauerunt ipsum lapidem Solem & Lunam, ad finem illum: quia in ipso lapide sunt potentialiter, non autem visibiliter. Et est sciendum, quòd ipse lapis siue compositum, vna est res duntaxat, & vnius naturæ, & in ipso est totum illud quod est ei necessarium: & in ipso est id quod eum meliorat, & illud quod ipsum complet; & non est istud compositum quod est vnum: videlicet opus aliquorum animantium seu animalium, seu vegetabilium: sed est natura munda & clara de suis proprijs mineris, quæ transmutantur per regimen ignis, & putrescit & nigrescit, & albescit, & rubescit: & ad plures alios colores deuenit. Et nota, ô tu Rex, quòd humiditas

prædicta quæ est argentum viuum, est corruptio ipsius lapidis : quoniam ipsum lapidem nigrescere facit, & finaliter ipsum lapidem dealbat. Et nota, ô tu Rex, & scias, quòd Philosophi dixerūt: Fundatis corpus, & affetis eum donec conuertatur in aquam: quòd intelligitur de dicto composito, quòd fundatur, & congelatur: & tunc vocatur terra. Et nota quòd Philosophi vocant Aquam dum dictus lapis est liquefactus cum sua aqua, quæ in ipso lapide est fixa: quæ aqua tunc est currens & alba sicut aqua. Et nota, ô tu Rex, quòd conuertatur aqua in aërem: quòd est intelligendum, quòd dicta aqua congeletur & conuertatur in corpus quòd antea fuerat: quòd corpus est tamdiu in regimine ignis, donec conuertatur ipsum corpus subtile, & in albedinem perfectam redactum: & tunc nominatur per aliquos Aër. Sed quando dicitur quòd conuertatur aër in ignem, intelligitur, quòd dictum compositum, quòd vocatur Aër, stet in igne fortit tam diu, donec rubescat, & tunc erit completum ad rubeum: quòd vocatur Ignis, siue Sol. Et nota, ô tu Rex, quòd de vno solo composito, & duntaxat de ipso fit opus, & non de alio: quòd compositum recipe purum absque immunditijs quæ sunt in eo, videlicet quòd fit mundum, vt oportet: quòd compositum Rege ipsum in igne cum suis naturis: & istud facias in principio regiminis ignis: quia in hoc est

est totus defectus siue periculum. Et dum istud est factum, vltius non potest esse aliquis defectus: & tunc ignis debet esse inter fortem & lentum, quousque spiritus fuerit separatus à corpore, & ascenderit super terram, & remanebit in fundo vasis corpus mortuum, sine spiritu in ipso existente. Et signum est, quòd si ponatur super ignem, & non fundit, neque fumat, iam est completum quantum ad istum passum: & dum est ita, reducatur ipse spiritus supra ipsum corpus à quo exiuit: qui spiritus est similis nubis nigris, quæ portant aquam. Iste namque spiritus vocatur Aqua vitæ, per quam sustinetur hoc corpus, & cum qua moritur, & post mortem viuificatur. Et nota, quòd cum dicto composito est illud, quod mortificat ipsum compositum, & cum ipso eodem dealbatur, & rubescit idem compositum sine adiutorio alicuius rei extraneæ. Item nota quòd ignis debet esse in principio operis lentus: secundò mediocris: tertio fortis, videlicet paulatiuè augmentando ipsum ignem, donec dictus lapis albus fiat, & vltimò rubeus.

F I N I S.

FRATRIS ROGERII
BACHONIS ANGLICI, DE
*Mirabili potestate artis & natu-
ræ, Libellus.*

VESTRÆ petitioni respondeo:
Nam licet natura potens sit & mira-
bilis: tamen ars utens natura pro in-
strumento, potentior est virtute na-
turali, sicut videmus in multis. Quicquid au-
tem est præter operationem naturæ vel artis,
aut non est humanum, aut est fictum, & frau-
dibus occupatum. Nam sunt qui motu velo-
ci, membrorum apparentia, aut vocum diuer-
sitate, aut instrumentorum subtilitate, aut te-
nebris, aut consensu, multa mortalibus pro-
ponunt miranda, quæ non habent existentia
veritatem: his mundus plenus est, sicut mani-
festum est: nam ioculatores multa manuum
velocitate mentiuntur, & phytionissæ vocum
varietate in ventre & gutture figmentis & ore
formant voces humanas, à longè vel propè,
prout volunt, ac si spiritus tunc humanè lo-
queretur, etiam sonos brutorum confingunt.
Causæ verò graminum subditæ, & lateribus ter-
ræ conditæ, ostendunt quòd vis humana est,
& non spiritus, quæ magno fingunt menda-
cio. Cum verò in tenebris crepusculi vel no-
cturnis

DE MIR. POT. ART. ET NAT. 495

cturnis res inanimatæ mouentur velociter, non est veritas, sed fraus & dolus: consensus verò omnia fingit quæ volunt homines, prout adinuicem disponuntur. In his omnibus, nec physica ratio considerat, nec ars, nec potestas naturæ tenet: propter hoc nequior est occupatio, quando homo contemnit leges Philosophiæ, & contra omnem rationem spiritus inuocat nepharios, vt per eos suam compleat voluntatem. Et in hoc est error, quòd sibi subijci credunt spiritus, & quòd spiritus cogantur humana voluntate, hoc enim impossibile est: quia vis humana longè inferior est quàm spirituum. Aut quia in hoc magis aberrant, quòd per aliquas res naturales quibus vtuntur, credunt vel aduocari, vel figurari spiritus malignos, & adhuc errant, quando per inuocationes, deprecationes, & sacrificia nituntur eos homines placare, & adducere pro vtilitate hominum: faciliùs enim sine comparatione à Deo impetrandum foret, vel à bonis spiritibus, quicquid homo debet vtile reputare. Sed nec in his inutilibus fauorabiles assistunt spiritus maligni, nisi in quantum propter hominum peccata à Deo permittitur, qui humanum genus regit & gubernat, & ideo istæ viæ sunt præter sapientiæ documenta, imò melius in contrarium operantur, nec vnquam Philosophantes de his sex modis curarunt.

Quid verò de carminibus, & characteribus,

496 DE MIRAB. POTEST.

& huiusmodi sit tenendum, cōsidero per hunc modum. Nam proculdubiò omnia huiusmodi nunc temporis sunt falsa & dubia: nam quædam sunt irrationabilium, quæ Philosophi meminere in operibus naturæ & artis, vt secreta occultarent ab indignis, sicut si omnino esset ignotum, quòd magnes traheret ferrum: & aliquis volens hoc opus perficere coram populo, faceret characteres, & carmina proferret, vt perficeretur attractionis vis: hoc totum opus esset error. Sic igitur quamplurima in libris Philosophorum occultantur multis modis, in quibus sapiens debet hanc habere prudentiam, vt carmina & characteres negligat, & opus naturæ & artis probet. Et sic animatas & inanimatas videbit ad naturam concurrere, propter naturæ conformitatem, non propter virtutem carminis vel characteris. Et sic multa secreta naturæ & artis existimantur ab indoctis magica, & magi confidunt stultè carminibus & characteribus, quòd eis præbeant virtutem, & pro affecutione eorum relinquunt opus naturæ vel artis, propter errorem carminum & characterum. Et sic vtrunque genus hominum istorum priuatur vtilitate sapientiæ, sua stultitia cogente. Sunt autem quædam deprecationes antiquitatis institutæ ab hominibus veritatis, aut magis à Deo & angelis ordinatæ, & huiusmodi virtutem suam primam possunt retinere.

Sicut

Sicut in multis regionibus adhuc quædam orationes fiunt super ferrum candens, & super aquam fluminis, & similiter alia, in quibus innocentes probantur, & rei damnantur, & auctoritate creduntur fieri prælatorum. Nam & ipsi sacerdotes exorcismos faciunt, sicut in Aqua benedicta, sicut in lege veteri de Aqua purgatorij legitur, qua probantur adulteria, vel fides suo viro, & multa sunt huiusmodi. Sed quæ in libris Magicorum continentur, omnia sunt arcenda, quanuis aliquid veri contineant: quia tot falsis abutuntur quòd non potest discerni inter verum & falsum. Vnde quicumque dicunt, quòd Solomon composuit, & alij Sapientes, negandum est: quia non recipiuntur huiusmodi libri auctoritate Ecclesiæ, nec à sapientibus, sed à seductoribus, qui nudam accipiunt literam, & ipsi novos libros componunt, & nouas adinventiones multiplicant, sicut scimus per experientiam: & vt tunc vehementiùs homines alliciantur, titulos præponunt famosos suis operibus, & eos Authoribus ascribunt imprudenter: ac vt nihil opinentur, & contingentibus stylum grandisonum faciunt, & sub forma textus mendacia sua confingunt. Characteres verò aut sunt verba signis literarum inuolutis compositi, continententes sensum orationis adinuentæ, vel sunt facti ad cultus stellarum in temporibus electis. De characteribus igitur primo

498 DE MIRAB. POTEST.

modo sic iudicandum, sicut de orationibus dictum est: de sigillis autem & characteribus secundo modo, nisi fiant temporibus suis, nullam efficaciam penitus habere noscuntur. Et ideo qui facit ea sicut in libris formantur, non respiciens nisi solam figuram quam fabricant ad exemplar, nihil facere ab omni sapiente iudicatur. Qui autem in constellationibus debitis opera faciunt ad vultus cœlorum, illi non solum characteres, sed omnia opera sua possunt disponere tam artis quam naturæ secundum cœli virtutem. Sed quia difficile est certitudinem cœlestium percipere: ideo in his multus est error apud multos: & pauci sunt qui aliquid vtiliter & veraciter scirent ordinare. Et propter hoc vulgus Mathematicorum iudicantium & operantium per stellas magicas non multum excellunt: quanuis peritissimi, & artem sufficienter habentes possent multas vtilitates facere, & per opera tanquam per iudicia in temporibus electis. Considerandum tamen: quia peritus medicus, & alter quicumque habet aliud exercitari, carmina & characteres (licet fictos) vtiliter (secundum Constantinum medicum) potest adhibere: non quia ipsi characteres & carmina aliquid operentur, sed vt deuotiùs & auidiùs recipiatur medicina, & animus patientis excitetur, & confidat vltcrius, & gaudeat, & anima excitata potest in corpore proprio multa renouare,

uare, ita vt de infirmitate in sanitatem conualeſcat ex gaudio & confidentia. Si ergo medicus ad magnificandum opus ſuum, vt patiens excitetur ad ſpem & confidentiam ſanitatís aliquid huiusmodi faciat, non propter fraudem, nec propter hoc vt confidant, vt de ſe valens (ſi credimus medico Conſtantino) non eſt abominandum. Nam ipſe in Epiſtola de his quæ ſuspenduntur ad collum, ſic concedit ad collum carmina & characteres, & eos in hoc caſu defendit. Nam anima multum poteſt ſuper corpus ſuum per ſuas effectiones fortes, vt docet Auicenna in lib. de Anima, & 8. de Animalibus, & omnes ſapientes concordant: & ideo fiunt coram infirmis ludi, & res delectabiles afferuntur. imò aliquando appetitui multa conceduntur contraria: quia vincit affectus, & deſiderium animæ ſpes ſupra morbum. Quoniam verò in nullo lædenda eſt veritas, oportet diligenter conſiderare, quòd omne agens facit quod virtutem, & ſpeciem affert in naturam extrinſecam, non ſolùm ſubſtantię, ſed accidentia de tertia ſpecie qualitatis: & fiunt virtutes à rebus aliquæ ſenſibiles. Et ideo hoc poteſt facere virtutem, & ſpeciem extra ſe, maximè cùm ſit nobilior alijs rebus corporalibus, & præcipuè propter dignitatem animæ rationalis. & homines non ſolùm exercent calore, ſed ſpiritus ab eo ſicut ab alijs

500 DE MIRAB. POTEST.

animalibus excitantur, & nos videmus quòd aliqua animalia immutantur, & alterant res sibi obediens, sicut Basiliscus interficit solo visu, lupus reddit raucum, si priùs videat hominem, & hyæna intra umbram suam canem non permittit latrare, sicut Solinus de Mirabilibus mundi narrat: & alij authores, & Aristot. in libro de Vegetabilibus dicit: Palmarum fœminarum fructus maturefcere per odorem masculorum, & equæ imprægnantur in aliquibus regnis per odorem equorum, vt Solinus narrat: & multa talia contingunt, per species & virtutes animalium & plantarum, multaque mirabilia, sicut Aristotel. dicit in libro Secretorum. Cùm ergo plantæ & animalia non possint attingere dignitatem naturæ humanæ: nullo modo poterunt facere virtutes & species, & colores emittere ad alterationem corporum extra se, propter quod dicit Aristot. in libro de Somno & Vigilia: quòd mulier menstruosa si aspexerit speculum, inficit ipsum, & apparet in eo nubes sanguinis. Et Solinus narrat: In Scythia sunt mulieres habentes geminas pupillas in oculo (vnde Ovidius: Nos quoque pupilla duplex) quæ cùm irascuntur, interficiunt homines solo visu. Et nos scimus, quòd homo malæ complexionis, & habens infirmitatem contagiosam, vt lepram, vel morbum caducum, vel febrem acutam, vel oculos multùm infirmos, vel huiusmodi,

iufmodi, quòd inficit alios præfentes, & contaminat, & è contrario, homines bene complexionati & fani, & maximè iuuenes, confortant alios, & homines gaudent ex eorum præfentia: & hoc eſt propter ſpiritus ſuaues, & vapores ſalubres & delectabiles, & naturalem calorem bonum, & propter ſpiritus & virtutes quæ fiunt ab eis, ſicut Galenus docet in Techni. & hæc accidunt in malum, ſi anima ſit peccatis magnis & multis corrupta, habens corpus infirmum & malæ complexionis, & ſimiliter cogitatio fortis, & deſiderium vehemens ad nocendum & malignandum: nam cum natura complexionis & firmitatis cogitationibus animæ & deſiderijs fortiùs agit. Vnde leproſus, qui ex deſiderio forti, & cogitatione, & ſolicitudine vehementi, intenderet alium præſentem inficere: & citiùs & fortiùs ipſum inficeret, quàm ſi non ad hoc cogitaret, nec deſideraret, nec intenderet. Natura enim (vt Auicenna docet locis prædictis) obedit cogitationibus, & vehementibus deſiderijs animæ: imò nulla operatio hominis fit, niſi per hoc, quòd naturalis virtus in membris obedit cogitationibus & deſiderijs animæ. Nam (ſicut Auicenna docet tertio Metaphyſic.) primùm mouens eſt cogitatio: deinde deſiderium conformatum cogitationi: poſtea virtus animæ, in membris quæ obediunt deſiderio & cogitationi; & hoc in malo

402 DE MIRAB. POTEST.

(vt dictum) & in bono similiter, vnde cum in homine inueniuntur hæc, bona complexio, & sanitas corporis, & iuuentus, & pulchritudo, & elegancia membrorum, & anima munda à peccatis, & cogitatio fortis, & desiderium vehemens ad aliquod opus: tunc quicquid fieri potest per speciem & virtutem hominis, & spiritus, & calorem naturalé, necesse est quòd fortius & vehementius fiat per huiusmodi spiritus, & vapores, & influentias, quàm si aliquid istorum deficeret: & præcipuè si desiderium forte, & intentio valida non desit. Et ideo per verba & opera hominis possunt aliqua magna fieri: quando omnes dictæ causæ concurrunt. Verba enim sunt ab interioribus per cogitationes animæ, & desiderium per motum spirituum, & calorem, & vocalem arteriam: & eorum generatio habet vias apertas, per quas est magnus exitus spirituum, & caloris, & euaporationis, & virtutis, & specierum quæ possunt fieri ab anima & corde. Et ideo alterationes (ceteris paribus) in spiritibus fiunt per verba secundum quòd eis debetur ex potestate naturæ. Videmus enim quòd per huiusmodi arterias à corde in interioribus, anhelitus & oscitatio, & multæ resolutiones spirituum, & caloris fiunt: quæ aliquando nocent, cum ab infirmo & malæ complexionis corpore proueniunt: & prosunt & confortant, cum à corpore mundo, sano, & bonæ

bonæ complexionis producantur. Et ideo similiter aliquæ operationes naturales possunt fieri in verborum generatione & prolatione, cum intentione & desiderio operandi. Vnde non immeritò dicitur, quòd vox viua magnam habet virtutem: non quia illam habeat virtutem quam magici fingunt, necnon similiter ad faciendum & alterandum (vt existimant) sed secundum quòd natura ordinauit. Et ideo valde cautè in his intendendum est: nam de facili homo potest errare, & multi errant ad vtramque partem: quoniam aliqui omnem operationem negant, & alij superfluunt, & ad magicam declinant. Multi igitur libri mundi sunt per carmina, & characteres, & orationes, & coniurationes, & sacrificia, & huiusmodi, qui purè magici sunt. Vt liber de Officijs spirituum, liber de Morte animæ, liber de Arte notoria: & huiusmodi infiniti, qui nec artis nec naturæ continent potestatem, sed figmenta magicorum. Considerandum tamen: quia multi libri reputantur inter magicos, qui non sunt tales, qui continent sapietiae dignitatem. Qui igitur sunt suspecti, & qui non, experientia cuiuslibet docebit. Nam si quis in aliquo illorum opus naturæ vel artis inueniat, illum accipiat: si non, relinquat velut suspectum, & indignum sapietiae. magici est pertractare sic superfluum nec necessariū: nam vt sensit Isaac in lib. de Febribus: anima rationalis non impeditur in

504 DE MIRAB. POTEST.

fuis operationibus, nisi detineatur ignorantia. & Aristot. vult in libro Secretorum, quòd in talibus sanus & bonus potest omnia, quæ homini necessaria sunt, cum influentia tamen diuinæ virtutis. Et 3. Meteor. dicit, quòd non est virtus nisi per Deum. & in fine Ethicorum dicit, quòd nulla est virtus nec moralis, nec naturalis de cœlesti virtute sine influentia cœlesti & diuina. Vnde cum loquimur de potestate agentium particularium, non excludimus regimen agentis vniuersalis, & primæ causæ: nam omnis causa prima plus influit in causatum, quàm secunda: vt prima propositio de causis proponit.

Narrabo igitur nunc per opera artis & naturæ miranda, vt postea causas & modos rerum assignem, in quibus nihil magicum est, vt dicatur quòd omnis potestas magica sit inferior his operibus & indigna. Et primò perfigurationem ipsius artis: nam instrumenta nauigandi possunt fieri sine hominibus nauigantibus, vt naues maximæ & marinæ ferantur vnico homine regente, maiori velocitate quàm si essent plenæ hominibus nauigantibus: vnde currus possent fieri, vt sine animali moueantur cum impetu inæstimabili, vt existimantur currus falcati fuisse, quibus antiquitus pugnabatur. Possunt fieri instrumenta volandi, vt homo sedens in medio instrumenti reuoluens aliquod ingenium, per quod alæ
artifi.

artificialiter compositæ aërem verberent, ad modum auis volantis. Item, instrumentum paruum in quantitate, ad eleuandum & deprimendum pondera multa, quo nihil vtilius est in casu. Nam per instrumentum altitudinis trium digitorum, & latitudinis eorum, & minoris quantitatis posset seipsum & socios ab omni periculo carceris eripere, & eleuare, & descendere. Potest etiam de facili fieri instrumentum, quo vnus homo trahet ad se mille homines per violentiam, nulla eorum voluntate, & de rebus alijs attrahendis. Possunt etiam fieri instrumenta ambulandi in mari & flumine ad fundum sine periculo corporali: nam Alexander magnus his vsus est, vt secreta maris viderent, secundum quod Ethicus narrat Astronomus. antiquitus & nostris temporibus facta sunt, & certum est, quod sit instrumentum volandi, quod non vidi, nec hominem qui vidisset cognoui, sed sapientem qui hoc artificium excogitauit, explicitè cognosco, & infinita talia possunt fieri: vt pontes vltra flumina sine columna & aliquo obstaculo, & machinæ, & ingenia inaudita. Sed magis physicæ figurationes inueniuntur: nam sic possunt figurari perspicua & specula, vt vnum appareat multa, vt vnus homo exercitus, & plures, & quot volumus Soles & Lunæ appareant. Nam sic aliquando figurantur vapores, vt duo Soles, & tres, & duæ Lunæ appareant

506 DE MIRAB. POTEST.

simul in aëre, vt Plinius in 2. natural. histor. Quia quæ ratione plures & infinitæ potest vna res apparere: quia posteaquam excedit suam virtutem, nullus est numerus determinatus. (Sic enim arguit Arist. cap. de vacuo) & sic omni ciuitati & exercitui possunt fieri terrores infiniti, vt vel propter multitudinem apparitionum stellarum, vel hominum super ipsos congregatorum dispereant, præcipuè si sequatur instrumentum cum quo primò habeatur, possunt enim sic figurari perspicua, vt longissimè posita appareant propinquissima, & è contrariò. Ita quòd incedibili distantia legeremus literas minutissimas, & videremus res quantumcunque paruas, & stellas faceremus apparere quòd vellemus. Sic enim existimant, quòd Iulius Cæsar per littus maris in Gallijs deprehendisset per ingentia specula dispositionem & situm castrorum & ciuitatum Britanniaë minoris. Possunt & sic figurari corpora, vt maxima appareant minima, & è contrario: & alta appareant ima & infima, & è contrario: & occulta appareant manifesta. Nam Socrates sic draconem corruptentem ciuitatem & regionem suo anhelitu & influenza pestilenti, deprehendit intra montium latibula residere: sic omnia quæ essent in ciuitatibus & exercitibus contrarijs possunt ab inimicis deprehendi. Possent etiam sic figurari corpora, vt species & influenza venenosa & infectiuæ
duce.

ducerentur quò vellet homo : nam sic Aristot. fertur docuisse Alexandrum. Quo documento venenum basilisci erecti super murum ciuitatis contra exercitum deduxit in ipsam ciuitatem. Possunt etiam sic figurari perspicua, vt omnis homo ingrediens domum, videret veraciter aurum & argentum, & lapides preciosos, & quicquid homo vellet: & quicumque festinaret ad locum, nihil inueniret. Sed de sublimioribus potestatib. figurandi est, quò ducantur & congregetur radij per varias fractiones & reflexiones, in omni distantia qua volumus, quatenus comburatur quicquid sit obiectum: nam hoc testantur perspicua comburentia antè & retrò, sicut autores certi docent in his libris. Et maius omnium figurationum & rerum figuratarum est, vt cœlestia describerentur secundum suas lōgitudines & latitudines in figura corporali, qua mouentur corporaliter motu diurno, & hæc valerent regnū vnum homini sapienti. Hæc igitur sufficiant pro exemplis figurationum, quanuis multa alia miranda proponi possent in medium.

His verò sunt quædam annexa sine figurationibus: nam in omni distantia qua volumus, possumus artificialiter componere ignē comburentem ex sale petræ & alijs. Item ex oleo petroleo rubeo & alijs. Itē ex ambra & naphtha, & petroleo albo, & similibus: secundum quod Plinius dicit in libro 2. In ciuitate qua,

508 DE MIRAB. POTEST.

dam se defendisse contra exercitum Romanum: nam per multa proiecta combussit militem armatum, his vicinus est ignis Græcus & multa comburentia. Præterea possunt fieri lumina perpetua, & balnea ardentia sine fine. Nam multa cognouimus, quæ non comburuntur, sed purificantur. Præter verò hæc sunt alia stupenda naturæ. Nam soni velut tonitruui possunt fieri in aëre, imò maiori horrore, quàm illa quæ fiunt per naturam: nam modica materia adaptata ad quantitatem vnus pollicis, sonum facit horribilem, & corruscationem ostendit vehementem: & hoc fit multis modis, quibus omnis ciuitas & exercitus destruat ad modum artificis Gedeonis, qui lagunculis fractis & lampadibus, igne saliente cum fragore ineffabili, Madianitarum destruxit exercitum cum trecentis hominibus. Mira sunt hæc, si quis sciret vti ad plenum in debita quantitate & materia. De alio verò genere multa miranda propono, quæ licet multam vtilitatem non habeant, tamen spectaculum ineffabile sapientiæ, & possunt applicari ad probationem omnium occultorum, quibus vulgus inexpertum contradicit, & sunt similia attractioni ferri per adamantem: nam quis crederet huiusmodi attractionem nisi videret? & multa miracula naturæ sunt in hac ferri attractione, quæ non sciuntur à vulgo, sicut experientia docet sollicitum. Etiam plura sunt

ta sunt hæc & maiora. Nam similiter est per lapidem auri & argenti, attractio omnium metallorum. Item lapis currit ad acetum: & plantæ ad inuicem, & partes animalium diuisæ localiter motu naturali concurrunt: & posteaquam huiusmodi perspexi, nihil mihi difficile est ad credendum, quando bene considero sic nec in diuinis nec in humanis. Sed maiora his sunt: nam tota potestas mathematicæ non ponit nisi instrumentum superficiei, iuxta artificium Ptolomæi in 8. Almagesti, in quo omnia quæ sunt in cælo, suis longitudinibus & latitudinibus essent descripta veraciter. Quòd autem mouerentur naturaliter motu diurno, non est in mathematici potestate. Experimentator tamen fidelis & magnificus anhelat, vt ex tali materia fieret & tali artificio. Quòd naturaliter cæli motu diurno mouerentur, quod videtur sibi possibile, quoniam multa motu cælestium deferuntur, vt cometæ, & mare in fluxu, & alia in toto, vel in partibus suis: nam tunc omnia instrumenta Astrologiæ cessarent, tam sapientialia, quàm vulgata, nec thesaurus vnus regis posset vix comparari. Et licet non quantum miraculum: tamen quantum ad vtilitatem publ. & priuatam, maiora possunt fieri: scilicet vt auri copia & argenti deducatur in medium quantum placet homini, & non tamen secundùm naturæ possibilitatem, sed secundùm artis complementum,

510 DE MIRAB. POTEST.

cùm sint decem & septem modi auri, octo scilicet à mixtione argenti cum auro. Et primus modus sit ex partibus auri cum aliquibus partibus argenti, vsque ad vigesimum secundum gradum auri pertingat, cum vno argenti semper vnum gradum auri augmentando, & totidem sunt ex admixtione æris cum auro. Ita vt vltimus modus sit ex viginti quatuor gradibus auri puri sine admixtione alterius metalli: & non potest natura vlteriùs procedere, sicut experientia docet. Sed ars potest augmentare aurum in partibus puritatis vsque in multum, similiter aurum complere sine fraude. Sed præcedentibus maius est, quòd anima rationalis cogi non potest, tamen efficaciter disponi, & induci, & excitari potest, vt gratis velit suos mores mutare, & affectiones, & voluntates secundùm arbitrium alterius, non solùm singularis persona, sed totus exercitus ciuitatis, & totus populus regionis, & huiusmodi experientiam Arist. docet in lib. Secret. tam de regione, quàm de exercitu & persona singulari. Et in his ferè est finis naturæ & artis. Sed vltimus gradus in quem potest artis complementum cum omni naturæ potestate, est prolongatio vitæ vsque in magnum tempus, quòd autem hoc sit possibile, multa experimenta docuerunt. Nam Plinius recitat, militem strenuum corpore & animo, vltra ætatem hominis cõsuetam durasse in sua probitate, cui cùm

Octa.

Ostauianus Augustus diceret, quid fecisset, ut diu sic viueret: respondit in ænigmate, quòd oleum posuit exterius, & mulsam interiùs. Sed postea multa contigerunt. Nam rusticus fodiens in campis, cum aratro vas aureum cum nobili liquore adinuenit, existimans rorem cœli, lauit faciem, & bibit, & spiritu, & corpore, & bonitate sapientiæ renouatus est, de bubulco factus est baiulus regis Siciliae, quod accidit tempore regis Osti: & probatum est testimonio literarum papalium, quòd Almanicus captiuatus inter Saracenos recepit medicinam, qua vsque ad quingentos annos vitam suam prolongauit. Nam Rex qui ipsum habuerat captiuum, recepit regis Magi nuncios cum hac medicina. Sed quia eam suspectam habuerat, voluit probare in captiuo, quod fuerat ei delatum. Ac domina de Tormery in Britannia maiori, quærens ceruam albam, vnguetum comperit quo custos nemoris se perunxerat in toto corpore, præterquam in plantis: vixit trecentis annis sine corruptione, exceptis pedum dolorib. & passionibus. Et plures experti sumus nostris temporibus, quòd homines rurales sine consilio medicorum vixerunt centum sexaginta annis, vel circiter. Hæc etiam confirmantur per opera animalium, ut cerui, & aquilæ, & serpentis, & multorum, quæ per virtutem herbarum & lapidum suam renouant iuuentutem: & ideo sapientes dederunt

512 DE MIRAB. POTEST.

se ad huiusmodi secretum, excitati exemplis
 brutorum, existimantes quòd possibile est ho-
 mini, quod brutis animâibus est concessum.
 Propter quod Artephius in sua sapientia se-
 cretorum, vires animalium, & lapidum, & cæ-
 terorum scrutans ob secreta naturæ scienda,
 & maximè propter vitæ longitudinem gloria-
 tur se vixisse mille & 25. annis. Et possibilitas
 prolongationis vitæ cõfirmatur per hoc, quòd
 anima est naturaliter immortalis, & potens
 non mori: ac etiam post peccatum potuit vi-
 uere circiter mille annos, & deinceps paula-
 tim abbreviata est vitæ longitudo. Ergo oportet
 quòd huiusmodi abbreviatio sit accidenta-
 lis, quare poterit in toto vel in parte prolon-
 gari. Sed si velimus causam accidentalem hu-
 iusmodi corruptionis inuestigare, inuenie-
 mus quòd non est à cælo, neque ab alio, quàm
 defectu regiminis sanitatis. Nam in hoc no-
 stro tempore patres corrupti sunt, & ex hoc
 generât filios corruptæ complexionis & com-
 positionis, & filij eorum eadem de causa se
 corrumpunt, & descēdit corruptio à patribus
 in filios, donec inualescat continuè abbrevia-
 tio vitæ, sicut est dies ista: non tamen propter
 hoc sequitur, quòd abbreviabitur semp: quia
 tempus in humanis positum est, vt in pluri-
 bus viuant homines 70. annis, & amplius est
 eorum labor & dolor. Remedium verò esset
 contra corruptionem propriam cuiuslibet, si
 quilibet

quilibet exerceret regimen completum sanitatis à iuuentute, quod consistit in his, quæ sunt cibus & potus, somnus & vigilia, motus & quies, euacuatio, constrictio, aër, passio animi. Nam si quis hoc regimen obseruaret à natiuitate, uiueret quantum natura assumpta à parentibus permetteret, & duceretur ad vltimū terminum istius naturæ lapsæ ab originali iustitia: quem tamen præterire non posset: quia hoc regimen nõ habet remedium contra corruptionem antiquam parentum. Sed impossibile est, quòd homo sic regatur in omnibus mediocritate istorum, sicut exigit regimen sanitatis: & ideò oportet, quòd abbreviatio vitæ contingat ex hac causa, non solùm ex corruptione parentum. Ars verò medicinæ determinat hoc regimen sufficienter. Sed nec diues, nec pauper, nec sapiens, nec insipiens, nec ipsi Medici, quantumcunque perfecti, possunt hoc regimen in se, nec in aliis perficere vtraque cuiuslibet. Sed natura non deficit in necessariis, nec ars completa: imò valet irrumperere contra accidentales passiones, vt in parte, vel in toto deantur. Et in principio, quando incæperat ætas hominum declinare, facile fuisset remedium: sed à sex millibus annis, & plus, difficile est remedium apponere. Sapientes tamen moti considerationibus prædictis, nisi sunt vias excogitare, non solùm contra defectum proprium regiminis cuiuslibet, sed con-

514 DE MIRAE. POTEST.

tra corruptionem parentum, non quòd reduscatur homo ad vitam Adę, vel Artephirij, propter corruptionem inualescentem: sed vt centenarium annorum, vel plures in vita prolongentur, vltra communem ætatem hominum nunc viuentium: quatenus passiones senectutis retardarentur, & cum non possunt prohiberi mitigarentur, vt vltra æstimationem humanam vita prolongetur vtiliter: semper tamen citra vltimum terminum. Nam vnus terminus naturæ est, qui in primis hominibus positus est post peccatum, & alius est terminus cuiuslibet ex propria parentum corruptione. Vltra istos ambos non contingit transire, sed benè terminum propriæ corruptionis, nec tamen vsq; ad terminum primum. Credo quòd quantumcunque sapiens his temporibus possit attingere, licet possibilis sit, & aptitudo naturæ humanæ, secundùm quod fuit in primis hominibus. nec mirum, cum aptitudo ista se extendit ad immortalitatem, sicut ante peccatum fuit, & erit post resurrectionem. Sed si tu dicas, quòd nec Aristoteles, nec Plato, nec Hippocrates, nec Galenus, ad huiusmodi prolongationem peruenerunt. Respondeo tibi, quòd nec ad multas virtutes mediocres, quæ postea scitæ sunt per alios studiosos: & ideo hæc maxima potuerunt ignorare, quanquam ad hoc laborauerunt. Sed nimis in aliis se occupauerunt, & citiùs perducti sunt ad senectutem,

tem, confumentes vitam in peioribus & vulgatis, quamuis secreta multa perceperint. Scimus enim, quòd Aristoteles dicit in Prædicationis: Quòd quadratura circuli scibilis est, nondum tamen scita. Et sic fatetur se, & omnes vsque ad tempus suum ignorasse. Sed nos scimus his diebus, quòd scitur veritas, & ideò longè magis poterat Aristoteles vltiora naturæ secreta ignorare. Multa etiã modò ignorant sapientes, quæ vulgus studentium sciet in temporibus futuris. vnde hæc obiectio vana est per omnem modum.

Enumeratis quibusdam circa naturæ & artis potestatem, vt ex paucis multa colligamus, ex partibus tota, ex particularibus vniuersalia, quatenus videamus quòd non est necesse nobis aspirare ad magicam, cùm natura & ars sufficiant. Volo modò singularia per ordinem profequi, & causas, & modum dare in particulari. Sed considero, quòd in pellibus caprarum & ouium non traduntur secreta naturæ, vt à quolibet intelligantur, sicut vult Socrates & Aristoteles. Ipsemet enim dicit in libro Secretorum, quòd esset fractor sigilli cœlestis, qui communicaret secreta naturæ & artis, adiungens, quòd multa mala sequuntur eum, qui reuelat secreta. Cæterùm in lib. Noctium Atticarum de collatione sapientum, quòd stultum est asino præbere lactucas, cùm ei sufficiant cardui: atque in lib. Lapidum scribitur,

516 DE MIRAB. POTEST.

quòd rerum minuit maiestatem, qui diuulgat mystica, nec manent secreta, quorum turba fit conscia. Ex diuisione enim probabili vulgi dicendi oppositū contra sapientes: nam quod videtur omnibus, est verum: & quod sapientibus similiter, & maximè notis. Ergo quod pluribus, hoc est vulgo in quantum huiusmodi videtur, oportet quòd sit falsum. De vulgo loquor, quod contra sapientes distinguitur in hac dictione. Nam in communibus conceptionibus animi concordat cum sapientibus, sed in propriis principiis & conclusionibus artium & scientiarum discordat, laborantes circa apparentias in sophisimatibus, subtilitatibus, & de quibus sapientes nō curant. In propriis igitur vel secretis vulgus errat, & sic diuiditur contra sapientes, sed in communibus sub lege omnium continetur, & cum sapientibus concordat. Communia verò pauci sunt valoris, nec propriè sequenda, sed propter particularia & propria. Sed causa huius latētiae fuit apud omnes sapientes, quia vulgus deridet & negligit secreta sapientiae, & nescit vti rebus dignissimis: atque si aliquod magnificum in eius notitiam cadat, à fortuna illud per accidens suscipit, & eo abutitur in damnum multipliciter personarum atque communitatis: & ideò insanus est, qui aliquod secretum scribit, nisi à vulgo celetur, & vix à studiosis & sapientibus possit intelligi. Sic currit vita sapientum à principio,

cipio, & multis modis occultauerūt à vulgo sapientia secretata. Nam alij characteres & carmina occultauerunt: multi verò alij per ænigmata & figuratiua, vt Aristotel. dicit in lib. Secretorum: O Alexander, volo tibi ostendere secretorum maximum, & diuina prouidentia iuuet te ad celandum arcanū, & perficiendum propositum artis illius lapidis, qui non est lapis, & est in quolibet homine, & in quolibet loco, & in quolibet tempore, & vocatur omnium Philosophorum terminus, & inueniuntur in multis libris & sciētiis, innumerabilia talibus sermonibus obscurata, vt nemo intelligat sine doctore aliquo. Tertiò occultauerunt per modos scribendi: scilicet per consonantes tantum, vt nemo sciat legere, nisi sciat significata dictionum, sicut Hebræi, & Chaldæi, & Syrij, & Arabes scribunt: sed & Græci. & ideò est magna occultatio apud eos, & maximè apud Hebræos: quoniam Aristoteles dicit in libro memorato, quòd Deus dederit eis omnē sapientiam antequam fuerint Philosophi: & ab Hebræis omnes nationes habuerūt Philosophiæ principium. Et Albumasar in libro Introductorij maioris, & alij Philosophi, & Iosephus octauo Antiquitatum libro hoc manifestè docet. Quartò, accidit occultatio per mixtionem literarum diuersis generibus. Nam sic Ethicus: Astronomus suam sapientiam occultat, ex eo, quòd literis Hebræis, Græcis & Latinis

518 DE MIRAB. POTEST.

eam conscripsit in eadē serie scripturæ. Quintò, occultauerunt per alias literas, quæ fiunt apud gentem suam: videlicet apud alias nationes: sed fingunt eas pro sua voluntate, & hoc est maximum impedimentum, quo vsus est Artepheus in libro suo de Secretis naturæ. Sextò, fiunt non figuræ literarum, sed aliæ figuræ geomanticæ, quæ secundum diuersitatē punctorum & notarum, habent literarum potestatem, & istis similiter vsus est Artepheus in sua scientia. Septimò, est maius artificium occultandi, quod datur in arte notoria, quæ est ars notandi & scribendi ea breuitate, qua volumus: velocitate, qua desideramus: & sic multa secreta scripta sunt in libris Latinorum. Necessarium verò existimaui, has occultationes tangere: quia forsan propter secretorum magnitudinem aliquibus his vtar modis, vt sic saltem te iuuem vt possim.

Dico igitur tibi, quòd volo ordinatè, quæ superiùs narraui, exponere: & ideò volo ouũ Philosophorum dissoluere, & partes Philosophici hominis inuestigare: nam hoc est initium ad alia. Sal igitur diligenter aquis attere, & aliis aquis attritis purifica, & variis contritionibus cum salibus confrica, & pluribus assationibus concrema, vt fiat terra pura liberata ab aliis elementis, quam tibi pro meæ longitudinis statura dignam duco. intellige si potes: quia proculdubio erit compositum ex elementis:

mentis: & ideò erit pars lapidis, qui non est lapis, & est in quolibet homine, & in quolibet tempore anni reperies hoc in suo loco: deinde oleù ad modum ceroti & casei viscosi accipias primo ictu infecabile, cui tota virtus ignea diuidatur, & separetur per dissolutionem (dissoluitur autem in aqua acuta temperatæ acuitatis, cum igne leui) & decoquatur, quatenus separetur sua pinguedo, sicut pinguedo in carnis, per distillationem, vt non egrediatur aliquid de vnctuositate, & virtus nigra, in qua vrina distillatur, & post in aceto decoquatur, donec in prunâ (quæ est de causa adustionis) desiccetur, & virtus nigra habeatur. Sed si non curetur de illa, iterum fiat: euigila, & attende. Nam sermo difficilis est: oleum verò dissoluit, & in aquis acutis, & in oleo communi, quod expressius operatur, vel in oleo acuto amygdalorum super ignem: ita vt oleum separetur, & remaneat spiritus occultatus, & in partibus animalium, & sulphure, & arsenico. Nam lapides (in quibus oleum humiditatis superflue) terminum habent humorum suorum: partim quòd non est vehemens vnio, cum posset vnus ab alio dissolui, propter naturam aquæ, quæ subest liquefactioni in spiritu, quæ media inter partes suas & oleum. facta igitur dissolutione, remanebit nobis humiditas in spiritu pura, vt vehementer permixta partibus siccis, quæ mouentur in ea: tamen

520 DE MIRAB. POTEST.

resolueret eam ignis, qui vocatur à Philosophis Sulphur fusile. Aliquando oleū, aliquando humor aëreus, aliquando substantia coniunctiua, quam ignis non separat, aliquando camphora, & dilue: istud est Ouum Philosophorum, vel magis terminus & finis oui. Et hoc, quod peruenit ad nos de oleis istis, sed inter sinapica reputatur, qui ab aqua vel oleo, in quo purgetur, separetur. Præterea corrumpitur oleum, vt scis, terendo ipsum cum rebus deficcantibus, sicut sunt sal, atramentum, & assando. Tamen passio fit à contrario, & postea sublimatur, donec ab oleogineitate sua priuetur, & aqua est sicut sulphur, vel arsenicum, in mineralibus præparatis potest, sicut & ipsa. Melius est tamen vt decoquatur in aquis temperatis inacuitate, donec purgetur, vel dealbetur. Alia verò salutaris concoctio fit in igne sicco, vel humido, & iteretur distillatio, vt dextrum boni te recipiat sufficienter, donec rectificetur: rectificationis cuius, nouissima signa sunt candor & crySTALLINA serenitas: & cū cætera nigrescant ab igne, hoc albescit, mundatur, serenitate nitescit, & splendore mirabili. Ex aqua & terra sua argentum viuum generatur: quia est sicut argentum viuum in mineralibus: & quando incanduit hoc modo materia, congelatur. lapis verò aëris (qui non est lapis) ponitur in pyramide loco calido, vel (si vis) in ventre equi, vel bouis, in febrem acutam

tam mutatur. Nam de hac in 10. & de hoc in 21. quando procedit, vt feces oleorum dissoluantur in aqua sua, antequã separetur, & multotiens iteretur dissolutio & distillatio, donec rectificetur. Et hic est finis huius intentionis. Scias verò, quòd cùm consumaueris, oportet te incipere.

Aliud verò secretum volo tibi occultare. Nam argentum viuum præpara, mortificando ipsum cum vapore stagni pro margaritis, & cum vapore plumbi pro Ibero lapide: deinde teratur cum rebus desiccantibus, & atramentis, & huiusmodi (vt dictum est) & assetur: deinde sublimetur, si ad vnionem 10. si ad rubedinem 21. donec in eo humiditas corrumpatur. Nec est possibile quòd humiditas eius separetur propter vaporem, sicut oleum antedictum: quia vehementer est permixta partibus suis siccis, nec terminum constituit, sicut dictum est in metallis priùs dictis. in hoc capitulo decipieris, nisi significata verborum intelligas.

Tempus est tertium inuolui capitulum vt clauem operis, quod quæris, intelligas. Corpus verò calcinatum quandoque apponitur, & hoc vt humor in eo corrumpatur per salem, & sal armoniacum & acetum, & quandoque cibatur argento viuo, & sublimatur ab eis donec remaneat puluis. Sunt igitur clauis artis congelatio, resolutio, inceratio, proiectio,

522 DE MIRAB. POTEST.

& hic est finis atque principium. Sed purificatio, destillatio, separatio, sublimatio, calcinatio, inquisitio cooperantur, & tunc potes requiescere.

Transactis annis Arabum sexcentis & duobus, rogasti me de quibusdam secretis. Accipe igitur lapidem, & calcina assatione leui, & contritione forti: sine tamen rebus acutis. Sed in fine parum commisce de aqua dulci, & medicinam laxatiuam compone de septem rebus, si vis, vel de sex, vel de quinque, vel quot vis: sed quiescit animus meus in duabus, quarum melior erit in sex, quàm altera proportionem, vel circiter, sicut potest te docere experientia: resolue tamen aurum ad ignem, & melius cola. Sed si mihi credis, accipias rem vnam, hoc est, secretum secretorum naturæ, potens mirabilia. Mixto igitur ex duobus, aut ex pluribus, aut phœnice (quod est animal singulare) ad ignem, & incorpora per fortem motum: cui si liquor calidus quater, vel quinquies adhibeatur, habebis vltimum propositum. Sed postea cœlestis natura debilitatur, si aquam infundas calidam ter, vel quater. Diuide igitur debile à forti in vasis diuersis, si mihi credis: euacuato igitur quod bonum est. Item adhibe puluerem, & aquam, quæ remansit, diligenter exprime: nam pro certo partes pulueris deducet non corporatas, & ideo illam aquam per se collige: quia puluis
exiccatus

exiccatus ab ea, habet vim medicinæ in corpore laxatiuo. Fac igitur vt priùs, donec fortè à debili distinguas, & ter vel quater, vel quinques, vel plus, puluerem adhibeas, & semper vno modo facias. Et si cum aqua calida operari non poteris, facies violentiam. Si autem propter acuitatem & mollitiem medicinę frangatur, puluere appposito, appone cautè plus de auro & molli. Si verò propter abundantiam pulueris, appone plus de medicina. Si verò propter fortitudinem aque, rigua cum pistello, & congrega materiam vt potes, & aquam separa paulatim, & redibit ad statum, quam aquam exsiccabis: nam continet puluerem, & aquam medicinæ, quæ sunt incorporanda sicut puluis. Non dormias hîc: quia valdè vtile, & magnum continetur secretum. Si verò partes virgulti cõbusti, aut salicis, & multarum rerum scires aptè ordinare, vnionè naturaliter seruabunt, & hoc nõ tradas obliuioni, quia valet ad multa. Trinitatem verò cum vnione liquefacta miscebis, & exurgēt (vt credo) simile lapidi Ibero, & proculdubio mortificatum est per vaporè plumbi, inuenies plumbum, si exprimas à mortuo, & mortuum sepelies in clibano per furcula. Tene hoc secretū: nam nullius est vtilitatis, & idem facias cum vapore Margaritæ, vel lapide Tagi, & sepelies mortuum tamen, vt dixi.

Annis Arabum videlicet transactis, petitiõ.

524 DE MIRAB. POTEST.

ni tuæ respondeo in hunc modum: Oportet te habere medicinã, quæ dissoluit in liquefacto, & inungatur in eo, & penetret in termino 2. eius, & permisceatur cum eo, & non sit seruus fugitiuus, & transmutet ipsum: radice verò spiritus permisceatur, & per calcem metalli figatur. *Æstimatur* autem, quòd fixio præparat, quando corpus & spiritus in loco suo ponuntur, & sublimantur: & totiens fiat, vt corpus fiat spiritus, & spiritus fiat corpus. Accipiat igitur de ossibus Adæ, & de calce sub eodem pondere, & sunt sex ad lapidem petralem, & quinque ad lapidem vnionis, & terantur simul cum aqua vitæ, cuius proprium est dissoluere omnes res alias, & quòd in ea dissoluatur & affetur, & signũ incerationis est, quòd medicina liquefcat super ferrum valdè ignitũ: deinde ponatur in eadem aqua loco humido, aut suspendatur in vapore aquarum valdè calidarum, & liquidarum: deinde congeletur ad Solem: demũ accipies salem petræ, & argentum viuũ conuertes in plumbum, & iterum plumbum eo lauabis, & mundificabis, vt sit proxima argento: & tunc operare vt priũ. Item potabis totum sic. Sed tamen salis petræ
 LVRV VO PO VIR CAN vtriet sulphuris, & sic facies tonitruum & coruscationem: sic facies artificium. videas tamen vtrum loquor in ænigmate, vel secundũ veritatẽ. Et aliqui existimauerunt aliter: nam dictum
 est

@

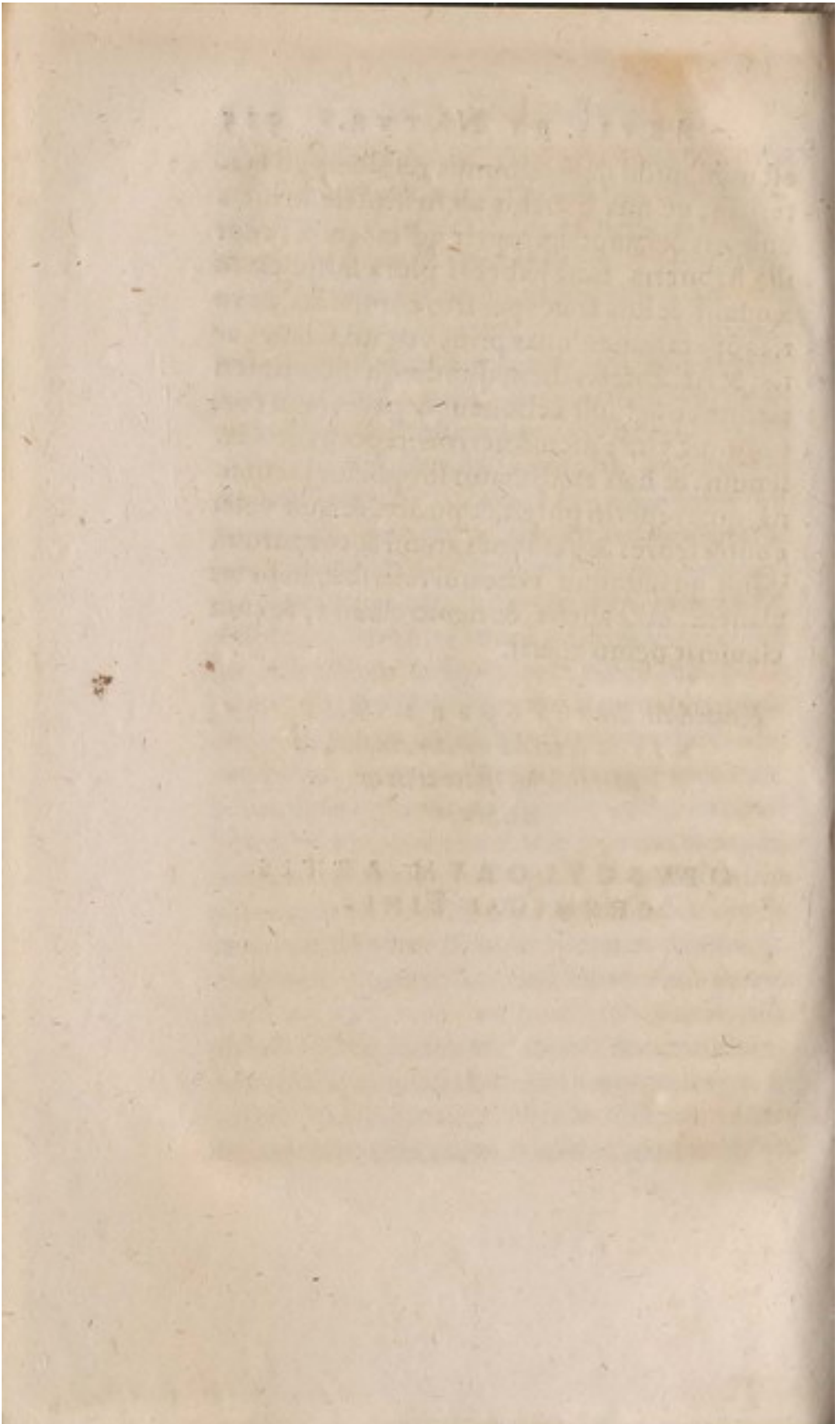
ARTIS ET NATURÆ. 525

est mihi, quòd debeas omnia resolvere ad materiam, de qua habebis ab Aristotele in locis vulgatis & famosis, propter quòd taceo. Et cum illa habueris, tunc habebis plura simplicia & æqualia, & hoc facies per tres contrarias, & varias operationes, quas priùs vocavi, Claves artis: & Aristoteles dicit, quòd æqualitas potentiarum concludit actionem & passionem corporum. Et hæc dicit Auerrois, reprobando Galenum. & hæc existimatur simplicior medicina, quæ reperiri potest, & purior, & quæ valet contra febres & passiones animi & corporum, vilior quacunque. Hæc qui rescribit, habebit clauem, quæ aperit, & nemo claudit: & cum clauerit, nemo aperit.

*Finis libelli Fratris ROGERII BACHONI;
NIS, ordinis Minorum Anglici, de
Mirabili potestate artis &
naturæ.*

OPUSCULORVM ARTIS
CHYMICAE FINIS.

@

IN
 SECUNDVM TO-
 MVM OPVSCVLO-
 RV M ALCHIMIAE,
 INDEX.

<p>A Bluere 112. 349 ablutio 279. 460 <i>Acetum cuiusque generis</i> 344 <i>Aëtio naturalis in tempo-</i> <i>re</i> 352 <i>Adarmath</i> 32 <i>Adarnech</i> 167 <i>Adfar Alexandrinus Phi-</i> <i>losophus 7. eius præ-</i> <i>cepta</i> 8 <i>adhærere quid</i> 221 <i>Adrop</i> 229 <i>Aenigma Hermetis de</i> <i>tinçtura</i> 378 <i>aër quid dixerunt</i> 89.419 <i>aër aqua tinçta</i> 184 <i>aër subterraneus</i> 161 <i>aër cur melior aqua</i> 183 <i>aër & non aër</i> 148 <i>aër ablutus</i> 421</p>	<p><i>aër vt reducatur ad Elis</i> <i>xir</i> 446 <i>aëris & ignis distillatio</i> 417 <i>aërem ignem nutrire</i> 442 <i>aërem in ignem conuerti</i> <i>quid</i> 492 <i>æs omne sulphur</i> 135 <i>æs nostrum</i> 457 <i>æs Philosophorum</i> 220. 369 <i>Affrop</i> 51 <i>Albationum duo ordines</i> 152 <i>albedo</i> 378 <i>albedinis perfectæ signũ</i> 164 <i>Alberti Magni testimo-</i> <i>nium</i> 196. 197 <i>albira</i> 276 <i>alchimia quid</i> 278 <i>in Alchimia quid celetur</i> 219 <i>alchimia ars donum Spiz</i></p>
--	---

INDEX.

ritus Sancti	212	aqua benedicta nostra	213
alchimie artifex qualis	228	aqua cur aqua & aer dis-	
alchimistae moderni	401.	catur	182. 183
insipientes	189.	aqua nostra unde sumas	
à Calid Rege interfecti	12	tur	134. 147. 151. dis-
alchimistarum res optima	389	uidenda	ibid.
alchimistarum tria genera	209	aqua Philosophorum	248
alchimistarum error	472.	aqua septies distillata	418
473. & denuò.		aqua menstrua	150
alembicus ut esse debet	431	aqua Vegetabilium nutri-	
Alexandri Magni secretum	507	mentum	57
Almagra	46. 51	aqua draconis	223. Mer-
alteratio mineralium	301	curij	114
alzebric	31	aqua vitae	493. mirae ef-
Anima metallorum	481	ficaciae	285
anima fermentum	474	aqua simplex & diaphana	95. 96
anima fugitiva	94	aqua alkali	129
animae vinculum	154	aquae duae in opere	137.
animam seminare	336	necessariae	248
animam & spiritum late-		aquae distillatio	419
tere	95	aquae operatio	185
animalia longae vitae	512	aquae nostrae operationes	214
anni Arabum	522. 523	aquam quid dixerunt. ibid.	
Aqua quid	184. 303. 305	aquam permanetem quis	
aqua unica	129	faciat	468
		aquam super terram res-	
		ducere	425
		Arcanum secretissimum	
		Philosoforum	

INDEX.

- Philosophorum 233
 arcanum maximum 118
 ad Arcanum quis peruenit 305. 398. 399
 argentum sophisticum 328
 argentum viuum pater mirabilium 221. 222
 argentum vt faciendum 114
 argentum viuū vt aqua clara 109
 argentum vulgare non adherere 221
 argentum vulgi 268. 269
 argentum viuum quid 274. 491. 489
 argentum viuum Philosofis quid sit 174
 argentum viuum sperma metallorum 471
 argentum viuum ex quo compositum 388. 389
 argenti viui substantia 392
 argentum viuum 376.
 tinctura albedinis 395
 argenti viui præparatio 521
 argenti viui quãtitas 234
 argenti indigesta qualitates 325
 argenteitatem in aurum non mutari 402
 Arnaldus de Villanoua summus Alchimista 212
 Arnaldi perfectum magisterium 470
 Arnaldi dicti absurditas 102. 103
 arsenicum et sulphur 232
 Arsicanus Philosophus 26
 ars quid 300. Valdè ardua 114
 ars cur abdita 88. Dei donum 22. quid in natura corrigat 130.
 Vbi valeat 301. aurum iungit Mercurio 82. Vt imitetur naturam in auri generatione 71
 artis nomina cur Philosofis multiplicarunt 23. 24
 artis fundamentum 233.
 radix 222. iteratio 43. intentio 262

INDEX.

- artis secretam celatum in
 alchimia 219
 artem naturam transcen-
 dere 322
 artem verissimam esse 206
 artem ab ingenio iuuari
 238
 artem cur Philosophi ces-
 larunt 219
 artem corrumpere fors
 nam, & alteram in-
 ducere 403
 Artephij etas mille vi-
 gintiquinque annorum
 512. 514
 Assos quid dicatur 30
 Astrologorum error 76
 Aurum quid 58. 65. 66.
 224
 aurum ut fiat 68
 aurum arte nobilius fieri,
 quam naturam 68. 69
 aurum Philosophorum
 152. 220
 aurum cur Mercurio ma-
 gis adhaereat 80. sul-
 phuris multam conti-
 nens 325
 aurum nostrum 152. 268.
 302
- aurum Philosophorum non
 esse aurum vulgi, &
 idem de argento 449
 aurum omne, es 135. 369
 aurum actu & potentia
 261
 aurum tinctura rubedi-
 nis 396
 aurum argenti vini capis-
 trum 307
 aurum destruere 234. se-
 minare in terram 307
 auri digestio ut fiat 68
 auro quid magis insit 86
 in auro quid sit 81
 aureitas quid sit 86
 azoc quid 32. 92. 484.
 unde extrahatur 93
 azoch & ignis 41
 azoth 229
- B
- B** Arbæ assimilatio 152
 Basiliscum visu in-
 terficere 500
 Berbel animal 458
 Bitumen 48
- C
- C** Alid rex Aegyptius
 sapiens 10. dilis-
 gens

@

INDEX.

<i>gens inquisitor</i>	11	<i>coitus</i>	38. 486
<i>Calidis regis petitio</i>	20	<i>color citrinus</i>	464
<i>calcinatio</i>	125. 273. 465	<i>color rubens unde creetur</i>	330
<i>calor qualis esse debet</i>	118.	<i>colores tres</i>	337
119. <i>lapidis necessa-</i>		<i>colores completi & dimi-</i>	
<i>rius</i>	226	<i>nati</i>	27
<i>calor extrinsecus</i>	67	<i>colores vltimi</i>	62
<i>calorum quatuor gradus</i>		<i>commixtio qualitatum</i>	136
142		<i>compositio ex elementis</i>	180. 181
<i>caliditas & siccitas</i>	259	<i>compositio sapientum</i>	277
<i>caput artis coruus</i>	258	<i>compositio lapidis</i>	117.
<i>caput corui</i>	199	<i>magisterij</i>	199
<i>caracteres & carmina</i>		<i>compositionis duplex mo-</i>	
496. 497. 498. 503		<i>us</i>	140
<i>Ceratio perfecta</i>	371	<i>compositionis modi</i>	352
<i>ceratio lapidis</i>	108	<i>conceptio</i>	38. 486
<i>Cibatio</i>	151	<i>conceptio vbi fiat</i>	260
<i>cinis</i>	243. 273. <i>fusibilis</i>	<i>confectio magisterij</i>	256
468. <i>impalpabilis</i>	467	<i>confirmatio spirituum</i>	451
<i>citrinus color</i>	464	<i>congelatio</i>	156
<i>citrinatio quid</i>	395	<i>congelatio spiritus</i>	198
<i>citrinum</i>	146	<i>congelatio perfecta</i>	372
<i>Clavis prima</i>	377	<i>coniungere</i>	112
<i>clavis metallorum</i>	279	<i>coniungendi modi tres</i>	137
<i>clavicula</i>	225	<i>coniunctio quid</i>	247
<i>clavis operis</i>	521	<i>coniunctio nostra</i>	136
<i>Coagulatio nostra</i>	336.	<i>coniunctio duorum corpo-</i>	
422		<i>rum</i>	237
<i>coagulationem non fieri</i>			
<i>jme solutione</i>	256		

I N D E X.

coniunctio Sabrici et Beye	138	corpora substantialia	156
coniunctio spirituum	451	corpora Philosophorum	quot 303
coniunctio corporum ut fiat	ibid.	corpora & spiritus altera	rare 244
coniunctio tetraplatina	138	corpora corrosiva	61
coniunctio necessaria	316	corporum prima materia	225
coniugium Cabrici & Beye	457	corporum coniunctio	237
consideratio iuuans	344	corporum perfectio	390
Constantinus Medicus	498	corruptio	62
contritio	273	corruptio quid	143
contritio nostra ut fiat	251	corruptio duplex	63
corpus omne elementum, aut elementatum	180	corruptio lapidis	108
corpus letari	284	corruptionis causa	391
corpus anima carens	53	corui caput	199.258
corpus perfectum	232	Creatio	333
corpus ad centrum reducitur	127	creatio lapidis	108
corpus cum spiritibus commisceri	173	cribratio	273
corpus calcinatum	425	croceum	146
corpus solutum quid	376	croci exemplum ad projectionem	168
377		Currus veloces sine animalibus trahentibus	504. falcati ibid.
corpus immundum	273	cuprum	326
corporis solutio	198		
		D	
		Dealbatio prima lapidis	275.276
		decoctio primi gradus	460
		decoctio	

INDEX.

decoctio secundi gradus 464	decoctio tertij gradus 465	distillatio aquæ 417	distillatio aëris & ignis 417. 418
Dei sapientia & fortitudo do 39	Dei donum 381	Domus partes 38	Draco 367
Dei donū preciosissimum 166	Deum timere 227	draconis aqua 227	Duenech 220. 229
deprecationes antiquæ ve ræ 496	desponsatio ubi fiat 260	E	
Differētia specificās mez talla 97	digestio 66	E lementi & elemen tati differentia 251	elementa quatuor 26
digestio maturior ubi 68	digestio nostra 131	elementa quatuor in auro 68	elementa contraria 160
digestio mercurialis 73	dimensio tertia 153	elementa grauia 185	elementa leuia ibid.
dispositio 40. 41	dispositio prima 47	elementa actiua & passiu ua 72	elementa ubi vniantur 146
dispositionis partes 38	dissolutio philosophica 460	elementa inuisibilibiter mo ueri 76	elementa conuersiua 409
dissolutio lapidis, operis principium 403	dissolutio vt fiat 158	elementa vt conuertan tur ibid.	elementa non diuidi in la pide 186
dissolutiones metallorum multifariæ 63	distillatio frequēs 182. 183	elementa intrinseca prin cipia 88	

I N D E X.

elementa materiam habere communem	196	elixir fermentum est	304
elementa corrigenda	437	elixir ex rebus componi	94
elementa tantum duo in mercurio	67	elixir perfectus	225
elementa duo ut radices	26	elixir totus	367
elementa duo quasi composita	ibid.	elixir ut esse debeat	400
elementa in statu rectitudinis	148	elixir quot modis fiat	287
elementorum dominia diversa	26	elixir quod remanet	49
elementorum diuisio cur fiat	108	elixir ad album quot elementis indigeat	434
elementorum separatio	107	elixir album quibus indigeat	287. rubeum ibid.
elementorum qualitates	196	elixiris fundamentum	116.
elementorum operatio	182	inceratio	347
elementorum operationes	ibid.	elixiris rubei virtus ad sanandum	382
elementorum effectus	ibid.	elixiris virtutes	173
elementorum conuersio	160. 161. ablutio	elixiris multiplicatio duplex	347. gumma 97
in Elementis quid diuidi possit	186	Epilogus	487
elementales formæ ut destruantur	195	Error unde oriatur	56
elixir	92	Eudica 44. quid	51
		Exaltatio	160
		exempla de natura generatione lapidis	27. 28
		exorcismi	497
		expositio magisterij	36
		experimentum fallax	55
		Estui	

INDEX.

F			
F atui Alchimiſtæ 312		fixio	333
fatuitas 406		fixum ſublimari	357
Fex Vitri 44. 52		de Fixatione elixiris	444
feces 419		Fœmina	239
feces colligere 423		fœminam maſculo roboꝝ	
feces in ſanguine paucioꝝ		rari	248
res 79		formæ elementales vt deſ	
fermētum quid 239. 247.		ſtruantur	195
434. 481		Frater	274
fermētum præparare 157		fratres Vterini	135
fermentum Philoſophoꝝ		Fumus citrinus 46. 51.	
rum quid ſignificet 117		albus 46. 49. 52. ruſ	
fermentum fermenti 117.		beus 46. 52. aquoſus	
269		110	
fermentum auri 42. 50ꝝ		fumi ſubtiliſſimi	226
lis 308		fundamentum artis	233
fermentum ad rubeū 304		fuſio 332. facilis 438	
ad album ibid.		G	
fermenti quantitas 185		G abricus 244. 245	
fermenta elixiris 159		Geberis atteſtatio	
ferrum ex argento 389		273	
feſtinantia 283		generatio vera 234. naſ	
feſtinatio cauenda 44		turæ 138. vnde fiat	
feſtinatio diabolica 154		182. ex quibus 257.	
Figere 112. 349		mixtorum altera 71	
figendi gradus Vltimus		generationes vt fiant 226	
466		germen 220	
figurationes phyſicæ 505		Gradus primus 125. vno	
ſimus equinus 226		decimus 165	
		grauitas quid 87	
		LL 4	

INDEX.

<i>H</i>	
H ermes Philosophoꝝ	ignis gradus 462
rum pater 233	ignis artificialis 507
Hermetis diuina mens	ignis philosophici mate-
7	ria 48
Hermetis dictum de ter-	ignis philosophicus ibid.
ra 26	ignis Solis 288
Hermetis Vas 250	ignis equi ibid.
Hienæ Umbra latratum	ignis fimi 226
canis aufert 500	ignis furni fusionis 289.
Homo ornamentum ele-	flammalis ibid. fur-
mentorū 37. agi-	ni ibid.
tatio 500. desiderium	ignis fortissimus 358
501. Verba 502	ignis operatio 185
hominis intentio 45	ignis blandus 44. Ut mo-
hominem alterum infice-	derandus 164
re 501	ignis aqua 148
Humiditas 146. 490	ignis regimen 269
humiditatis naturalis dis-	ignis iuniperorum 289
positio 215	ignem lapidem non mul-
	tiplicare 84
	ignem solui 112
	ignem cum aëre distillari
	419. 420
	ignem & aërem difficilè
	separari 183
	ignem & aërem conueni-
	re in qualitate ibid.
	igne vno quot fiant ope-
	rationes 113
	Imbibere spiritum 272
	immunditia

I

Ignis quid sit 133. Ut
esse debet 42. quas
lis 537. elementalis
126. naturalis ibid.
non omnino simplex
75
ignis & non ignis 148
ignis Græcus 508

@

I N D E X.

immunditia mortis	46	lapis est clavis	248
immundum nigrum	53	lapis ex quibus constat	125
imprægnatio	276	lapis ubi inueniatur	236
Inceratio elixiris	347	lapis qui inuenitur in ver-	
indiuia transmutari,		tice montium	457
non species	402	lapis vnde viuat	161
infans noster	333	lapis confectio hominis	
ingenium ab arte iuuari	238	creationi similitur	256
ingressiois modum	231	lapis est quatuor elemen-	
inhumatio quando iuuet	414	ta	482. 483
instrumentum volandi	505	lapis vnde elicendus	236.
instrumenta varia	504.	400	
505. mirabilia	504.	lapis vt cognoscatur	176
pro vrinatorib. ibid.		lapis in duas partes diuis-	
parua ad pondera ele-		ditur	134
uanda maxima	505.	lapis cur soluendus	357
Iouis opus	110. 111	lapis in quod resoluatur	408
Ius carniū maximè nu-		lapis non lapis	286
trire	57	lapis sanctus	231
	K	lapis noster quid	147.
Kibric	116	160. 209. 221. 252. 378.	
	L	399. 400	
L amina cristallina		lapis noster mercurius nō	
382		natus	253
lapis quid	235. 236	lapis noster ubi creatus	
lapis omnis res	251	316	
lapis Rebis dictus	271	lapis in homine	173

INDEX.

lapis cum corpore ut con-	tio similis	39	
iungatur	435	lapis tres minere	176
lapis vnus & medicina		lapis proprietates septē	
vna	396. 397	216. 217. 218	
lapis diuino nutu confici		lapis forma 90. com-	
36		positio	117
lapis noster apud Philo-		lapis philosophici para-	
sophos	253	tes duæ homogeneæ	105
lapis Philosophorum ma-		lapis nostri opus	199
gister	356	lapis præparatio	134.
lapis ornatus triplici ves-		gustus	175
te 279. inuisibilitas		lapis pondus	33. 175
231. charitatis		lapis colores	30. 31. 174
279		lapis odor	33. 34
lapis ut rubificadus	192.	lapis tactus, gustus &	
& deinceps.		odor	175
lapis ab omnibus lapidi-		lapis tactus mollis	33
bus dixerus	238	lapis Philosophorū cen-	
lapis physicus ex quibus		tram	127
extrahatur	398	lapis mundificatio	459.
lapis Anaxagoræ quid sit		corruptio	107. creatio
174		108. solutio	131.
lapis diuersa nomina	28.	operatio multiplex	118
29. 30. 120		regimina præcipua	112
lapis natura	344	lapis subtiliati signa	
lapis materia imperfe-		271. 459. proiectio	200
cta	172	lapis nostri virtutes sa-	
lapis materia	238	nandi	382. 383
lapis elementa	176. 181	lapis rubei proiectio	
lapis & hominis creatio		200. 201	
		lapida	

INDEX.

lapidi nomina iuxta colores imponi 29. qualitates duplices adesse 86	leprosus ut alterum inficiat 501
lapidem ex vna re fieri 206.207. non perfici ex sola metallorum substantia 400. quatuor habere elementa 271. in quatuor operationes diuidi 176.185. quid multiplicet 84. per artem compleri 405. non esse principium minerale 173. 174. philosophicum nihil extraneum admittere 82. ex omni re fieri ut intelligatur 84. 85. mundo assimilari 176. primæ esse compositionis 83	leuitas quid 87
in Lapide quid sit 175	Libri Magici 503.504
in Lapide contineri quatuor elementa 26	libri magicæ suspecti 503
lapides tres 242.249	liquefactio compositi 64
lapides non miscendi 405	liquefactio ad fluxum. ibid.
Lato quid 484	liquabilia an ex argento viuo 387
Laton 31. quando idem cum Azoc 23	liquefactibiliū natura 333
Latonem quæ abluat 355	Locus generationis principium generationis 179
Leo viridis 46.51.366	Ludus puerorum triplex 171
	Luna ut vocetur 243
	Luna lucerna noctis 374
	Luna ut accipiat 487
	luna lapis 271.272
	luna operis ad album principium 357
	lunæ opus 111
	lunariæ succas 211
	lutum 48
	M
	M agnesia 24.129
	M agnesia Philosophis quid sit 174.175
	magisterium 407. totum quid 371. nostrum 486. 487. ex vna sola re 35.

INDEX.

- quid intret 297. in
 quot tempora diuidas
 tur 192
 ad Magisterium totum
 quæ sufficiant 233
 magisterij vnum nomen
 30. perfectio 43. com
 positio 199.200. dis
 positio 40. 41. effica
 cia vbi sit 46. directio
 54. epilogus 169.170
 magicorum libri execran
 di 497
 Martis opus 111
 masculus 239
 matrimonificare gumi
 247
 materia metallorum 475.
 prima 278. in qua os
 perandum 406.407.
 auri 261. lapidis 238
 Media operi propinquo
 ra 404
 medicina quibus nomini
 bus nominetur 294.
 nostra cuius substans
 tiæ 399. ex quibus
 fiat 126
 medicina nostra 202.352.
 vt vna sit 189.359
 medicinã duplex 273
 medicina & elixir idem
 438. perfecta 225
 medicina elixir vnde col
 ligatur 397. vt fiat
 infinita 122. ex qui
 bus cõponatur 91. 92
 medicine multiplicatio
 165.166. in infinitum
 multiplicationis causa
 165. Virtus 202.203
 medicinam assari 411
 metaphora de Sole 378
 mercurium superare 411
 mercurij sublimationes
 101. proprietates 326.
 quatuor 231. princis
 pales tres 166. opus 111
 methodus rerum cognos
 scendarum 105
 metallum resolui in ars
 gentum viuum 476.
 ad primam materiam
 reduci ibid.
 metalla maiora non posse
 fieri metalla 310. mul
 tiplicari posse 476
 metallorum materia 475.
 prima 278. anima
 482. & seq.
 metalla

INDEX.

- naturalissimum quid 266
 natus vt nascatur 123
 Necessaria tria 353
 Nigredo vt efficiatur 395
   putrefactionis 377
 Nomina & rerum simi-
   litudines cur varia 32
 Numerus perfectus 169
 nutrimentum 38. 487.
   maximum 57
- O
- O** Culi duarum pupil-
   larum 500
 Oleum quid 184
 oleum lapidis 148. auri
   421. Philosophorum
   229. tingens 91. in-
   combustibile 226
 oleum vt à rebus extraha-
   tur 420
 Omnicorporum 116
 Opinio de planetis et mes-
   tallis 74
 opus naturæ anaticum
   86
 opus lapidis quando incis-
   piendum 119
 opus nostrum 231. 179.
   mulierum 171
- opus hyemis 154. æstas
   tis ibid.
 opus album quibus ele-
   mentis completur 251
 opus quot diebus complea-
   tur 362
 opus quatuor cõpleri 223.
   nostrum 180
 operis principium 258.
   verum 403
 operis caput 135. clauis
   ibid. processus 137.
   perfectio 55
 operis totius epilogus 197
   & deinceps.
 in Opere apparentia 247
 operationis nostræ prin-
   cipium 126
 operationis modi 370
 Ortus 38. 486
 Ouam Philosophorũ dis-
   soluere 518
 oai similitudo 162
- P
- P** Aganorum Philoso-
   phorum error 90
 palmarum fructus vt ma-
   turescat 500
 pater mirabilium 222
   patientis

@

I N D E X.

patientia nostra	283	præceptum Philosophorū	
patientia necessaria	230		347
Perfectionis signa	133.	prægnatio	38.486
387		præparatio nostra	284.
ex Perfecto nihil fieri		perfecta	107. imper-
172		fectorum	345
Philosophia nostra ubi		proiectio	168. varia ib.
iaceat	109	proiectionis modis	452
philosophiæ primus in-		principiorū correctio	138
uentor	7	Pulvis à cinere extractus	
philosophiæ partes tres			338
233		putrefactio quid	187. nez
Philosopho quid spectan-		cessaria	140.187. phi-
dum	469	losophica	259. Phi-
Philosophum naturam im-		losophorum nunquam	
itari debere	388	visa	229. Ut fiat 188
Philosophi cur de arte in-			
numera dederint præ-		Q	Q
cepta	7	Quinta essentia quæ	251
Philosophorem magister		sit	
356. primū opus	401.	R	
præceptum	347.447.	Radix Solis & stella-	
intentio de lapide	173.	rum	76
300. intentio	234.	radix maior huius operis	
300. corpora quot	303.		53
Vas	197	Reactio materiæ & fors	
philosophantium munus		ma	207
55		rebis	299
Pondera obseruanda	440	receptaculum tincturæ	
Praxis Arnaldi	477.478		373
		refermentatio quid	156

@

I N D E X.

sol non præcipua causa auri	74. 75	solutio vt intelligatur	451
sol & eius vmbra artis est fundamentum	233	solutionis metallorū via paucis nota	58
sol & luna alijs elementis dominantur	317	solutionis modus duplex	332. modi plures 131
sol & luna lapidis	175	solutionis perfectio	330
sol & mercurius eiusdem valoris	270	solutionis perfectæ signū	412
sol operis ad rubeum principium	357	solutum volatile	358
solis opus	111	solubilia quæ	331. 332
solem esse causam generationis auri	77	sophistæ deceptores	101
soles duo	505	sophisma Philosophorum	267
soluere	112. 349	soror	274
soluere & congelare quid sit	117. 118	Species extrinseca corrupta ostendit intrinsecum	100
soluens à soluendo quid differat	58	Species	52
soluentium error	52	Species transmutari non posse	401
solutio lapidis quid	130	specierum expositio	51
solutio & coagulatio	256	sperma	272
solutio cruda 131. naturalis 65. philosophica	64	sperma nostrum	486
solutio corporum duplex	236. 237	sperma Philosophorum	256
solutio omnis vt fiat	222. 223	sperma metallorum	471. 472
		spiritus est fermentum	159

INDEX.

spiritus vnus 271. se-	sublimatio vulgaris 284
cundus 158	sublimatio post Solis oc-
spiritus vitalis 94	casum 48
spiritus digestus vt ex-	sublimationis modus 155.
trahatur 90. con-	perfectio 351
uertens 249	substantia quinta diuis-
spiritus quæ corpora in-	denda 109
grediatur 276	sulphur duplex 309
spiritus mineralis 93	sulphur secundum 78
spiritus nomen quid 423	sulphur & arsenicum
spiritus vinculum 154	232
spiritus cur congelentur	sulphur vulgare ibid.
108	sulphur nostrum 98. 231.
spiritus quatuor 313	232. omni igne fors-
spirituum proprietates 330	tior 285
spirituum confirmatio vt	sulphur linternum 397
fiat 451	sulphur Philosophorum
spirituum inuocatio nes-	quid 297
faria 495	sulphur mercurium con-
sponsalium 435	gelare 388
Stannum ex argento vi-	sulphur perfectionis cor-
uo 389	ruptium 393
Sublimare nostrum 484	sulphur cur corrumpat
sublimandi modus 427	390
sublimatio quid sit 451.	sulphur coniungere corpo-
duplex 285. quid ibid.	ribus, arcanum 98
sublimatio 353. 354.	sulphur vt præparetur
cur fiat 339. 340. 430	390. fixum 455. com-
sublimatio primi gradus	bustibile 79. non vs-
354	rens res optima 389
	sulphur

I N D E X.

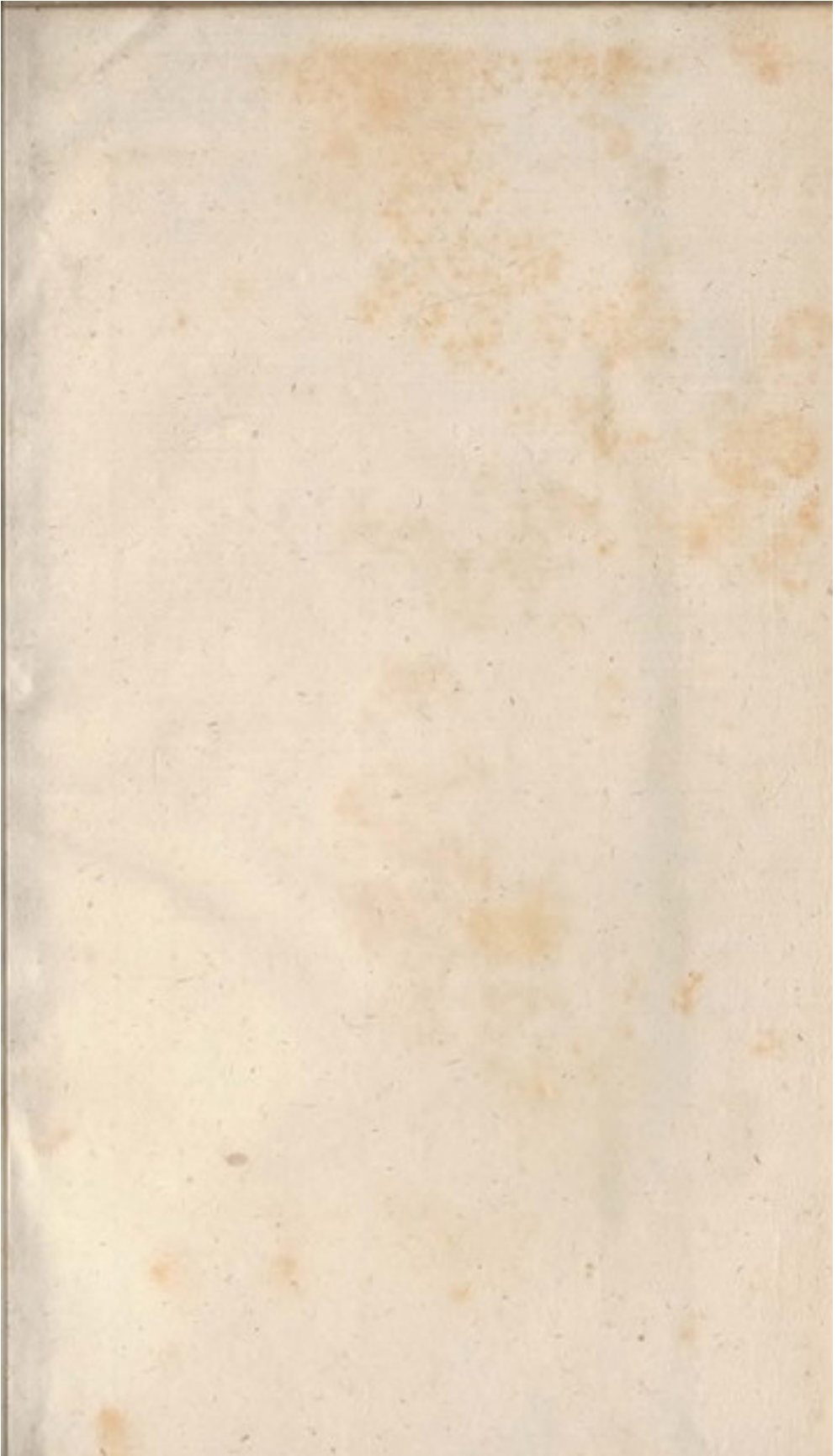
<i>sulphur extraneum</i>	390.	<i>terra ad elixir sublimata</i>	
<i>rubeum</i>	299.	<i>album</i>	339
<i>Alchimistis necessarium</i>	<i>Unde habeatur</i>	<i>terra alba quid dicatur</i>	490. <i>nigra</i> 419. <i>limpida & aqua</i> 338. 339
113. 114. 299. 428. 429		<i>terram quid vocarint Philosophi</i>	89
<i>sulphur secretum</i>	122	<i>terram sublimare</i>	417
<i>sulphuris definitio</i>	80.	<i>terre due</i>	137
<i>proprietates</i>	232	<i>Thomæ Aquinatis Verba</i>	195. 238
<i>sulphura duo ubi</i>	139	<i>Tingere quid</i>	313
<i>sulphurum differentia</i>	390	<i>tinctura quid</i>	92. 152. 471
<i>sulphureitas adustibilis</i>	<i>ut tollatur</i> <i>ibid.</i>	<i>tinctura Hermetis</i>	378
<i>sulphureitas multa corruptionis causa</i>	391	<i>tinctura ex quibus</i>	110. 393. <i>viua</i> 232
<i>superfluitates non esse de rei proportione</i>	81	<i>tinctura corporea</i>	295
	<i>T</i>	<i>tinctura metallorum</i>	95
<i>Tantarifare</i>	48	<i>tincturae definitio</i>	313
<i>Tempore quanto lapsus fiat</i>	352	<i>tincturae receptaculum</i>	373
<i>terminus naturæ</i>	514	<i>tincturae metallorum</i>	413
<i>terra mater elementorum</i>	26. 142	<i>tincturarum aquæ & olei differentia</i>	335
<i>terra aqua spissior</i>	256	<i>tingens & tingendum vna tinctura</i>	166
<i>terra prima</i>	137. <i>secunda</i> <i>ibid.</i>	<i>Tonitrua artificialia</i>	507
<i>terra fœtida</i>	46	<i>totum ex quibus componitur</i>	128
<i>terra, calx</i>	339	<i>toxicum</i>	313
<i>terra nostra unde sumatur</i>	134		

INDEX.

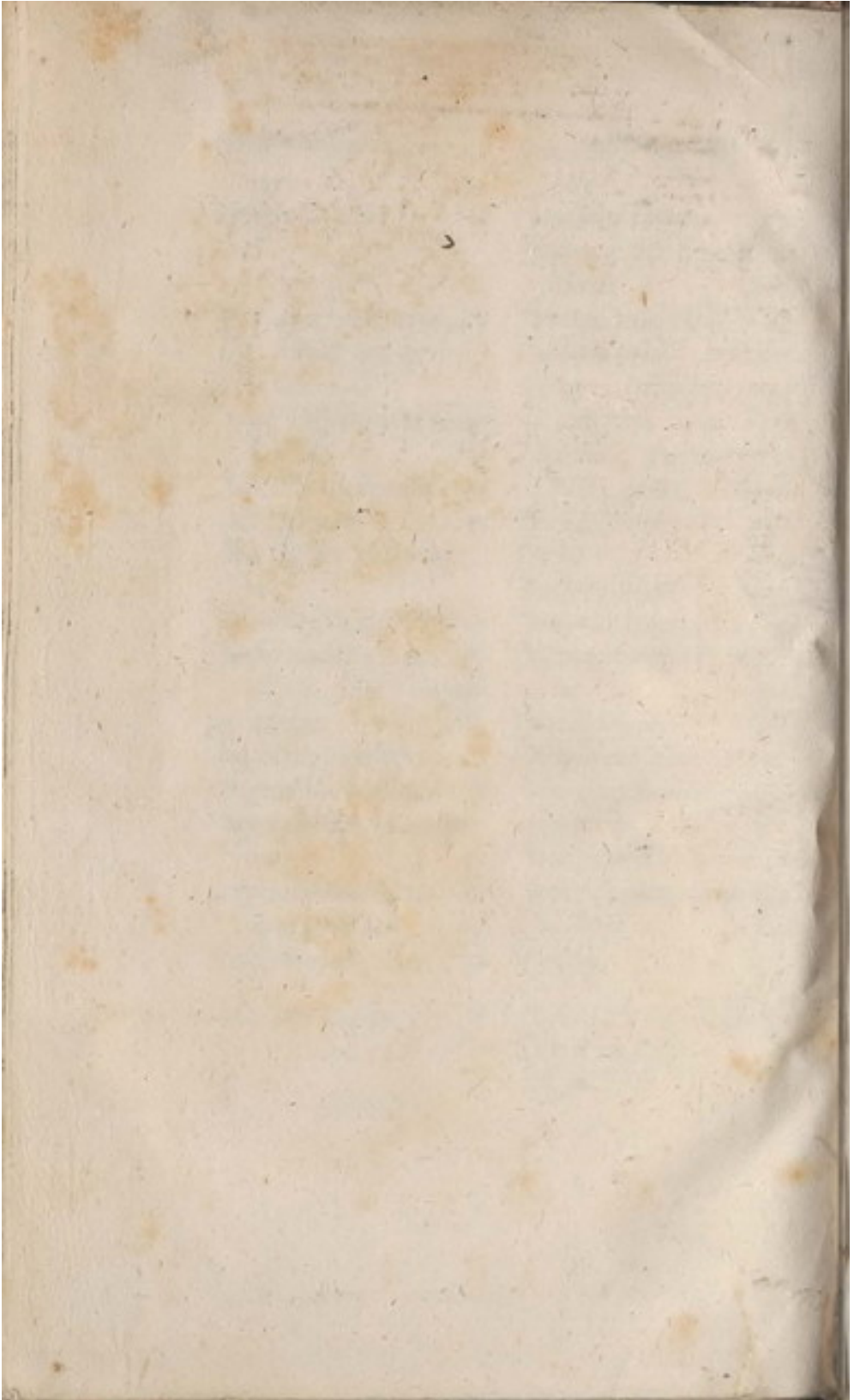
Tyriacus benedictus	153.	venenum Philosophorum	
maior	382		203
tyriaca perfecta	165	venenum tingens	373
		Venenum per figuras in-	
		fundi	507
		Veritas vna in sciētia	113
		verbum primū, reductio	
		479. secundum, ters	
		ram fieri 480. ters	
		tium, mundificatio	
		ibid. quartū 282. 480	
		verba Philosophorū	479
		Vexir	43
		Via longissima	230
		Via procedēdi duplex	209
		Virtus maxima in homi-	
		ne	173
		Virtus lapidis	261
		viscositas argēti viui	392
		Vitæ longissimæ exempla	
		512. 513	
		vitriolum Romanū	244
		Vocem viuam energiam	
		habere	503
		Vulphi	34

INDICIS IN II. TOMVM OPV-
SCVLORVM ALCHIMIAE
FINIS.

@

@

@

DE#

München

'87

Quackloch

97 E

@

